

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీమద్వాల్మీకీయరామాయణస్య
॥ బాలకాండం ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

విషయసూచీ

1	ప్రథమః సర్గః	5
2	ద్వితీయః సర్గః	15
3	తృతీయః సర్గః	20
4	చతుర్థః సర్గః	24
5	పంచమః సర్గః	28
6	షష్ఠః సర్గః	31
7	సప్తమః సర్గః	35
8	అష్టమః సర్గః	38
9	నవమః సర్గః	41
10	దశమః సర్గః	44
11	ఏకాదశః సర్గః	48
12	ద్వాదశః సర్గః	52
13	త్రయోదశః సర్గః	55
14	చతుర్దశః సర్గః	60
15	పంచదశః సర్గః	66
16	షోడశః సర్గః	70
17	సప్తదశః సర్గః	74
18	అష్టాదశః సర్గః	78
19	ఏకోనవింశః సర్గః	84

20	వింశః సర్గః	87
21	ఏకవింశః సర్గః	90
22	ద్వావింశః సర్గః	93
23	త్రయోవింశః సర్గః	96
24	చతుర్వింశః సర్గః	99
25	పంచవింశః సర్గః	103
26	షడ్వింశః సర్గః	106
27	సప్తవింశః సర్గః	110
28	అష్టావింశః సర్గః	113
29	ఏకోనత్రింశః సర్గః	116
30	త్రింశః సర్గః	120
31	ఏకత్రింశః సర్గః	123
32	ద్వాత్రింశః సర్గః	126
33	త్రయస్త్రింశః సర్గః	129
34	చతుస్త్రింశః సర్గః	132
35	పంచత్రింశః సర్గః	135
36	షట్త్రింశః సర్గః	138
37	సప్తత్రింశః సర్గః	141
38	అష్టాత్రింశః సర్గః	145
39	ఏకోనచత్వారింశః సర్గః	148

40	చత్వారింశః సర్గః	151
41	ఏకచత్వారింశః సర్గః	155
42	ద్విచత్వారింశః సర్గః	158
43	త్రిచత్వారింశః సర్గః	161
44	చతుశ్చత్వారింశః సర్గః	166
45	పంచచత్వారింశః సర్గః	169
46	షట్చత్వారింశః సర్గః	174
47	సప్తచత్వారింశః సర్గః	177
48	అష్టచత్వారింశః సర్గః	180
49	ఏకోనపంచాశః సర్గః	184
50	పంచాశః సర్గః	187
51	ఏకపంచాశః సర్గః	190
52	ద్విపంచాశః సర్గః	193
53	త్రిపంచాశః సర్గః	196
54	చతుఃపంచాశః సర్గః	199
55	పంచపంచాశః సర్గః	202
56	షట్పంచాశః సర్గః	206
57	సప్తపంచాశః సర్గః	209
58	అష్టపంచాశః సర్గః	212
59	ఏకోనషష్టితమః సర్గః	215

60	షష్ఠితమః సర్గః	218
61	ఏకషష్ఠితమః సర్గః	222
62	ద్విషష్ఠితమః సర్గః	225
63	త్రిషష్ఠితమః సర్గః	228
64	చతుఃషష్ఠితమః సర్గః	231
65	పంచషష్ఠితమః సర్గః	234
66	షట్షష్ఠితమః సర్గః	239
67	సప్తషష్ఠితమః సర్గః	242
68	అష్టషష్ఠితమః సర్గః	245
69	ఏకోనసప్తతితమః సర్గః	248
70	సప్తతితమః సర్గః	251
71	ఏకసప్తతితమః సర్గః	256
72	ద్విసప్తతితమః సర్గః	259
73	త్రిసప్తతితమః సర్గః	262
74	చతుఃసప్తతితమః సర్గః	267
75	పంచసప్తతితమః సర్గః	270
76	షట్సప్తతితమః సర్గః	273
77	సప్తసప్తతితమః సర్గః	276

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ ప్రథమః సర్గః ॥

నారదేన వాల్మీకిం ప్రతి సంక్షేపతః శ్రీరామచరిత్రస్య శ్రావణం

ఓం తపఃస్వాధ్యాయనిరతం తపస్వీ వాగ్విదాం వరం ।

నారదం పరిపప్రచ్ఛ వాల్మీకిర్మునిపుంగవం ॥ 1.1.1 ॥

1

కో న్వస్మిన్ సాంప్రతం లోకే గుణవాన్ కశ్చ వీర్యవాన్ ।

ధర్మజ్ఞశ్చ కృతజ్ఞశ్చ సత్యవాక్యో దృఢవ్రతః ॥ 1.1.2 ॥

2

చారిత్రేణ చ కో యుక్తః సర్వభూతేషు కో హితః ।

విద్వాన్ కః కః సమర్థశ్చ కశ్చైకప్రియదర్శనః ॥ 1.1.3 ॥

3

ఆత్మవాన్ కో జితక్రోధో ద్యుతిమాన్ కోఽనసూయకః ।

కస్య బిభ్యతి దేవాశ్చ జాతరోషస్య సంయుగే ॥ 1.1.4 ॥

4

ఏతదిచ్ఛామ్యహం శ్రోతుం పరం కౌతూహలం హి మే ।

మహర్షే త్వం సమర్థోఽసి జ్ఞాతుమేవంవిధం నరం ॥ 1.1.5 ॥

5

శ్రుత్వా చైతత్రిలోకజ్ఞో వాల్మీకేర్నారదో వచః ।

శ్రూయతామితి చామంత్ర్య ప్రహృష్టో వాక్యమబ్రవీత్ ॥ 1.1.6 ॥

6

బహవో దుర్లభాశ్చైవ యే త్వయా కీర్తితా గుణాః ।

మునే వక్ష్యామ్యహం బుద్ధ్యా తైర్ముక్తః శ్రూయతాం నరః ॥ 1.1.7 ॥

7

ఇక్ష్యాకువంశప్రభవో రామో నామ జనైః శ్రుతః ।

నియతాత్మా మహావీర్యో ద్యుతిమాన్ ధృతిమాన్ వశీ ॥ 1.1.8 ॥

8

- బుద్ధిమాన్ నీతిమాన్ వాగ్మీ శ్రీమాంచత్రునిబర్హణః |
విపులాంసో మహాబాహుః కంబుగ్రీవో మహాహనుః || 1.1.9 || 9
- మహోరస్కో మహేష్వాసో గూఢజత్తురరిందమః |
ఆజానుబాహుః సుశిరాః సులలాటః సువిక్రమః || 1.1.10 || 10
- సమః సమవిభక్తాంగః స్నిగ్ధవర్ణః ప్రతాపవాన్ |
పీనవక్షా విశాలాక్షో లక్ష్మీవాంచుభలక్షణః || 1.1.11 || 11
- ధర్మజ్ఞః సత్యసంధశ్చ ప్రజానాం చ హితే రతః |
యశస్వీ జ్ఞానసంపన్నః శుచిర్వశ్యః సమాధిమాన్ || 1.1.12 || 12
- ప్రజాపతిసమః శ్రీమాన్ ధాతా రిపునిషూదనః |
రక్షితా జీవలోకస్య ధర్మస్య పరిరక్షితా || 1.1.13 || 13
- రక్షితా స్వస్య ధర్మస్య స్వజనస్య చ రక్షితా |
వేదవేదాంగతత్త్వజ్ఞో ధనుర్వేదే చ నిష్ఠితః || 1.1.14 || 14
- సర్వశాస్త్రార్థతత్త్వజ్ఞః స్మృతిమాన్ ప్రతిభానవాన్ |
సర్వలోకప్రియః సాధురదీనాత్మా విచక్షణః || 1.1.15 || 15
- సర్వదాభిగతః సద్భిః సముద్ర ఇవ సింధుభిః |
ఆర్యః సర్వసమశ్చైవ సదైవ ప్రియదర్శనః || 1.1.16 || 16
- స చ సర్వగుణోపేతః కౌసల్యానందవర్ధనః |
సముద్ర ఇవ గాంభీర్యే ధైర్యేణ హిమవానివ || 1.1.17 || 17
- విష్ణునా సదృశో వీర్యే సోమవత్ప్రియదర్శనః |
కాలాగ్నిసదృశః క్రోధే క్షమయా పృథివీసమః || 1.1.18 || 18
- ధనదేన సమస్త్యాగే సత్యే ధర్మ ఇవాపరః |
తమేవంగుణసంపన్నం రామం సత్యపరాక్రమం || 1.1.19 || 19

- జ్యేష్ఠం జ్యేష్ఠగుణైర్యుక్తం ప్రియం దశరథః సుతం |
ప్రకృతీనాం హితైర్యుక్తం ప్రకృతిప్రియకామ్యయా || 1.1.20 || 20
- యౌవరాజ్యేన సంయోక్తుమైచ్ఛత్ ప్రీత్యా మహీపతిః |
తస్యాభిషేకసంభారాన్ దృష్ట్వా భార్యాథ కైకయా || 1.1.21 || 21
- పూర్వం దత్తవరా దేవీ వరమేనమయాచత |
వివాసనం చ రామస్య భరతస్యాభిషేచనం || 1.1.22 || 22
- స సత్యవచనాద్ రాజా ధర్మపాశేన సంయతః |
వివాసయామాస సుతం రామం దశరథః ప్రియం || 1.1.23 || 23
- స జగామ వనం వీరః ప్రతిజ్ఞామనుషాలయన్ |
పితుర్వచననిర్దేశాత్ కైకేయ్యాః ప్రియకారణాత్ || 1.1.24 || 24
- తం వ్రజంతం ప్రియో భ్రాతా లక్ష్మణోఽనుజగామ హ |
స్నేహాద్ వినయసంపన్నః సుమిత్రానందవర్ధనః || 1.1.25 || 25
- భ్రాతరం దయితో భ్రాతుః సౌభ్రాత్రమనుదర్శయన్ |
రామస్య దయితా భార్యా నిత్యం ప్రాణసమా హితా || 1.1.26 || 26
- జనకస్య కులే జాతా దేవమాయేవ నిర్మితా |
సర్వలక్షణసంపన్నా నారీణాముత్తమా వధూః || 1.1.27 || 27
- సీతాప్యనుగతా రామం శశినం రోహిణీ యథా |
పౌరైరనుగతో దూరం పిత్రా దశరథేన చ || 1.1.28 || 28
- శృంగవేరపురే సూతం గంగాకూలే వ్యసర్జయత్ |
గుహమాసాద్య ధర్మాత్మా నిషాదాధిపతిం ప్రియం || 1.1.29 || 29
- గుహేన సహితో రామో లక్ష్మణేన చ సీతయా |
తే వనేన వనం గత్వా నదీస్తిర్త్వా బహూదకాః || 1.1.30 || 30

- చిత్రకూటమనుప్రాప్య భరద్వాజస్య శాసనాత్ |
రమ్యమావసథం కృత్వా రమమాణా వనే త్రయః || 1.1.31 || 31
- దేవగంధర్వసంకాశాస్తత్ర తే న్యవసన్ సుఖం |
చిత్రకూటం గతే రామే పుత్రశోకాతురస్తదా || 1.1.32 || 32
- రాజా దశరథః స్వర్గం జగామ విలపన్ సుతం |
గతే తు తస్మిన్ భరతో వసిష్ఠప్రముఖైర్ద్విజైః || 1.1.33 || 33
- నియుజ్యమానో రాజ్యాయ నైచ్చద్ రాజ్యం మహాబలః |
స జగామ వనం వీరో రామపాదప్రసాదకః || 1.1.34 || 34
- గత్వా తు స మహాత్మానం రామం సత్యపరాక్రమం |
అయాచద్ భ్రాతరం రామమార్యభావపురస్కృతః || 1.1.35 || 35
- త్వమేవ రాజా ధర్మజ్ఞ ఇతి రామం వచోబ్రవీత్ |
రామోఽపి పరమోదారః సుముఖః సుమహాయశాః || 1.1.36 || 36
- న చైచ్చత్ పితురాదేశాద్ రాజ్యం రామో మహాబలః |
పాదుకే చాస్య రాజ్యాయ న్యాసం దత్త్వా పునః పునః || 1.1.37 || 37
- నివర్తయామాస తతో భరతం భరతాగ్రజః |
స కామమనవాప్యైవ రామపాదావుపస్పృశన్ || 1.1.38 || 38
- నందిగ్రామేఽకరోద్ రాజ్యం రామాగమనకాంక్షయా |
గతే తు భరతే శ్రీమాన్ సత్యసంధో జితేంద్రియః || 1.1.39 || 39
- రామస్తు పునరాలక్ష్య నాగరస్య జనస్య చ |
తత్రాగమనమేకాగ్రో దండకాన్ ప్రవివేశ హ || 1.1.40 || 40
- ప్రవిశ్య తు మహారణ్యం రామో రాజీవలోచనః |
విరాధం రాక్షసం హత్వా శరభంగం దదర్శ హ || 1.1.41 || 41

- సుతీక్ష్ణం చాప్యగస్త్యం చ అగస్త్యభ్రాతరం తథా |
అగస్త్యవచనాచ్చైవ జగ్రాహేంద్రం శరాసనం || 1.1.42 || 42
- ఖడ్గం చ పరమప్రీతస్తూణీ చాక్షయసాయకౌ |
వసతస్తస్య రామస్య వనే వనచరైః సహ || 1.1.43 || 43
- ఋషయోఽభ్యాగమన్ సర్వే వధాయాసురరక్షసాం |
స తేషాం ప్రతిశుశ్రావ రాక్షసానాం తదా వనే || 1.1.44 || 44
- ప్రతిజ్ఞాతశ్చ రామేణ వధః సంయతి రక్షసాం |
ఋషీణామగ్నికల్పానాం దండకారణ్యవాసినాం || 1.1.45 || 45
- తేన తత్రైవ వసతా జనస్థాననివాసినీ |
విరూపితా శూర్పణఖా రాక్షసీ కామరూపిణీ || 1.1.46 || 46
- తతః శూర్పణఖావాయ్యాదుద్యుక్తాన్ సర్వరాక్షసాన్ |
ఖరం త్రిశిరసం చైవ దూషణం చైవ రాక్షసం || 1.1.47 || 47
- నిజఘాన రణే రామస్తేషాం చైవ పదానుగాన్ |
వనే తస్మిన్ నివసతా జనస్థాననివాసినాం || 1.1.48 || 48
- రక్షసాం నిహతాన్యాసన్ సహస్రాణి చతుర్దశ |
తతో జ్ఞాతివధం శ్రుత్వా రావణః క్రోధమూర్చ్ఛితః || 1.1.49 || 49
- సహాయం వరయామాస మారీచం నామ రాక్షసం |
వార్యమాణః సుబహుశో మారీచేన స రావణః || 1.1.50 || 50
- న విరోధో బలవతా క్షమో రావణ తేన తే |
అనాదృత్య తు తద్వాక్యం రావణః కాలచోదితః || 1.1.51 || 51
- జగామ సహమారీచస్తస్యాశ్రమపదం తదా |
తేన మాయావినా దూరమపవాహ్య నృపాత్మజౌ || 1.1.52 || 52

- జహార భార్యాం రామస్య గృధ్రం హత్వా జటాయుషం |
గృధ్రం చ నిహతం దృష్ట్వా హృతాం శ్రుత్వా చ మైథిలీం || 1.1.53 || 53
- రాఘవః శోకసంతప్తో విలలాపాకులేంద్రియః |
తతస్తేనైవ శోకేన గృధ్రం దగ్ధ్వా జటాయుషం || 1.1.54 || 54
- మార్గమాణో వనే సీతాం రాక్షసం సందదర్శ హ |
కబంధం నామ రూపేణ వికృతం ఘోరదర్శనం || 1.1.55 || 55
- తం నిహత్య మహాబాహుర్దదాహ స్వర్గతశ్చ సః |
స చాస్య కథయామాస శబరీం ధర్మచారిణీం || 1.1.56 || 56
- శ్రమణాం ధర్మనిపుణామభిగచ్ఛేతి రాఘవ |
సోఽభ్యగచ్ఛన్మహాతేజాః శబరీం శత్రుసూదనః || 1.1.57 || 57
- శబర్యా పూజితః సమ్యగ్ రామో దశరథాత్మజః |
పంపాతీరే హనుమతా సంగతో వానరేణ హ || 1.1.58 || 58
- హనుమద్వచనాచ్చైవ సుగ్రీవేణ సమాగతః |
సుగ్రీవాయ చ తత్సర్వం శంసద్రామో మహాబలః || 1.1.59 || 59
- ఆదితస్తద్ యథావృత్తం సీతాయాశ్చ విశేషతః |
సుగ్రీవశ్చాపి తత్సర్వం శ్రుత్వా రామస్య వానరః || 1.1.60 || 60
- చకార సఖ్యం రామేణ ప్రీతశ్చైవాగ్నిసాక్షికం |
తతో వానరరాజేన వైరానుకథనం ప్రతి || 1.1.61 || 61
- రామాయావేదితం సర్వం ప్రణయాద్ దుఃఖితేన చ |
ప్రతిజ్ఞాతం చ రామేణ తదా వాలివధం ప్రతి || 1.1.62 || 62
- వాలినశ్చ బలం తత్ర కథయామాస వానరః |
సుగ్రీవః శంకితశ్చాసీన్నిత్యం వీర్యేణ రాఘవే || 1.1.63 || 63

- రాఘవప్రత్యయార్థం తు దుందుభేః కాయముత్తమం |
దర్శయామాస సుగ్రీవో మహాపర్వతసన్నిభం || 1.1.64 || 64
- ఉత్స్మయిత్వా మహాబాహుః ప్రేక్ష్య చాస్థి మహాబలః |
పాదాంగుష్ఠేన చిక్షేప సంపూర్ణం దశయోజనం || 1.1.65 || 65
- బిభేద చ పునస్తాలాన్ సప్తైకేన మహేషుణా |
గిరిం రసాతలం చైవ జనయన్ ప్రత్యయం తదా || 1.1.66 || 66
- తతః ప్రీతమనాస్తేన విశ్వస్తః స మహాకపిః |
కిష్కింధాం రామసహితో జగామ చ గుహం తదా || 1.1.67 || 67
- తతోఽగర్జద్ధరివరః సుగ్రీవో హేమపింగళః |
తేన నాదేన మహతా నిర్జగామ హరీశ్వరః || 1.1.68 || 68
- అనుమాన్య తదా తారాం సుగ్రీవేణ సమాగతః |
నిజఘాన చ తత్రైనం శరేణైకేన రాఘవః || 1.1.69 || 69
- తతః సుగ్రీవవచనాద్ధత్వా వాలినమాహవే |
సుగ్రీవమేవ తద్రాజ్యే రాఘవః ప్రత్యపాదయత్ || 1.1.70 || 70
- స చ సర్వాన్ సమానీయ వానరాన్ వానరర్షభః |
దిశః ప్రస్థాపయామాస దిదృక్షుర్జనకాత్మజాం || 1.1.71 || 71
- తతో గృధ్రస్య వచనాత్ సంపాతేర్హనుమాన్ బలీ |
శతయోజనవిస్తీర్ణం పుష్టువే లవణార్ణవం || 1.1.72 || 72
- తత్ర లంకాం సమాసాద్య పురీం రావణపాలితాం |
దదర్శ సీతాం ధ్యాయంతీమశోకవనికాం గతాం || 1.1.73 || 73
- నివేదయిత్వాభిజ్ఞానం ప్రవృత్తిం వినివేద్య చ |
సమాశ్వాస్య చ వైదేహీం మర్దయామాస తోరణం || 1.1.74 || 74

- పంచ సేనాగ్రగాన్ హత్వా సప్త మంత్రిసుతానపి |
శూరమక్షం చ నిష్ఠిప్య గ్రహణం సముపాగమత్ || 1.1.75 || 75
- అస్త్రేణోన్ముక్తమాత్మానం జ్ఞాత్వా పైతామహాద్ వరాత్ |
మర్షయన్ రాక్షసాన్ వీరో యంత్రిణస్తాన్ యదృచ్ఛయా || 1.1.76 || 76
- తతో దగ్ధ్వా పురీం లంకామృతే సీతాం చ మైథిలీం |
రామాయ ప్రియమాఖ్యాతుం పునరాయాన్మహాకపిః || 1.1.77 || 77
- సోఽభిగమ్య మహాత్మానం కృత్వా రామం ప్రదక్షిణం |
న్యవేదయదమేయాత్మా దృష్టా సీతేతి తత్త్వతః || 1.1.78 || 78
- తతః సుగ్రీవసహితో గత్వా తీరం మహోదధేః |
సముద్రం క్షోభయామాస శరైరాదిత్యసన్నిభైః || 1.1.79 || 79
- దర్శయామాస చాత్మానం సముద్రః సరితాం పతిః |
సముద్రవచనాచ్చైవ నలం సేతుమకారయత్ || 1.1.80 || 80
- తేన గత్వా పురీం లంకాం హత్వా రావణమాహవే |
రామః సీతామనుప్రాప్య పరాం వ్రీడాముపాగమత్ || 1.1.81 || 81
- తామువాచ తతో రామః పరుషం జనసంసది |
అమృప్యమాణా సా సీతా వివేశ జ్వలనం సతీ || 1.1.82 || 82
- తతోఽగ్నివచనాత్ సీతాం జ్ఞాత్వా విగతకల్మషాం |
కర్మణా తేన మహతా త్రైలోక్యం సచరాచరం || 1.1.83 || 83
- సదేవర్షిగణం తుష్టం రాఘవస్య మహాత్మనః |
బభౌ రామః సంప్రహృష్టః పూజితః సర్వదైవతైః || 1.1.84 || 84
- అభిషిచ్య చ లంకాయాం రాక్షసేంద్రం విభీషణం |
కృతకృత్యస్తదా రామో విజ్వరః ప్రముమోద హ || 1.1.85 || 85

- దేవతాభ్యో వరం ప్రాప్య సముత్థాప్య చ వానరాన్ |
అయోధ్యాం ప్రస్థితో రామః పుష్పకేణ సుహృద్వృతః || 1.1.86 || 86
- భరద్వాజాశ్రమం గత్వా రామః సత్యపరాక్రమః |
భరతస్యాంతికే రామో హనూమంతం వ్యసర్జయత్ || 1.1.87 || 87
- పునరాఖ్యాయికాం జల్పన్ సుగ్రీవసహితస్తదా |
పుష్పకం తత్ సమారుహ్య నందిగ్రామం యయౌ తదా || 1.1.88 || 88
- నందిగ్రామే జటాం హిత్వా భ్రాతృభిః సహితోఽనఘః |
రామః సీతామనుప్రాప్య రాజ్యం పునరవాప్తవాన్ || 1.1.89 || 89
- ప్రహృష్టముదితో లోకస్తుప్తః పుష్టః సుధార్మికః |
నిరామయో హ్యరోగశ్చ దుర్భిక్షభయవర్జితః || 1.1.90 || 90
- న పుత్రమరణం కేచిద్ ద్రక్ష్యంతి పురుషాః క్వచిత్ |
నార్యశ్చావిధవా నిత్యం భవిష్యంతి పతివ్రతాః || 1.1.91 || 91
- న చాగ్నిజం భయం కించిన్నాప్సు మజ్జంతి జంతవః |
న వాతజం భయం కించిన్నాపి జ్వరకృతం తథా || 1.1.92 || 92
- న చాపి క్షుద్భయం తత్ర న తస్కరభయం తథా |
నగరాణి చ రాష్ట్రాణి ధనధాన్యయుతాని చ || 1.1.93 || 93
- నిత్యం ప్రముదితాః సర్వే యథా కృతయుగే తథా |
అశ్వమేధశతైరిష్టా తథా బహుసువర్ణకైః || 1.1.94 || 94
- గవాం కోట్యయుతం దత్త్వా విద్వద్భ్యో విధిపూర్వకం |
అసంఖ్యేయం ధనం దత్త్వా బ్రాహ్మణేభ్యో మహాయశాః || 1.1.95 || 95
- రాజవంశాంఛతగుణాన్ స్థాపయిష్యతి రాఘవః |
చాతుర్వర్ణ్యం చ లోకేఽస్మిన్ స్వే స్వే ధర్మే నియోక్త్యతి || 1.1.96 || 96

దశవర్షసహస్రాణి దశవర్షశతాని చ |

రామో రాజ్యముపాసిత్యా బ్రహ్మలోకం ప్రయాస్యతి || 1.1.97 ||

97

ఇదం పవిత్రం పాపఘ్నం పుణ్యం వేదైశ్చ సమ్మితం |

యః పఠేద్ రామచరితం సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే || 1.1.98 ||

98

ఏతదాఖ్యానమాయుష్యం పఠన్ రామాయణం నరః |

సపుత్రపౌత్రః సగణః ప్రేత్య స్వర్గే మహీయతే || 1.1.99 ||

99

పఠన్ ద్విజో వాగ్మషభత్వమీయాత్

స్యాత్ క్షత్రియో భూమిపతిత్వమీయాత్ |

వణిగ్జనః పణ్యఫలత్వమీయా -

జ్ఞనశ్చ శూద్రోఽపి మహత్త్వమీయాత్ || 1.1.100 ||

100

|| ఇత్యాద్యే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే ప్రథమః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ ద్వితీయః సర్గః ॥

రామాయణకావ్యస్యోపక్రమః - తమసాతటే కౌంచవధాత్ సంతప్తస్య
వాల్మీకేః శోకస్య శ్లోకరూపతయా ప్రకటనం బ్రహ్మణస్తం ప్రతి
రామచరితమయకావ్యనిర్మాణార్థమాదేశః

నారదస్య తు తద్ వాక్యం శ్రుత్వా వాక్యవిశారదః |

పూజయామాస ధర్మాత్మా సహశిష్యో మహామునిం || 1.2.1 ||

101

యథావత్ పూజితస్తేన దేవర్షిర్నారదస్తథా |

ఆపృచ్ఛైవాభ్యనుజ్ఞాతః స జగామ విహాయసం || 1.2.2 ||

102

స ముహూర్తం గతే తస్మిన్ దేవలోకం మునిస్తదా |

జగామ తమసాతీరం జాహ్నువ్యాస్త్యవిదూరతః || 1.2.3 ||

103

స తు తీరం సమాసాద్య తమసాయా మునిస్తదా |

శిష్యమాహ స్థితం పార్శ్వే దృష్ట్వా తీర్థమకర్థమం || 1.2.4 ||

104

అకర్థమమిదం తీర్థం భరద్వాజ నిశామయ |

రమణీయం ప్రసన్నాంబు సన్మనుష్యమనో యథా || 1.2.5 ||

105

న్యస్యతాం కలశస్తాత దీయతాం వల్కలం మమ |

ఇదమేవావగాహిష్యే తమసాతీర్థముత్తమం || 1.2.6 ||

106

ఏవముక్తో భరద్వాజో వాల్మీకేన మహాత్మనా |

ప్రాయచ్ఛత మునేస్తస్య వల్కలం నియతో గురోః || 1.2.7 ||

107

- స శిష్యహస్తాదాదాయ వల్కలం నియతేంద్రియః |
విచచార హ పశ్యంస్తత్ సర్వతో విపులం వనం || 1.2.8 || 108
- తస్యాభ్యాశే తు మిథునం చరంతమనపాయినం |
దదర్శ భగవాంస్తత్ర క్రౌంచయోశ్చారునిఃస్వనం || 1.2.9 || 109
- తస్మాత్ తు మిథునాదేకం పుమాంసం పాపనిశ్చయః |
జఘాన వైరనిలయో నిషాదస్తస్య పశ్యతః || 1.2.10 || 110
- తం శోణితపరీతాంగం చేష్టమానం మహీతలే |
భార్యా తు నిహతం దృష్ట్వా రురావ కరుణాం గిరం || 1.2.11 || 111
- వియుక్తా పతినా తేన ద్విజేన సహచారిణా |
తామ్రశీర్షేణ మత్తేన పత్రిణా సహితేన వై || 1.2.12 || 112
- తథావిధం ద్విజం దృష్ట్వా నిషాదేన నిపాతితం |
ఋషేర్ధర్మాత్మనస్తస్య కారుణ్యం సమపద్యత || 1.2.13 || 113
- తతః కరుణవేదిత్వాదధర్మోఽయమితి ద్విజః |
నిశామ్య రుదతీం క్రౌంచీమిదం వచనమబ్రవీత్ || 1.2.14 || 114
- మా నిషాద ప్రతిష్ఠాం త్వమగమః శాశ్వతీః సమాః |
యత్ క్రౌంచమిథునాదేకమవధీః కామమోహితం || 1.2.15 || 115
- తస్యేత్థం బ్రువతశ్చింతా బభూవ హృది వీక్షతః |
శోకార్తేనాస్య శకునేః కిమిదం వ్యాహృతం మయా || 1.2.16 || 116
- చింతయన్ స మహాప్రాజ్ఞశ్చకార మతిమాన్మతిం |
శిష్యం చైవాబ్రవీద్ వాక్యమిదం స మునిపుంగవః || 1.2.17 || 117
- పాదబద్ధోఽక్షరసమస్తంత్రీలయసమన్వితః |
శోకార్తస్య ప్రవృత్తో మే శ్లోకో భవతు నాన్యథా || 1.2.18 || 118

- శిష్యస్తు తస్య బ్రువతో మునేర్వాక్యమనుత్తమం |
ప్రతిజగ్రాహ సంతుష్టస్తస్య తుష్టోఽభవన్మునిః || 1.2.19 || 119
- సోఽభిషేకం తతః కృత్వా తీర్థే తస్మిన్ యథావిధి |
తమేవ చింతయన్నర్థముపావర్తత వై మునిః || 1.2.20 || 120
- భరద్వాజస్తతః శిష్యో వినీతః శ్రుతవాన్ గురోః |
కలశం పూర్ణమాదాయ పృష్ఠతోఽనుజగామ హ || 1.2.21 || 121
- స ప్రవిశ్యాశ్రమపదం శిష్యేణ సహ ధర్మవిత్ |
ఉపవిష్టః కథాశ్చన్యాశ్చకార ధ్యానమాస్థితః || 1.2.22 || 122
- ఆజగామ తతో బ్రహ్మ లోకకర్తా స్వయం ప్రభుః |
చతుర్ముఖో మహాతేజా ద్రష్టుం తం మునిపుంగవం || 1.2.23 || 123
- వాల్మీకిరథ తం దృష్ట్వా సహసోత్థాయ వాగ్యతః |
ప్రాంజలిః ప్రయతో భూత్వా తస్థా పరమవిస్మితః || 1.2.24 || 124
- పూజయామాస తం దేవం పాద్యార్ఘ్యసనవందనైః |
ప్రణమ్య విధివచ్చైనం పృష్ట్వా చైవ నిరామయం || 1.2.25 || 125
- అథోపవిశ్య భగవానాసనే పరమార్చితే |
వాల్మీకయే చ ఋషయే సందిదేశాసనం తతః || 1.2.26 || 126
- బ్రహ్మణా సమనుజ్ఞాతః సోఽప్యపావిశదాసనే |
ఉపవిష్టే తదా తస్మిన్ సాక్షాల్లోకపితామహే || 1.2.27 || 127
- తద్గతేనైవ మనసా వాల్మీకిర్ధ్యానమాస్థితః |
పాపాత్మనా కృతం కష్టం వైరగ్రహణబుద్ధినా || 1.2.28 || 128
- యత్ తాదృశం చారురవం క్రౌంచం హన్యాదకారణాత్ |
శోచన్నేవ పునః క్రౌంచీముపశ్లోకమిమం జగౌ || 1.2.29 || 129

- పునరంతర్గతమనా భూత్వా శోకపరాయణః |
తమువాచ తతో బ్రహ్మ ప్రహసన్ మునిపుంగవం || 1.2.30 || 130
- శ్లోక ఏవాస్త్యయం బద్ధో నాత్ర కార్యా విచారణా |
మచ్ఛందాదేవ తే బ్రహ్మన్ ప్రవృత్తేయం సరస్వతీ || 1.2.31 || 131
- రామస్య చరితం కృత్స్నం కురు త్వమృషిసత్తమ |
ధర్మాత్మనో భగవతో లోకే రామస్య ధీమతః || 1.2.32 || 132
- వృత్తం కథయ ధీరస్య యథా తే నారదాచ్ఛృతం |
రహస్యం చ ప్రకాశం చ యద్ వృత్తం తస్య ధీమతః || 1.2.33 || 133
- రామస్య సహసౌమిత్రే రాక్షసానాం చ సర్వశః |
వైదేహ్యశ్చైవ యద్ వృత్తం ప్రకాశం యది వా రహః || 1.2.34 || 134
- తచ్ఛాప్యవిదితం సర్వం విదితం తే భవిష్యతి |
న తే వాగన్యతా కావ్యే కాచిదత్ర భవిష్యతి || 1.2.35 || 135
- కురు రామకథాం పుణ్యాం శ్లోకబద్ధాం మనోరమాం |
యావత్ స్థాస్యంతి గిరయః సరితశ్చ మహీతలే || 1.2.36 || 136
- తావద్ రామాయణకథా లోకేషు ప్రచరిష్యతి |
యావద్ రామస్య చ కథా త్వత్కృతా ప్రచరిష్యతి || 1.2.37 || 137
- తావదూర్ధ్వమధశ్చ త్వం మల్లోకేషు నివత్స్యసి |
ఇత్యుక్త్వా భగవాన్ బ్రహ్మ తత్రైవాంతరధీయత |
తతః సశిష్యో భగవాన్ మునిర్విస్మయమాయయౌ || 1.2.38 || 138
- తస్య శిష్యాస్తతః సర్వే జగుః శ్లోకమిమం పునః |
ముహుర్ముహుః ప్రీయమాణాః ప్రాహుశ్చ భృశవిస్మితాః || 1.2.39 || 139

సమాక్షరైశ్చతుర్భిర్యః పాదైర్గీతో మహర్షిణా |

సోఽనువ్యాహరణాద్ భూయః శోకః శ్లోకత్వమాగతః || 1.2.40 ||

140

తస్య బుద్ధిరియం జాతా మహర్షేర్భావితాత్మనః |

కృత్స్నం రామాయణం కావ్యమీదృశైః కరవాణ్యహం || 1.2.41 ||

141

ఉదారవృత్తార్థపదైర్మనోరమైః

తదాస్య రామస్య చకార కీర్తిమాన్ |

సమాక్షరైః శ్లోకశతైర్యశస్వినో

యశస్కరం కావ్యముదారదర్శనః || 1.2.42 ||

142

తదుపగతసమాససంధియోగం

సమమధురోపనతార్థవాక్యబద్ధం |

రఘువరచరితం మునిప్రణీతం

దశశిరసశ్చ వధం నిశామయధ్వం || 1.2.43 ||

143

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే ద్వితీయః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ తృతీయః సర్గః ॥

రామాయణకావ్యగతానాం విషయాణాం సంక్షేపేణోల్లేఖః

శ్రుత్వా వస్తు సమగ్రం తద్ధర్మార్థసహితం హితం ।

వ్యక్తమన్వేషతే భూయో యద్ వృత్తం తస్య ధీమతః ॥ 1.3.1 ॥

144

ఉపస్పృశ్యోదకం సమ్యజ్మునిః స్థిత్యా కృతాంజలిః ।

ప్రాచీనాగ్రేషు దర్భేషు ధర్మేణాన్వేషతే గతిం ॥ 1.3.2 ॥

145

రామలక్ష్మణసీతాభీ రాజ్ఞా దశరథేన చ ।

సభార్యేణ సరాష్ట్రేణ యత్ ప్రాప్తం తత్ర తత్త్వతః ॥ 1.3.3 ॥

146

హసితం భాషితం చైవ గతిర్యావచ్చ చేష్టితం ।

తత్ సర్వం ధర్మవీర్యేణ యథావత్ సంప్రపశ్యతి ॥ 1.3.4 ॥

147

స్త్రీతృతీయేన చ తథా యత్ ప్రాప్తం చరతా వనే ।

సత్యసంధేన రామేణ తత్ సర్వం చాన్వవైక్షత ॥ 1.3.5 ॥

148

తతః పశ్యతి ధర్మాత్మా తత్ సర్వం యోగమాస్థితః ।

పురా యత్ తత్ర నిర్వృత్తం పాణావామలకం యథా ॥ 1.3.6 ॥

149

తత్ సర్వం తత్త్వతో దృష్ట్వా ధర్మేణ స మహామతిః ।

అభిరామస్య రామస్య తత్ సర్వం కర్తుముద్యతః ॥ 1.3.7 ॥

150

కామార్థగుణసంయుక్తం ధర్మార్థగుణవిస్తరం ।

సముద్రమివ రత్నాఢ్యం సర్వశ్రుతిమనోహరం ॥ 1.3.8 ॥

151

- స యథా కథితం పూర్వం నారదేన మహాత్మనా |
రఘువంశస్య చరితం చకార భగవాన్ మునిః || 1.3.9 || 152
- జన్మ రామస్య సుమహద్వీర్యం సర్వానుకూలతాం |
లోకస్య ప్రియతాం క్షాంతిం సౌమ్యతాం సత్యశీలతాం || 1.3.10 || 153
- నానా చిత్రాః కథాశ్చాన్యా విశ్వామిత్రసహాయనే |
జానక్యాశ్చ వివాహం చ ధనుషశ్చ విభేదనం || 1.3.11 || 154
- రామరామవివాదం చ గుణాన్ దాశరథేస్తథా |
తథాభిషేకం రామస్య కైకేయ్యా దుష్టభావతాం || 1.3.12 || 155
- విఘాతం చాభిషేకస్య రామస్య చ వివాసనం |
రాజ్ఞః శోకం విలాపం చ పరలోకస్య చాశ్రయం || 1.3.13 || 156
- ప్రకృతీనాం విషాదం చ ప్రకృతీనాం విసర్జనం |
నిషాదాధిపసంవాద సూతోపావర్తనం తథా || 1.3.14 || 157
- గంగాయాశ్చాపి సంతారం భరద్వాజస్య దర్శనం |
భరద్వాజాభ్యనుజ్ఞానాచ్ఛిత్రకూటస్య దర్శనం || 1.3.15 || 158
- వాస్తుకర్మ నివేశం చ భరతాగమనం తథా |
ప్రసాదనం చ రామస్య పితృశ్చ సలిలక్రియాం || 1.3.16 || 159
- పాదుకాగ్ర్యాభిషేకం చ నందిగ్రామనివాసనం |
దండకారణ్యగమనం విరాధస్య వధం తథా || 1.3.17 || 160
- దర్శనం శరభంగస్య సుతీక్ష్ణేన సమాగమం |
అనసూయాసమాఖ్యాం చ అంగరాగస్య చార్పణం || 1.3.18 || 161
- దర్శనం చాప్యగస్త్యస్య ధనుషో గ్రహణం తథా |
శూర్పణఖ్యాశ్చ సంవాదం విరూపకరణం తథా || 1.3.19 || 162

- వధం ఖరత్రిశిరసోరుత్థానం రావణస్య చ |
మారీచస్య వధం చైవ వైదేహ్యో హరణం తథా || 1.3.20 || 163
- రాఘవస్య విలాపం చ గృధ్రరాజనిబర్హణం |
కబంధదర్శనం చైవ పంపాయాశ్చాపి దర్శనం || 1.3.21 || 164
- శబరీదర్శనం చైవ ఫలమూలాశనం తథా |
ప్రలాపం చైవ పంపాయాం హనూమద్దర్శనం తథా || 1.3.22 || 165
- ఋష్యమూకస్య గమనం సుగ్రీవేణ సమాగమం |
ప్రత్యయోత్పాదనం సఖ్యం వాలిసుగ్రీవవిగ్రహం || 1.3.23 || 166
- వాలిప్రమథనం చైవ సుగ్రీవప్రతిపాదనం |
తారావిలాపం సమయం వర్షరాత్రనివాసనం || 1.3.24 || 167
- కోపం రాఘవసింహస్య బలానాముపసంగ్రహం |
దిశః ప్రస్థాపనం చైవ పృథివ్యాశ్చ నివేదనం || 1.3.25 || 168
- అంగులీయకదానం చ ఋక్షస్య బిలదర్శనం |
ప్రాయోపవేశనం చైవ సంపాతేశ్చాపి దర్శనం || 1.3.26 || 169
- పర్వతారోహణం చైవ సాగరస్యాపి లంఘనం |
సముద్రవచనాచ్చైవ మైనాకస్య చ దర్శనం || 1.3.27 || 170
- రాక్షసీతర్జనం చైవ చ్ఛాయాగ్రాహస్య దర్శనం |
సింహికాయాశ్చ నిధనం లంకామలయదర్శనం || 1.3.28 || 171
- రాత్రౌ లంకాప్రవేశం చ ఏకస్యాపి విచింతనం |
ఆపానభూమిగమనమవరోధస్య దర్శనం || 1.3.29 || 172
- దర్శనం రావణస్యాపి పుష్పకస్య చ దర్శనం |
అశోకవనికాయానం సీతాయాశ్చాపి దర్శనం || 1.3.30 || 173

- అభిజ్ఞానప్రదానం చ సీతాయాశ్చాపి భాషణం |
రాక్షసీతర్జనం చైవ త్రిజటాస్వప్నదర్శనం || 1.3.31 || 174
- మణిప్రదానం సీతాయా వృక్షభంగం తథైవ చ |
రాక్షసీవిద్రవం చైవ కింకరాణాం నిబర్హణం || 1.3.32 || 175
- గ్రహణం వాయుసూనోశ్చ లంకాదాహాభిగర్జనం |
ప్రతిష్ఠవనమేవాథ మధూనాం హరణం తథా || 1.3.33 || 176
- రాఘవాశ్వాసనం చైవ మణినిర్యాతనం తథా |
సంగమం చ సముద్రేణ నలసేతోశ్చ బంధనం || 1.3.34 || 177
- ప్రతారం చ సముద్రస్య రాత్రౌ లంకావరోధనం |
విభీషణేన సంసర్గం వధోపాయనివేదనం || 1.3.35 || 178
- కుంభకర్ణస్య నిధనం మేఘనాదనిబర్హణం |
రావణస్య వినాశం చ సీతావాప్తిమరేః పురే || 1.3.36 || 179
- విభీషణాభిషేకం చ పుష్పకస్య చ దర్శనం |
అయోధ్యాయాశ్చ గమనం భరద్వాజసమాగమం || 1.3.37 || 180
- ప్రేషణం వాయుపుత్రస్య భరతేన సమాగమం |
రామాభిషేకాభ్యుదయం సర్వసైన్యవిసర్జనం |
స్వరాష్ట్రరంజనం చైవ వైదేహ్యాశ్చ విసర్జనం || 1.3.38 || 181
- అనాగతం చ యత్ కించిద్ రామస్య వసుధాతలే |
తచ్ఛకారోత్తరే కావ్యే వాల్మీకిర్భగవాన్పుషిః || 1.3.39 || 182

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే తృతీయః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ చతుర్థః సర్గః ॥

వాల్మీకిశ్చతుర్వింశతీసహస్రశ్లోకయుతం రామాయణం కావ్యం నిర్మాయ
కుశీలవౌ తదధ్యాపయత్, తయో రామాయణగానం శ్రుత్వా మునిభిః
ప్రశంసనమయోధ్యాయాం శ్రీరామేణ సమ్మానితాభ్యాం తాభ్యాం
తదీయరాజసభాయాం రామాయణగానశ్రావణం

ప్రాప్తరాజ్యస్య రామస్య వాల్మీకిర్భగవాన్పుషిః |

చకార చరితం కృత్స్నం విచిత్రపదమర్థవత్ || 1.4.1 ||

183

చతుర్వింశత్సహస్రాణి శ్లోకానాముక్తవాన్పుషిః |

తథా సర్గశతాన్ పంచ షట్కాండాని తథోత్తరం || 1.4.2 ||

184

కృత్వా తు తన్మహాప్రాజ్ఞః సభవిష్యం సహోత్తరం |

చింతయామాస కో న్వేతత్ ప్రయుంజీయాదితి ప్రభుః || 1.4.3 ||

185

తస్య చింతయమానస్య మహర్షేర్భావితాత్మనః |

అగృహ్ణీతాం తతః పాదౌ మునివేషౌ కుశీలవౌ || 1.4.4 ||

186

కుశీలవౌ తు ధర్మజ్ఞౌ రాజపుత్రౌ యశస్వినౌ |

భ్రాతౌ స్వరసంపన్నౌ దదర్శాశ్రమవాసినౌ || 1.4.5 ||

187

స తు మేధావినౌ దృష్ట్వా వేదేషు పరినిష్ఠితౌ |

వేదోపబృంహణార్థాయ తావగ్రాహయత ప్రభుః || 1.4.6 ||

188

- కావ్యం రామాయణం కృత్స్నం సీతాయాశ్చరితం మహత్ |
పౌలస్త్యవధమిత్యేవం చకార చరితవ్రతః || 1.4.7 || 189
- పాత్యే గేయే చ మధురం ప్రమాణైస్త్రిభిరన్వితం |
జాతిభిః సప్తభిర్యుక్తం తంత్రీలయసమన్వితం || 1.4.8 || 190
- రసైః శృంగారకరుణహాస్యరౌద్రభయానకైః |
వీరాదిభీ రసైర్యుక్తం కావ్యమేతదగాయతాం || 1.4.9 || 191
- తౌ తు గాంధర్వతత్త్వజ్ఞౌ స్థానమూర్చ్ఛనకోవిదౌ |
బ్రాతరౌ స్వరసంపన్నౌ గంధర్వావివ రూపిణౌ || 1.4.10 || 192
- రూపలక్షణసంపన్నౌ మధురస్వరభాషిణౌ |
బింబాదివోత్థితౌ బింబౌ రామదేహాత్ తథాపరౌ || 1.4.11 || 193
- తౌ రాజపుత్రౌ కార్తీస్త్వేన ధర్మమాఖ్యానముత్తమం |
వాచోవిధేయం తత్సర్వం కృత్వా కావ్యమనిందితౌ || 1.4.12 || 194
- ఋషీణాం చ ద్విజాతీనాం సాధూనాం చ సమాగమే |
యథోపదేశం తత్త్వజ్ఞౌ జగతుః సుసమాహితౌ || 1.4.13 || 195
- మహాత్మానౌ మహాభాగౌ సర్వలక్షణలక్ష్మితౌ |
తౌ కదాచిత్ సమేతానామృషీణాం భావితాత్మనాం || 1.4.14 || 196
- మధ్యే సభం సమీపస్థావిదం కావ్యమగాయతాం |
తచ్ఛ్రుత్వా మునయః సర్వే బాష్పపర్యాకులేక్షణాః || 1.4.15 || 197
- సాధు సాద్వితి తావూచుః పరం విస్మయమాగతాః |
తే ప్రీతమనసః సర్వే మునయో ధర్మవత్సలాః || 1.4.16 || 198
- ప్రశశంసుః ప్రశస్తవ్యౌ గాయమానౌ కుశీలవౌ |
అహో గీతస్య మాధుర్యం శ్లోకానాం చ విశేషతః || 1.4.17 || 199

- చిరనిర్వృత్తమప్యేతత్ ప్రత్యక్షమివ దర్శితం |
ప్రవిశ్య తామభౌ సుష్టు తథాభావమగాయతాం || 1.4.18 || 200
- సహితౌ మధురం రక్తం సంపన్నం స్వరసంపదా |
ఏవం ప్రశస్యమానౌ తౌ తపః శ్లాఘ్యైర్మహర్షిభిః || 1.4.19 || 201
- సంరక్తతరమత్యర్థం మధురం తావగాయతాం |
ప్రీతః కశ్చిన్మునిస్తాభ్యాం సంస్థితః కలశం దదౌ || 1.4.20 || 202
- ప్రసన్నో వల్కలం కశ్చిద్ దదౌ తాభ్యాం మహాయశాః |
అన్యః కృష్ణాజినమదాద్ యజ్ఞసూత్రం తథాపరః || 1.4.21 || 203
- కశ్చిత్ కమండలుం ప్రాదాన్మౌజీమన్యో మహామునిః |
బృశీమన్యస్తదా ప్రాదాత్ కౌపీనమపరో మునిః || 1.4.22 || 204
- తాభ్యాం దదౌ తదా హృష్టః కుఠారమపరో మునిః |
కాషాయమపరో వస్త్రం చీరమన్యో దదౌ మునిః || 1.4.23 || 205
- జటాబంధనమన్యస్తు కాష్ఠరజ్జాం ముదాన్వితః |
యజ్ఞభాండమృషిః కశ్చిత్ కాష్ఠభారం తథాపరః || 1.4.24 || 206
- ఔదుంబరీం బృశీమన్యః స్వస్తి కేచిత్ తదావదన్ |
ఆయుష్యమపరే ప్రాహుర్ముదా తత్ర మహర్షయః || 1.4.25 || 207
- దదుశ్చైవం వరాన్ సర్వే మునయః సత్యవాదినః |
ఆశ్చర్యమిదమాఖ్యానం మునినా సంప్రకీర్తితం || 1.4.26 || 208
- పరం కవీనామాధారం సమాప్తం చ యథాక్రమం |
అభిగీతమిదం గీతం సర్వగీతిషు కోవిదౌ || 1.4.27 || 209
- ఆయుష్యం పుష్టిజననం సర్వశ్రుతిమనోహరం |
ప్రశస్యమానౌ సర్వత్ర కదాచిత్ తత్ర గాయకౌ || 1.4.28 || 210

- రథ్యాసు రాజమార్గేషు దదర్శ భరతాగ్రజః |
స్వవేశ్మ చానీయ తతో భ్రాతరౌ స కుశీలవౌ || 1.4.29 || 211
- పూజయామాస పూజార్హౌ రామః శత్రునిబర్హణః |
ఆసీనః కాంచనే దివ్యే స చ సింహాసనే ప్రభుః || 1.4.30 || 212
- ఉపోపవిష్టైః సచివైర్భ్రాతృభిశ్చ సమన్వితః |
దృష్ట్వా తు రూపసంపన్నౌ వినీతౌ భ్రాతరావుభౌ || 1.4.31 || 213
- ఉవాచ లక్ష్మణం రామః శత్రుఘ్నం భరతం తథా |
శ్రూయతామేతదాఖ్యానమనయోర్ద్వేవవర్చసోః || 1.4.32 || 214
- విచిత్రార్థపదం సమ్యగ్గాయకౌ సమచోదయత్ |
తౌ చాపి మధురం రక్తం స్వచిత్రాయతనిఃస్వనం || 1.4.33 || 215
- తంశ్రీలయవదత్యర్థం విశ్రుతార్థమగాయతాం |
హ్లాదయత్ సర్వగాత్రాణి మనాంసి హృదయాని చ |
శ్రోత్రాశ్రయసుఖం గేయం తద్ బభౌ జనసంసది || 1.4.34 || 216
- ఇమౌ మునీ పార్థివలక్షణాన్వితౌ
కుశీలవౌ చైవ మహాతపస్వినౌ |
మమాపి తద్ భూతికరం ప్రచక్షతే
మహానుభావం చరితం నిబోధత || 1.4.35 || 217
- తతస్తు తౌ రామవచఃప్రచోదితా -
వగాయతాం మార్గవిధానసంపదా |
స చాపి రామః పరిషద్గతః శనైః
బుభూషయాసక్తమనా బభూవ హ || 1.4.36 || 218

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే చతుర్థః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ పంచమః సర్గః ॥

దశరథపాలితాయా అయోధ్యాయా ఉత్కర్షస్య వర్ణనం

సర్వా పూర్వమియం యేషామాసీత్ కృతాన్న వసుంధరా |
ప్రజాపతిముపాదాయ నృపాణాం జయశాలినాం || 1.5.1 ||

219

యేషాం స సగరో నామ సాగరో యేన ఖానితః |
షష్ఠిపుత్రసహస్రాణి యం యాంతం పర్యవారయన్ || 1.5.2 ||

220

ఇక్ష్వాకూణామిదం తేషాం రాజ్ఞాం వంశే మహాత్మనాం |
మహదుత్పన్నమాఖ్యానం రామాయణమితి శ్రుతం || 1.5.3 ||

221

తదిదం వర్తయిష్యావః సర్వం నిఖిలమాదితః |
ధర్మకామార్థసహితం శ్రోతవ్యమనసూయతా || 1.5.4 ||

222

కోశలో నామ ముదితః స్థితో జనపదో మహాన్ |
నివిష్టః సరయాతీరే ప్రభూతధనధాన్యవాన్ || 1.5.5 ||

223

అయోధ్యా నామ నగరీ తత్రాసీల్లోకవిశ్రుతా |
మనునా మానవేంద్రేణ యా పురీ నిర్మితా స్వయం || 1.5.6 ||

224

ఆయతా దశ చ ద్వే చ యోజనాని మహాపురీ |
శ్రీమతీ త్రీణి విస్తీర్ణా సువిభక్తమహాపథా || 1.5.7 ||

225

రాజమార్గేణ మహతా సువిభక్తేన శోభితా |
ముక్తపుష్పావకీర్ణేన జలసిక్తేన నిత్యశః || 1.5.8 ||

226

- తాం తు రాజా దశరథో మహారాష్ట్రవివర్ధనః |
పురీమావాసయామాస దివి దేవపతిర్యథా || 1.5.9 || 227
- కపాటతోరణవతీం సువిభక్తాంతరాపణాం |
సర్వయంత్రాయుధవతీముషితాం సర్వశిల్పిభిః || 1.5.10 || 228
- సూతమాగధసంబాధాం శ్రీమతీమతులప్రభాం |
ఉచ్చాట్టాలధ్వజవతీం శతఘ్నిశతసంకులాం || 1.5.11 || 229
- వధూనాటకసంఘైశ్చ సంయుక్తాం సర్వతః పురీం |
ఉద్యానామ్రవణోపేతాం మహతీం సాలమేఖలాం || 1.5.12 || 230
- దుర్గగంభీరపరిఖాం దుర్గామన్వైర్దురాసదాం |
వాజివారణసంపూర్ణాం గోభిరుష్టైః ఖరైస్తథా || 1.5.13 || 231
- సామంతరాజసంఘైశ్చ బలికర్మభిరావృతాం |
నానాదేశనివాసైశ్చ వణిగ్భిరుపశోభితాం || 1.5.14 || 232
- ప్రాసాదై రత్నవికృతైః పర్వతైరివ శోభితాం |
కూటాగారైశ్చ సంపూర్ణామింద్రస్యేవామరావతీం || 1.5.15 || 233
- చిత్రామష్టాపదాకారాం వరనారీగణాయుతాం |
సర్వరత్నసమాకీర్ణాం విమానగృహశోభితాం || 1.5.16 || 234
- గృహగాఢామవిచ్ఛిద్రాం సమభూమౌ నివేశితాం |
శాలితండులసంపూర్ణామిక్షుకాండరసోదకాం || 1.5.17 || 235
- దుందుభీభిర్మృదంగైశ్చ వీణాభిః పణవైస్తథా |
నాదితాం భృశమత్యర్థం పృథివ్యాం తామనుత్తమాం || 1.5.18 || 236
- విమానమివ సిద్ధానాం తపసాధిగతం దివి |
సునివేశితవేశ్మాంతాం నరోత్తమసమావృతాం || 1.5.19 || 237

యే చ బాణైర్న విధ్యంతి వివిక్తమపరాపరం |

శబ్దవేధ్యం చ వితతం లఘుహస్తా విశారదాః || 1.5.20 ||

238

సింహవ్యాఘ్రవరాహాణాం మత్తానాం నదతాం వనే |

హంతారో నిశితైః శస్త్రైర్బలాద్ బాహుబలైరపి || 1.5.21 ||

239

తాదృశానాం సహస్రైస్తామభిపూర్ణాం మహారథైః |

పురీమావాసయామాస రాజా దశరథస్తదా || 1.5.22 ||

240

తామగ్నిమద్భిర్గుణవద్భిరావృతాం

ద్విజోత్తమైర్వేదషడంగపారగైః |

సహస్రదైః సత్యరతైర్మహాత్మభిః

మహర్షికల్పైర్పశిభిశ్చ కేవలైః || 1.5.23 ||

241

|| ఇత్యాదీ శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే పంచమః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ షష్ఠః సర్గః ॥

రాజ్ఞో దశరథస్య శాసనకాలేఽయోధ్యాయాస్తత్రత్యజనానాం
చోత్కృష్టస్థితేర్వర్ణనం

తస్యాం పుర్యామయోధ్యాయాం వేదవిత్ సర్వసంగ్రహః |
దీర్ఘదర్శీ మహాతేజాః పౌరజానపదప్రియః || 1.6.1 ||

242

ఇక్ష్వాకూణామతిరథో యజ్ఞా ధర్మపరో వశీ |
మహర్షికల్పో రాజర్షిస్త్రీషు లోకేషు విశ్రుతః || 1.6.2 ||

243

బలవాన్ నిహతామిత్రో మిత్రవాన్ విజితేంద్రియః |
ధనైశ్చ సంచయైశ్చాన్యైః శక్తవైశ్రవణోపమః || 1.6.3 ||

244

యథా మనుర్మహాతేజా లోకస్య పరిరక్షితా |
తథా దశరథో రాజా లోకస్య పరిరక్షితా || 1.6.4 ||

245

తేన సత్యాభిసంధేన త్రివర్గమనుతిష్ఠతా |
పాలితా సా పురీ శ్రేష్ఠా ఇంద్రేణేవామరావతీ || 1.6.5 ||

246

తస్మిన్ పురవరే హృష్టా ధర్మాత్మానో బహుశ్రుతాః |
నరాస్తుష్టా ధనైః సైవః సైవరలుభాః సత్యవాదినః || 1.6.6 ||

247

నాల్పసన్నిచయః కశ్చిదాసీత్ తస్మిన్ పురోత్తమే |
కుటుంబీ యో హ్యసిద్ధార్థోఽగవాశ్వధనధాన్యవాన్ || 1.6.7 ||

248

- కామీ వా న కదర్యో వా నృశంసః పురుషః క్వచిత్ |
ద్రష్టుం శక్యమయోధ్యాయాం నావిద్వాన్ న చ నాస్తికః || 1.6.8 || 249
- సర్వే నరాశ్చ నార్యశ్చ ధర్మశీలాః సుసంయతాః |
ముదితాః శీలవృత్తాభ్యాం మహర్షయ ఇవామలాః || 1.6.9 || 250
- నాకుండలీ నాముకుటీ నాస్తగ్వీ నాల్పభోగవాన్ |
నామృష్టో న నలిప్తాంగో నాసుగంధశ్చ విద్యతే || 1.6.10 || 251
- నామృష్టభోజీ నాదాతా నాప్యనంగదనిష్కృధృక్ |
నాహస్తాభరణో వాపి దృశ్యతే నాప్యనాత్మవాన్ || 1.6.11 || 252
- నానాహితాగ్నిర్నాయజ్వా న క్షుద్రో వా న తస్కరః |
కశ్చిదాసీదయోధ్యాయాం న చావృత్తో న సంకరః || 1.6.12 || 253
- స్వకర్మనిరతా నిత్యం బ్రాహ్మణా విజితేంద్రియాః |
దానాధ్యయనశీలాశ్చ సంయతాశ్చ ప్రతిగ్రహే || 1.6.13 || 254
- నాస్తికో నాన్యతీ వాపి న కశ్చిదబహుశ్రుతః |
నాసూయకో న చాశక్తో నావిద్వాన్ విద్యతే క్వచిత్ || 1.6.14 || 255
- నాషడంగవిదత్రాస్తి నావ్రతో నాసహస్రదః |
న దీనః క్షిప్తచిత్తో వా వ్యధితో వాపి కశ్చన || 1.6.15 || 256
- కశ్చిన్నరో వా నారీ వా నాశ్రీమాన్ నాప్యరూపవాన్ |
ద్రష్టుం శక్యమయోధ్యాయాం నాపి రాజన్యభక్తిమాన్ || 1.6.16 || 257
- వర్ణేష్వగ్ర్యచతుర్థేషు దేవతాతిథిపూజకాః |
కృతజ్ఞాశ్చ వదాన్యాశ్చ శూరా విక్రమసంయుతాః || 1.6.17 || 258
- దీర్ఘాయుషో నరాః సర్వే ధర్మం సత్యం చ సంశ్రితాః |
సహితాః పుత్రపౌత్రైశ్చ నిత్యం స్త్రీభిః పురోత్తమే || 1.6.18 || 259

- క్షత్రం బ్రహ్మముఖం చాసీద్ వైశ్యాః క్షత్రమనువ్రతాః |
శూద్రాః స్వకర్మనిరతాస్త్రీన్ వర్ణానుపచారిణః || 1.6.19 || 260
- సా తేనేక్ష్యాకునాథేన పురీ సుపరిరక్షితా |
యథా పురస్తాన్మనునా మానవేంద్రేణ ధీమతా || 1.6.20 || 261
- యోధానామగ్నికల్పానాం పేశలానామమర్షిణాం |
సంపూర్ణా కృతవిద్యానాం గుహా కేసరిణామివ || 1.6.21 || 262
- కాంబోజవిషయే జాతైర్బాహ్నికైశ్చ హయోత్తమైః |
వనాయుజైర్నదీజైశ్చ పూర్ణా హరిహయోత్తమైః || 1.6.22 || 263
- వింధ్యపర్వతజైర్మత్తైః పూర్ణా హైమవతైరపి |
మదాన్వితైరతిబలైర్మాతంగైః పర్వతోపమైః || 1.6.23 || 264
- ఐరావతకులీనైశ్చ మహాపద్మకులైస్తథా |
అంజనాదపి నిష్క్రింతైర్వామనాదపి చ ద్విషైః || 1.6.24 || 265
- భద్రైర్మంద్రైర్మృగైశ్చైవ భద్రమంద్రమృగైస్తథా |
భద్రమంద్రైర్భద్రమృగైర్మృగమంద్రైశ్చ సా పురీ || 1.6.25 || 266
- నిత్యమత్తైః సదా పూర్ణా నాగైరచలసన్నిభైః |
సా యోజనే ద్వే చ భూయః సత్యనామా ప్రకాశతే |
యస్యాం దశరథో రాజా వసంజగదపాలయత్ || 1.6.26 || 267
- తాం పురీం స మహాతేజా రాజా దశరథో మహాన్ |
శశాస శమితామిత్రో నక్షత్రాణీవ చంద్రమాః || 1.6.27 || 268
- తాం సత్యనామాం దృఢతోరణార్గలాం
గృహైర్విచిత్రైరుపశోభితాం శివాం |

పురీమయోధ్యాం నృసహస్రసంకులాం

శశాస వై శక్రసమో మహీపతిః || 1.6.28 ||

269

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే షష్ఠః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ సప్తమః సర్గః ॥

రాజామాత్యానాం గుణానాం నీతేశ్చ వర్ణనం

- తస్యామాత్యా గుణైరాసన్నిక్షాకోః సుమహాత్మనః |
మంత్రజ్ఞాశ్చేంగితజ్ఞాశ్చ నిత్యం ప్రియహితే రతాః || 1.7.1 || 270
- అష్టౌ బభూవుర్వీరస్య తస్యామాత్యా యశస్వినః |
శుచయశ్చానురక్తాశ్చ రాజకృత్యేషు నిత్యశః || 1.7.2 || 271
- ధృష్టిర్జయంతో విజయః సురాష్ట్రో రాష్ట్రవర్ధనః |
అకోపో ధర్మపాలశ్చ సుమంత్రశ్చాష్టమోఽర్థవిత్ || 1.7.3 || 272
- ఋత్విజౌ ద్వావభిమతౌ తస్యాస్తామృషిసత్తమౌ |
వసిష్ఠో వామదేవశ్చ మంత్రిణశ్చ తథాపరే || 1.7.4 || 273
- సుయజ్ఞోఽప్యథ జాబాలిః కాశ్యపోఽప్యథ గౌతమః |
మార్కండేయస్తు దీర్ఘాయుస్తథా కాత్యాయనో ద్విజః || 1.7.5 || 274
- ఏతైర్బ్రహ్మర్షిభిర్నిత్యమృత్విజస్తస్య పౌర్వకాః |
విద్యావినీతా హ్రీమంతః కుశలా నియతేంద్రియాః || 1.7.6 || 275
- శ్రీమంతశ్చ మహాత్మానః శస్త్రజ్ఞా దృఢవిక్రమాః |
కీర్తిమంతః ప్రణిహితా యథావచనకారిణః || 1.7.7 || 276

- తేజఃక్షమాయశఃప్రాప్తాః స్మితపూర్వాభిభాషిణః |
క్రోధాత్ కామార్థహేతోర్వా న బ్రూయురన్యతం వచః || 1.7.8 || 277
- తేషామవిదితం కించిత్ స్వేషు నాస్తి పరేషు వా |
క్రియమాణం కృతం వాపి చారేణాపి చికిర్షితం || 1.7.9 || 278
- కుశలా వ్యవహారేషు సౌహృదేషు పరీక్షితాః |
ప్రాప్తకాలం యథా దండం ధారయేయుః సుతేష్వపి || 1.7.10 || 279
- కోశసంగ్రహణే యుక్తా బలస్య చ పరిగ్రహే |
అహితం చాపి పురుషం న హింస్యరవిదూషకం || 1.7.11 || 280
- వీరాశ్చ నియతోత్సాహా రాజశాస్త్రమనుష్ఠితాః |
శుచీనాం రక్షితారశ్చ నిత్యం విషయవాసినాం || 1.7.12 || 281
- బ్రహ్మక్షత్రమహింసంతస్తే కోశం సమపూరయన్ |
సుతీక్షణదండాః సంప్రేక్ష్య పురుషస్య బలాబలం || 1.7.13 || 282
- శుచీనామేకబుద్ధీనాం సర్వేషాం సంప్రజానతాం |
నాసీత్పురే వా రాష్ట్రే వా మృషావాదీ నరః క్వచిత్ || 1.7.14 || 283
- క్వచిన్న దుష్టస్త్రాసీత్ పరదారరతిర్నరః |
ప్రశాంతం సర్వమేవాసీద్ రాష్ట్రం పురవరం చ తత్ || 1.7.15 || 284
- సువాససః సువేషాశ్చ తే చ సర్వే శుచివ్రతాః |
హితార్థాశ్చ నరేంద్రస్య జాగ్రతో నయచక్షుషా || 1.7.16 || 285
- గురోర్గుణగృహీతాశ్చ ప్రఖ్యాతాశ్చ పరాక్రమైః |
విదేశేష్వపి విజ్ఞాతాః సర్వతో బుద్ధినిశ్చయాః || 1.7.17 || 286
- అభితో గుణవంతశ్చ న చాసన్ గుణవర్జితాః |
సంధివిగ్రహతత్త్వజ్ఞాః ప్రకృత్యా సంపదాన్వితాః || 1.7.18 || 287

మంత్రసంవరణే శక్తాః శక్తాః సూక్ష్మాసు బుద్ధిషు |
నీతిశాస్త్రవిశేషజ్ఞాః సతతం ప్రియవాదినః || 1.7.19 || 288

ఈదృశైస్తైరమాత్యైశ్చ రాజా దశరథోఽనఘః |
ఉపపన్నో గుణోపేతైరన్వశాసద్ వసుంధరాం || 1.7.20 || 289

అవేక్ష్యమాణశ్చారేణ ప్రజా ధర్మేణ రక్షయన్ |
ప్రజానాం పాలనం కుర్వన్నధర్మం పరివర్జయన్ || 1.7.21 || 290

విశ్రుతస్త్రిషు లోకేషు వదాన్యః సత్యసంగరః |
స తత్ర పురుషవ్యాఘ్రః శశాస పృథివీమిమాం || 1.7.22 || 291

నాధ్యగచ్ఛద్విశిష్టం వా తుల్యం వా శత్రుమాత్మనః |
మిత్రవాన్నతసామంతః ప్రతాపహతకంటకః |
స శశాస జగద్ రాజా దివి దేవపతిర్యథా || 1.7.23 || 292

తైర్మంత్రిభిర్మంత్రహితే నివిష్టైః
వృతోఽనురక్తైః కుశలైః సమర్థైః |
స పార్థివో దీప్తిమవాప యుక్తః
తేజోమయైర్గోభిరివోదితోఽర్కః || 1.7.24 || 293

|| ఇత్యాదీ శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే సప్తమః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ అష్టమః సర్గః ॥

పుత్రకామస్య రాజ్ఞోఽశ్వమేధాయ ప్రస్తావో మంత్రిభిర్బ్రాహ్మణైశ్చ
తస్యానుమోదనం

తస్య చైవంప్రభావస్య ధర్మజ్ఞస్య మహాత్మనః |

సుతార్థం తప్యమానస్య నాసీద్ వంశకరః సుతః || 1.8.1 ||

294

చింతయానస్య తస్యైవం బుద్ధిరాసీన్మహాత్మనః |

సుతార్థం వాజిమేధేన కిమర్థం న యజామ్యహం || 1.8.2 ||

295

స నిశ్చితాం మతిం కృత్వా యష్టవ్యమితి బుద్ధిమాన్ |

మంత్రిభిః సహ ధర్మాత్మా సర్వైరపి కృతాత్మభిః || 1.8.3 ||

296

తతోఽబ్రవీన్మహాతేజాః సుమంత్రం మంత్రిసత్తమ |

శీఘ్రమానయ మే సర్వాన్ గురూంస్తాన్ సపురోహితాన్ || 1.8.4 ||

297

తతః సుమంత్రస్తవ్రితం గత్వా త్వరితవిక్రమః |

సమానయత్ స తాన్ సర్వాన్ సమస్తాన్ వేదపారగాన్ || 1.8.5 ||

298

సుయజ్ఞం వామదేవం చ జాబాలిమథ కాశ్యపం |

పురోహితం వసిష్ఠం చ యే చాప్యన్యే ద్విజోత్తమాః || 1.8.6 ||

299

తాన్ పూజయిత్వా ధర్మాత్మా రాజా దశరథస్తదా |

ఇదం ధర్మార్థసహితం శ్లక్షం వచనమబ్రవీత్ || 1.8.7 ||

300

- మమ లాలప్యమానస్య సుతార్థం నాస్తి వై సుఖం |
తదర్థం హయమేధేన యక్ష్యామీతి మతిర్మమ || 1.8.8 || 301
- తదహం యష్టుమిచ్ఛామి శాస్త్రదృష్టేన కర్మణా |
కథం ప్రాప్స్యామ్యహం కామం బుద్ధిరత్ర విచింత్యతాం || 1.8.9 || 302
- తతః సాధ్వీతి తద్వాక్యం బ్రాహ్మణాః ప్రత్యపూజయన్ |
వసిష్ఠప్రముఖాః సర్వే పార్థివస్య ముఖేరితం || 1.8.10 || 303
- ఊచుశ్చ పరమప్రీతాః సర్వే దశరథం వచః |
సంభారాః సంభ్రయంతాం తే తురగశ్చ విముచ్యతాం || 1.8.11 || 304
- సరయ్యాశ్చోత్తరే తీరే యజ్ఞభూమిర్విధీయతాం |
సర్వథా ప్రాప్స్యసే పుత్రానభిప్రేతాంశ్చ పార్థివ || 1.8.12 || 305
- యస్య తే ధార్మికీ బుద్ధిరియం పుత్రార్థమాగతా |
తతస్తుష్టోభవద్ రాజా శ్రుత్వైతద్ ద్విజభాషితం || 1.8.13 || 306
- అమాత్యానబ్రవీద్ రాజా హర్షవ్యాకులలోచనః |
సంభారాః సంభ్రయంతాం మే గురూణాం వచనాదిహ || 1.8.14 || 307
- సమర్థాధిష్ఠితశ్చాశ్వః సోపాధ్యాయో విముచ్యతాం |
సరయ్యాశ్చోత్తరే తీరే యజ్ఞభూమిర్విధీయతాం || 1.8.15 || 308
- శాంతయశ్చాపి వర్ధంతాం యథాకల్పం యథావిధి |
శక్యః ప్రాప్తుమయం యజ్ఞః సర్వేణాపి మహీక్షితా || 1.8.16 || 309
- నాపరాధో భవేత్ కష్టో యద్యస్మిన్ క్రతుసత్తమే |
భిద్రం హి మృగయంతే స్మ విద్వాంసో బ్రహ్మరాక్షసాః || 1.8.17 || 310
- విధిహీనస్య యజ్ఞస్య సద్యః కర్తా వినశ్యతి |
తద్యథా విధిపూర్వం మే క్రతురేష సమాప్యతే || 1.8.18 || 311

- తథా విధానం క్రియతాం సమర్థాః సాధనేష్వీతి |
తథేతి చాబ్రువన్ సర్వే మంత్రిణః ప్రతిపూజితాః || 1.8.19 || 312
- పార్థివేంద్రస్య తద్ వాక్యం యథాపూర్వం నిశమ్య తే |
తథా ద్విజాస్తే ధర్మజ్ఞా వర్థయంతో నృపోత్తమం || 1.8.20 || 313
- అనుజ్ఞాతాస్తతః సర్వే పునర్జగ్ముర్యథాగతం |
విసర్జయిత్వా తాన్ విప్రాన్ సచివానిదమబ్రవీత్ || 1.8.21 || 314
- ఋత్విగ్భిరుపసందిష్టో యథావత్ క్రతురాప్యతాం |
ఇత్యుక్త్వా నృపశార్దూలః సచివాన్ సముపస్థితాన్ || 1.8.22 || 315
- విసర్జయిత్వా స్వం వేశ్మ ప్రవివేశ మహామతిః |
తతః స గత్వా తాః పత్నీర్నరేంద్రో హృదయంగమాః || 1.8.23 || 316
- ఉవాచ దీక్షాం విశత యక్ష్యేఽహం సుతకారణాత్ |
తాసాం తేనాతికాంతేన వచనేన సువర్చసాం |
ముఖపద్మాన్యశోభంత పద్మానీవ హిమాత్యయే || 1.8.24 || 317

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే అష్టమః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ నవమః సర్గః ॥

సుమంత్రేణర్ష్యశృంగవృత్తాంతస్య సంక్షేపేణ వర్ణనం

ఏతచ్ఛ్చత్వా రహః సూతో రాజానమిదమబ్రవీత్ |

శ్రూయతాం తత్ పురావృత్తం పురాణే చ మయా శ్రుతం || 1.9.1 ||

318

ఋత్విగ్భిరుపదిష్టోఽయం పురావృత్తో మయా శ్రుతః |

సనత్కుమారో భగవాన్ పూర్వం కథితవాన్ కథాం || 1.9.2 ||

319

ఋషీణాం సన్నిధౌ రాజంస్తవ పుత్రాగమం ప్రతి |

కాశ్యపస్య చ పుత్రోఽస్తి విభాండక ఇతి శ్రుతః || 1.9.3 ||

320

ఋష్యశృంగ ఇతి ఖ్యాతస్తస్య పుత్రో భవిష్యతి |

స వనే నిత్యసంవృద్ధో మునిర్వనచరః సదా || 1.9.4 ||

321

నాన్యం జానాతి విప్రేంద్రో నిత్యం పిత్రనువర్తనాత్ |

ద్వైవిధ్యం బ్రహ్మచర్యస్య భవిష్యతి మహాత్మనః || 1.9.5 ||

322

లోకేషు ప్రథితం రాజన్ విప్రైశ్చ కథితం సదా |

తస్యైవం వర్తమానస్య కాలః సమభివర్తత || 1.9.6 ||

323

అగ్నిం శుశ్రూషమాణస్య పితరం చ యశస్వినం |

ఏతస్మిన్నేవ కాలే తు రోమపాదః ప్రతాపవాన్ || 1.9.7 ||

324

- అంగేషు ప్రథితో రాజా భవిష్యతి మహాబలః |
తస్య వ్యతిక్రమాద్ రాజ్ఞో భవిష్యతి సుదారుణా || 1.9.8 || 325
- అనావృష్టిః సుఘోరా వై సర్వలోకభయావహా |
అనావృష్ట్యాం తు వృత్తాయాం రాజా దుఃఖసమన్వితః || 1.9.9 || 326
- బ్రాహ్మణాంచుతసంవృద్ధాన్ సమానీయ ప్రవక్ష్యతి |
భవంతః శ్రుతకర్మాణో లోకచారిత్రవేదినః || 1.9.10 || 327
- సమాదిశంతు నియమం ప్రాయశ్చిత్తం యథా భవేత్ |
ఇత్యుక్తాస్తే తతో రాజ్ఞా సర్వే బ్రాహ్మణసత్తమాః || 1.9.11 || 328
- వక్ష్యంతి తే మహీపాలం బ్రాహ్మణా వేదపారగాః |
విభాండకసుతం రాజన్ సర్వోపాయైరిహానయ || 1.9.12 || 329
- ఆనాయ్య తు మహీపాల ఋష్యశృంగం సుసత్కృతం |
విభాండకసుతం రాజన్ బ్రాహ్మణం వేదపారగం |
ప్రయచ్ఛ కన్యాం శాంతాం వై విధినా సుసమాహితః || 1.9.13 || 330
- తేషాం తు వచనం శ్రుత్వా రాజా చింతాం ప్రపత్యతే |
కేనోపాయేన వై శక్యమిహానేతుం స వీర్యవాన్ || 1.9.14 || 331
- తతో రాజా వినిశ్చిత్య సహ మంత్రిభిరాత్మవాన్ |
పురోహితమమాత్యాంశ్చ ప్రేషయిష్యతి సత్కృతాన్ || 1.9.15 || 332
- తే తు రాజ్ఞో వచః శ్రుత్వా వ్యథితా వినతాననాః |
న గచ్ఛేమ ఋషేర్భీతా అనునేష్యంతి తం నృపం || 1.9.16 || 333
- వక్ష్యంతి చింతయిత్వా తే తస్యోపాయాంశ్చ తాన్ క్షమాన్ |
ఆనేష్యామో వయం విప్రం న చ దోషో భవిష్యతి || 1.9.17 || 334

ఏవమంగాధిపేనైవ గణికాభిర్భషేః సుతః |

ఆనీతోఽవర్షయత్ దేవః శాంతా చాస్మై ప్రదీయతే || 1.9.18 ||

335

ఋష్యశృంగస్తు జామాతా పుత్రాంస్తవ విధాస్యతి |

సనత్కుమారకథితమేతావద్ వ్యాహృతం మయా || 1.9.19 ||

336

అథ హృష్టో దశరథః సుమంత్రం ప్రత్యభాషత |

యథర్ష్యశృంగస్తాన్వనీతో యేనోపాయేన సోచ్యతాం || 1.9.20 ||

337

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే నవమః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ దశమః సర్గః ॥

ఋష్యశృంగస్యాంగదేశ ఆగమనం శాంతయా సహ వివాహశ్చ

సుమంత్రశ్చోదితో రాజ్ఞా ప్రోవాచేదం వచస్తదా |

యథర్ష్యశృంగస్త్వానీతో యేనోపాయేన మంత్రిభిః |

తన్నే నిగదితం సర్వం శృణు మే మంత్రిభిః సహ || 1.10.1 ||

338

రోమపాదమువాచేదం సహమాత్యః పురోహితః |

ఉపాయో నిరపాయోఽయమస్మాభిరభిచింతితః || 1.10.2 ||

339

ఋష్యశృంగో వనచరస్తపఃస్వాధ్యాయసంయుతః |

అనభిజ్ఞస్త నారీణాం విషయాణాం సుఖస్య చ || 1.10.3 ||

340

ఇంద్రియార్జైరభిమతైర్నరచిత్తప్రమాధిభిః |

పురమానాయయిష్యామః క్షిప్రం చాధ్యవసీయతాం || 1.10.4 ||

341

గణికాస్తత్ర గచ్ఛంతు రూపవత్యః స్వలంకృతాః |

ప్రలోభ్య వివిధోపాయైరానేష్యంతీహ సత్కృతాః || 1.10.5 ||

342

శ్రుత్వా తథేతి రాజా చ ప్రత్యువాచ పురోహితం |

పురోహితో మంత్రిణశ్చ తదా చక్రుశ్చ తే తథా || 1.10.6 ||

343

వారముఖ్యాస్తు తచ్ఛ్రుత్వా వనం ప్రవివిశుర్మహత్ |

ఆశ్రమస్యావిదూరేఽస్మిన్ యత్నం కుర్వంతి దర్శనే || 1.10.7 ||

344

- ఋషేః పుత్రస్య ధీరస్య నిత్యమాశ్రమవాసినః |
పితుః స నిత్యసంతుష్టో నాతిచక్రామ చాశ్రమాత్ || 1.10.8 || 345
- న తేన జన్మప్రభృతి దృష్టపూర్వం తపస్వినా |
స్త్రీ వా పుమాన్ వా యచ్ఛాన్యత్ సత్త్వం నగరరాష్ట్రజం || 1.10.9 || 346
- తతః కదాచిత్ తం దేశమాజగామ యదృచ్ఛయా |
విభాండకసుతస్తత్ర తాశ్చాపశ్యద్ వరాంగనాః || 1.10.10 || 347
- తాశ్చిత్రవేషాః ప్రమదా గాయంత్యో మధురస్వరం |
ఋషిపుత్రముపాగమ్య సర్వా వచనమబ్రువన్ || 1.10.11 || 348
- కస్త్యం కిం వర్తసే బ్రహ్మజ్ఞాతుమిచ్ఛామహే వయం |
ఏకస్త్యం విజనే దూరే వనే చరసి శంస నః || 1.10.12 || 349
- అదృష్టరూపాస్తాస్తేన కామ్యరూపా వనే స్త్రియః |
హార్దాత్తస్య మతిర్జాతా ఆఖ్యాతుం పితరం స్వకం || 1.10.13 || 350
- పితా విభాండకోఽస్మాకం తస్యాహం సుత ఔరసః |
ఋష్యశృంగ ఇతి ఖ్యాతం నామ కర్మ చ మే భువి || 1.10.14 || 351
- ఇహాశ్రమపదోఽస్మాకం సమీపే శుభదర్శనాః |
కరిష్యే వోఽత్ర పూజాం వై సర్వేషాం విధిపూర్వకం || 1.10.15 || 352
- ఋషిపుత్రవచః శ్రుత్వా సర్వాసాం మతిరాస వై |
తదాశ్రమపదం ద్రష్టుం జగ్ముః సర్వాస్తతోఽంగనాః || 1.10.16 || 353
- గతానాం తు తతః పూజామృషిపుత్రశ్చకార హ |
ఇదమర్హ్యమిదం పాద్యమిదం మూలం ఫలం చ నః || 1.10.17 || 354
- ప్రతిగృహ్య తు తాం పూజాం సర్వా ఏవ సముత్సుకాః |
ఋషేర్భీతాశ్చ శీఘ్రం తు గమనాయ మతిం దధుః || 1.10.18 || 355

- అస్మాకమపి ముఖ్యాని ఫలానీమాని హే ద్విజ |
గృహాణ విప్ర భద్రం తే భక్షయస్వ చ మా చిరం || 1.10.19 || 356
- తతస్తాస్తం సమాలింగ్య సర్వా హర్షసమన్వితాః |
మోదకాన్ ప్రదదుస్తస్మై భక్ష్యాంశ్చ వివిధాంఘభాన్ || 1.10.20 || 357
- తాని చాస్వాద్య తేజస్వీ ఫలానీతి స్మ మన్యతే |
అనాస్వాదితపూర్వాణి వనే నిత్యనివాసినాం || 1.10.21 || 358
- ఆపృచ్ఛ్య చ తదా విప్రం వ్రతచర్యాం నివేద్య చ |
గచ్ఛంతి స్మాపదేశాత్తా భీతాస్తస్య పితుః స్త్రియః || 1.10.22 || 359
- గతాసు తాసు సర్వాసు కాశ్యపస్యాత్మజో ద్విజః |
అస్వస్థహృదయశ్చాసీద్ దుఃఖాచ్చ పరివర్తతే || 1.10.23 || 360
- తతోఽపరేద్యుస్తం దేశమాజగామ స వీర్యవాన్ |
విభాండకసుతః శ్రీమాన్ మనసాచింతయన్ముహూః || 1.10.24 || 361
- మనోజ్ఞా యత్ర తా దృష్టా వారముఖ్యాః స్వలంకృతాః |
దృష్ట్వైవ చ తతో విప్రమాయాంతం హృష్టమానసాః || 1.10.25 || 362
- ఉపసృత్య తతః సర్వాస్తాస్తమూచురిదం వచః |
ఏహ్యశ్రమపదం సౌమ్య అస్మాకమితి చాబ్రువన్ || 1.10.26 || 363
- చిత్రాణ్యత్ర బహూని స్యుర్మూలాని చ ఫలాని చ |
తత్రాప్యేష విశేషేణ విధిర్హి భవితా ధ్రువం || 1.10.27 || 364
- శ్రుత్వా తు వచనం తాసాం సర్వాసాం హృదయంగమం |
గమనాయ మతిం చక్రే తం చ నిన్యుస్తథా స్త్రియః || 1.10.28 || 365
- తత్ర చానీయమానే తు విప్రే తస్మిన్ మహాత్మని |
వవర్ష సహసా దేవో జగత్ ప్రహ్లాదయంస్తదా || 1.10.29 || 366

వర్షేణైవాగతం విప్రం తాపసం స నరాధిపః |

ప్రత్యుద్ధమ్య మునిం ప్రహ్వః శిరసా చ మహీం గతః || 1.10.30 ||

367

అర్హ్యం చ ప్రదదౌ తస్మై న్యాయతః సుసమాహితః |

వవ్రే ప్రసాదం విప్రేంద్రాన్మా విప్రం మన్యురావిశేత్ || 1.10.31 ||

368

అంతఃపురం ప్రవేశ్యాస్మై కన్యాం దత్త్వా యథావిధి |

శాంతాం శాంతేన మనసా రాజా హర్షమవాప సః || 1.10.32 ||

369

ఏవం స న్యవసత్ తత్ర సర్వకామైః సుపూజితః |

ఋష్యశృంగో మహాతేజాః శాంతయా సహ భార్యయా || 1.10.33 ||

370

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే దశమః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ ఏకాదశః సర్గః ॥

సుమంత్రస్య సంమత్యా రాజ్ఞా
దశరథేనాంగరాజగృహాచ్ఛాంతర్వ్యశృంగయోః స్వే గృహే సమానయనం

భూయ ఏవ హి రాజేంద్ర శృణు మే వచనం హితం |

యథా స దేవప్రవరః కథయామాస బుద్ధిమాన్ || 1.11.1 ||

371

ఇక్ష్యాకూణాం కులే జాతో భవిష్యతి సుధార్మికః |

నామ్నా దశరథో రాజా శ్రీమాన్ సత్యప్రతిశ్రవః || 1.11.2 ||

372

అంగరాజేన సఖ్యం చ తస్య రాజ్ఞో భవిష్యతి |

కన్యా చాస్య మహాభాగా శాంతా నామ భవిష్యతి || 1.11.3 ||

373

పుత్రస్త్యంగస్య రాజ్ఞస్తు రోమపాద ఇతి శ్రుతః |

తం స రాజా దశరథో గమిష్యతి మహాయశాః || 1.11.4 ||

374

అనపత్యోఽస్మి ధర్మాత్మజ్ఞాంతాభర్తా మమ క్రతుం |

ఆహరేత త్వయాఽఽజ్ఞప్తః సంతానార్థం కులస్య చ || 1.11.5 ||

375

శ్రుత్వా రాజ్ఞోఽథ తద్ వాక్యం మనసా స విచింత్య చ |

ప్రదాస్యతే పుత్రవంతం శాంతాభర్తారమాత్మవాన్ || 1.11.6 ||

376

ప్రతిగృహ్య చ తం విప్రం స రాజా విగతజ్వరః |

ఆహరిష్యతి తం యజ్ఞం ప్రహృష్టేనాంతరాత్మనా || 1.11.7 ||

377

- తం చ రాజా దశరథో యశస్కామః కృతాంజలిః |
ఋష్యశృంగం ద్విజశ్రేష్ఠం వరయిష్యతి ధర్మవిత్ || 1.11.8 || 378
- యజ్ఞార్థం ప్రసవార్థం చ స్వర్గార్థం చ నరేశ్వరః |
లభతే చ స తం కామం ద్విజముఖ్యాద్ విశాంపతిః || 1.11.9 || 379
- పుత్రాశ్చాస్య భవిష్యంతి చత్వారోఽమితవిక్రమాః |
వంశప్రతిష్ఠానకరాః సర్వభూతేషు విశ్రుతాః || 1.11.10 || 380
- ఏవం స దేవప్రవరః పూర్వం కథితవాన్ కథాం |
సనత్కుమారో భగవాన్ పురా దేవయుగే ప్రభుః || 1.11.11 || 381
- స త్వం పురుషశార్దూల సమానయ సుసత్కృతం |
స్వయమేవ మహారాజ గత్వా సబలవాహనః || 1.11.12 || 382
- సుమంత్రస్య వచః శ్రుత్వా హృష్టో దశరథోఽభవత్ |
అనుమాన్య వసిష్ఠం చ సూతవాక్యం నిశామ్య చ || 1.11.13 || 383
- సాంతఃపురః సహమాత్యః ప్రయయౌ యత్ర స ద్విజః |
వనాని సరితశ్చైవ వ్యతిక్రమ్య శనైః శనైః || 1.11.14 || 384
- అభిచక్రామ తం దేశం యత్ర వై మునిపుంగవః |
ఆసాద్య తం ద్విజశ్రేష్ఠం రోమపాదసమీపగం || 1.11.15 || 385
- ఋషిపుత్రం దదర్శాథో దీప్యమానమివానలం |
తతో రాజా యథాయోగ్యం పూజాం చక్రే విశేషతః || 1.11.16 || 386
- సఖిత్యాత్ తస్య వై రాజ్ఞః ప్రహృష్టేనాంతరాత్మనా |
రోమపాదేన చాఖ్యాతమృషిపుత్రాయ ధీమతే || 1.11.17 || 387
- సఖ్యం సంబంధకం చైవ తదా తం ప్రత్యపూజయత్ |
ఏవం సుసత్కృతస్తేన సహోషిత్యా నరర్షభః || 1.11.18 || 388

- సప్తాష్టదివసాన్ రాజా రాజానమిదమబ్రవీత్ |
శాంతా తవ సుతా రాజన్ సహ భర్తా విశాంపతే || 1.11.19 || 389
- మదీయం నగరం యాతు కార్యం హి మహదుద్యతం |
తథేతి రాజా సంశ్రుత్య గమనం తస్య ధీమతః || 1.11.20 || 390
- ఉవాచ వచనం విప్రం గచ్ఛ త్వం సహ భార్యయా |
ఋషిపుత్రః ప్రతిశ్రుత్య తథేత్యాహ నృపం తదా || 1.11.21 || 391
- స నృపేణాభ్యనుజ్ఞాతః ప్రయయౌ సహ భార్యయా |
తావన్యోన్యాంజలిం కృత్వా స్నేహాత్సంశ్లిష్య చోరసా || 1.11.22 || 392
- ననందతుర్దశరథో రోమపాదశ్చ వీర్యవాన్ |
తతః సుహృదమాపుచ్ఛ్య ప్రస్థితో రఘునందనః || 1.11.23 || 393
- పారేషు ప్రేషయామాస దూతాన్ వై శీఘ్రగామినః |
క్రియతాం నగరం సర్వం క్షిప్రమేవ స్వలంకృతం || 1.11.24 || 394
- ధూపితం సిక్తసమ్మృష్టం పతాకాభిరలంకృతం |
తతః ప్రహృష్టాః పౌరాస్తే శ్రుత్వా రాజానమాగతం || 1.11.25 || 395
- తథా చక్రుశ్చ తత్ సర్వం రాజ్ఞా యత్ ప్రేషితం తదా |
తతః స్వలంకృతం రాజా నగరం ప్రవివేశ హ || 1.11.26 || 396
- శంఖదుందుభినిర్ఘ్రాదైః పురస్కృత్వా ద్విజర్షభం |
తతః ప్రముదితాః సర్వే దృష్ట్వా వై నాగరా ద్విజం || 1.11.27 || 397
- ప్రవేశ్యమానం సత్కృత్య నరేంద్రేణేంద్రకర్మణా |
యథా దివి సురేంద్రేణ సహస్రాక్షేణ కాశ్యపం || 1.11.28 || 398
- అంతఃపురం ప్రవేశ్యేనం పూజాం కృత్వా చ శాస్త్రతః |
కృతకృత్యం తదాత్మానం మేనే తస్యోపవాహనాత్ || 1.11.29 || 399

అంతఃపురాణి సర్వాణి శాంతాం దృష్ట్వా తథాగతాం |
సహ భర్తా విశాలాక్షీం ప్రీత్యానందముపాగమన్ || 1.11.30 ||

400

పూజ్యమానా తు తాభిః సా రాజ్ఞా చైవ విశేషతః |
ఉవాస తత్ర సుఖితా కంచిత కాలం సహద్విజా || 1.11.31 ||

401

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే ఏకాదశః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ ద్వాదశః సర్గః ॥

రాజ్ఞ ఋషీన్ ప్రతి యజ్ఞం కారయితుం ప్రస్తావః, ఋషిభీ రాజానం ప్రతి
రాజ్ఞా చామాత్యాన్ ప్రతి యజ్ఞసామగ్రీసంభరణాయాదేశదానం

తతః కాలే బహుతిథే కస్మింశ్చిత్ సుమనోహరే |

వసంతే సమనుప్రాప్తే రాజ్ఞో యజ్ఞం మనోభవత్ || 1.12.1 ||

402

తతః ప్రణమ్య శిరసా తం విప్రం దేవవర్ణినం |

యజ్ఞాయ వరయామాస సంతానార్థం కులస్య చ || 1.12.2 ||

403

తథేతి చ స రాజానమువాచ వసుధాధిపం |

సంభారాః సంభ్రయంతాం తే తురగశ్చ విముచ్యతాం || 1.12.3 ||

404

సరయ్యాశోత్తరే తీరే యజ్ఞభూమిర్విధీయతాం |

తతోబ్రవీన్నుపో వాక్యం బ్రాహ్మణాన్ వేదపారగాన్ || 1.12.4 ||

405

సుమంత్రావాహయ క్షిప్రమృత్విజో బ్రహ్మవాదినః |

సుయజ్ఞం వామదేవం చ జాబాలిమథ కాశ్యపం || 1.12.5 ||

406

పురోహితం వసిష్ఠం చ యే చాన్యే ద్విజసత్తమాః |

తతః సుమంత్రస్త్వరితం గత్వా త్వరితవిక్రమః || 1.12.6 ||

407

సమానయత్ స తాన్ సర్వాన్ సమస్తాన్ వేదపారగాన్ |

తాన్ పూజయిత్వా ధర్మాత్మా రాజా దశరథస్తదా || 1.12.7 ||

408

- ధర్మార్థసహితం యుక్తం శ్లక్ష్యం వచనమబ్రవీత్ |
మమ తాతప్యమానస్య పుత్రార్థం నాస్తి వై సుఖం || 1.12.8 || 409
- పుత్రార్థం హయమేధేన యక్ష్యామీతి మతిర్మమ |
తదహం యష్టమిచ్ఛామి హయమేధేన కర్మణా || 1.12.9 || 410
- ఋషిపుత్రప్రభావేణ కామాన్ ప్రాప్స్యామి చాప్యహం |
తతః సాధ్వీతి తద్వాక్యం బ్రాహ్మణాః ప్రత్యపూజయన్ || 1.12.10 || 411
- వసిష్ఠప్రముఖాః సర్వే పార్థివస్య ముఖాచ్ఛ్రియతం |
ఋప్యశృంగపురోగాశ్చ ప్రత్యూచుర్పుపతిం తదా || 1.12.11 || 412
- సంభారాః సంభ్రయంతాం తే తురగశ్చ విముచ్యతాం |
సరయ్యాశ్చోత్తరే తీరే యజ్ఞభూమిర్విధీయతాం || 1.12.12 || 413
- సర్వథా ప్రాప్స్యసే పుత్రాంశ్చతురోఽమితవిక్రమాన్ |
యస్య తే ధార్మికీ బుద్ధిరియం పుత్రార్థమాగతా || 1.12.13 || 414
- తతః ప్రీతోఽభవద్ రాజా శ్రుత్వా తు ద్విజభాషితం |
అమాత్యానబ్రవీద్ రాజా హర్షణేదం శుభాక్షరం || 1.12.14 || 415
- గురూణాం వచనాచ్ఛ్రీఘ్రం సంభారాః సంభ్రయంతు మే |
సమర్థాధిష్ఠితశ్చాశ్వః సోపాధ్యాయో విముచ్యతాం || 1.12.15 || 416
- సరయ్యాశ్చోత్తరే తీరే యజ్ఞభూమిర్విధీయతాం |
శాంతయశ్చాభివర్ధంతాం యథాకల్పం యథావిధి || 1.12.16 || 417
- శక్యః కర్తుమయం యజ్ఞః సర్వేణాపి మహీక్షితా |
నాపరాధో భవేత్ కష్టో యద్యస్మిన్ క్రతుసత్తమే || 1.12.17 || 418
- భిద్రం హి మృగయంత్యేతే విద్వాంసో బ్రహ్మరాక్షసాః |
విధిహీనస్య యజ్ఞస్య సద్యః కర్తా వినశ్యతి || 1.12.18 || 419

తద్ యథా విధిపూర్వం మే క్రతురేష సమాప్యతే |
తథా విధానం క్రియతాం సమర్థాః కరణేష్విహ || 1.12.19 || 420

తథేతి చ తతః సర్వే మంత్రిణః ప్రత్యపూజయన్ |
పార్థివేంద్రస్య తద్ వాక్యం యథాజ్ఞప్తమకుర్వత || 1.12.20 || 421

తతో ద్విజాస్తే ధర్మజ్ఞమస్తువన్ పార్థివర్షభం |
అనుజ్ఞాతాస్తతః సర్వే పునర్జగ్ముర్యథాగతం || 1.12.21 || 422

గతేషు తేషు విప్రేషు మంత్రిణస్తాన్ నరాధిపః |
విసర్జయిత్వా స్వం వేశ్మ ప్రవివేశ మహామతిః || 1.12.22 || 423

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే ద్వాదశః సర్గః ||

శ్రీః
 శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
 శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
 శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ త్రయోదశః సర్గః ॥

రాజ్ఞో వసిష్ఠం ప్రతి యజ్ఞసమారంభాయానురోధస్తేన తదర్థం సేవకానాం
 నియుక్తీ రాజ్ఞామామంత్రణాయ తస్య సుమంత్రం ప్రత్యాదేశః
 సమాగతనరేశానాం సత్కారః సపత్నీకేన రాజ్ఞా యజ్ఞదీక్షాయా గ్రహణం
 చ

- పునః ప్రాప్తే వసంతే తు పూర్ణః సంవత్సరోఽభవత్ |
 ప్రసవార్థం గతో యష్టం హయమేధేన వీర్యవాన్ || 1.13.1 || 424
- అభివాద్య వసిష్ఠం చ న్యాయతః ప్రతిపూజ్య చ |
 అబ్రవీత్ ప్రశ్రితం వాక్యం ప్రసవార్థం ద్విజోత్తమం || 1.13.2 || 425
- యజ్ఞో మే క్రియతాం బ్రహ్మన్ యథోక్తం మునిపుంగవ |
 యథా న విఘ్నాః క్రియంతే యజ్ఞాంగేషు విధీయతాం || 1.13.3 || 426
- భవాన్ స్నిగ్ధః సుహృన్మహ్యం గురుశ్చ పరమో మహాన్ |
 వోధవ్యో భవతా చైవ భారో యజ్ఞస్య చోద్యతః || 1.13.4 || 427
- తథేతి చ స రాజానమబ్రవీద్ ద్విజసత్తమః |
 కరిష్యే సర్వమేవైతద్ భవతా యత్ సమర్థితం || 1.13.5 || 428
- తతోఽబ్రవీద్ ద్విజాన్ వృద్ధాన్ యజ్ఞకర్మసునిష్ఠితాన్ |
 స్థాపత్యే నిష్ఠితాంశ్చైవ వృద్ధాన్ పరమధార్మికాన్ || 1.13.6 || 429

- కార్మాంతికాశ్శిల్పకారాన్ వర్ధకీన్ ఖనకానపి |
గణకాశ్శిల్పినశ్చైవ తథైవ నటనర్తకాన్ || 1.13.7 || 430
- తథా శుచీశ్శాస్త్రవిదః పురుషాన్ సుబహుశ్రుతాన్ |
యజ్ఞకర్మ సమీహంతాం భవంతో రాజశాసనాత్ || 1.13.8 || 431
- ఇష్టకా బహుసాహస్రీ శీఘ్రమానీయతామితి |
ఉపకార్యాః క్రియంతాం చ రాజ్ఞో బహుగుణాన్వితాః || 1.13.9 || 432
- బ్రాహ్మణావసథాశ్చైవ కర్తవ్యాః శతశః శుభాః |
భక్ష్యానపానైర్బహుభిః సముపేతాః సునిష్ఠితాః || 1.13.10 || 433
- తథా పౌరజనస్యాపి కర్తవ్యాశ్చ సువిస్తరాః |
ఆగతానాం సుదూరాచ్చ పార్థివానాం పృథక్ పృథక్ || 1.13.11 || 434
- వాజివారణశాలాశ్చ తథా శయ్యాగృహాణి చ |
భటానాం మహదావాసా వైదేశికనివాసినాం || 1.13.12 || 435
- ఆవాసా బహుభక్ష్యా వై సర్వకామైరుపస్థితాః |
తథా పౌరజనస్యాపి జనస్య బహుశోభనం || 1.13.13 || 436
- దాతవ్యమన్నం విధివత్ సత్కృత్య న తు లీలయా |
సర్వే వర్ణా యథా పూజాం ప్రాప్నువంతి సుసత్కృతాః || 1.13.14 || 437
- న చావజ్ఞా ప్రయోక్తవ్యా కామక్రోధవశాదపి |
యజ్ఞకర్మసు యే వ్యగ్రాః పురుషాః శిల్పినస్తథా || 1.13.15 || 438
- తేషామపి విశేషేణ పూజా కార్యా యథాక్రమం |
యే స్యుః సంపూజితాః సర్వే వసుభిర్భోజనేన చ || 1.13.16 || 439
- యథా సర్వం సువిహితం న కించిత్ పరిహీయతే |
తథా భవంతః కుర్వంతు ప్రీతియుక్తేన చేతసా || 1.13.17 || 440

- తతః సర్వే సమాగమ్య వసిష్ఠమిదమబ్రువన్ |
యథేష్ఠం తత్ సువిహితం న కించిత్ పరిహీయతే || 1.13.18 || 441
- యథోక్తం తత్ కరిష్యామో న కించిత్ పరిహాస్యతే |
తతః సుమంత్రమాహూయ వసిష్ఠో వాక్యమబ్రవీత్ || 1.13.19 || 442
- నిమంత్రయస్వ నృపతీన్ పృథివ్యాం యే చ ధార్మికాః |
బ్రాహ్మణాన్ క్షత్రియాన్ వైశ్యాశ్శూద్రాంశ్చైవ సహస్రశః || 1.13.20 || 443
- సమానయస్వ సత్కృత్య సర్వదేశేషు మానవాన్ |
మిథిలాధిపతిం శూరం జనకం సత్యవాదినం || 1.13.21 || 444
- తమానయ మహాభాగం స్వయమేవ సుసత్కృతం |
పూర్వం సంబంధినం జ్ఞాత్వా తతః పూర్వం బ్రవీమి తే || 1.13.22 || 445
- తథా కాశిపతిం స్నిగ్ధం సతతం ప్రియవాదినం |
సద్వృత్తం దేవసంకాశం స్వయమేవానయస్వ హ || 1.13.23 || 446
- తథా కేకయరాజానం వృద్ధం పరమధార్మికం |
శ్వశురం రాజసింహస్య సపుత్రం తమిహానయ || 1.13.24 || 447
- అంగేశ్వరం మహేష్వాసం రోమపాదం సుసత్కృతం |
వయస్యం రాజసింహస్య సపుత్రం తమిహానయ || 1.13.25 || 448
- తథా కోసలరాజానం భానుమంతం సుసత్కృతం |
మగధాధిపతిం శూరం సర్వశాస్త్రవిశారదం || 1.13.26 || 449
- ప్రాప్తిజ్ఞం పరమోదారం సత్కృతం పురుషర్షభం |
రాజ్ఞః శాసనమాదాయ చోదయస్వ నృపర్షభాన్ |
ప్రాచీనాన్ సింధుసౌవీరాన్ సౌరాష్ట్రేయాంశ్చ పార్థివాన్ || 1.13.27 || 450

- దాక్షిణాత్యాన్ నరేంద్రాంశ్చ సమస్తానానయస్వ హ |
సంతి స్నిగ్ధాశ్చ యే చాన్యే రాజానః పృథివీతలే || 1.13.28 || 451
- తానానయ యథా క్షిప్రం సానుగాన్ సహబాంధవాన్ |
ఏతాన్ దూతైర్మహాభాగైరానయస్వ నృపాజ్ఞయా || 1.13.29 || 452
- వసిష్ఠవాక్యం తచ్చుత్వా సుమంత్రస్త్వరితం తదా |
వ్యాదిశత్ పురుషాంస్తత్ర రాజ్ఞామానయనే శుభాన్ || 1.13.30 || 453
- స్వయమేవ హి ధర్మాత్మా ప్రయాతో మునిశాసనాత్ |
సుమంత్రస్త్వరితో భూత్వా సమానేతుం మహామతిః || 1.13.31 || 454
- తే చ కర్మాతికాః సర్వే వసిష్ఠాయ మహర్షయే |
సర్వం నివేదయంతి స్మ యజ్ఞే యదుపకల్పితం || 1.13.32 || 455
- తతః ప్రీతో ద్విజశ్రేష్ఠస్తాన్ సర్వాన్ మునిరబ్రవీత్ |
అవజ్ఞయా న దాతవ్యం కస్యచిల్లీలయాపి వా || 1.13.33 || 456
- అవజ్ఞయా కృతం హన్యాద్ దాతారం నాత్ర సంశయః |
తతః కైశ్చిదహోరాత్రైరుపయాతా మహీక్షితః || 1.13.34 || 457
- బహూని రత్నాన్యాదాయ రాజ్ఞో దశరథస్య హ |
తతో వసిష్ఠః సుప్రీతో రాజానమిదమబ్రవీత్ || 1.13.35 || 458
- ఉపయాతా నరవ్యాఘ్ర రాజానస్తవ శాసనాత్ |
మయాపి సత్కృతాః సర్వే యథార్హం రాజసత్తమ || 1.13.36 || 459
- యజ్ఞియం చ కృతం సర్వం పురుషైః సుసమాహితైః |
నిర్యాతు చ భవాన్ యష్టుం యజ్ఞాయతనమంతికాత్ || 1.13.37 || 460
- సర్వకామైరుపహృతైరుపేతం వై సమంతతః |
ద్రష్టుమర్హసి రాజేంద్ర మనసేవ వినిర్మితం || 1.13.38 || 461

తథా వసిష్ఠవచనాదృష్యశృంగస్య చోభయోః |

దివసే శుభనక్షత్రే నిర్యాతో జగతీపతిః || 1.13.39 ||

462

తతో వసిష్ఠప్రముఖాః సర్వ ఏవ ద్విజోత్తమాః |

ఋష్యశృంగం పురస్కృత్య యజ్ఞకర్మారభంస్తదా || 1.13.40 ||

463

యజ్ఞవాటం గతాః సర్వే యథాశాస్త్రం యథావిధి |

శ్రీమాంశ్చ సహ పత్నీభీ రాజా దీక్షాముపావిశత్ || 1.13.41 ||

464

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే త్రయోదశః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ చతుర్దశః సర్గః ॥

దశరథేనాశ్వమేధయజ్ఞస్య సాంగోపాంగమనుష్ఠానం

అథ సంవత్సరే పూర్ణే తస్మిన్ ప్రాప్తే తురంగమే ।

సరయ్యాశ్చోత్తరే తీరే రాజ్ఞో యజ్ఞోఽభ్యవర్తత ॥ 1.14.1 ॥

465

ఋష్యశృంగం పురస్కృత్య కర్మ చక్రుర్ద్విజర్షభాః ।

అశ్వమేధే మహాయజ్ఞే రాజ్ఞోఽస్య సుమహాత్మనః ॥ 1.14.2 ॥

466

కర్మ కుర్వంతి విధివద్ యాజకా వేదపారగాః ।

యథావిధి యథాన్యాయం పరిక్రామంతి శాస్త్రతః ॥ 1.14.3 ॥

467

ప్రవర్గ్యం శాస్త్రతః కృత్వా తథైవోపసదం ద్విజాః ।

చక్రుశ్చ విధివత్ సర్వమధికం కర్మ శాస్త్రతః ॥ 1.14.4 ॥

468

అభిపూజ్య తదా హృష్టాః సర్వే చక్రుర్యథావిధి ।

ప్రాతఃసవనపూర్వాణి కర్మాణి మునిపుంగవాః ॥ 1.14.5 ॥

469

ఐంద్రశ్చ విధివద్ దత్తో రాజా చాభిషుతోఽనఘః ।

మాధ్యందినం చ సవనం ప్రావర్తత యథాక్రమం ॥ 1.14.6 ॥

470

తృతీయసవనం చైవ రాజ్ఞోఽస్య సుమహాత్మనః ।

చక్రుస్తే శాస్త్రతో దృష్ట్వా యథా బ్రాహ్మణపుంగవాః ॥ 1.14.7 ॥

471

- ఆహ్వయాంచక్రిరే తత్ర శక్రాదీన్ విబుధోత్తమాన్ |
ఋష్యశృంగాదయో మంత్రైః శిక్షాక్షరసమన్వితైః || 1.14.8 || 472
- గీతిభిర్మధురైః స్నిగ్ధైర్మంత్రాహ్వనైర్యథార్హతః |
హోతారో దదురావాహ్య హవిర్భాగాన్ దివౌకసాం || 1.14.9 || 473
- న చాహుతమభూత్ తత్ర స్థలితం వా న కించన |
దృశ్యతే బ్రహ్మవత్ సర్వం క్షేమయుక్తం హి చక్రిరే || 1.14.10 || 474
- న తేష్వహఃసు శ్రాంతో వా క్షుధితో వా న దృశ్యతే |
నావిద్వాన్ బ్రాహ్మణః కశ్చిన్నాశతానుచరస్తథా || 1.14.11 || 475
- బ్రాహ్మణా భుంజతే నిత్యం నాథవంతశ్చ భుంజతే |
తాపసా భుంజతే చాపి శ్రమణాశ్చైవ భుంజతే || 1.14.12 || 476
- వృద్ధాశ్చ వ్యాధితాశ్చైవ స్త్రీబాలాశ్చ తథైవ చ |
అనిశం భుంజమానానాం న తృప్తిరుపలభ్యతే || 1.14.13 || 477
- దీయతాం దీయతామన్నం వాసాంసి వివిధాని చ |
ఇతి సంచోదితాస్తత్ర తథా చక్రురనేకశః || 1.14.14 || 478
- అన్నకూటాశ్చ దృశ్యంతే బహవః పర్వతోపమాః |
దివసే దివసే తత్ర సిద్ధస్య విధివత్ తదా || 1.14.15 || 479
- నానాదేశాదనుప్రాప్తాః పురుషాః స్త్రీగణాస్తథా |
అన్నపానైః సువిహితాస్తస్మిన్ యజ్ఞే మహాత్మనః || 1.14.16 || 480
- అన్నం హి విధివత్స్వాదు ప్రశంసంతి ద్విజర్షభాః |
అహో తృప్తాః స్మ భద్రం తే ఇతి శుశ్రావ రాఘవః || 1.14.17 || 481
- స్వలంకృతాశ్చ పురుషా బ్రాహ్మణాన్ పర్యవేశయన్ |
ఉపాసంతే చ తానన్యే సుమృష్టమణికుండలాః || 1.14.18 || 482

- కర్మాంతరే తదా విప్రా హేతువాదాన్ బహూనపి |
ప్రాహుః సువాగ్మినో ధీరాః పరస్పరజిగీషయా || 1.14.19 || 483
- దివసే దివసే తత్ర సంస్తరే కుశలా ద్విజాః |
సర్వకర్మాణి చక్రుస్తే యథాశాస్త్రం ప్రచోదితాః || 1.14.20 || 484
- నాషడంగవిదత్రాసీన్నావ్రతో నాబహుశ్రుతః |
సదస్యాస్తస్య వై రాజ్ఞో నావాదకుశలో ద్విజః || 1.14.21 || 485
- ప్రాప్తే యూపోచ్చయే తస్మిన్ షడ్ బైల్వాః ఖాదిరాస్తథా |
తావంతో బిల్వసహితాః పర్ణినశ్చ తథా పరే || 1.14.22 || 486
- శ్లేష్మాతకమయో దిష్టో దేవదారుమయస్తథా |
ద్వావేవ తత్ర విహితౌ బాహువ్యస్తపరిగ్రహౌ || 1.14.23 || 487
- కారితాః సర్వ ఏవైతే శాస్త్రజ్ఞైర్యజ్ఞకోవిదః |
శోభార్థం తస్య యజ్ఞస్య కాంచనాలంకృతా భవన్ || 1.14.24 || 488
- ఏకవింశతియూపాస్తే ఏకవింశత్యరత్నయః |
వాసోభిరేకవింశద్భిరేకైకం సమలంకృతాః || 1.14.25 || 489
- విన్యస్తా విధివత్ సర్వే శిల్పిభిః సుకృతా దృఢాః |
అష్టాస్త్రయః సర్వ ఏవ శ్లక్షరూపసమన్వితాః || 1.14.26 || 490
- ఆచ్ఛాదితాస్తే వాసోభిః పుష్పైర్గంధైశ్చ పూజితాః |
సప్తర్షయో దీప్తిమంతో విరాజంతే యథా దివి || 1.14.27 || 491
- ఇష్టకాశ్చ యథాన్యాయం కారితాశ్చ ప్రమాణతః |
చిత్తోఽగ్నిర్బ్రాహ్మణైస్తత్ర కుశలైః శిల్పకర్మణి || 1.14.28 || 492
- స చిత్తో రాజసింహస్య సంచితః కుశలైర్ద్విజైః |
గరుడో రుక్మపక్షో వై త్రిగుణోఽష్టాదశాత్మకః || 1.14.29 || 493

- నియుక్తాస్తత్ర పశవస్తత్తదుద్దిశ్య దైవతం |
ఉరగాః పక్షిణశ్చైవ యథాశాస్త్రం ప్రచోదితాః || 1.14.30 || 494
- శామిత్రే తు హయస్తత్ర తథా జలచరాశ్చ యే |
ఋషిభిః సర్వమేవైతన్నియుక్తం శాస్త్రతస్తదా || 1.14.31 || 495
- పశూనాం త్రిశతం తత్ర యూపేషు నియతం తదా |
అశ్వరత్నోత్తమం తత్ర రాజ్ఞో దశరథస్య హ || 1.14.32 || 496
- కౌసల్యా తం హయం తత్ర పరిచర్య సమంతతః |
కృపాణైర్విససారైనం త్రిభిః పరమయా ముదా || 1.14.33 || 497
- పతత్త్రిణా తదా సార్థం సుస్థితేన చ చేతసా |
అవసద్ రజనీమేకాం కౌసల్యా ధర్మకామ్యయా || 1.14.34 || 498
- హోతాధ్వర్యుస్తథోద్ధాతా హస్తేన సమయోజయన్ |
మహిష్యా పరివృత్త్యాథ వావాతామపరాం తథా || 1.14.35 || 499
- పతత్త్రిణస్తస్య వపాముద్భృత్య నియతేంద్రియః |
ఋత్విక్ష్పరమసంపన్నః శ్రపయామాస శాస్త్రతః || 1.14.36 || 500
- ధూమగంధం వపాయాస్తు జిఘ్రతి స్మ నరాధిపః |
యథాకాలం యథాన్యాయం నిర్ణుదన్ పాపమాత్మనః || 1.14.37 || 501
- హయస్య యాని చాంగాని తాని సర్వాణి బ్రాహ్మణాః |
అగ్నౌ ప్రాస్యంతి విధివత్ సమస్తాః షోడశర్త్విజః || 1.14.38 || 502
- ప్లక్షశాఖాసు యజ్ఞానామన్యేషాం క్రియతే హవిః |
అశ్వమేధస్య యజ్ఞస్య వైతసో భాగ ఇప్యతే || 1.14.39 || 503
- త్ర్యహోఽశ్వమేధః సంఖ్యాతః కల్పసూత్రేణ బ్రాహ్మణైః |
చతుష్టోమమహస్తస్య ప్రథమం పరికల్పితం || 1.14.40 || 504

- ఉక్థ్యం ద్వితీయం సంఖ్యాతమతిరాత్రం తథోత్తరం |
కారితాస్తత్ర బహవో విహితాః శాస్త్రదర్శనాత్ || 1.14.41 || 505
- జ్యోతిష్టోమాయుషీ చైవమతిరాత్రౌ చ నిర్మితౌ |
అభిజద్విశ్వజిచ్చైవమాప్తోర్యామౌ మహాక్రతుః || 1.14.42 || 506
- ప్రాచీం హోత్రే దదౌ రాజా దిశం స్వకులవర్ధనః |
అధ్వర్యవే ప్రతీచీం తు బ్రహ్మణే దక్షిణాం దిశం || 1.14.43 || 507
- ఉద్గాత్రే తు తథోదీచీం దక్షిణైషా వినిర్మితౌ |
అశ్వమేధే మహాయజ్ఞే స్వయంభూవిహితే పురా || 1.14.44 || 508
- క్రతుం సమాప్య తు తదా న్యాయతః పురుషర్షభః |
ఋత్విగ్భ్యో హి దదౌ రాజా ధరాం తాం కులవర్ధనః || 1.14.45 || 509
- ఏవం దత్త్వా ప్రహృష్టోఽభూచ్ఛ్రీమానిక్వాకునందనః |
ఋత్విజస్త్యబ్రువన్ సర్వే రాజానం గతకిల్బిషం || 1.14.46 || 510
- భవానేవ మహిం కృత్స్నమేకో రక్షితుమర్హతి |
న భూమ్యా కార్యమస్మాకం నహి శక్తాః స్మ పాలనే || 1.14.47 || 511
- రతాః స్వాధ్యాయకరణే వయం నిత్యం హి భూమిప |
నిష్క్రయం కించిదేవేహ ప్రయచ్ఛతు భవానితి || 1.14.48 || 512
- మణిరత్నం సువర్ణం వా గావో యద్వా సముద్యతం |
తత్ ప్రయచ్ఛ నృపశ్రేష్ఠ ధరణ్యా న ప్రయోజనం || 1.14.49 || 513
- ఏవముక్తో నరపతిర్బ్రాహ్మణైర్వేదపారగైః |
గవాం శతసహస్రాణి దశ తేభ్యో దదౌ నృపః || 1.14.50 || 514
- దశకోటిం సువర్ణస్య రజతస్య చతుర్గుణం |
ఋత్విజస్తృ తతః సర్వే ప్రదదుః సహితా వసు || 1.14.51 || 515

- ఋష్యశృంగాయ మునయే వసిష్ఠాయ చ ధీమతే |
తతస్తే న్యాయతః కృత్వా ప్రవిభాగం ద్విజోత్తమాః || 1.14.52 || 516
- సుప్రీతమనసః సర్వే ప్రత్యూచుర్ముదితా భృశం |
తతః ప్రసర్పకేభ్యస్తు హిరణ్యం సుసమాహితః || 1.14.53 || 517
- జాంబూనదం కోటిసంఖ్యం బ్రాహ్మణేభ్యో దదౌ తదా |
దరిద్రాయ ద్విజాయాథ హస్తాభరణముత్తమం || 1.14.54 || 518
- కస్మైచిద్ యాచమానాయ దదౌ రాఘవనందనః |
తతః ప్రీతేషు విధివద్ ద్విజేషు ద్విజవత్సలః || 1.14.55 || 519
- ప్రణామమకరోత్ తేషాం హర్షవ్యాకులితేంద్రియః |
తస్యాశిషోఽథ వివిధా బ్రాహ్మణైః సముదాహృతాః || 1.14.56 || 520
- ఉదారస్య నృవీరస్య ధరణ్యాం పతితస్య చ |
తతః ప్రీతమనా రాజా ప్రాప్య యజ్ఞమనుత్తమం || 1.14.57 || 521
- పాపాపహం స్వర్ణయనం దుస్తరం పార్థివర్షభైః |
తతోఽబ్రవీదృష్యశృంగం రాజా దశరథస్తదా || 1.14.58 || 522
- కులస్య వర్ధనం తత్ తు కర్తుమర్హసి సువ్రత |
తథేతి చ స రాజానమువాచ ద్విజసత్తమః |
భవిష్యంతి సుతా రాజంశ్చత్వారస్తే కులోద్వహాః || 1.14.59 || 523
- స తస్య వాక్యం మధురం నిశమ్య
ప్రణమ్య తస్మై ప్రయతో నృపేంద్రః |
జగామ హర్షం పరమం మహాత్మా
తమృష్యశృంగం పునరప్యవాచ || 1.14.60 || 524

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే చతుర్దశః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ పంచదశః సర్గః ॥

ఋష్యశృంగేణ రాజ్ఞో దశరథస్య పుత్రేష్టియజ్ఞస్యారంభో దేవానాం
ప్రార్థనయా బ్రహ్మణా రావణవధోపాయస్యానుసంధానం భగవతా
విష్ణునా దేవానామాశ్వాసనం

మేధావీ తు తతో ధ్యాత్వా స కించిదిదముత్తరం |

లబ్ధసంజ్ఞస్తతస్తం తు వేదజ్ఞో నృపమబ్రవీత్ || 1.15.1 ||

525

ఇష్టిం తేహం కరిష్యామి పుత్రీయాం పుత్రకారణాత్ |

అధర్వశిరసి ప్రోక్షైర్మంత్రైః సిద్ధాం విధానతః || 1.15.2 ||

526

తతః ప్రాక్రమదిష్టిం తాం పుత్రీయాం పుత్రకారణాత్ |

జుహోవాగ్నౌ చ తేజస్వీ మంత్రదృష్టేన కర్మణా || 1.15.3 ||

527

తతో దేవాః సగంధర్వాః సిద్ధాశ్చ పరమర్షయః |

భాగప్రతిగ్రహార్థం వై సమవేతా యథావిధి || 1.15.4 ||

528

తాః సమేత్య యథాన్యాయం తస్మిన్ సదసి దేవతాః |

అబ్రువన్ లోకకర్తారం బ్రహ్మణం వచనం తతః || 1.15.5 ||

529

భగవంస్త్యత్ప్రసాదేన రావణో నామ రాక్షసః |

సర్వాన్ నో బాధతే వీర్యాచ్ఛాసితుం తం న శక్నుమః || 1.15.6 ||

530

త్వయా తస్మై వరో దత్తః ప్రీతేన భగవంస్తదా |

మానయంతశ్చ తం నిత్యం సర్వం తస్య క్షమామహే || 1.15.7 ||

531

- ఉద్వేజయతి లోకాన్స్త్రీనుచ్ఛ్రితాన్ ద్వేష్టి దుర్మతిః |
శక్తం త్రిదశరాజానం ప్రధర్షయితుమిచ్ఛతి || 1.15.8 || 532
- ఋషీన్ యక్షాన్ సగంధర్వాన్ బ్రాహ్మణానసురాంస్తథా |
అతిక్రామతి దుర్ధర్షో వరదానేన మోహితః || 1.15.9 || 533
- నైనం సూర్యః ప్రతపతి పార్శ్వే వాతి న మారుతః |
చలోర్మిమాలీ తం దృష్ట్వా సముద్రోఽపి న కంపతే || 1.15.10 || 534
- తన్మహన్నో భయం తస్మాద్ రాక్షసాద్ ఘోరదర్శనాత్ |
వధార్థం తస్య భగవన్నుపాయం కర్తుమర్హసి || 1.15.11 || 535
- ఏవముక్తః సురైః సర్వైశ్చింతయిత్వా తతోఽబ్రవీత్ |
హంతాయం విదితస్తస్య వధోపాయో దురాత్మనః || 1.15.12 || 536
- తేన గంధర్వయక్షాణాం దేవతానాం చ రక్షసాం |
అవధ్యోఽస్మీతి వాగుక్తా తథేత్యుక్తం చ తన్మయా || 1.15.13 || 537
- నాకీర్తయదవజ్ఞానాత్ తద్ రక్షో మానుషాంస్తదా |
తస్మాత్ స మానుషాద్ వధ్యో మృత్యుర్నాన్యోఽస్య విద్యతే || 1.15.14 || 538
- ఏతచ్ఛ్రిత్యా ప్రియం వాక్యం బ్రహ్మణా సముదాహృతం |
దేవా మహర్షయః సర్వే ప్రహృష్టాస్తేఽభవంస్తదా || 1.15.15 || 539
- ఏతస్మిన్నంతరే విష్ణురుపయాతో మహాద్యుతిః |
శంఖచక్రగదాపాణిః పీతవాసా జగత్పతిః || 1.15.16 || 540
- వైనతేయం సమారుహ్య భాస్కరస్తోయదం యథా |
తప్తహాటకకేయూరో వంద్యమానః సురోత్తమైః || 1.15.17 || 541
- బ్రహ్మణా చ సమాగత్య తత్ర తస్థా సమాహితః |
తమబ్రువన్ సురాః సర్వే సమభిష్టూయ సన్నతాః || 1.15.18 || 542

- త్వాం నియోక్త్యామహే విష్ణో లోకానాం హితకామ్యయా |
రాజ్ఞో దశరథస్య త్వమయోధ్యాధిపతేర్విభో || 1.15.19 || 543
- ధర్మజ్ఞస్య వదాన్యస్య మహర్షిసమతేజసః |
అస్య భార్యాసు తిస్సషు ప్రీశ్రీకీర్త్యుపమాసు చ || 1.15.20 || 544
- విష్ణో పుత్రత్వమాగచ్ఛ కృత్వాఽఽత్మానం చతుర్విధం |
తత్ర త్వం మానుషో భూత్వా ప్రవృద్ధం లోకకంటకం || 1.15.21 || 545
- అవధ్యం దైవతైర్విష్ణో సమరే జహి రావణం |
స హి దేవాన్ సగంధర్వాన్ సిద్ధాంశ్చ ఋషిసత్తమాన్ || 1.15.22 || 546
- రాక్షసో రావణో మూర్ఖో వీర్యోద్రేకేణ బాధతే |
ఋషయశ్చ తతస్తేన గంధర్వాప్సరసస్తథా || 1.15.23 || 547
- క్రీడంతో నందనవనే రౌద్రేణ వినిపాతితాః |
వధార్థం వయమాయాతాస్తస్య వై మునిభిః సహ || 1.15.24 || 548
- సిద్ధగంధర్వయక్షాశ్చ తతస్త్యాం శరణం గతాః |
త్వం గతిః పరమా దేవ సర్వేషాం నః పరంతప || 1.15.25 || 549
- వధాయ దేవశత్రూణాం నృణాం లోకే మనః కురు |
ఏవం స్తుతస్తు దేవేశో విష్ణుస్త్రిదశపుంగవః || 1.15.26 || 550
- పితామహపురోగాంస్తాన్ సర్వలోకనమస్కృతః |
అబ్రవీత్ త్రిదశాన్ సర్వాన్ సమేతాన్ ధర్మసంహితాన్ || 1.15.27 || 551
- భయం త్యజత భద్రం వో హితార్థం యుధి రావణం |
సపుత్రపౌత్రం సామాత్యం సమంత్రిజ్ఞాతిబాంధవం || 1.15.28 || 552
- హత్వా క్రూరం దురాధర్షం దేవర్షీణాం భయావహం |
దశవర్షసహస్రాణి దశవర్షశతాని చ || 1.15.29 || 553

వత్స్యామి మానుషే లోకే పాలయన్ పృథివీమిమాం ।
ఏవం దత్త్వా వరం దేవో దేవానాం విష్ణురాత్మవాన్ ॥ 1.15.30 ॥

554

మానుష్యే చింతయామాస జన్మభూమిమథాత్మనః ।
తతః పద్మపలాశాక్షః కృత్వాఽఽత్మానం చతుర్విధం ॥ 1.15.31 ॥

555

పితరం రోచయామాస తదా దశరథం నృపం ।
తతో దేవర్షిగంధర్వాః సరుద్రాః సాప్సరోగణాః ।
స్తుతిభిర్ద్వివ్యరూపాభిస్తుష్టువృర్మధుసూదనం ॥ 1.15.32 ॥

556

తముద్ధతం రావణముగ్రతేజసం
ప్రవృద్ధదర్పం త్రిదశేశ్వరద్విషం ।
విరావణం సాధుతపస్వికంటకం
తపస్వినాముద్ధర తం భయావహం ॥ 1.15.33 ॥

557

తమేవ హత్వా సబలం సబాంధవం
విరావణం రావణముగ్రపౌరుషం ।
స్వర్లోకమాగచ్ఛ గతజ్వరశ్చిరం
సురేంద్రగుప్తం గతదోషకల్మషం ॥ 1.15.34 ॥

558

॥ ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే పంచదశః సర్గః ॥

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ పోడశః సర్గః ॥

దేవానాం విష్ణుం ప్రతి రావణవధాయ నరరూపేణావతరణాయ ప్రార్థనా
రాజ్ఞః పుత్రేష్టియజ్ఞేఽగ్నికుండాత్ ప్రాదుర్భూతేన ప్రాజాపత్యపురుషేణ
పాయసస్యార్పణం తద్ భుక్త్వా రాజ్ఞీనాం గర్భధారణం

తతో నారాయణో విష్ణుర్నియుక్తః సురసత్తమైః |

జానన్నపి సురానేవం శ్లక్షం వచనమబ్రవీత్ || 1.16.1 ||

559

ఉపాయః కో వధే తస్య రాక్షసాధిపతేః సురాః |

యమహం తం సమాస్థాయ నిహన్యామృషికంటకం || 1.16.2 ||

560

ఏవముక్తాః సురాః సర్వే ప్రత్యూచుర్విష్ణుమవ్యయం |

మానుషం రూపమాస్థాయ రావణం జహి సంయుగే || 1.16.3 ||

561

స హి తేపే తపస్తీవ్రం దీర్ఘకాలమరిందమః |

యేన తుష్టోఽభవద్ బ్రహ్మ లోకకృల్లోకపూర్వజః || 1.16.4 ||

562

సంతుష్టః ప్రదదౌ తస్మై రాక్షసాయ వరం ప్రభుః |

నానావిధేభ్యో భూతేభ్యో భయం నాన్యత్ర మానుషాత్ || 1.16.5 ||

563

అవజ్ఞాతాః పురా తేన వరదానే హి మానవాః |

ఏవం పితామహాత్ తస్మాద్ వరదానేన గర్వితః || 1.16.6 ||

564

ఉత్సాదయతి లోకాన్స్త్రీన్ స్త్రీయశ్చాప్యపకర్షతి |

తస్మాత్ తస్య వధో దృష్టో మానుషేభ్యః పరంతప || 1.16.7 ||

565

- ఇత్యేతద్ వచనం శ్రుత్వా సురాణాం విష్ణురాత్మవాన్ |
పితరం రోచయామాస తదా దశరథం నృపం || 1.16.8 || 566
- స చాప్యపుత్రో నృపతిస్తస్మిన్ కాలే మహాద్యుతిః |
అయజత్ పుత్రియామిష్టిం పుత్రేష్పురరిసూదనః || 1.16.9 || 567
- స కృత్వా నిశ్చయం విష్ణురామంత్ర్య చ పితామహం |
అంతర్ధానం గతో దేవైః పూజ్యమానో మహర్షిభిః || 1.16.10 || 568
- తతో వై యజమానస్య పావకాదతులప్రభం |
ప్రాదుర్భూతం మహద్ భూతం మహావీర్యం మహాబలం || 1.16.11 || 569
- కృష్ణం రక్తాంబరధరం రక్తాస్యం దుందుభిస్వనం |
స్నిగ్ధహర్యక్షతనుజశ్మశ్రుప్రవరమూర్ధజం || 1.16.12 || 570
- శుభలక్షణసంపన్నం దివ్యాభరణభూషితం |
శైలశృంగసముత్సేధం దృప్తశార్దూలవిక్రమం || 1.16.13 || 571
- దివాకరసమాకారం దీప్తానలశిఖోపమం |
తప్తజాంబూనదమయీం రాజతాంతపరిచ్ఛదాం || 1.16.14 || 572
- దివ్యపాయససంపూర్ణాం పాత్రీం పత్నీమివ ప్రియాం |
ప్రగృహ్య విపులాం దోర్భ్యాం స్వయం మాయామయీమివ || 1.16.15 || 573
- సమవేక్ష్యాబ్రవీద్ వాక్యమిదం దశరథం నృపం |
ప్రాజాపత్యం నరం విద్ధి మామిహాభ్యాగతం నృప || 1.16.16 || 574
- తతః పరం తదా రాజా ప్రత్యువాచ కృతాంజలిః |
భగవన్ స్వాగతం తేఽస్తు కిమహం కరవాణి తే || 1.16.17 || 575
- అథో పునరిదం వాక్యం ప్రాజాపత్యో నరోఽబ్రవీత్ |
రాజన్నర్చయతా దేవానద్య ప్రాప్తమిదం త్వయా || 1.16.18 || 576

- ఇదం తు నృపశార్దూల పాయసం దేవనిర్మితం |
ప్రజాకరం గృహాణ త్వం ధన్యమారోగ్యవర్ధనం || 1.16.19 || 577
- భార్యాణామనురూపాణామశ్నీతేతి ప్రయచ్ఛ వై |
తాసు త్వం లప్స్యసే పుత్రాన్ యదర్థం యజసే నృప || 1.16.20 || 578
- తథేతి నృపతిః ప్రీతః శిరసా ప్రతిగృహ్య తాం |
పాత్రీం దేవాన్నసంపూర్ణాం దేవదత్తాం హిరణ్మయాం || 1.16.21 || 579
- అభివాద్య చ తద్భూతమద్భుతం ప్రియదర్శనం |
ముదా పరమయా యుక్తశ్చకారాభిప్రదక్షిణం || 1.16.22 || 580
- తతో దశరథః ప్రాప్య పాయసం దేవనిర్మితం |
బభూవ పరమప్రీతః ప్రాప్య విత్తమివాధనః || 1.16.23 || 581
- తతస్తదద్భుతప్రఖ్యం భూతం పరమభాస్వరం |
సంవర్తయిత్వా తత్ కర్మ తత్రైవాంతరధీయత || 1.16.24 || 582
- హర్షరశ్మిభిరుద్ధ్యోతం తస్యాంతఃపురమాబభౌ |
శారదస్యాభిరామస్య చంద్రస్యేవ నభోఽశుభిః || 1.16.25 || 583
- సోఽంతఃపురం ప్రవిశ్యైవ కౌసల్యామిదమబ్రవీత్ |
పాయసం ప్రతిగృహ్ణాప్య పుత్రీయం త్వదమాత్మనః || 1.16.26 || 584
- కౌసల్యాయై నరపతిః పాయసార్థం దదౌ తదా |
అర్థాదర్థం దదౌ చాపి సుమిత్రాయై నరాధిపః || 1.16.27 || 585
- క్షేకేయ్యై చావశిష్టార్థం దదౌ పుత్రార్థకారణాత్ |
ప్రదదౌ చావశిష్టార్థం పాయసస్యామృతోపమం || 1.16.28 || 586
- అనుచింత్య సుమిత్రాయై పునరేవ మహామతిః |
ఏవం తాసాం దదౌ రాజా భార్యాణాం పాయసం పృథక్ || 1.16.29 || 587

తాశ్చైవం పాయసం ప్రాప్య నరేంద్రస్యోత్తమస్త్రీయః |
సమ్మానం మేనిరే సర్వాః ప్రహర్షోదితచేతసః || 1.16.30 ||

588

తతస్తు తాః ప్రాశ్య తముత్తమస్త్రీయో
మహీపతేరుత్తమపాయసం పృథక్ |
హుతాశనాదిత్యసమానతేజసో -
ఓచిరేణ గర్భాన్ ప్రతిపేదిరే తదా || 1.16.31 ||

589

తతస్తు రాజా ప్రతివీక్ష్య తాః
స్త్రీయః ప్రరూఢగర్భాః ప్రతిలబ్ధమానసః |
బభూవ హృష్టస్త్రీదివే యథా హరిః
సురేంద్రసిద్ధర్షిగణాభిపూజితః || 1.16.32 ||

590

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే షోడశః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ సప్తదశః సర్గః ॥

బ్రహ్మణః ప్రేరణయా దేవాదిభిర్విభిన్నవానరయూథపతీనాముత్పాదనం

పుత్రత్వం తు గతే విష్ణౌ రాజ్ఞస్తస్య మహాత్మనః |

ఉవాచ దేవతాః సర్వాః స్వయంభూర్భగవానిదం || 1.17.1 ||

591

సత్యసంధస్య వీరస్య సర్వేషాం నో హితైషిణః |

విష్ణోః సహాయాన్ బలినః సృజధ్వం కామరూపిణః || 1.17.2 ||

592

మాయావిదశ్చ శూరాంశ్చ వాయువేగసమాన్ జవే |

నయజ్ఞాన్ బుద్ధిసంపన్నాన్ విష్ణుతుల్యపరాక్రమాన్ || 1.17.3 ||

593

అసంహార్యానుపాయజ్ఞాన్ దివ్యసంహననాన్వితాన్ |

సర్వాస్త్రగుణసంపన్నానమృతప్రాశనానివ || 1.17.4 ||

594

అప్సరస్సు చ ముఖ్యాసు గంధర్వీణాం తనూషు చ |

యక్షపన్నగకన్యాసు ఋక్షవిద్యాధరీషు చ || 1.17.5 ||

595

కిన్నరీణాం చ గాత్రేషు వానరీణాం తనూషు చ |

సృజధ్వం హరిరూపేణ పుత్రాంస్తుల్యపరాక్రమాన్ || 1.17.6 ||

596

పూర్వమేవ మయా సృష్టో జాంబవాన్యక్షపుంగవః |

జృంభమాణస్య సహసా మమ వక్త్రాదజాయత || 1.17.7 ||

597

తే తథోక్తా భగవతా తత్ ప్రతిశ్రుత్య శాసనం |

జనయామాసురేవం తే పుత్రాన్ వానరరూపిణః || 1.17.8 ||

598

- ఋషయశ్చ మహాత్మానః సిద్ధవిద్యాధరోరగాః |
చారణాశ్చ సుతాన్ వీరాన్ సస్పృజుర్వనచారిణః || 1.17.9 || 599
- వానరేంద్ర మహేంద్రాభమింద్రో వాలినమాత్మజం |
సుగ్రీవం జనయామాస తపనస్తపతాం వరః || 1.17.10 || 600
- బృహస్పతిస్త్యజనయత్ తారం నామ మహాకపిం |
సర్వవానరముఖ్యానాం బుద్ధిమంతమనుత్తమం || 1.17.11 || 601
- ధనదస్య సుతః శ్రీమాన్ వానరో గంధమాదనః |
విశ్వకర్మా త్వజనయన్నలం నామ మహాకపిం || 1.17.12 || 602
- పావకస్య సుతః శ్రీమాన్ నీలోఽగ్నిసదృశప్రభః |
తేజసా యశసా వీర్యాదత్యరిచ్యత వీర్యవాన్ || 1.17.13 || 603
- రూపద్రవిణసంపన్నావశ్వినౌ రూపసమ్మతౌ |
మైందం చ ద్వివిదం చైవ జనయామాసతుః స్వయం || 1.17.14 || 604
- వరుణో జనయామాస సుషేణం నామ వానరం |
శరభం జనయామాస పర్జన్యస్తు మహాబలః || 1.17.15 || 605
- మారుతస్యారసః శ్రీమాన్ హనూమాన్ నామ వానరః |
వజ్రసంహననోపేతో వైనతేయసమో జవే || 1.17.16 || 606
- సర్వవానరముఖ్యేషు బుద్ధిమాన్ బలవానపి |
తే సృష్టా బహుసాహస్రా దశగ్రీవవధోద్యతాః || 1.17.17 || 607
- అప్రమేయబలా వీరా విక్రాంతాః కామరూపిణః |
తే గజాచలసంకాశా వపుష్మంతో మహాబలాః || 1.17.18 || 608
- ఋక్షవానరగోపుచ్ఛాః క్షిప్రమేవాభిజజ్ఞిరే |
యస్య దేవస్య యద్రూపం వేషో యశ్చ పరాక్రమః || 1.17.19 || 609

- అజాయత సమం తేన తస్య తస్య పృథక్ పృథక్ |
గోలాంగూలేషు చోత్పన్నాః కించిదున్నతవిక్రమాః || 1.17.20 || 610
- ఋక్షీషు చ తథా జాతా వానరాః కిన్నరీషు చ |
దేవా మహర్షిగంధర్వాస్తార్క్ష్యయక్షా యశస్వినః || 1.17.21 || 611
- నాగాః కింపురుషాశ్చైవ సిద్ధవిద్యాధరోరగాః |
బహవో జనయామాసుర్హృష్టాస్తత్ర సహస్రశః || 1.17.22 || 612
- చారణాశ్చ సుతాన్ వీరాన్ ససృజుర్వనచారిణః |
వానరాన్ సుమహాకాయాన్ సర్వాన్ వై వనచారిణః || 1.17.23 || 613
- అప్పరస్సు చ ముఖ్యాసు తథా విద్యాధరీషు చ |
నాగకన్యాసు చ తదా గంధర్వీణాం తనూషు చ |
కామరూపబలోపేతా యథాకామవిచారిణః || 1.17.24 || 614
- సింహశార్దూలసదృశా దర్పేణ చ బలేన చ |
శిలాప్రహరణాః సర్వే సర్వే పర్వతయోధినః || 1.17.25 || 615
- నఖదంష్ట్రాయుధాః సర్వే సర్వే సర్వాస్త్రకోవిదాః |
విచాలయేయుః శైలేంద్రాన్ భేదయేయుః స్థిరాన్ ద్రుమాన్ || 1.17.26 || 616
- క్షోభయేయుశ్చ వేగేన సముద్రం సరితాం పతిం |
దారయేయుః క్షితిం పద్భ్యామాప్లవేయుర్మహార్ణవాన్ || 1.17.27 || 617
- నభస్తలం విశేయుశ్చ గృహ్ణీయురపి తోయదాన్ |
గృహ్ణీయురపి మాతంగాన్ మత్తాన్ ప్రవ్రజతో వనే || 1.17.28 || 618
- నర్దమానాంశ్చ నాదేన పాతయేయుర్విహంగమాన్ |
ఈదృశానాం ప్రసూతాని హరీణాం కామరూపిణాం || 1.17.29 || 619

- శతం శతసహస్రాణి యూధపానాం మహాత్మనాం |
తే ప్రధానేషు యూధేషు హరీణాం హరియూధపాః || 1.17.30 || 620
- బభూవుర్యూధపశ్రేష్ఠాన్ వీరాంశ్చాజనయన్ హరీన్ |
అన్యే ఋక్షవతః ప్రస్థానుపతస్థుః సహస్రశః || 1.17.31 || 621
- అన్యే నానావిధాంచైలాన్ కాననాని చ భేజిరే |
సూర్యపుత్రం చ సుగ్రీవం శక్రపుత్రం చ వాలినం || 1.17.32 || 622
- భ్రాతరావుపతస్థుస్తే సర్వే చ హరియూధపాః |
నలం నీలం హనూమంతమన్యాంశ్చ హరియూధపాన్ || 1.17.33 || 623
- తే తార్క్ష్యబలసంపన్నాః సర్వే యుద్ధవిశారదాః |
విచరంతోఽర్థయన్ సర్వాన్ సింహవ్యాఘ్రమహోరగాన్ || 1.17.34 || 624
- మహాబలో మహాబాహుర్వాలీ విపులవిక్రమః |
జుగోప భుజవీర్యేణ ఋక్షగోపుచ్ఛవానరాన్ || 1.17.35 || 625
- తైరియం పృథివీ శూరైః సపర్వతవనార్ణవా |
కీర్ణా వివిధసంస్థానైర్నానావ్యంజనలక్షణైః || 1.17.36 || 626
- తైర్మేషువృందాచలకూటకల్పైః
మహాబలైర్వానరయూధపాలైః |
బభూవ భూర్భీమశరీరరూపైః
సమావృతా రామసహాయహేతోః || 1.17.37 || 627

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే సప్తదశః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ అష్టాదశః సర్గః ॥

సమాగతాన్ భూపాలాన్యప్యశృంగం చ విసర్జ్య సపత్నీకస్య రాజ్ఞః
స్వపుర్యామాగమనం శ్రీరామభరతలక్ష్మణశత్రుఘ్నానాం
జన్మసంస్కారశీలగుణానాం చ వర్ణనం, రాజ్ఞః సభాయాం
విశ్వామిత్రస్యాగమనం సత్కారశ్చ

నిర్వృత్తే తు క్రతౌ తస్మిన్ హయమేధే మహాత్మనః |

ప్రతిగృహ్యమరా భాగాన్ ప్రతిజగ్ముర్యథాగతం || 1.18.1 ||

628

సమాప్తదీక్షానియమః పత్నీగణసమన్వితః |

ప్రవివేశ పురీం రాజా సభృత్యబలవాహనః || 1.18.2 ||

629

యథార్హం పూజితాస్తేన రాజ్ఞా చ పృథివీశ్వరాః |

ముదితాః ప్రయయుర్దేశాన్ ప్రణమ్య మునిపుంగవం || 1.18.3 ||

630

శ్రీమతాం గచ్ఛతాం తేషాం స్వగృహాణి పురాత్ తతః |

బలాని రాజ్ఞాం శుభ్రాణి ప్రహృష్టాని చకాశిరే || 1.18.4 ||

631

గతేషు పృథివీశేషు రాజా దశరథః పునః |

ప్రవివేశ పురీం శ్రీమాన్ పురస్కృత్య ద్విజోత్తమాన్ || 1.18.5 ||

632

శాంతయా ప్రయయౌ సార్థమృప్యశృంగః సుపూజితః |

అన్వీయమానో రాజ్ఞాఽథ సానుయాత్రేణ ధీమతా || 1.18.6 ||

633

- ఏవం విస్ఫుజ్య తాన్ సర్వాన్ రాజా సంపూర్ణమానసః |
ఉవాస సుఖితస్తత్ర పుత్రోత్పత్తిం విచింతయన్ || 1.18.7 || 634
- తతో యజ్ఞే సమాప్తే తు ఋతూనాం షట్ సమత్యయుః |
తతశ్చ ద్వాదశే మాసే చైత్రే నావమికే తిథౌ || 1.18.8 || 635
- నక్షత్రేఽదితిదైవత్యే స్వోచ్ఛసంస్థేషు పంచసు |
గ్రహేషు కర్కటే లగ్నే వాక్పతావిందునా సహ || 1.18.9 || 636
- ప్రోద్యమానే జగన్నాథం సర్వలోకనమస్కృతం |
కౌసల్యాజనయద్ రామం దివ్యలక్షణసంయుతం || 1.18.10 || 637
- విష్ణోరర్థం మహాభాగం పుత్రమైక్ష్వాకునందనం |
లోహితాక్షం మహాబాహుం రక్తోష్ఠం దుందుభిస్వనం || 1.18.11 || 638
- కౌసల్యా శుశుభే తేన పుత్రేణామితతేజసా |
యథా వరేణ దేవానామదితిర్వజ్రపాణినా || 1.18.12 || 639
- భరతో నామ కైకేయ్యాం జజ్ఞే సత్యపరాక్రమః |
సాక్షాద్ విష్ణోశ్చతుర్భాగః సర్వైః సముదితో గుణైః || 1.18.13 || 640
- అథ లక్ష్మణశత్రుఘ్నౌ సుమిత్రాజనయత్ సుతౌ |
వీరౌ సర్వాస్త్రకుశలౌ విష్ణోరర్థసమన్వితౌ || 1.18.14 || 641
- పుష్యే జాతస్తు భరతో మీనలగ్నే ప్రసన్నధీః |
సార్పే జాతౌ తు సామిత్రి కులీరేఽభ్యుదితే రవౌ || 1.18.15 || 642
- రాజ్ఞః పుత్రా మహాత్మానశ్చత్వారో జజ్ఞిరే పృథక్ |
గుణవంతోఽనురూపాశ్చ రుచ్యా ప్రోష్ఠపదోపమాః || 1.18.16 || 643
- జగుః కలం చ గంధర్వా నన్యతుశ్చాప్సరోగణాః |
దేవదుందుభయో నేదుః పుష్పవృష్టిశ్చ ఖాత్ పతత్ || 1.18.17 || 644

- ఉత్సవశ్చ మహానాసీదయోధ్యాయాం జనాకులః |
రథ్యాశ్చ జనసంబాధా నటనర్తకసంకులాః || 1.18.18 || 645
- గాయనైశ్చ విరావిణ్యో వాదనైశ్చ తథాపరైః |
విరేజుర్విపులాస్తత్ర సర్వరత్నసమన్వితాః || 1.18.19 || 646
- ప్రదేయాంశ్చ దదౌ రాజా సూతమాగధవందినాం |
బ్రాహ్మణేభ్యో దదౌ విత్తం గోధనాని సహస్రశః || 1.18.20 || 647
- అతీత్యైకాదశాహం తు నామకర్మ తథాకరోత్ |
జ్యేష్ఠం రామం మహాత్మానం భరతం కైకయాసుతం || 1.18.21 || 648
- సౌమిత్రిం లక్ష్మణమితి శత్రుఘ్నమపరం తథా |
వసిష్ఠః పరమప్రీతో నామాని కురుతే తదా || 1.18.22 || 649
- బ్రాహ్మణాన్ భోజయామాస పౌరజానపదానపి |
అదదద్ బ్రాహ్మణానాం చ రత్నైఃపుమమలం బహు || 1.18.23 || 650
- తేషాం జన్మక్రియాదీని సర్వకర్మాణ్యకారయత్ |
తేషాం కేతురివ జ్యేష్ఠో రామో రతికరః పితుః || 1.18.24 || 651
- బభూవ భూయో భూతానాం స్వయంభూరివ సమ్మతః |
సర్వే వేదవిదః శూరాః సర్వే లోకహితే రతాః || 1.18.25 || 652
- సర్వే జ్ఞానోపసంపన్నాః సర్వే సముదితా గుణైః |
తేషామపి మహాతేజా రామః సత్యపరాక్రమః || 1.18.26 || 653
- ఇష్టః సర్వస్య లోకస్య శశాంక ఇవ నిర్మలః |
గజస్కంధేఽశ్వపుష్టే చ రథచర్యాసు సమ్మతః || 1.18.27 || 654
- ధనుర్వేదే చ నిరతః పితుః శుశ్రూషణే రతః |
బాల్యాత్ ప్రభృతి సుస్నిగ్ధో లక్ష్మణో లక్ష్మీవర్ధనః || 1.18.28 || 655

- రామస్య లోకరామస్య భ్రాతుర్యేష్ఠస్య నిత్యశః |
సర్వప్రియకరస్తస్య రామస్యాపి శరీరతః || 1.18.29 || 656
- లక్ష్మణో లక్ష్మీసంపన్నో బహిఃప్రాణ ఇవాపరః |
న చ తేన వినా నిద్రాం లభతే పురుషోత్తమః || 1.18.30 || 657
- మృష్టమన్నముపానీతమన్నాతి న హి తం వినా |
యదా హి హయమారూఢో మృగయాం యాతి రాఘవః || 1.18.31 || 658
- అధైనం పృష్ఠతోఽభ్యేతి సధనుః పరిపాలయన్ |
భరతస్యాపి శత్రుఘ్నో లక్ష్మణావరజో హి సః || 1.18.32 || 659
- ప్రాణైః ప్రియతరో నిత్యం తస్య చాసీత్ తథా ప్రియః |
స చతుర్భిర్మహాభాగైః పుత్రైర్దశరథః ప్రియైః || 1.18.33 || 660
- బభూవ పరమప్రీతో దేవైరివ పితామహః |
తే యదా జ్ఞానసంపన్నాః సర్వే సముదితా గుణైః || 1.18.34 || 661
- హ్రీమంతః కీర్తిమంతశ్చ సర్వజ్ఞా దీర్ఘదర్శినః |
తేషామేవంప్రభావాణాం సర్వేషాం దీప్తతేజసాం || 1.18.35 || 662
- పితా దశరథో హృష్టో బ్రహ్మ లోకాధిపో యథా |
తే చాపి మనుజవ్యాఘ్రా వైదికాధ్యయనే రతాః || 1.18.36 || 663
- పితృశుశ్రూషణరతా ధనుర్వేదే చ నిష్ఠితాః |
అథ రాజా దశరథస్తేషాం దారక్రియాం ప్రతి || 1.18.37 || 664
- చింతయామాస ధర్మాత్మా సోపాధ్యాయః సబాంధవః |
తస్య చింతయమానస్య మంత్రిమధ్యే మహాత్మనః || 1.18.38 || 665
- అభ్యాగచ్ఛన్మహాతేజా విశ్వామిత్రో మహామునిః |
స రాజ్ఞో దర్శనాకాంక్షీ ద్వారాధ్యక్షానువాచ హ || 1.18.39 || 666

- శీఘ్రమాఖ్యాత మాం ప్రాప్తం కౌశికం గాధినః సుతం |
తచ్చుత్వా వచనం తస్య రాజ్ఞో వేశ్మ ప్రదుద్రువుః || 1.18.40 || 667
- సంభ్రాంతమనసః సర్వే తేన వాక్యేన చోదితాః |
తే గత్వా రాజభవనం విశ్వామిత్రమృషిం తదా || 1.18.41 || 668
- ప్రాప్తమావేదయామాసుర్పుషాయేక్షాకవే తదా |
తేషాం తద్ వచనం శ్రుత్వా సపురోధాః సమాహితః || 1.18.42 || 669
- ప్రత్యుజ్జగామ సంహస్తో బ్రహ్మణమివ వాసవః |
స దృష్ట్వా జ్వలితం దీప్త్యా తాపసం సంశితవ్రతం || 1.18.43 || 670
- ప్రహృష్టవదనో రాజా తతోఽర్హ్యముపహరయత్ |
స రాజ్ఞః ప్రతిగృహ్యార్హ్యం శాస్త్రదృష్టేన కర్మణా || 1.18.44 || 671
- కుశలం చావ్యయం చైవ పర్యపుచ్చన్నరాధిపం |
పురే కోశే జనపదే బాంధవేషు సుహృత్సు చ || 1.18.45 || 672
- కుశలం కౌశికో రాజ్ఞః పర్యపుచ్చత్ సుధార్మికః |
అపి తే సన్నతాః సర్వే సామంతరిపవో జితాః || 1.18.46 || 673
- దైవం చ మానుషం చైవ కర్మ తే సాధ్వనుష్ఠితం |
వసిష్ఠం చ సమాగమ్య కుశలం మునిపుంగవః || 1.18.47 || 674
- ఋషీంశ్చ తాన్ యథాన్యాయం మహాభాగ ఉవాచ హ |
తే సర్వే హృష్టమనసస్తస్య రాజ్ఞో నివేశనం || 1.18.48 || 675
- వివిశుః పూజితాస్తేన నిషేదుశ్చ యథార్హతః |
అథ హృష్టమనా రాజా విశ్వామిత్రం మహామునిం || 1.18.49 || 676
- ఉవాచ పరమోదారో హృష్టస్తమభిపూజయన్ |
యథామృతస్య సంప్రాప్తిర్యథా వర్షమనూదకే || 1.18.50 || 677

- యథా సదృశదారేషు పుత్రజన్మాప్రజస్య వై |
ప్రణష్టస్య యథా లాభో యథా హర్షో మహోదయః || 1.18.51 || 678
- తథైవాగమనం మన్యే స్వాగతం తే మహామునే |
కం చ తే పరమం కామం కరోమి కిము హర్షితః || 1.18.52 || 679
- పాత్రభూతోఽసి మే బ్రహ్మన్ దిష్ట్యా ప్రాప్తోఽసి మానద |
అద్య మే సఫలం జన్మ జీవితం చ సుజీవితం || 1.18.53 || 680
- యస్మాద్ విప్రేంద్రమద్రాక్షం సుప్రభాతా నిశా మమ |
పూర్వ రాజర్షిశబ్దేన తపసా ద్యోతితప్రభః || 1.18.54 || 681
- బ్రహ్మర్షిత్యమనుప్రాప్తః పూజ్యోఽసి బహుధా మయా |
తదద్భుతమభూద్ విప్ర పవిత్రం పరమం మమ || 1.18.55 || 682
- శుభక్షేత్రగతశ్చాహం తవ సందర్శనాత్ ప్రభో |
బ్రూహి యత్ ప్రార్థితం తుభ్యం కార్యమాగమనం ప్రతి || 1.18.56 || 683
- ఇచ్ఛామ్యనుగృహీతోఽహం త్వదర్థం పరివృద్ధయే |
కార్యస్య న విమర్శం చ గంతుమర్హసి సువ్రత || 1.18.57 || 684
- కర్తా చాహమశేషేణ దైవతం హి భవాన్ మమ |
మమ చాయమనుప్రాప్తో మహానభ్యుదయో ద్విజ |
తవాగమనజః కృతోన్న ధర్మశ్చానుత్తమో ద్విజ || 1.18.58 || 685
- ఇతి హృదయసుఖం నిశమ్య వాక్యం
శ్రుతిసుఖమాత్మవతా వినీతముక్తం |
ప్రథితగుణయశా గుణైర్విశిష్టః
పరమఋషిః పరమం జగామ హర్షం || 1.18.59 || 686

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే అష్టాదశః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ ఏకోనవింశః సర్గః ॥

యజ్ఞరక్షణాయ రామం మే దేహీతి విశ్వామిత్రవచః శ్రుత్వా దశరథస్య
దుఃఖం మోహశ్చ

తచ్చుత్వా రాజసింహస్య వాక్యమద్భుతవిస్తరం ।

హృష్టరోమా మహాతేజా విశ్వామిత్రోఽభ్యభాషత ॥ 1.19.1 ॥

687

సదృశం రాజశార్దూల తవైవం భువి నాన్యతః ।

మహావంశప్రసూతస్య వసిష్ఠవ్యపదేశినః ॥ 1.19.2 ॥

688

యత్ తు మే హృద్గతం వాక్యం తస్య కార్యస్య నిశ్చయం ।

కురుష్వ రాజశార్దూల భవ సత్యప్రతిశ్రవః ॥ 1.19.3 ॥

689

అహం నియమమాతిష్ఠే సిద్ధ్యర్థం పురుషర్షభ ।

తస్య విఘ్నకరో ద్వౌ తు రాక్షసౌ కామరూపిణౌ ॥ 1.19.4 ॥

690

వ్రతే తు బహుశశ్చిరే సమాప్త్యాం రాక్షసావిమౌ ।

మారీచశ్చ సుబాహుశ్చ వీర్యవంతౌ సుశిక్షితౌ ॥ 1.19.5 ॥

691

తౌ మాంసరుధిరౌఘేణ వేదిం తామభ్యవర్షతాం ।

అవధూతే తథాభూతే తస్మిన్ నియమనిశ్చయే ॥ 1.19.6 ॥

692

కృతశ్రమౌ నిరుత్సాహస్తస్మాద్ దేశాదపాక్రమే ।

న చ మే క్రోధముత్సృష్టుం బుద్ధిర్భవతి పార్థివ ॥ 1.19.7 ॥

693

- తథాభూతా హి సా చర్యా న శాపస్తత్ర ముచ్యతే |
స్వపుత్రం రాజశార్దూల రామం సత్యపరాక్రమం || 1.19.8 || 694
- కాకపక్షధరం వీరం జ్యేష్ఠం మే దాతుమర్హసి |
శక్తో హ్యేష మయా గుప్తో దివ్యేన స్వేన తేజసా || 1.19.9 || 695
- రాక్షసా యే వికర్తారస్తేషామపి వినాశనే |
శ్రేయశ్చాస్మై ప్రదాస్యామి బహురూపం న సంశయః || 1.19.10 || 696
- త్రయాణామపి లోకానాం యేన ఖ్యాతిం గమిష్యతి |
న చ తౌ రామమాసాద్య శక్తో స్థాతుం కథంచన || 1.19.11 || 697
- న చ తౌ రాఘవాదన్యో హంతుముత్సహతే పుమాన్ |
వీర్యోత్సితౌ హి తౌ పాపౌ కాలపాశవశం గతౌ || 1.19.12 || 698
- రామస్య రాజశార్దూల న పర్యాప్తౌ మహాత్మనః |
న చ పుత్రగతం స్నేహం కర్తుమర్హసి పార్థివ || 1.19.13 || 699
- అహం తే ప్రతిజానామి హతౌ తౌ విద్ధి రాక్షసౌ |
అహం వేద్మి మహాత్మానం రామం సత్యపరాక్రమం || 1.19.14 || 700
- వసిష్ఠోఽపి మహాతేజా యే చేమే తపసి స్థితాః |
యది తే ధర్మలాభం తు యశశ్చ పరమం భువి || 1.19.15 || 701
- స్థిరమిచ్ఛసి రాజేంద్ర రామం మే దాతుమర్హసి |
యద్యభ్యనుజ్ఞాం కాకుత్స్థ దదతే తవ మంత్రిణః || 1.19.16 || 702
- వసిష్ఠప్రముఖాః సర్వే తతో రామం విసర్జయ |
అభిప్రేతమసంసక్తమాత్మజం దాతుమర్హసి || 1.19.17 || 703
- దశరాత్రం హి యజ్ఞస్య రామం రాజీవలోచనం |
నాత్యేతి కాలో యజ్ఞస్య యథాయం మమ రాఘవ || 1.19.18 || 704

- తథా కురుష్వ భద్రం తే మా చ శోకే మనః కృథాః |
 ఇత్యేవముక్త్వా ధర్మాత్మా ధర్మార్థసహితం వచః || 1.19.19 || 705
- విరరామ మహాతేజా విశ్వామిత్రో మహామతిః |
 స తన్నిశమ్య రాజేంద్రో విశ్వామిత్రవచః శుభం || 1.19.20 || 706
- శోకేన మహతావిష్టశ్చచాల చ ముమోహ చ |
 లబ్ధసంజ్ఞస్తదోత్థాయ వ్యషీదత భయాన్వితః || 1.19.21 || 707
- ఇతి హృదయమనోవిదారణం
 మునివచనం తదతీవ శుశ్రువాన్ |
 నరపతిరభవన్ మహంస్తదా
 వ్యథితమనాః ప్రచచాల చాసనాత్ || 1.19.22 || 708
- || ఇత్యాదీ శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే ఏకోనవింశః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ వింశః సర్గః ॥

రాజ్ఞోఽనంగీకరణం శ్రుత్వా విశ్వామిత్రస్య కోపః

తచ్చుత్వా రాజశార్దూలో విశ్వామిత్రస్య భాషితం ।

ముహూర్తమివ నిఃసంజ్ఞః సంజ్ఞావానిదమబ్రవీత్ ॥ 1.20.1 ॥

709

ఊనషోడశవర్షో మే రామో రాజీవలోచనః ।

న యుద్ధయోగ్యతామస్య పశ్యామి సహ రాక్షసైః ॥ 1.20.2 ॥

710

ఇయమక్షౌహిణీ సేనా యస్యాహం పతిరీశ్వరః ।

అనయా సహితో గత్వా యోద్ధాహం తైర్నిశాచరైః ॥ 1.20.3 ॥

711

ఇమే శూరాశ్చ విక్రాంతా భృత్యా మేఽస్త్రవిశారదాః ।

యోగ్యా రక్షోగణైర్వోద్ధుం న రామం నేతుమర్హసి ॥ 1.20.4 ॥

712

అహమేవ ధనుష్పాణిర్గోప్తా సమరమూర్ధని ।

యావత్ ప్రాణాన్ ధరిష్యామి తావద్ యోత్యే నిశాచరైః ॥ 1.20.5 ॥

713

నిర్విఘ్నా వ్రతచర్యా సా భవిష్యతి సురక్షితా ।

అహం తత్ర గమిష్యామి న రామం నేతుమర్హసి ॥ 1.20.6 ॥

714

బాలో హ్యకృతవిద్యశ్చ న చ వేత్తి బలాబలం ।

న చాస్త్రబలసంయుక్తో న చ యుద్ధవిశారదః ॥ 1.20.7 ॥

715

న చాసౌ రక్షసాం యోగ్యః కూటయుద్ధా హి రాక్షసాః ।

విప్రయుక్తో హి రామేణ ముహూర్తమపి నోత్సహే ॥ 1.20.8 ॥

716

- జీవితం మునిశార్దూలం న రామం నేతుమర్హసి |
యది వా రాఘవం బ్రహ్మన్ నేతుమిచ్ఛసి సువ్రత || 1.20.9 || 717
- చతురంగసమాయుక్తం మయా సహ చ తం నయ |
షష్టిర్వర్షసహస్రాణి జాతస్య మమ కౌశిక || 1.20.10 || 718
- కృచ్ఛ్రణోత్పాదితశ్చాయం న రామం నేతుమర్హసి |
చతుర్ణామాత్మజానాం హి ప్రీతిః పరమికా మమ || 1.20.11 || 719
- జ్యేష్ఠే ధర్మప్రధానే చ న రామం నేతుమర్హసి |
కిం వీర్యా రాక్షసాస్తే చ కస్య పుత్రాశ్చ కే చ తే || 1.20.12 || 720
- కథం ప్రమాణాః కే చైతాన్ రక్షంతి మునిపుంగవ |
కథం చ ప్రతికర్తవ్యం తేషాం రామేణ రక్షసాం || 1.20.13 || 721
- మామక్షైర్వా బలైర్భ్రహ్మన్ మయా వా కూటయోధినాం |
సర్వం మే శంస భగవన్ కథం తేషాం మయా రణే || 1.20.14 || 722
- స్థాతవ్యం దుష్టభావానాం వీర్యోత్సిక్తా హి రాక్షసాః |
తస్య తద్ వచనం శ్రుత్వా విశ్వామిత్రోఽభ్యభాషత || 1.20.15 || 723
- పౌలస్త్యవంశప్రభవో రావణో నామ రాక్షసః |
స బ్రహ్మణా దత్తవరస్త్రిలోక్యం బాధతే భృశం || 1.20.16 || 724
- మహాబలో మహావీర్యో రాక్షసైర్బహుభిర్వృతః |
శ్రూయతే చ మహారాజ రావణో రాక్షసాధిపః || 1.20.17 || 725
- సాక్షాద్వైశ్రవణభ్రాతా పుత్రో విశ్రవసో మునేః |
యదా న ఖలు యజ్ఞస్య విఘ్నకర్తా మహాబలః || 1.20.18 || 726
- తేన సంచోదితౌ తౌ తు రాక్షసౌ చ మహాబలౌ |
మారీచశ్చ సుబాహుశ్చ యజ్ఞవిఘ్నం కరిష్యతః || 1.20.19 || 727

- ఇత్యుక్తో మునినా తేన రాజోవాచ మునిం తదా |
నహి శక్తోఽస్మి సంగ్రామే స్థాతుం తస్య దురాత్మనః || 1.20.20 || 728
- స త్వం ప్రసాదం ధర్మజ్ఞ కురుష్వ మమ పుత్రకే |
మమ చైవాల్పభాగ్యస్య దైవతం హి భవాన్ గురుః || 1.20.21 || 729
- దేవదానవగంధర్వా యక్షాః పతగపన్నగాః |
న శక్తా రావణం సోఢుం కిం పునర్మానవా యుధి || 1.20.22 || 730
- స తు వీర్యవతాం వీర్యమాదత్తే యుధి రావణః |
తేన చాహం న శక్తోఽస్మి సంయోధ్యుం తస్య వా బలైః || 1.20.23 || 731
- సబలో వా మునిశ్రేష్ఠ సహితో వా మమాత్మజైః |
కథమప్యమరప్రఖ్యం సంగ్రామాణామకోవిదం || 1.20.24 || 732
- బాలం మే తనయం బ్రహ్మన్ నైవ దాస్యామి పుత్రకం |
అథ కాలోపమౌ యుద్ధే సుతౌ సుందోపసుందయోః || 1.20.25 || 733
- యజ్ఞవిఘ్నకరౌ తౌ తే నైవ దాస్యామి పుత్రకం |
మారీచశ్చ సుబాహుశ్చ వీర్యవంతౌ సుశిక్షితౌ || 1.20.26 || 734
- తయోరన్యతరం యోధ్యుం యాస్యామి ససుహృద్గణః |
అన్యథా త్వనునేష్యామి భవంతం సహబాంధవః || 1.20.27 || 735
- ఇతి నరపతిజల్పనాద్ ద్విజేంద్రం
కుశికసుతం సుమహాన్ వివేశ మన్యుః |
సుహుత ఇవ మఖేఽగ్నిరాజ్యసిక్తః
సమభవదుజ్జ్వలితో మహర్షివహ్నిః || 1.20.28 || 736

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే వింశః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ ఏకవింశః సర్గః ॥

విశ్వామిత్రస్య సరోషం వచనమాకర్ణ్య వసిష్ఠేన రాజ్ఞః ప్రబోధనం

తచ్చుత్వా వచనం తస్య స్నేహపర్యాకులాక్షరం ।

సమన్యః కౌశికో వాక్యం ప్రత్యువాచ మహీపతిం ॥ 1.21.1 ॥

737

పూర్వమర్థం ప్రతిశ్రుత్య ప్రతిజ్ఞాం హాతుమిచ్ఛసి ।

రాఘవాణామయుక్తోఽయం కులస్యాస్య విపర్యయః ॥ 1.21.2 ॥

738

యదీదం తే క్షమం రాజన్ గమిష్యామి యథాగతం ।

మిథ్యాప్రతిజ్ఞః కాకుత్స్థః సుఖీ భవ సుహృద్వృతః ॥ 1.21.3 ॥

739

తస్య రోషపరీతస్య విశ్వామిత్రస్య ధీమతః ।

చచాల వసుధా కృత్వా దేవానాం చ భయం మహత్ ॥ 1.21.4 ॥

740

త్రస్తరూపం తు విజ్ఞాయ జగత్ సర్వం మహానృషిః ।

నృపతిం సువ్రతో ధీరో వసిష్ఠో వాక్యమబ్రవీత్ ॥ 1.21.5 ॥

741

ఇక్షాకూణాం కులే జాతః సాక్షాద్ ధర్మ ఇవాపరః ।

ధృతిమాన్ సువ్రతః శ్రీమాన్ న ధర్మం హాతుమర్హసి ॥ 1.21.6 ॥

742

త్రిషు లోకేషు విఖ్యాతో ధర్మాత్మా ఇతి రాఘవః ।

స్వధర్మం ప్రతిపద్యస్వ నాధర్మం వోఢుమర్హసి ॥ 1.21.7 ॥

743

ప్రతిశ్రుత్య కరిష్యేతి ఉక్తం వాక్యమకుర్వతః ।

ఇష్టాపూర్తవధో భూయాత్ తస్మాద్ రామం విసర్జయ ॥ 1.21.8 ॥

744

- కృతాస్తమకృతాస్తం వా నైనం శక్ష్వంతి రాక్షసాః |
గుప్తం కుశికపుత్రేణ జ్వలనేనామృతం యథా || 1.21.9 || 745
- ఏష విగ్రహవాన్ ధర్మ ఏష వీర్యవతాం వరః |
ఏష విద్యాధికో లోకే తపసశ్చ పరాయణం || 1.21.10 || 746
- ఏషోఽస్త్రాన్ వివిధాన్ వేత్తి త్రైలోక్యే సచరాచరే |
నైనమన్యః పుమాన్ వేత్తి న చ వేత్స్వంతి కేచన || 1.21.11 || 747
- న దేవా నర్షయః కేచిన్నామరా న చ రాక్షసాః |
గంధర్వయక్షప్రవరాః సకిన్నరమహోరగాః || 1.21.12 || 748
- సర్వాస్త్రాణి కృశాశ్వస్య పుత్రాః పరమధార్మికాః |
కౌశికాయ పురా దత్తా యదా రాజ్యం ప్రశాసతి || 1.21.13 || 749
- తేఽపి పుత్రాః కృశాశ్వస్య ప్రజాపతిసుతాసుతాః |
నైకరూపా మహావీర్యా దీప్తిమంతో జయావహాః || 1.21.14 || 750
- జయా చ సుప్రభా చైవ దక్షకన్యే సుమధ్యమే |
తే సూతేఽస్త్రాణి శస్త్రాణి శతం పరమభాస్వరం || 1.21.15 || 751
- పంచాశతం సుతాన్ లేభే జయా లబ్ధవరా వరాన్ |
వధాయాసురసైన్యానామప్రమేయానరూపిణః || 1.21.16 || 752
- సుప్రభాజనయచ్ఛాపి పుత్రాన్ పంచాశతం పునః |
సంహారాన్ నామ దుర్ధర్షాన్ దురాక్రామాన్ బలీయసః || 1.21.17 || 753
- తాని చాస్త్రాణి వేత్త్యేష యథావత్ కుశికాత్మజః |
అపూర్వాణాం చ జననే శక్తో భూయశ్చ ధర్మవిత్ || 1.21.18 || 754
- తేనాస్య మునిముఖ్యస్య ధర్మజ్ఞస్య మహాత్మనః |
న కించిదస్త్యవిదితం భూతం భవ్యం చ రాఘవ || 1.21.19 || 755

ఏవంవీర్యో మహాతేజా విశ్వామిత్రో మహాయశాః |

న రామగమనే రాజన్ సంశయం గంతుమర్హసి || 1.21.20 ||

756

తేషాం నిగ్రహణే శక్తః స్వయం చ కుశికాత్మజః |

తవ పుత్రహితార్థాయ త్వాముపేత్యాభియాచతే || 1.21.21 ||

757

ఇతి మునివచనాత్ ప్రసన్నచిత్తో

రఘువృషభశ్చ ముమోద పార్థివార్గ్యః |

గమనమభిరురోచ రాఘవస్య

ప్రథితయశాః కుశికాత్మజాయ బుద్ధ్యా || 1.21.22 ||

758

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే ఏకవింశః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ ద్వావింశః సర్గః ॥

రాజ్ఞా స్వస్త్వయనపూర్వకం రామలక్ష్మణయోర్మునినా సహ ప్రస్థాపనం
మార్గే తయోర్విశ్వామిత్రాద్ బలాతిబలాఖ్యవిద్యయోః ప్రాప్తిశ్చ

తథా వసిష్ఠే బ్రువతి రాజా దశరథః స్వయం |

ప్రహృష్టవదనో రామమాజుహవ సలక్ష్మణం || 1.22.1 ||

759

కృతస్వస్త్వయనం మాత్రా పిత్రా దశరథేన చ |

పురోధసా వసిష్ఠేన మంగలైరభిమంత్రితం || 1.22.2 ||

760

స పుత్రం మూర్ధ్నపాఘ్రాయ రాజా దశరథస్తదా |

దదౌ కుశికపుత్రాయ సుప్రీతేనాంతరాత్మనా || 1.22.3 ||

761

తతో వాయుః సుఖస్సర్శో నీరజస్కో వవౌ తదా |

విశ్వామిత్రగతం రామం దృష్ట్వా రాజీవలోచనం || 1.22.4 ||

762

పుష్పవృష్టిర్మహత్యాసీద్ దేవదుందుభినిఃస్వనైః |

శంఖదుందుభినిర్హోషః ప్రయాతే తు మహాత్మని || 1.22.5 ||

763

విశ్వామిత్రో యయావగ్రే తతో రామో మహాయశాః |

కాకపక్షధరో ధన్వీ తం చ సౌమిత్రరన్వగాత్ || 1.22.6 ||

764

కలాపినౌ ధనుష్పాణీ శోభయానౌ దిశో దశ |

విశ్వామిత్రం మహాత్మానం త్రిశీర్షావివ పన్నగౌ || 1.22.7 ||

765

- అనుజగ్గుతురక్షుద్రౌ పితామహమివాశ్వినౌ |
అనుయాతౌ శ్రియా దీప్తౌ శోభయంతావనిందితౌ || 1.22.8 || 766
- తదా కుశికపుత్రం తు ధనుష్పాణీ స్వలంకృతౌ |
బద్ధగోధాంగులిత్రాణౌ ఖడ్గవంతౌ మహాద్యుతీ || 1.22.9 || 767
- కుమారౌ చారువపుషౌ భ్రాతౌ రామలక్ష్మణౌ |
అనుయాతౌ శ్రియా దీప్తౌ శోభయేతామనిందితౌ |
స్థాణుం దేవమివాచింత్యం కుమారావివ పావకీ || 1.22.10 || 768
- అధ్యర్థయోజనం గత్వా సరయ్యా దక్షిణే తటే |
రామేతి మధురాం వాణీం విశ్వామిత్రోఽభ్యభాషత || 1.22.11 || 769
- గృహాణ వత్స సలిలం మా భూత్ కాలస్య పర్యయః |
మంత్రగ్రామం గృహాణ త్వం బలామతిబలాం తథా || 1.22.12 || 770
- న శ్రమో న జ్వరో వా తే న రూపస్య విపర్యయః |
న చ సుప్తం ప్రమత్తం వా ధర్షయిష్యంతి నైర్మతాః || 1.22.13 || 771
- న బాహ్వోః సదృశో వీర్యే పృథివ్యామస్తి కశ్చన |
త్రిషు లోకేషు వా రామ న భవేత్ సదృశస్తవ || 1.22.14 || 772
- బలామతిబలాం చైవ పఠతస్తాత రాఘవ |
న సౌభాగ్యే న దాక్షిణ్యే న జ్ఞానే బుద్ధినిశ్చయే |
నోత్తరే ప్రతివక్తవ్యే సమో లోకే తవానఘ || 1.22.15 || 773
- ఏతద్విద్యాద్వయే లభ్యే న భవేత్ సదృశస్తవ |
బలా చాతిబలా చైవ సర్వజ్ఞానస్య మాతరౌ || 1.22.16 || 774
- క్షుత్పిపాసే న తే రామ భవిష్యేతే నరోత్తమ |
బలామతిబలాం చైవ పఠతస్తాత రాఘవ || 1.22.17 || 775

గృహాణ సర్వలోకస్య గుప్తయే రఘునందన |
విద్యాద్వయమధీయానే యశశ్చాథ భవేద్ భువి || 1.22.18 || 776

పితామహసుతే హ్యేతే విద్యే తేజఃసమన్వితే |
ప్రదాతుం తవ కాకుత్స్థ సదృశస్త్వం హి పార్థివ || 1.22.19 || 777

కామం బహుగుణాః సర్వే త్వయ్యేతే నాత్ర సంశయః |
తపసా సంభృతే చైతే బహురూపే భవిష్యతః || 1.22.20 || 778

తతో రామో జలం స్పృష్ట్యా ప్రహృష్టవదనః శుచిః |
ప్రతిజగ్రాహ తే విద్యే మహర్షేర్భావితాత్మనః || 1.22.21 || 779

విద్యాసముదితో రామః శుశుభే భీమవిక్రమః |
సహస్రశ్శిర్భగవాన్శారదీవ దివాకరః || 1.22.22 || 780

గురుకార్యాణి సర్వాణి నియుజ్య కుశికాత్మజే |
ఊషుస్తాం రజనీం తత్ర సరయ్యాం ససుఖం త్రయః || 1.22.23 || 781

దశరథన్యపసూనుసత్తమాభ్యాం
తృణశయనేఽనుచితే తదోషితాభ్యాం |
కుశికసుతవచోఽనులాలితాభ్యాం
సుఖమివ సా విబభౌ విభావరీ చ || 1.22.24 || 782

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే ద్వావింశః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ త్రయోవింశః సర్గః ॥

మునినా సహ శ్రీరామలక్ష్మణయోః సరయూగంగాసంగమసమీపే
పుణ్యాశ్రమే నక్తం విశ్రామః

ప్రభాతాయాం తు శర్వర్యాం విశ్వామిత్రో మహామునిః |
అభ్యభాషత కాకుత్స్థో శయానౌ పర్ణసంస్తరే || 1.23.1 ||

783

కౌసల్యా సుప్రజా రామ పూర్వా సంధ్యా ప్రవర్తతే |
ఉత్తిష్ఠ నరశార్దూల కర్తవ్యం దైవమాహ్నికం || 1.23.2 ||

784

తస్యర్షేః పరమోదారం వచః శ్రుత్వా నరోత్తమౌ |
స్నాత్వా కృతోదకౌ వీరౌ జేపతుః పరమం జపం || 1.23.3 ||

785

కృతాహ్నికో మహావీర్యో విశ్వామిత్రం తపోధనం |
అభివాద్యాతిసంహృష్టౌ గమనాయాభితస్థతుః || 1.23.4 ||

786

తౌ ప్రయాంతౌ మహావీర్యౌ దివ్యాం త్రిపథగాం నదీం |
దదృశాతే తతస్తత్ర సరయ్యాః సంగమే శుభే || 1.23.5 ||

787

తత్రాశ్రమపదం పుణ్యమృషీణాం భావితాత్మనాం |
బహువర్షసహస్రాణి తప్యతాం పరమం తపః || 1.23.6 ||

788

తం దృష్ట్వా పరమప్రీతౌ రాఘవౌ పుణ్యమాశ్రమం |
ఊచతుస్తం మహాత్మానం విశ్వామిత్రమిదం వచః || 1.23.7 ||

789

- కస్యాయమాశ్రమః పుణ్యః కో న్వస్మిన్ వసతే పుమాన్ |
భగవంఛోతుమిచ్ఛావః పరం కౌతూహలం హి నౌ || 1.23.8 || 790
- తయోస్తద్ వచనం శ్రుత్వా ప్రహస్య మునిపుంగవః |
అబ్రవీచ్ఛాయతాం రామ యస్యాయం పూర్వ ఆశ్రమః || 1.23.9 || 791
- కందర్పో మూర్తిమానాసీత్ కామ ఇత్యుచ్యతే బుధైః |
తపస్యంతమిహ స్థాణుం నియమేన సమాహితం || 1.23.10 || 792
- కృతోద్వాహం తు దేవేశం గచ్ఛంతం సమరుద్ధణం |
ధర్షయామాస దుర్మేధా హుంకృతశ్చ మహాత్మనా || 1.23.11 || 793
- అవధ్యాతశ్చ రుద్రేణ చక్షుషా రఘునందన |
వ్యశీర్యంత శరీరాత్ స్వాత్ సర్వగాత్రాణి దుర్మతే || 1.23.12 || 794
- తత్ర గాత్రం హతం తస్య నిర్దగ్ధస్య మహాత్మనః |
అశరీరః కృతః కామః క్రోధాద్ దేవేశ్వరేణ హ || 1.23.13 || 795
- అనంగ ఇతి విఖ్యాతస్తదాప్రభృతి రాఘవ |
స చాంగవిషయః శ్రీమాన్ యత్రాంగం స ముమోచ హ || 1.23.14 || 796
- తస్యాయమాశ్రమః పుణ్యస్తస్యేమే మునయః పురా |
శిష్యా ధర్మపరా వీర తేషాం పాపం న విద్యతే || 1.23.15 || 797
- ఇహోద్య రజనీం రామ వసేమ శుభదర్శన |
పుణ్యయోః సరితోర్మధ్యే శ్వస్తరిష్యామహే వయం || 1.23.16 || 798
- అభిగచ్ఛామహే సర్వే శుచయః పుణ్యమాశ్రమం |
ఇహ వాసః పరోఽస్మాకం సుఖం వత్స్యామహే నిశాం || 1.23.17 || 799
- స్నాతాశ్చ కృతజప్యాశ్చ హుతహవ్యా నరోత్తమ |
తేషాం సంవదతాం తత్ర తపోద్ధీర్వేణ చక్షుషా || 1.23.18 || 800

- విజ్ఞాయ పరమప్రీతా మునయో హర్షమాగమన్ |
అర్వ్యం పాద్యం తథాఽఽతిధ్యం నివేద్య కుశికాత్మజే || 1.23.19 || 801
- రామలక్ష్మణయోః పశ్చాదకుర్వన్నతిధిక్రియాం |
సత్కారం సమనుప్రాప్య కథాభిరభిరంజయన్ || 1.23.20 || 802
- యథార్హమజపన్ సంధ్యామృషయస్తే సమాహితాః |
తత్ర వాసిభిరానీతా మునిభిః సువ్రతైః సహ || 1.23.21 || 803
- న్యవసన్ సుసుఖం తత్ర కామాశ్రమపదే తథా |
కథాభిరభిరామాభిరభిరామౌ నృపాత్మజౌ |
రమయామాస ధర్మాత్మా కౌశికో మునిపుంగవః || 1.23.22 || 804
- || ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే త్రయోవింశః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ చతుర్వింశః సర్గః ॥

వారిణో భిద్యమానస్య కిమయం తుములో ధ్వనిరితి నౌకాగతస్య
రామస్య ప్రశ్నం శ్రుత్వా మునినా తస్యోత్తరదానం
మలదకరూషతాటకావనానాం పరిచయం దత్త్వా తాటకావధార్థం
శ్రీరామస్య ప్రేరణం చ

తతః ప్రభాతే విమలే కృతాహ్నికమరిందమౌ |

విశ్వామిత్రం పురస్కృత్య నద్యాస్తీరముపాగతౌ || 1.24.1 ||

805

తే చ సర్వే మహాత్మానో మునయః సంశితవ్రతాః |

ఉపస్థాప్య శుభాం నావం విశ్వామిత్రమథాబ్రువన్ || 1.24.2 ||

806

ఆరోహతు భవాన్ నావం రాజపుత్రపురస్కృతః |

అరిష్టం గచ్ఛ పంథానం మా భూత్ కాలస్య పర్యయః || 1.24.3 ||

807

విశ్వామిత్రస్తథేత్యుక్త్వా తాన్మషీన్ ప్రతిపూజ్య చ |

తతార సహితస్తాభ్యాం సరితం సాగరంగమాం || 1.24.4 ||

808

తత్ర శుశ్రావ వై శబ్దం తోయసంరంభవర్ధితం |

మధ్యమాగమ్య తోయస్య తస్య శబ్దస్య నిశ్చయం || 1.24.5 ||

809

జ్ఞాతుకామో మహాతేజాః సహ రామః కనీయసా |

అథ రామః సరిన్మధ్యే పప్రచ్ఛ మునిపుంగవం || 1.24.6 ||

810

- వారిణో భిద్యమానస్య కిమయం తుములో ధ్వనిః |
రాఘవస్య వచః శ్రుత్వా కౌతూహలసమన్వితం || 1.24.7 || 811
- కథయామాస ధర్మాత్మా తస్య శబ్దస్య నిశ్చయం |
కైలాసపర్వతే రామ మనసా నిర్మితం పరం || 1.24.8 || 812
- బ్రహ్మణా నరశార్దూల తేనేదం మానసం సరః |
తస్మాత్ సుస్తావ సరసః సాయోధ్యాముపగూహతే || 1.24.9 || 813
- సరఃప్రవృత్తా సరయూః పుణ్యా బ్రహ్మసరశ్చ్యుతా |
తస్యాయమతులః శబ్దో జాహ్నువీమభివర్తతే || 1.24.10 || 814
- వారిసంక్షోభజో రామ ప్రణామం నియతః కురు |
తాభ్యాం తు తావుభౌ కృత్వా ప్రణామమతిధార్మికౌ || 1.24.11 || 815
- తీరం దక్షిణమాసాద్య జగ్ముతుర్లఘువిక్రమౌ |
స వనం ఘోరసంకాశం దృష్ట్వా నరవరాత్మజః || 1.24.12 || 816
- అవిప్రహతమైక్వాకః పప్రచ్ఛ మునిపుంగవం |
అహో వనమిదం దుర్గం ఝిల్లికాగణసంయుతం || 1.24.13 || 817
- భైరవైః శ్వాపదైః కీర్ణం శకుంతైర్దారుణారవైః |
నానాప్రకారైః శకునైర్వాశ్యద్భిర్భైరవస్వనైః || 1.24.14 || 818
- సింహవ్యాఘ్రవరాహైశ్చ వారణైశ్చాపి శోభితం |
ధవాశ్వకర్ణకకుభైర్బిల్వతిందుకపాటలైః || 1.24.15 || 819
- సంకీర్ణం బదరీభిశ్చ కిం న్విదం దారుణం వనం |
తమువాచ మహాతేజా విశ్వామిత్రో మహామునిః || 1.24.16 || 820
- శ్రూయతాం వత్స కాకుత్స్థ యస్యైతద్ దారుణం వనం |
ఏతౌ జనపదౌ స్థితౌ పూర్వమాస్తాం నరోత్తమ || 1.24.17 || 821

- మలదాశ్చ కరూషాశ్చ దేవనిర్మాణనిర్మితౌ |
పురా వృత్రవధే రామ మలేన సమభిప్లుతం || 1.24.18 || 822
- క్షుధా చైవ సహస్రాక్షం బ్రహ్మహత్యా సమావిశత్ |
తమింద్రం మలినం దేవా ఋషయశ్చ తపోధనాః || 1.24.19 || 823
- కలశైః స్నాపయామాసుర్మలం చాస్య ప్రమోచయన్ |
ఇహ భూమ్యాం మలం దత్త్వా దేవాః కారూషమేవ చ || 1.24.20 || 824
- శరీరజం మహేంద్రస్య తతో హర్షం ప్రపేదిరే |
నిర్మలో నిష్కరూషశ్చ శుద్ధ ఇంద్రో యథాభవత్ || 1.24.21 || 825
- తతో దేశస్య సుప్రీతో వరం ప్రాదాదనుత్తమం |
ఇమౌ జనపదౌ స్థితౌ ఖ్యాతిం లోకే గమిష్యతః || 1.24.22 || 826
- మలదాశ్చ కరూషాశ్చ మమాంగమలధారిణౌ |
సాధు సాధ్వితి తం దేవాః పాకశాసనమబ్రువన్ || 1.24.23 || 827
- దేశస్య పూజాం తాం దృష్ట్వా కృతాం శక్తేణ ధీమతా |
ఏతౌ జనపదౌ స్థితౌ దీర్ఘకాలమరిందమ || 1.24.24 || 828
- మలదాశ్చ కరూషాశ్చ ముదితా ధనధాన్యతః |
కస్యచిత్త్వథ కాలస్య యక్షిణీ కామరూపిణీ || 1.24.25 || 829
- బలం నాగసహస్రస్య ధారయంతీ తదా హ్యభూత్ |
తాటకా నామ భద్రం తే భార్యా సుందస్య ధీమతః || 1.24.26 || 830
- మారీచో రాక్షసః పుత్రో యస్యాః శక్రపరాక్రమః |
వృత్తబాహుర్మహాశీర్షో విపులాస్యతనుర్మహాన్ || 1.24.27 || 831
- రాక్షసో భైరవాకారో నిత్యం త్రాసయతే ప్రజాః |
ఇమౌ జనపదౌ నిత్యం వినాశయతి రాఘవ || 1.24.28 || 832

మలదాంశ్చ కరూషాంశ్చ తాటకా దుష్టచారిణీ |

సేయం పంథానమావృత్య వసత్యత్యర్థయోజనే || 1.24.29 ||

833

అత ఏవ చ గంతవ్యం తాటకాయా వనం యతః |

స్వబాహుబలమాశ్రిత్య జహీమాం దుష్టచారిణీం || 1.24.30 ||

834

మన్నియోగాదిమం దేశం కురు నిష్కుంటకం పునః |

నహి కశ్చిదిమం దేశం శక్తో హ్యగంతుమీదృశం || 1.24.31 ||

835

యక్షిణ్యా ఘోరయా రామ ఉత్సాదితమసహ్యాయా |

ఏతత్తే సర్వమాఖ్యాతం యథైతద్ దారుణం వనం |

యక్ష్యా చోత్సాదితం సర్వమద్యాపి న నివర్తతే || 1.24.32 ||

836

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే చతుర్వింశః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ పంచవింశః సర్గః ॥

శ్రీరామేణానుయుక్తేన విశ్వామిత్రేణ తాటకాయా
జన్మవివాహశాపాదిప్రసంగం శ్రావయిత్వా తస్య తాటకావధాయ ప్రేరణం

అథ తస్యాప్రమేయస్య మునేర్వచనముత్తమం ।

శ్రుత్వా పురుషశార్దూలః ప్రత్యువాచ శుభాం గిరం ॥ 1.25.1 ॥

837

అల్పవీర్యా యదా యక్షీ శ్రూయతే మునిపుంగవ ।

కథం నాగసహస్రస్య ధారయత్యబలా బలం ॥ 1.25.2 ॥

838

ఇత్యుక్తం వచనం శ్రుత్వా రాఘవస్యామితౌజసః ।

హర్షయస్కం క్షయా వాచా సలక్ష్మణమరిందమం ॥ 1.25.3 ॥

839

విశ్వామిత్రోఽబ్రవీద్ వాక్యం శృణు యేన బలోత్కటా ।

వరదానకృతం వీర్యం ధారయత్యబలా బలం ॥ 1.25.4 ॥

840

పూర్వమాసీన్మహాయక్షః సుకేతుర్నామ వీర్యవాన్ ।

అనపత్యః శుభాచారః స చ తేపే మహత్తపః ॥ 1.25.5 ॥

841

పితామహస్త్వ సుప్రీతస్తస్య యక్షపతేస్తదా ।

కన్యారత్నం దదౌ రామ తాటకాం నామ నామతః ॥ 1.25.6 ॥

842

దదౌ నాగసహస్రస్య బలం చాస్యాః పితామహః ।

న త్వేవ పుత్రం యక్షాయ దదౌ చాసౌ మహాయశాః ॥ 1.25.7 ॥

843

- తాం తు బాలాం వివర్ధంతీం రూపయౌవనశాలినీం |
జంభపుత్రాయ సుందాయ దదౌ భార్యాం యశస్వినీం || 1.25.8 || 844
- కన్యచిత్త్వథ కాలస్య యక్షీ పుత్రం వ్యజాయత |
మారీచం నామ దుర్ధర్షం యః శాపాద్ రాక్షసోఽభవత్ || 1.25.9 || 845
- సుందే తు నిహతే రామ అగస్త్యమృషిసత్తమం |
తాటకా సహపుత్రేణ ప్రధర్షయితుమిచ్ఛతి || 1.25.10 || 846
- భక్షార్థం జాతసంరంభా గర్జంతీ సాభ్యధావత |
ఆపతంతీం తు తాం దృష్ట్వా అగస్త్యో భగవాన్మృషిః || 1.25.11 || 847
- రాక్షసత్వం భజస్వేతి మారీచం వ్యాజహార సః |
అగస్త్యః పరమామర్షస్తాటకామపి శప్తవాన్ || 1.25.12 || 848
- పురుషాదీ మహాయక్షీ వికృతా వికృతాననా |
ఇదం రూపం విహాయాశు దారుణం రూపమస్తు తే || 1.25.13 || 849
- సైషా శాపకృతామర్షా తాటకా క్రోధమూర్ఛితా |
దేశముత్సాదయత్యేనమగస్త్యాచరితం శుభం || 1.25.14 || 850
- ఏనాం రాఘవ దుర్వృత్తాం యక్షీం పరమదారుణాం |
గోబ్రాహ్మణహితార్థాయ జహి దుష్టపరాక్రమాం || 1.25.15 || 851
- నమ్యేనాం శాపసంసృష్టాం కశ్చిదుత్సహతే పుమాన్ |
నిహంతుం త్రిషు లోకేషు త్వామృతే రఘునందన || 1.25.16 || 852
- నహి తే స్త్రీవధకృతే ఘృణా కార్యా నరోత్తమ |
చాతుర్వర్ణ్యహితార్థం హి కర్తవ్యం రాజసూనునా || 1.25.17 || 853
- నృశంసమనృశంసం వా ప్రజారక్షణకారణాత్ |
పాతకం వా సదోషం వా కర్తవ్యం రక్షతా సదా || 1.25.18 || 854

- రాజ్యభారనియుక్తానామేష ధర్మః సనాతనః |
అధర్మ్యాం జహి కాకుత్స్థ ధర్మో హ్యస్యాం న విద్యతే || 1.25.19 || 855
- శ్రూయతే హి పురా శక్తో విరోచనసుతాం నృప |
పృథివీం హంతుమిచ్ఛంతీం మంథరామభ్యసూదయత్ || 1.25.20 || 856
- విష్ణునా చ పురా రామ భృగుపత్ని పతివ్రతా |
అనింద్రం లోకమిచ్ఛంతీ కావ్యమాతా నిషూదితా || 1.25.21 || 857
- ఏతైశ్చాన్యైశ్చ బహుభీ రాజపుత్రైర్మహాత్మభిః |
అధర్మసహితా నార్యో హతాః పురుషసత్తమైః |
తస్మాదేనాం ఘృణాం త్యక్త్వా జహి మచ్ఛాసనాన్మృప || 1.25.22 || 858
- || ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే పంచవింశః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ షడ్వింశః సర్గః ॥

శ్రీరామకర్తృకస్తాటకావధః

మునేర్వచనమక్లిబం శ్రుత్వా నరవరాత్మజః |

రాఘవః ప్రాంజలిర్భూత్వా ప్రత్యువాచ దృఢవ్రతః || 1.26.1 ||

859

పితుర్వచననిర్దేశాత్ పితుర్వచనగౌరవాత్ |

వచనం కౌశికస్యేతి కర్తవ్యమవిశంకయా || 1.26.2 ||

860

అనుశిష్టోఽస్మ్యయోధ్యాయాం గురుమధ్యే మహాత్మనా |

పిత్రా దశరథేనాహం నావజ్ఞేయం హి తద్వచః || 1.26.3 ||

861

సోఽహం పితుర్వచః శ్రుత్వా శాసనాద్ బ్రహ్మవాదినః |

కరిష్యామి న సందేహస్తాటకావధముత్తమం || 1.26.4 ||

862

గోబ్రాహ్మణహితార్థాయ దేశస్య చ హితాయ చ |

తవ చైవాప్రమేయస్య వచనం కర్తుముద్యతః || 1.26.5 ||

863

ఏవముక్త్వా ధనుర్మధ్యే బద్ధ్వా ముష్టిమరిందమః |

జ్యౌఘోషమకరోత్ తీవ్రం దిశః శబ్దేన నాదయన్ || 1.26.6 ||

864

తేన శబ్దేన విత్రస్తాస్తాటకావనవాసినః |

తాటకా చ సుసంక్రుద్ధా తేన శబ్దేన మోహితా || 1.26.7 ||

865

- తం శబ్దమభినిధ్యాయ రాక్షసీ క్రోధమూర్చ్ఛితా |
శ్రుత్వా చాభ్యద్రవత్ క్రుద్ధా యత్ర శబ్దో వినిఃసృతః || 1.26.8 || 866
- తాం దృష్ట్వా రాఘవః క్రుద్ధాం వికృతాం వికృతాననాం |
ప్రమాణేనాతివృద్ధాం చ లక్ష్మణం సోఽభ్యభాషత || 1.26.9 || 867
- పశ్య లక్ష్మణ యక్షిణ్యా భైరవం దారుణం వపుః |
భిద్యేరన్ దర్శనాదస్యా భీరూణాం హృదయాని చ || 1.26.10 || 868
- ఏతాం పశ్య దురాధర్షాం మాయాబలసమన్వితాం |
వినివృత్తాం కరోమ్యద్య హృతకర్ణాగ్రనాసికాం || 1.26.11 || 869
- న హ్యేనాముత్సహే హంతుం స్త్రీస్వభావేన రక్షితాం |
వీర్యం చాస్యా గతిం చైవ హన్యామితి హి మే మతిః || 1.26.12 || 870
- ఏవం బ్రువాణే రామే తు తాటకా క్రోధమూర్చ్ఛితా |
ఉద్యమ్య బాహుం గర్జంతీ రామమేవాభ్యధావత || 1.26.13 || 871
- విశ్వామిత్రస్తు బ్రహ్మర్షిర్ఘంకారేణాభిభర్తస్య తాం |
స్వస్తి రాఘవయోరస్తు జయం చైవాభ్యభాషత || 1.26.14 || 872
- ఉద్ధున్వానా రజో ఘోరం తాటకా రాఘవావుభౌ |
రజోమేఘేన మహతా ముహూర్తం సా వ్యమోహయత్ || 1.26.15 || 873
- తతో మాయాం సమాస్థాయ శిలావర్షేణ రాఘవౌ |
అవాకిరత్ సుమహతా తతశ్చక్రోధ రాఘవః || 1.26.16 || 874
- శిలావర్షం మహత్ తస్యాః శరవర్షేణ రాఘవః |
ప్రతివార్యోపధావంత్యాః కరో చిచ్ఛేద పత్రిభిః || 1.26.17 || 875
- తతశ్చిన్నభుజాం శ్రాంతామభ్యాశే పరిగర్జతీం |
సౌమిత్రరకరోత్ క్రోధాద్ధృతకర్ణాగ్రనాసికాం || 1.26.18 || 876

- కామరూపధరా సా తు కృత్వా రూపాణ్యనేకశః |
అంతర్ధానం గతా యక్షీ మోహయంతీ స్వమాయయా || 1.26.19 || 877
- అశ్రువర్షం విముంచంతీ భైరవం విచచార సా |
తతస్తావశ్రువర్షేణ కీర్యమాణౌ సమంతతః || 1.26.20 || 878
- దృష్ట్వా గాధిసుతః శ్రీమానిదం వచనమబ్రవీత్ |
అలం తే ఘృణయా రామ పాపైషా దుష్టచారిణీ || 1.26.21 || 879
- యజ్ఞవిఘ్నకరీ యక్షీ పురా వర్ధేత మాయయా |
వధ్యతాం తావదేవైషా పురా సంధ్యా ప్రవర్తతే || 1.26.22 || 880
- రక్షాంసి సంధ్యాకాలే తు దుర్ధర్షాణి భవంతి హి |
ఇత్యుక్తః స తు తాం యక్షీమశ్రువృష్ట్యాభివర్షిణీం || 1.26.23 || 881
- దర్శయఇబ్బవేధిత్వం తాం రురోధ స సాయకైః |
సా రుద్ధా బాణజాలేన మాయాబలసమన్వితా || 1.26.24 || 882
- అభిదుద్రావ కాకుత్స్థం లక్ష్మణం చ వినేదుషీ |
తామాపతంతీం వేగేన విక్రాంతామశనీమివ || 1.26.25 || 883
- శరేణోరసి వివ్యాధ సా పపాత మమార చ |
తాం హతాం భీమసంకాశాం దృష్ట్వా సురపతిస్తదా || 1.26.26 || 884
- సాధు సాధ్వీతి కాకుత్స్థం సురాశ్చాప్యభిపూజయన్ |
ఉవాచ పరమప్రీతః సహస్రాక్షః పురందరః || 1.26.27 || 885
- సురాశ్చ సర్వే సంహృష్టా విశ్వామిత్రమథాబ్రువన్ |
మునే కౌశిక భద్రం తే సేంద్రాః సర్వే మరుద్గణాః || 1.26.28 || 886
- తోషితాః కర్మణానేన స్నేహం దర్శయ రాఘవే |
ప్రజాపతేః కృశాశ్వస్య పుత్రాన్ సత్యపరాక్రమాన్ || 1.26.29 || 887

- తపోబలభృతో బ్రహ్మన్ రాఘవాయ నివేదయ |
పాత్రభూతశ్చ తే బ్రహ్మాంస్తవానుగమనే రతః || 1.26.30 || 888
- కర్తవ్యం సుమహాత్ కర్మ సురాణాం రాజసూనునా |
ఏవముక్త్వా సురాః సర్వే జగ్ముర్మృష్టా విహాయసం || 1.26.31 || 889
- విశ్వామిత్రం పూజయంతస్తతః సంధ్యా ప్రవర్తతే |
తతో మునివరః ప్రీతస్తాటకావధతోషితః || 1.26.32 || 890
- మూర్ధ్ని రామముపాఘ్రాయ ఇదం వచనమబ్రవీత్ |
ఇహోద్య రజనీం రామ వసామ శుభదర్శన || 1.26.33 || 891
- శ్వః ప్రభాతే గమిష్యామస్తదాశ్రమపదం మమ |
విశ్వామిత్రవచః శ్రుత్వా హృష్టో దశరథాత్మజః || 1.26.34 || 892
- ఉవాస రజనీం తత్ర తాటకాయా వనే సుఖం |
ముక్తశాపం వనం తచ్చ తస్మిన్నేవ తదాహని |
రమణీయం విబభ్రాజ యథా చైత్రరథం వనం || 1.26.35 || 893
- నిహత్య తాం యక్షసుతాం స రామః
ప్రశస్యమానః సురసిద్ధసంఘైః |
ఉవాస తస్మిన్ మునినా సహైవ
ప్రభాతవేలాం ప్రతిబోధ్యమానః || 1.26.36 || 894
- || ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే షడ్వింశః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ సప్తవింశః సర్గః ॥

విశ్వామిత్రేణ శ్రీరామాయ దివ్యాస్తానాం దానం

అథ తాం రజనీముష్య విశ్వామిత్రో మహాయశాః |

ప్రహస్య రాఘవం వాక్యమువాచ మధురస్వరం || 1.27.1 ||

895

పరితుష్టోఽస్మి భద్రం తే రాజపుత్ర మహాయశః |

ప్రీత్యా పరమయా యుక్తో దదామ్యస్తాణి సర్వశః || 1.27.2 ||

896

దేవాసురగణాన్ వాపి సగంధర్వోరగాన్ భువి |

యైరమిత్రాన్ ప్రసహ్యజౌ వశీకృత్య జయిష్యసి || 1.27.3 ||

897

తాని దివ్యాని భద్రం తే దదామ్యస్తాణి సర్వశః |

దండచక్రం మహద్ దివ్యం తవ దాస్యామి రాఘవ || 1.27.4 ||

898

ధర్మచక్రం తతో వీర కాలచక్రం తథైవ చ |

విష్ణుచక్రం తథాత్యుగ్రమైంద్రం చక్రం తథైవ చ || 1.27.5 ||

899

వజ్రమస్త్రం నరశ్రేష్ఠ శైవం శూలవరం తథా |

అస్త్రం బ్రహ్మశిరశ్చైవ ఐషీకమపి రాఘవ || 1.27.6 ||

900

దదామి తే మహాబాహో బ్రాహ్మమస్త్రమనుత్తమం |

గదే ద్వే చైవ కాకుత్స్థ మోదకీశిఖరీ శుభే || 1.27.7 ||

901

ప్రదీప్తే నరశార్దూల ప్రయచ్ఛామి నృపాత్మజ |

ధర్మపాశమహం రామ కాలపాశం తథైవ చ || 1.27.8 ||

902

- వారుణం పాశమస్త్రం చ దదామ్యహమనుత్తమం |
అశనీ ద్వే ప్రయచ్ఛామి శుష్కార్ద్రే రఘునందన || 1.27.9 || 903
- దదామి చాస్త్రం పైనాకమస్త్రం నారాయణం తథా |
ఆగ్నేయమస్త్రం దయితం శిఖరం నామ నామతః || 1.27.10 || 904
- వాయవ్యం ప్రథమం నామ దదామి తవ చానఘ |
అస్త్రం హయశిరో నామ క్రౌంచమస్త్రం తథైవ చ || 1.27.11 || 905
- శక్తిద్వయం చ కాకుత్స్థ దదామి తవ రాఘవ |
కంకాలం ముసలం ఘోరం కాపాలమథ కింకిణీం || 1.27.12 || 906
- వధార్థం రక్షసాం యాని దదామ్యేతాని సర్వశః |
వైద్యాధరం మహాస్త్రం చ నందనం నామ నామతః || 1.27.13 || 907
- అసిరత్నం మహాబాహో దదామి నృపరాత్మజ |
గాంధర్వమస్త్రం దయితం మోహనం నామ నామతః || 1.27.14 || 908
- ప్రస్వాపనం ప్రశమనం దద్మి సౌమ్యం చ రాఘవ |
వర్షణం శోషణం చైవ సంతాపనవిలాపనే || 1.27.15 || 909
- మాదనం చైవ దుర్ధర్షం కందర్పదయితం తథా |
గాంధర్వమస్త్రం దయితం మానవం నామ నామతః || 1.27.16 || 910
- పైశాచమస్త్రం దయితం మోహనం నామ నామతః |
ప్రతీచ్ఛ నరశార్దూల రాజపుత్ర మహాయశః || 1.27.17 || 911
- తామసం నరశార్దూల సౌమనం చ మహాబలం |
సంవర్తం చైవ దుర్ధర్షం మౌసలం చ నృపాత్మజ || 1.27.18 || 912
- సత్యమస్త్రం మహాబాహో తథా మాయామయం పరం |
సౌరం తేజఃప్రభం నామ పరతేజోఽపకర్షణం || 1.27.19 || 913

- సోమాస్త్రం శిశిరం నామ త్వాష్ట్రమస్త్రం సుదారుణం |
దారుణం చ భగస్యాపి శీతేషుమథ మానవం || 1.27.20 || 914
- ఏతాన్ రామ మహాబాహో కామరూపాన్ మహాబలాన్ |
గృహాణ పరమోదారాన్ క్షిప్రమేవ నృపాత్మజ || 1.27.21 || 915
- స్థితస్తు ప్రాజ్ఞుభో భూత్వా శుచిర్మునివరస్తదా |
దదౌ రామాయ సుప్రీతో మంత్రగ్రామమనుత్తమం || 1.27.22 || 916
- సర్వసంగ్రహాణం యేషాం దైవతైరపి దుర్లభం |
తాన్యస్త్రాణి తదా విప్రో రాఘవాయ న్యవేదయత్ || 1.27.23 || 917
- జపతస్తు మునేస్తస్య విశ్వామిత్రస్య ధీమతః |
ఉపతస్థుర్మహర్థాణి సర్వాణ్యస్త్రాణి రాఘవం || 1.27.24 || 918
- ఊచుశ్చ ముదితా రామం సర్వే ప్రాంజలయస్తదా |
ఇమే చ పరమోదార కింకరాస్తవ రాఘవ || 1.27.25 || 919
- యద్యదిచ్ఛసి భద్రం తే తత్సర్వం కరవామ వై |
తతో రామః ప్రసన్నాత్మా తైరిత్యుక్తో మహాబలైః || 1.27.26 || 920
- ప్రతిగృహ్య చ కాకుత్స్థః సమాలభ్య చ పాణినా |
మానసా మే భవిష్యద్వమితి తాన్యభ్యచోదయత్ || 1.27.27 || 921
- తతః ప్రీతమనా రామో విశ్వామిత్రం మహామునిం |
అభివాద్య మహాతేజా గమనాయోపచక్రమే || 1.27.28 || 922

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే సప్తవింశః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ అష్టావింశః సర్గః ॥

విశ్వామిత్రేణ శ్రీరామాయాస్త్రాణాం
సంహారవిధేరుపదేశోఽస్త్రాంతరాణాముపదేశశ్చ శ్రీరామస్య మునిం ప్రతి
ప్రశ్నః

ప్రతిగృహ్య తతోఽస్త్రాణి ప్రహృష్టవదనః శుచిః |

గచ్ఛన్నేవ చ కాకుత్స్థో విశ్వామిత్రమథాబ్రవీత్ || 1.28.1 ||

923

గృహీతాస్త్రోఽస్మి భగవన్ దురాధర్షః సురైరపి |

అస్త్రాణాం త్వహమిచ్ఛామి సంహారాన్ మునిపుంగవ || 1.28.2 ||

924

ఏవం బ్రువతి కాకుత్స్థో విశ్వామిత్రో మహాతపాః |

సంహారాన్ వ్యాజహారాథ ధృతిమాన్ సువ్రతః శుచిః || 1.28.3 ||

925

సత్యవంతం సత్యకీర్తిం ధృష్టం రభసమేవ చ |

ప్రతిహరతరం నామ పరాఙ్ముఖమవాఙ్ముఖం || 1.28.4 ||

926

లక్ష్మ్యాలక్ష్మ్యవిమౌ చైవ దృఢనాభసునాభకౌ |

దశాక్షశతవక్త్రౌ చ దశశీర్షశతోదరౌ || 1.28.5 ||

927

పద్మనాభమహానాభౌ దుందునాభస్వనాభకౌ |

జ్యోతిషం శకునం చైవ నైరాస్యవిమలావుభౌ || 1.28.6 ||

928

- యౌగంధరవినిద్రౌ చ దైత్యప్రమథనౌ తథా |
 శుచిబాహుర్మహాబాహుర్నిష్కులిర్విరుచస్తథా |
 సార్చిమాలీ ధృతిమాలీ వృత్తిమాన్ రుచిరస్తథా || 1.28.7 || 929
- పిత్ర్యః సౌమనసశ్చైవ విధూతమకరావుభౌ |
 పరవీరం రతిం చైవ ధనధాన్యౌ చ రాఘవ || 1.28.8 || 930
- కామరూపం కామరుచిం మోహమావరణం తథా |
 జృంభకం సర్పనాథం చ పంథానవరుణౌ తథా || 1.28.9 || 931
- కృశాశ్వతనయాన్ రామ భాస్వరాన్ కామరూపిణః |
 ప్రతీచ్ఛ మమ భద్రం తే పాత్రభూతోఽసి రాఘవ || 1.28.10 || 932
- బాధమిత్యేవ కాకుత్స్థః ప్రహృష్టేనాంతరాత్మనా |
 దివ్యభాస్వరదేహాశ్చ మూర్తిమంతః సుఖప్రదాః || 1.28.11 || 933
- కేచిదంగారసదృశాః కేచిద్ ధూమోపమాస్తథా |
 చంద్రార్కసదృశాః కేచిత్ ప్రహ్వంజలిపుటాస్తథా || 1.28.12 || 934
- రామం ప్రాంజలయో భూత్వాబ్రువన్ మధురభాషిణః |
 ఇమే స్మ నరశార్దూల శాధి కిం కరవామ తే || 1.28.13 || 935
- గమ్యతామితి తానాహ యథేష్టం రఘునందనః |
 మానసాః కార్యకాలేషు సాహాయ్యం మే కరిష్యథ || 1.28.14 || 936
- అథ తే రామమామంత్ర్య కృత్వా చాపి ప్రదక్షిణం |
 ఏవమస్త్వితి కాకుత్స్థముక్త్యా జగ్ముర్యథాగతం || 1.28.15 || 937
- స చ తాన్ రాఘవో జ్ఞాత్వా విశ్వామిత్రం మహామునిం |
 గచ్ఛన్నేవాథ మధురం శ్లక్ష్యం వచనమబ్రవీత్ || 1.28.16 || 938

కిమేతన్మేఘసంకాశం పర్వతస్యావిదూరతః |

వృక్షఖండమితో భాతి పరం కౌతూహలం హి మే || 1.28.17 ||

939

దర్శనీయం మృగాకీర్ణం మనోహరమతీవ చ |

నానాప్రకారైః శకునైర్వల్లభాషైరలంకృతం || 1.28.18 ||

940

నిఃసృతాఃస్మృ మునిశ్రేష్ఠ కాంతారాద్ రోమహర్షణాత్ |

అనయా త్వవగచ్ఛామి దేశస్య సుఖవత్తయా || 1.28.19 ||

941

సర్వం మే శంస భగవన్ కస్యాశ్రమపదం త్విదం |

సంప్రాప్తా యత్ర తే పాపా బ్రహ్మఘ్నా దుష్టచారిణః || 1.28.20 ||

942

తవ యజ్ఞస్య విఘ్నాయ దురాత్మానో మహామునే |

భగవంస్తస్య కో దేశః సా యత్ర తవ యాజ్ఞాకీ || 1.28.21 ||

943

రక్షితవ్యా క్రియా బ్రహ్మాన్ మయా వధ్యాశ్చ రాక్షసాః |

ఏతత్ సర్వం మునిశ్రేష్ఠ శ్రోతుమిచ్ఛామ్యహం ప్రభో || 1.28.22 ||

944

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే అష్టావింశః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ ఏకోనత్రింశః సర్గః ॥

విశ్వామిత్రేణ శ్రీరామం ప్రతి సిద్ధాశ్రమసంబంధిపూర్వవృత్తవర్ణనం
తాభ్యాం రాఘవాభ్యాం సహ స్వాశ్రమముపేత్య విశ్వామిత్రస్య
తత్రత్యైర్మునిభిః పూజనం

అథ తస్యాప్రమేయస్య వచనం పరిపృచ్ఛతః |

విశ్వామిత్రో మహాతేజా వ్యాఖ్యాతుముపచక్రమే || 1.29.1 ||

945

ఇహ రామ మహాబాహో విష్ణుర్దేవనమస్కృతః |

వర్షాణి సుబహూనీహ తథా యుగశతాని చ || 1.29.2 ||

946

తపశ్చరణయోగార్థమువాస సుమహాతపాః |

ఏష పూర్వాశ్రమో రామ వామనస్య మహాత్మనః || 1.29.3 ||

947

సిద్ధాశ్రమ ఇతి ఖ్యాతః సిద్ధో హ్యత్ర మహాతపాః |

ఏతస్మిన్నేవ కాలే తు రాజా వైరోచనిర్బలిః || 1.29.4 ||

948

నిర్జిత్య దైవతగణాన్ సేంద్రాన్ సహమరుద్ధణాన్ |

కారయామాస తద్రాజ్యం త్రిషు లోకేషు విశ్రుతః || 1.29.5 ||

949

యజ్ఞం చకార సుమహానసురేంద్రో మహాబలః |

బలేస్తు యజమానస్య దేవాః సాగ్నిపురోగమాః |

సమాగమ్య స్వయం చైవ విష్ణుమూచురిహశ్రమే || 1.29.6 ||

950

- బలిర్వైరోచనిర్విష్టో యజతే యజ్ఞముత్తమం |
అసమాప్తవ్రతే తస్మిన్ స్వకార్యమభిపద్యతాం || 1.29.7 || 951
- యే చైనమభివర్తంతే యాచితార ఇతస్తతః |
యచ్ఛ్రయత్ర యథావచ్ఛ సర్వం తేభ్యః ప్రయచ్ఛతి || 1.29.8 || 952
- స త్వం సురహితార్థాయ మాయాయోగముపాశ్రితః |
వామనత్వం గతో విష్ణో కురు కల్యాణముత్తమం || 1.29.9 || 953
- ఏతస్మిన్నంతరే రామ కశ్యపోఽగ్నిసమప్రభః |
అదిత్యా సహితో రామ దీప్యమాన ఇవౌజసా || 1.29.10 || 954
- దేవీసహాయో భగవాన్ దివ్యం వర్షసహస్రకం |
వ్రతం సమాప్య వరదం తుష్టావ మధుసూదనం || 1.29.11 || 955
- తపోమయం తపోరాశిం తపోమూర్తిం తపాత్మకం |
తపసా త్వాం సుతప్తేన పశ్యామి పురుషోత్తమం || 1.29.12 || 956
- శరీరే తవ పశ్యామి జగత్ సర్వమిదం ప్రభో |
త్వమనాదిరనిర్దేశ్యస్తామహం శరణం గతః || 1.29.13 || 957
- తమువాచ హరిః ప్రీతః కశ్యపం గతకల్మషం |
వరం వరయ భద్రం తే వరాహ్లోఽసి మతో మమ || 1.29.14 || 958
- తచ్ఛ్రుత్వా వచనం తస్య మారీచః కశ్యపోఽబ్రవీత్ |
అదిత్యా దేవతానాం చ మమ చైవానుయాచితం || 1.29.15 || 959
- వరం వరద సుప్రీతో దాతుమర్హసి సువ్రత |
పుత్రత్వం గచ్ఛ భగవన్నదిత్యా మమ చానఘ || 1.29.16 || 960
- భ్రాతా భవ యవీయాంస్త్యం శక్రస్యాసురసూదన |
శోకార్తానాం తు దేవానాం సాహాయ్యం కర్తుమర్హసి || 1.29.17 || 961

- అయం సిద్ధాశ్రమో నామ ప్రసాదాత్ తే భవిష్యతి |
సిద్ధే కర్మణి దేవేశ ఉత్తిష్ఠ భగవన్నితః || 1.29.18 || 962
- అథ విష్ణుర్మహాతేజా అదిత్యాం సమజాయత |
వామనం రూపమాస్థాయ వైరోచనిముపాగమత్ || 1.29.19 || 963
- త్రీన్ పదానథ భిక్షిత్యా ప్రతిగృహ్య చ మేదినీం |
ఆక్రమ్య లోకాన్ లోకార్థీ సర్వలోకహితే రతః || 1.29.20 || 964
- మహేంద్రాయ పునః ప్రాదాన్నియమ్య బలిమోజసా |
త్రైలోక్యం స మహాతేజాశ్చక్రే శక్రవశం పునః || 1.29.21 || 965
- తేనైవ పూర్వమాక్రాంత ఆశ్రమః శ్రమనాశనః |
మయాపి భక్త్యా తస్యైవ వామనస్యోపభుజ్యతే || 1.29.22 || 966
- ఏనమాశ్రమమాయాంతి రాక్షసా విఘ్నకారిణః |
అత్ర తే పురుషవ్యాఘ్ర హంతవ్యా దుష్టచారిణః || 1.29.23 || 967
- అద్య గచ్ఛామహే రామ సిద్ధాశ్రమమనుత్తమం |
తదాశ్రమపదం తాత తవాప్యేతద్ యథా మమ || 1.29.24 || 968
- ఇత్యుక్త్వా పరమప్రీతో గృహ్య రామం సలక్ష్మణం |
ప్రవిశన్నాశ్రమపదం వ్యరోచత మహామునిః |
శశీవ గతనీహరః పునర్వసుసమన్వితః || 1.29.25 || 969
- తం దృష్ట్వా మునయః సర్వే సిద్ధాశ్రమనివాసినః |
ఉత్పత్యోత్పత్య సహసా విశ్వామిత్రమపూజయన్ || 1.29.26 || 970
- యథార్థం చక్రిరే పూజాం విశ్వామిత్రాయ ధీమతే |
తథైవ రాజపుత్రాభ్యామకుర్వన్నతిథిక్రియాం || 1.29.27 || 971

ముహూర్తమథ విశ్రాంతౌ రాజపుత్రావరిందమౌ |

ప్రాంజలీ మునిశార్దూలమూచతూ రఘునందనౌ || 1.29.28 ||

972

అద్యైవ దీక్షాం ప్రవిశ భద్రం తే మునిపుంగవ |

సిద్ధాశ్రమోఽయం సిద్ధః స్యాత్ సత్యమస్తు వచస్తవ || 1.29.29 ||

973

ఏవముక్తో మహాతేజా విశ్వామిత్రో మహానృషిః |

ప్రవివేశ తదా దీక్షాం నియతో నియతేంద్రియః || 1.29.30 ||

974

కుమారావపి తాం రాత్రిముషిత్యా సుసమాహితౌ |

ప్రభాతకాలే చోత్థాయ పూర్వాం సంధ్యాముపాస్య చ || 1.29.31 ||

975

ప్రశుచీ పరమం జాప్యం సమాప్య నియమేన చ |

హతాగ్నిహోత్రమాసీనం విశ్వామిత్రమవందతాం || 1.29.32 ||

976

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే ఏకోనత్రింశః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ త్రింశః సర్గః ॥

శ్రీరామకర్తృకం విశ్వామిత్రయజ్ఞస్య సంరక్షణం రాక్షసానాం సంహరణం చ

అథ తౌ దేశకాలజ్ఞౌ రాజపుత్రావరిందమౌ |

దేశే కాలే చ వాక్యజ్ఞావబ్రూతాం కౌశికం వచః || 1.30.1 ||

977

భగవంఛోతుమిచ్ఛావో యస్మిన్ కాలే నిశాచరౌ |

సంరక్షణీయౌ తౌ బ్రూహి నాతివర్తేత తత్క్షణం || 1.30.2 ||

978

ఏవం బ్రువాణౌ కాకుత్స్థ త్వరమాణౌ యుయుత్సయా |

సర్వే తే మునయః ప్రీతాః ప్రశశంసుర్పుపాత్మజౌ || 1.30.3 ||

979

అద్యప్రభృతి షడ్రాత్రం రక్షతాం రాఘవౌ యువాం |

దీక్షాం గతో హ్యేష మునిర్మౌనిత్వం చ గమిష్యతి || 1.30.4 ||

980

తౌ తు తద్వచనం శ్రుత్వా రాజపుత్రౌ యశస్వినౌ |

అనిద్రం షడహోరాత్రం తపోవనమరక్షతాం || 1.30.5 ||

981

ఉపాసాంచక్రతుర్వీరౌ యత్తౌ పరమధన్వినౌ |

రరక్షతుర్మునివరం విశ్వామిత్రమరిందమౌ || 1.30.6 ||

982

అథ కాలే గతే తస్మిన్ షష్ఠేహని తదాగతే |

సౌమిత్రిమబ్రవీద్ రామౌ యత్తో భవ సమాహితః || 1.30.7 ||

983

రామస్యైవం బ్రువాణస్య త్వరితస్య యుయుత్సయా |

ప్రజజ్వాల్ తతో వేదిః సోపాధ్యాయపురోహితా || 1.30.8 ||

984

- సదర్భచమసస్రక్కా ససమిత్కుసుమోచ్ఛయా |
విశ్వామిత్రేణ సహితా వేదిర్జజ్వాల సర్త్విజా || 1.30.9 || 985
- మంత్రవచ్చ యథాన్యాయం యజ్ఞోఽసౌ సంప్రవర్తతే |
ఆకాశే చ మహాంభబ్ధః ప్రాదురాసీద్ భయానకః || 1.30.10 || 986
- ఆవార్య గగనం మేఘా యథా ప్రావృషి దృశ్యతే |
తథా మాయాం వికుర్వాణౌ రాక్షసావభ్యధావతాం || 1.30.11 || 987
- మారీచశ్చ సుబాహుశ్చ తయోరనుచరాస్తథా |
ఆగమ్య భీమసంకాశా రుధిరౌఘానవాస్పజన్ || 1.30.12 || 988
- తాం తేన రుధిరౌఘేణ వేదీం వీక్ష్య సముక్షితాం |
సహసాభిద్రుతో రామస్తానపశ్యత్ తతో దివి || 1.30.13 || 989
- తావాపతంతౌ సహసా దృష్ట్వా రాజీవలోచనః |
లక్ష్మణం త్వభిసంప్రేక్ష్య రామో వచనమబ్రవీత్ || 1.30.14 || 990
- పశ్య లక్ష్మణ దుర్వృత్తాన్ రాక్షసాన్ పిశితాశనాన్ |
మానవాస్త్రసమాధూతాననిలేన యథా ఘనాన్ || 1.30.15 || 991
- కరిష్యామి న సందేహో నోత్సహే హంతుమీదృశాన్ |
ఇత్యుక్త్వా వచనం రామశ్చాపే సంధాయ వేగవాన్ || 1.30.16 || 992
- మానవం పరమోదారమస్తం పరమభాస్వరం |
చిక్షేప పరమక్రుద్ధో మారీచోరసి రాఘవః || 1.30.17 || 993
- స తేన పరమాస్త్రేణ మానవేన సమాహతః |
సంపూర్ణం యోజనశతం క్షిప్తః సాగరసంప్లవే || 1.30.18 || 994
- విచేతనం విఘూర్ణంతం శీతేషుబలపీడితం |
నిరస్తం దృశ్య మారీచం రామో లక్ష్మణమబ్రవీత్ || 1.30.19 || 995

- పశ్య లక్ష్మణ శీతేషుం మానవం మనుసంహితం |
మోహయిత్వా నయత్యేనం న చ ప్రాణైర్వియుజ్యతే || 1.30.20 || 996
- ఇమానపి వధిష్యామి నిర్భుణాన్ దుష్టచారిణః |
రాక్షసాన్ పాపకర్మస్థాన్ యజ్ఞఘ్నాన్ రుధిరాశనాన్ || 1.30.21 || 997
- ఇత్యుక్త్వా లక్ష్మణం చాశు లాఘవం దర్శయన్నివ |
విగృహ్య సుమహచ్చాస్త్రమాగ్నేయం రఘునందనః || 1.30.22 || 998
- సుబాహూరసి చిక్షేప స విద్ధః ప్రాపతద్ భువి |
శేషాన్ వాయవ్యమాదాయ నిజఘాన మహాయశాః |
రాఘవః పరమోదారో మునీనాం ముదమావహన్ || 1.30.23 || 999
- స హత్వా రాక్షసాన్ సర్వాన్ యజ్ఞఘ్నాన్ రఘునందనః |
ఋషిభిః పూజితస్తత్ర యథేంద్రో విజయే పురా || 1.30.24 || 1000
- అథ యజ్ఞే సమాప్తే తు విశ్వామిత్రో మహామునిః |
నిరీతికా దిశో దృష్ట్వా కాకుత్స్థమిదమబ్రవీత్ || 1.30.25 || 1001
- కృతార్థోఽస్మి మహాబాహో కృతం గురువచస్త్వయా |
సిద్ధాశ్రమమిదం సత్యం కృతం వీర మహాయశః |
స హి రామం ప్రశస్త్వైవం తాభ్యాం సంధ్యాముపాగమత్ || 1.30.26 || 1002

|| ఇత్యాద్యే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే త్రింశః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ ఏకత్రింశః సర్గః ॥

శ్రీరామాదిభిః సహ విశ్వామిత్రస్య మిథిలాం ప్రతి ప్రస్థానం మార్గే
సాయంకాలే శోణభద్రతటే విశ్రామశ్చ

అథ తాం రజనీం తత్ర కృతార్థౌ రామలక్ష్మణౌ |

ఊషతుర్ముదితౌ వీరౌ ప్రహృష్టేనాంతరాత్మనా || 1.31.1 ||

1003

ప్రభాతాయాం తు శర్వర్యాం కృతపౌర్వాహ్నికక్రియా |

విశ్వామిత్రమృషీశ్చాన్యాన్ సహితావభిజగ్ముతః || 1.31.2 ||

1004

అభివాద్య మునిశ్రేష్ఠం జ్వలంతమివ పావకం |

ఊచతుః పరమోదారం వాక్యం మధురభాషిణౌ || 1.31.3 ||

1005

ఇమౌ స్మ మునిశార్దూల కింకరౌ సముపాగతౌ |

ఆజ్ఞాపయ మునిశ్రేష్ఠ శాసనం కరవావ కిం || 1.31.4 ||

1006

ఏవముక్తే తయోర్వాక్యే సర్వ ఏవ మహర్షయః |

విశ్వామిత్రం పురస్కృత్య రామం వచనమబ్రువన్ || 1.31.5 ||

1007

మైథిలస్య నరశ్రేష్ఠ జనకస్య భవిష్యతి |

యజ్ఞః పరమధర్మిష్ఠస్తత్ర యాస్యామహే వయం || 1.31.6 ||

1008

త్వం చైవ నరశార్దూల సహస్మాభిర్గమిష్యసి |

అద్భుతం చ ధనూరత్నం తత్ర త్వం ద్రష్టుమర్హసి || 1.31.7 ||

1009

- తద్ధి పూర్వం నరశ్రేష్ఠ దత్తం సదసి దైవతైః |
అప్రమేయబలం ఘోరం మఖే పరమభాస్వరం || 1.31.8 || 1010
- నాస్య దేవా న గంధర్వా నాసురా న చ రాక్షసాః |
కర్తుమారోపణం శక్తా న కథంచన మానుషాః || 1.31.9 || 1011
- ధనుషస్తస్య వీర్యం హి జిజ్ఞాసంతో మహీక్షితః |
న శేకురారోపయితుం రాజపుత్రా మహాబలాః || 1.31.10 || 1012
- తద్ధనుర్నరశార్దూల మైథిలస్య మహాత్మనః |
తత్ర ద్రక్ష్యసి కాకుత్స్థ యజ్ఞం చ పరమాద్భుతం || 1.31.11 || 1013
- తద్ధి యజ్ఞఫలం తేన మైథిలేనోత్తమం ధనుః |
యాచితం నరశార్దూల సునాభం సర్వదైవతైః || 1.31.12 || 1014
- ఆయాగభూతం నృపతేస్తస్య వేశ్మని రాఘవ |
అర్చితం వివిధైర్గంధైధూపైశ్చాగురుగంధిభిః || 1.31.13 || 1015
- ఏవముక్త్వా మునివరః ప్రస్థానమకరోత్ తదా |
సర్షిసంఘః సకాకుత్స్థ ఆమంత్ర్య వనదేవతాః || 1.31.14 || 1016
- స్వస్తి వోఽస్తు గమిష్యామి సిద్ధః సిద్ధాశ్రమాదహం |
ఉత్తరే జాహ్నువీతీరే హిమవంతం శిలోచ్ఛయం || 1.31.15 || 1017
- ఇత్యుక్త్వా మునిశార్దూలః కౌశికః స తపోధనః |
ఉత్తరాం దిశముద్దిశ్య ప్రస్థాతుముపచక్రమే || 1.31.16 || 1018
- తం వ్రజంతం మునివరమన్యగాదనుసారిణాం |
శకటీశతమాత్రం తు ప్రయాణే బ్రహ్మవాదినాం || 1.31.17 || 1019
- మృగపక్షిగణాశ్చైవ సిద్ధాశ్రమనివాసినః |
అనుజగ్ముర్మహాత్మానం విశ్వామిత్రం తపోధనం || 1.31.18 || 1020

నివర్తయామాస తతః సర్దీసంఘః స పక్షిణః |

తే గత్వా దూరమధ్వానం లంబమానే దివాకరే || 1.31.19 ||

1021

వాసం చక్రుర్మునిగణాః శోణాకూలే సమాహితాః |

తేఽస్తం గతే దినకరే స్నాత్వా హుతహుతాశనాః || 1.31.20 ||

1022

విశ్వామిత్రం పురస్కృత్య నిషేదురమితౌజసః |

రామోఽపి సహసామిత్రిర్మునీంస్తానభిపూజ్య చ || 1.31.21 ||

1023

అగ్రతో నిషసాదాథ విశ్వామిత్రస్య ధీమతః |

అథ రామో మహాతేజా విశ్వామిత్రం తపోధనం || 1.31.22 ||

1024

పప్రచ్ఛ మునిశార్దూలం కౌతూహలసమన్వితం |

భగవన్ కో న్వయం దేశః సమృద్ధవనశోభితః || 1.31.23 ||

1025

శ్రోతుమిచ్ఛామి భద్రం తే వక్తుమర్హసి తత్త్వతః |

నోదితో రామవాక్యేన కథయామాస సువ్రతః |

తస్య దేశస్య నిఖిలమృషిమధ్యే మహాతపాః || 1.31.24 ||

1026

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే ఏకత్రింశః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ ద్వాత్రింశః సర్గః ॥

బ్రహ్మపుత్రస్య కుశస్య చతుర్ణాం పుత్రాణాం వర్ణనం
శోణభద్రతటవర్తిభూతలస్యోపరి వసోరధికారస్య ప్రతిపాదనం
కుశనాభస్య కన్యాశతస్య వాయోః కోపేన కుబ్జత్వం

బ్రహ్మయోనిర్మహానాసీత్ కుశో నామ మహాతపాః |

అక్లిష్టవ్రతధర్మజ్ఞః సజ్జనప్రతిపూజకః || 1.32.1 ||

1027

స మహాత్మా కులీనాయాం యుక్తాయాం సుమహాబలాన్ |

వైదర్భ్యాం జనయామాస చతురః సదృశాన్ సుతాన్ || 1.32.2 ||

1028

కుశాంబం కుశనాభం చ అసూర్తరజసం వసుం |

దీప్తియుక్తాన్ మహోత్సాహాన్ క్షత్రధర్మచిక్రీర్షయా || 1.32.3 ||

1029

తానువాచ కుశః పుత్రాన్ ధర్మిష్ఠాన్ సత్యవాదినః |

క్రియతాం పాలనం పుత్రా ధర్మ ప్రాప్స్యథ పుష్కలం || 1.32.4 ||

1030

కుశస్య వచనం శ్రుత్వా చత్వారో లోకసత్తమాః |

నివేశం చక్రిరే సర్వే పురాణాం నృవరాస్తదా || 1.32.5 ||

1031

కుశాంబస్తు మహాతేజాః కౌశాంబీమకరోత్ పురీం |

కుశనాభస్తు ధర్మాత్మా పురం చక్రే మహోదయం || 1.32.6 ||

1032

అసూర్తరజసో నామ ధర్మారణ్యం మహామతిః |

చక్రే పురవరం రాజా వసునామ గిరివ్రజం || 1.32.7 ||

1033

- ఏషా వసుమతీ నామ వసోస్తస్య మహాత్మనః |
ఏతే శైలవరాః పంచ ప్రకాశంతే సమంతతః || 1.32.8 || 1034
- సుమాగధీ నదీ రమ్యా మాగధాన్ విశ్రుతాఽఽయయౌ |
పంచానాం శైలముఖ్యానాం మధ్యే మాలేవ శోభతే || 1.32.9 || 1035
- సైషా హి మాగధీ రామ వసోస్తస్య మహాత్మనః |
పూర్వాభిచరితా రామ సుక్షేత్రా సస్యమాలినీ || 1.32.10 || 1036
- కుశనాభస్తు రాజర్షిః కన్యాశతమనుత్తమం |
జనయామాస ధర్మాత్మా ఘృతాచ్యాం రఘునందన || 1.32.11 || 1037
- తాస్తు యౌవనశాలిన్యో రూపవత్యః స్వలంకృతాః |
ఉద్యానభూమిమాగమ్య ప్రావృషీవ శతప్రదాః || 1.32.12 || 1038
- గాయంత్యో నృత్యమానాశ్చ వాదయంత్యస్తు రాఘవ |
ఆమోదం పరమం జగ్ముర్వరాభరణభూషితాః || 1.32.13 || 1039
- అథ తాశ్చారుసర్వాంగ్యో రూపేణాప్రతిమా భువి |
ఉద్యానభూమిమాగమ్య తారా ఇవ ఘనాంతరే || 1.32.14 || 1040
- తాః సర్వా గుణసంపన్నా రూపయౌవనసంయుతాః |
దృష్ట్వా సర్వాత్మకో వాయురిదం వచనమబ్రవీత్ || 1.32.15 || 1041
- అహం వః కామయే సర్వా భార్యా మమ భవిష్యథ |
మానుషస్త్యజ్యతాం భావో దీర్ఘమాయురవాప్స్యథ || 1.32.16 || 1042
- చలం హి యౌవనం నిత్యం మానుషేషు విశేషతః |
అక్షయం యౌవనం ప్రాప్తా అమర్యశ్చ భవిష్యథ || 1.32.17 || 1043
- తస్య తద్ వచనం శ్రుత్వా వాయోరక్లిష్టకర్మణః |
అపహస్య తతో వాక్యం కన్యాశతమథాబ్రవీత్ || 1.32.18 || 1044

- అంతశ్చరసి భూతానాం సర్వేషాం సురసత్తమ |
ప్రభావజ్ఞాశ్చ తే సర్వాః కిమర్థమవమన్యసే || 1.32.19 || 1045
- కుశనాభసుతా దేవ సమస్తాః సురసత్తమ |
స్థానాచ్ఛ్వావయితుం దేవం రక్షామస్తు తపో వయం || 1.32.20 || 1046
- మా భూత్ స కాలో దుర్మేధః పితరం సత్యవాదినం |
అవమన్య స్వధర్మేణ స్వయం వరముపాస్మహే || 1.32.21 || 1047
- పితా హి ప్రభురస్మాకం దైవతం పరమం చ సః |
యస్య నో దాస్యతి పితా స నో భర్తా భవిష్యతి || 1.32.22 || 1048
- తాసాం తు వచనం శ్రుత్వా హరిః పరమకోపనః |
ప్రవిశ్య సర్వగాత్రాణి బభంజ భగవాన్ ప్రభుః || 1.32.23 || 1049
- అరత్నిమాత్రాకృతయో భగ్నుగాత్రా భయార్దితాః |
తాః కన్యా వాయునా భగ్నా వివిశుర్పుపతేర్గహం |
ప్రవిశ్య చ సుసంభ్రాంతాః సలజ్ఞాః సాస్త్రలోచనాః || 1.32.24 || 1050
- స చ తా దయితా భగ్నాః కన్యాః పరమశోభనాః |
దృష్ట్వా దీనాస్తదా రాజా సంభ్రాంత ఇదమబ్రవీత్ || 1.32.25 || 1051
- కిమిదం కథ్యతాం పుత్ర్యః కో ధర్మమవమన్యతే |
కుజ్ఞాః కేన కృతాః సర్వాశ్చేష్టంత్యో నాభిభాషథ |
ఏవం రాజా వినిఃశ్వస్య సమాధిం సందధే తతః || 1.32.26 || 1052

|| ఇత్యాదీ శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే ద్వాత్రింశః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ త్రయస్త్రింశః సర్గః ॥

కుశనాభేన కన్యానాం ధైర్యక్షమయోః ప్రశంసనం బ్రహ్మదత్తస్యోత్పత్తిస్తేన
సహ కుశనాభకన్యానాం వివాహశ్చ

తస్య తద్ వచనం శ్రుత్వా కుశనాభస్య ధీమతః |

శిరోభిశ్చరణో స్పృష్ట్వా కన్యాశతమభాషత || 1.33.1 ||

1053

వాయుః సర్వాత్మకో రాజన్ ప్రధర్షయితుమిచ్ఛతి |

అశుభం మార్గమాస్థాయ న ధర్మం ప్రత్యవేక్షతే || 1.33.2 ||

1054

పితృమత్యః స్మ భద్రం తే స్వచ్ఛందే న వయం స్థితాః |

పితరం నో వృణీష్వ త్వం యది నో దాస్యతే తవ || 1.33.3 ||

1055

తేన పాపానుబంధేన వచనం న ప్రతీచ్ఛతా |

ఏవం బ్రువంత్యః సర్వాః స్మ వాయునాభిహతా భృశం || 1.33.4 ||

1056

తాసాం తు వచనం శ్రుత్వా రాజా పరమధార్మికః |

ప్రత్యువాచ మహాతేజాః కన్యాశతమనుత్తమం || 1.33.5 ||

1057

క్షాంతం క్షమావతాం పుత్ర్యః కర్తవ్యం సుమహత్ కృతం |

ఐకమత్యముపాగమ్య కులం చావేక్షితం మమ || 1.33.6 ||

1058

అలంకారో హి నారీణాం క్షమా తు పురుషస్య వా |

దుష్కరం తచ్చ వై క్షాంతం త్రిదశేష విశేషతః || 1.33.7 ||

1059

- యాదృశీ వః క్షమా పుత్ర్యః సర్వాసామవిశేషతః |
క్షమా దానం క్షమా సత్యం క్షమా యజ్ఞాశ్చ పుత్రికాః || 1.33.8 || 1060
- క్షమా యశః క్షమా ధర్మః క్షమాయాం విష్ణితం జగత్ |
విస్ఫుజ్య కన్యాః కాకుత్స్థ రాజా త్రిదశవిక్రమః || 1.33.9 || 1061
- మంత్రజ్ఞో మంత్రయామాస ప్రదానం సహ మంత్రిభిః |
దేశే కాలే చ కర్తవ్యం సదృశే ప్రతిపాదనం || 1.33.10 || 1062
- ఏతస్మిన్నేవ కాలే తు చూలీ నామ మహాద్యుతిః |
ఊర్ధ్వరేతాః శుభాచారో బ్రాహ్మం తప ఉపాగమత్ || 1.33.11 || 1063
- తపస్యంతమృషిం తత్ర గంధర్వీ పర్యుపాసతే |
సోమదా నామ భద్రం తే ఊర్మిలాతనయా తదా || 1.33.12 || 1064
- సా చ తం ప్రణతా భూత్వా శుశ్రూషణపరాయణా |
ఉవాస కాలే ధర్మిష్ఠా తస్యాస్తుష్టోఽభవద్ గురుః || 1.33.13 || 1065
- స చ తాం కాలయోగేన ప్రోవాచ రఘునందన |
పరితుష్టోఽస్మి భద్రం తే కిం కరోమి తవ ప్రియం || 1.33.14 || 1066
- పరితుష్టం మునిం జ్ఞాత్వా గంధర్వీ మధురస్వరం |
ఉవాచ పరమప్రీతా వాక్యజ్ఞా వాక్యకోవిదం || 1.33.15 || 1067
- లక్ష్మ్యా సముదితో బ్రాహ్మ్యో బ్రహ్మభూతో మహాతపాః |
బ్రాహ్మేణ తపసా యుక్తం పుత్రమిచ్ఛామి ధార్మికం || 1.33.16 || 1068
- అపతిశ్చాస్మి భద్రం తే భార్యా చాస్మి న కస్యచిత్ |
బ్రాహ్మేణోపగతాయాశ్చ దాతుమర్హసి మే సుతం || 1.33.17 || 1069
- తస్యాః ప్రసన్నో బ్రహ్మర్షిర్దదౌ బ్రాహ్మమనుత్తమం |
బ్రహ్మదత్త ఇతి ఖ్యాతం మానసం చూలినః సుతం || 1.33.18 || 1070

- స రాజా బ్రహ్మదత్తస్తు పురీమధ్యవసత్ తదా |
కాంపిల్యాం పరయా లక్ష్మ్యా దేవరాజో యథా దివం || 1.33.19 || 1071
- స బుద్ధిం కృతవాన్ రాజా కుశనాభః సుధార్మికః |
బ్రహ్మదత్తాయ కాకుత్స్థ దాతుం కన్యాశతం తదా || 1.33.20 || 1072
- తమాహూయ మహాతేజా బ్రహ్మదత్తం మహీపతిః |
దదౌ కన్యాశతం రాజా సుప్రీతేనాంతరాత్మనా || 1.33.21 || 1073
- యథాక్రమం తదా పాణిం జగ్రాహ రఘునందన |
బ్రహ్మదత్తో మహీపాలస్తాసాం దేవపతిర్యథా || 1.33.22 || 1074
- స్పృష్టమాత్రే తదా పాణౌ వికుఙ్ఖా విగతజ్వరాః |
యుక్తం పరమయా లక్ష్మ్యా బభౌ కన్యాశతం తదా || 1.33.23 || 1075
- స దృష్ట్వా వాయునా ముక్తాః కుశనాభో మహీపతిః |
బభూవ పరమప్రీతో హర్షం లేభే పునః పునః || 1.33.24 || 1076
- కృతోద్వాహం తు రాజానం బ్రహ్మదత్తం మహీపతిం |
సదారం ప్రేషయామాస సోపాధ్యాయగణం తదా || 1.33.25 || 1077
- సోమదాపి సుతం దృష్ట్వా పుత్రస్య సదృశీం క్రియాం |
యథాన్యాయం చ గంధర్వీ స్నుషాస్తాః ప్రత్యనందత |
స్పృష్ట్వా స్పృష్ట్వా చ తాః కన్యాః కుశనాభం ప్రశస్య చ || 1.33.26 || 1078

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే త్రయస్తింశః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ చతుస్త్రింశః సర్గః ॥

గాధేరుత్పత్తిః కౌశిక్యాః ప్రశంసా విశ్వామిత్రేణ కథాం సమాప్య నిశీథస్య
వర్ణనం సర్వేభ్యః శయితుమనుజ్ఞాం ప్రదాయ స్వయమపి తస్య శయనం

కృతోద్వాహే గతే తస్మిన్ బ్రహ్మదత్తే చ రాఘవ |

అపుత్రః పుత్రలాభాయ పౌత్రీమిష్టిమకల్పయత్ || 1.34.1 ||

1079

ఇష్ట్యాం తు వర్తమానాయాం కుశనాభం మహీపతిం |

ఉవాచ పరమోదారః కుశో బ్రహ్మసుతస్తదా || 1.34.2 ||

1080

పుత్రస్తే సదృశః పుత్ర భవిష్యతి సుధార్మికః |

గాధిం ప్రాప్స్యసి తేన త్వం కీర్తిం లోకే చ శాశ్వతీం || 1.34.3 ||

1081

ఏవముక్త్వా కుశో రామ కుశనాభం మహీపతిం |

జగామాకాశమావిశ్య బ్రహ్మలోకం సనాతనం || 1.34.4 ||

1082

కన్యచిత్ త్వథ కాలస్య కుశనాభస్య ధీమతః |

జజ్ఞే పరమధర్మిష్ఠో గాధిరిత్యేవ నామతః || 1.34.5 ||

1083

స పితా మమ కాకుత్స్థ గాధిః పరమధార్మికః |

కుశవంశప్రసూతోఽస్మి కౌశికో రఘునందన || 1.34.6 ||

1084

పూర్వజా భగినీ చాపి మమ రాఘవ సువ్రతా |

నామ్నా సత్యవతీ నామ ఋచీకే ప్రతిపాదితా || 1.34.7 ||

1085

- సశరీరా గతా స్వర్గం భర్తారమనువర్తినీ |
కౌశికీ పరమోదారా ప్రవృత్తా చ మహానదీ || 1.34.8 || 1086
- దివ్యా పుణ్యోదకా రమ్యా హిమవంతముపాశ్రితా |
లోకస్య హితకార్యార్థం ప్రవృత్తా భగినీ మమ || 1.34.9 || 1087
- తతోఽహం హిమవత్పార్శ్వే వసామి నియతః సుఖం |
భగిన్యాం స్నేహసంయుక్తః కౌశిక్యాం రఘునందన || 1.34.10 || 1088
- సా తు సత్యవతీ పుణ్యా సత్యే ధర్మే ప్రతిష్ఠితా |
పతివ్రతా మహాభాగా కౌశికీ సరితాం వరా || 1.34.11 || 1089
- అహం హి నియమాద్ రామ హిత్వా తాం సముపాగతః |
సిద్ధాశ్రమమనుప్రాప్తః సిద్ధోఽస్మి తవ తేజసా || 1.34.12 || 1090
- ఏషా రామ మమోత్పత్తిః స్వస్య వంశస్య కీర్తితా |
దేశస్య హి మహాబాహో యన్మాం త్వం పరిపృచ్ఛసి || 1.34.13 || 1091
- గతోఽర్ధరాత్రః కాకుత్స్థ కథాః కథయతో మమ |
నిద్రామభ్యేహి భద్రం తే మా భూద్ విఘ్నాఽధ్వనీహ నః || 1.34.14 || 1092
- నిష్పందాస్తరవః సర్వే నిలీనా మృగపక్షిణః |
నైశేన తమసా వ్యాప్తా దిశశ్చ రఘునందన || 1.34.15 || 1093
- శనైర్విసృజ్యతే సంధ్యా నభో నేత్రైరివావృతం |
నక్షత్రతారాగహనం జ్యోతిర్భిరవభాసతే || 1.34.16 || 1094
- ఉత్తిష్ఠతే చ శీతాంశుః శశీ లోకతమోనుదః |
ప్లోదయన్ ప్రాణినాం లోకే మనాంసి ప్రభయా స్వయా || 1.34.17 || 1095
- నైశాని సర్వభూతాని ప్రచరంతి తతస్తతః |
యక్షరాక్షససంఘాశ్చ రౌద్రాశ్చ పిశితాశనాః || 1.34.18 || 1096

- ఏవముక్త్వా మహాతేజా విరరామ మహామునిః |
సాధుసాధ్వితి తే సర్వే మునయో హ్యభ్యపూజయన్ || 1.34.19 || 1097
- కుశికానామయం వంశో మహాన్ ధర్మపరః సదా |
బ్రహ్మోపమా మహాత్మానః కుశవంశ్యా నరోత్తమాః || 1.34.20 || 1098
- విశేషేణ భవానేవ విశ్వామిత్ర మహాయశః |
కౌశికీ సరితాం శ్రేష్ఠా కులోద్యోతకరీ తవ || 1.34.21 || 1099
- ముదితైర్మునిశార్దూలైః ప్రశస్తః కుశికాత్మజః |
నిద్రాముపాగమచ్ఛ్చిమానస్తంగత ఇవాంశుమాన్ || 1.34.22 || 1100
- రామోఽపి సహసౌమిత్రిః కించిదాగతవిస్మయః |
ప్రశస్య మునిశార్దూలం నిద్రాం సముపసేవతే || 1.34.23 || 1101

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకియే ఆదికావ్యే బాలకాండే చతుస్త్రింశః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ పంచత్రింశః సర్గః ॥

శోణభద్రముత్తీర్య విశ్వామిత్రప్రభృతీనాం గంగాతటం గత్వా తత్ర రాత్రౌ
వాసః శ్రీరామానుయుక్తేన విశ్వామిత్రేణ తస్మై గంగోత్పత్తికథాశ్రావణం

ఉపాస్య రాత్రిశేషం తు శోణాకూలే మహర్షిభిః |

నిశాయాం సుప్రభాతాయాం విశ్వామిత్రోఽభ్యభాషత || 1.35.1 ||

1102

సుప్రభాతా నిశా రామ పూర్వా సంధ్యా ప్రవర్తతే |

ఉత్తిష్టోత్తిష్ట భద్రం తే గమనాయాభిరోచయ || 1.35.2 ||

1103

తచ్ఛ్చృత్వా వచనం తస్య కృతపూర్వాష్టికక్రియః |

గమన రోచయామాస వాక్యం చేదమువాచ హ || 1.35.3 ||

1104

అయం శోణః శుభజలోఽగాధః పులినమండితః |

కతరేణ పథా బ్రహ్మన్ సంతరిష్యామహే వయం || 1.35.4 ||

1105

ఏవముక్తస్తు రామేణ విశ్వామిత్రోఽబ్రవీదిదం |

ఏష పంథా మయోద్దిష్టో యేన యాంతి మహర్షయః || 1.35.5 ||

1106

ఏవముక్తా మహర్షయో విశ్వామిత్రేణ ధీమతా |

పశ్యంతస్తే ప్రయాతా వై వనాని వివిధాని చ || 1.35.6 ||

1107

తే గత్వా దూరమధ్వానం గతేఽర్థదివసే తదా |

జాహ్నువీం సరితాం శ్రేష్ఠాం దదృశుర్మునిసేవితాం || 1.35.7 ||

1108

- తాం దృష్ట్వా పుణ్యసలిలాం హంససారససేవితాం |
బభూవుర్మునయః సర్వే ముదితాః సహరాఘవాః || 1.35.8 || 1109
- తస్యాస్తీరే తదా సర్వే చక్తుర్వాసపరిగ్రహం |
తతః స్నాత్వా యథాన్యాయం సంతర్ప్య పితృదేవతాః || 1.35.9 || 1110
- హుత్వా చైవాగ్నిహోత్రాణి ప్రాశ్య చామృతవద్ధవిః |
వివిశుర్జాహ్నువీతీరే శుభా ముదితమానసాః || 1.35.10 || 1111
- విశ్వామిత్రం మహాత్మానం పరివార్య సమంతతః |
విష్ఠితాశ్చ యథాన్యాయం రాఘవౌ చ యథార్హతః |
సంప్రహృష్టమనా రామౌ విశ్వామిత్రమథాబ్రవీత్ || 1.35.11 || 1112
- భగవంఛ్రోతుమిచ్ఛామి గంగాం త్రిపథగాం నదీం |
త్రైలోక్యం కథమాక్రమ్య గతా నదనదీపతిం || 1.35.12 || 1113
- చోదితో రామవాక్యేన విశ్వామిత్రో మహామునిః |
వృద్ధిం జన్మ చ గంగాయా వక్తుమేవోపచక్రమే || 1.35.13 || 1114
- శైలేంద్రో హిమవాన్ రామ ధాతూనామాకరో మహాన్ |
తస్య కన్యాద్వయం రామ రూపేణాప్రతిమం భువి || 1.35.14 || 1115
- యా మేరుదుహితా రామ తయోర్మాతా సుమధ్యమా |
నామ్నా మేనా మనోజ్ఞా వై పత్నీ హిమవతః ప్రియా || 1.35.15 || 1116
- తస్యాం గంగేయమభవజ్జ్యేష్ఠా హిమవతః సుతా |
ఉమా నామ ద్వితీయాభూత్ కన్యా తస్యైవ రాఘవ || 1.35.16 || 1117
- అథ జ్యేష్ఠాం సురాః సర్వే దేవకార్యచిక్రీర్షయా |
శైలేంద్రం వరయామాసుర్గంగాం త్రిపథగాం నదీం || 1.35.17 || 1118

- దదౌ ధర్మేణ హిమవాంస్తనయాం లోకపావనీం |
స్వచ్ఛందపథగాం గంగాం త్రైలోక్యహితకామ్యయా || 1.35.18 || 1119
- ప్రతిగృహ్య త్రిలోకార్థం త్రిలోకహితకాంక్షిణః |
గంగామాదాయ తేఽగచ్ఛన్ కృతార్థేనాంతరాత్మనా || 1.35.19 || 1120
- యా చాన్యః శైలదుహితా కన్యాఽఽసీద్ రఘునందన |
ఉగ్రం సువ్రతమాస్థాయ తపస్తేపే తపోధనా || 1.35.20 || 1121
- ఉగ్రేణ తపసా యుక్తాం దదౌ శైలవరః సుతాం |
రుద్రాయాప్రతిరూపాయ ఉమాం లోకనమస్కృతాం || 1.35.21 || 1122
- ఏతే తే శైలరాజస్య సుతే లోకనమస్కృతే |
గంగా చ సరితాం శ్రేష్ఠా ఉమాదేవీ చ రాఘవ || 1.35.22 || 1123
- ఏతత్ తే సర్వమాఖ్యాతం యథా త్రిపథగామినీ |
ఖం గతా ప్రథమం తాత గతిం గతిమతాం వర || 1.35.23 || 1124
- సైషా సురనదీ రమ్యా శైలేంద్రతనయా తదా |
సురలోకం సమారూఢా విపాపా జలవాహినీ || 1.35.24 || 1125

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే పంచత్రింశః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ షట్టింశః సర్గః ॥

దేవైః పార్వతీశివయోః సురతక్రీడాతో నివర్తనముమాదేవ్యా దేవాన్
భూదేవీం చోద్దిశ్య శాపదానం

ఉక్తవాక్యే మునౌ తస్మిన్నుభౌ రాఘవలక్ష్మణౌ |

ప్రతినంద్య కథాం వీరామాచతుర్మునిపుంగవం || 1.36.1 ||

1126

ధర్మయుక్తమిదం బ్రహ్మన్ కథితం పరమం త్వయా |

దుహితుః శైలరాజస్య జ్యేష్ఠాయా వక్తుమర్హసి |

విస్తరం విస్తరజ్ఞోఽసి దివ్యమానుషసంభవం || 1.36.2 ||

1127

త్రీన్ పథో హేతునా కేన స్థావయేల్లోకపావనీ |

కథం గంగా త్రిపథగా విశ్రుతా సరిదుత్తమా || 1.36.3 ||

1128

త్రిషు లోకేషు ధర్మజ్ఞ కర్మభిః కైః సమన్వితా |

తథా బ్రువతి కాకుత్స్థ విశ్వామిత్రస్తపోధనః || 1.36.4 ||

1129

నిఖిలేన కథాం సర్వామృషిమధ్యే న్యవేదయత్ |

పురా రామ కృతోద్వాహః శితికంఠో మహాతపాః || 1.36.5 ||

1130

దృష్ట్వా చ భగవాన్ దేవీం మైథునాయోపచక్రమే |

తస్య సంక్రీడమానస్య మహాదేవస్య ధీమతః |

శితికంఠస్య దేవస్య దివ్యం వర్షశతం గతం || 1.36.6 ||

1131

- న చాపి తనయో రామ తస్యామాసీత్ పరంతప |
సర్వే దేవాః సముద్యుక్తాః పితామహపురోగమాః || 1.36.7 || 1132
- యదిహోత్పద్యతే భూతం కస్తత్ ప్రతిసహిష్యతి |
అభిగమ్య సురాః సర్వే ప్రణిపత్యేదమబ్రువన్ || 1.36.8 || 1133
- దేవదేవ మహాదేవ లోకస్యాస్య హితే రత |
సురాణాం ప్రణిపాతేన ప్రసాదం కర్తుమర్హసి || 1.36.9 || 1134
- న లోకా ధారయిష్యంతి తవ తేజః సురోత్తమ |
బ్రాహ్మణ తపసా యుక్తో దేవ్యా సహ తపశ్చర || 1.36.10 || 1135
- త్రైలోక్యహితకార్మార్థం తేజస్తేజసి ధారయ |
రక్ష సర్వానిమాల్లోకాన్ నాలోకం కర్తుమర్హసి || 1.36.11 || 1136
- దేవతానాం వచః శ్రుత్వా సర్వలోకమహేశ్వరః |
బాధమిత్యబ్రవీత్ సర్వాన్ పునశ్చేదమువాచ హ || 1.36.12 || 1137
- ధారయిష్యామ్యహం తేజస్తేజసైవ సహోమయా |
త్రిదశాః పృథివీ చైవ నిర్వాణమధిగచ్ఛతు || 1.36.13 || 1138
- యదిదం క్షుభితం స్థానాన్మమ తేజో హ్యనుత్తమం |
ధారయిష్యతి కస్తన్మే బ్రువంతు సురసత్తమాః || 1.36.14 || 1139
- ఏవముక్తాస్తతో దేవాః ప్రత్యూచుర్వృషభధ్వజం |
యత్తేజః క్షుభితం హ్యద్య తద్ధరా ధారయిష్యతి || 1.36.15 || 1140
- ఏవముక్తః సురపతిః ప్రముమోచ మహాబలః |
తేజసా పృథివీ యేన వ్యాప్తా సగిరికాననా || 1.36.16 || 1141
- తతో దేవాః పునరిదమూచుశ్చాపి హుతాశనం |
ఆవిశ త్వం మహాతేజో రౌద్రం వాయుసమన్వితః || 1.36.17 || 1142

- తదగ్నినా పునర్వాప్తం సంజాతం శ్వేతపర్వతం |
దివ్యం శరవణం చైవ పావకాదిత్యసన్నిభం || 1.36.18 || 1143
- యత్ర జాతో మహాతేజాః కార్తికేయోఽగ్నిసంభవః |
అథోమాం చ శివం చైవ దేవాః సర్విగణాస్తథా || 1.36.19 || 1144
- పూజయామాసురత్యర్థం సుప్రీతమనసస్తదా |
అథ శైలసుతా రామ త్రిదశానిదమబ్రవీత్ || 1.36.20 || 1145
- సమన్యరశపత్ సర్వాన్ క్రోధసంరక్తలోచనా |
యస్మాన్నివారితా, చాహం సంగతా పుత్రకామ్యయా || 1.36.21 || 1146
- అపత్యం స్వేషు దారేషు నోత్పాదయితుమర్హథ |
అద్యప్రభృతి యుష్మాకమప్రజాః సంతు పత్నయః || 1.36.22 || 1147
- ఏవముక్త్వా సురాన్ సర్వాఞ్శాప పృథివీమపి |
అవనే నైకరూపా త్వం బహుభార్యా భవిష్యసి || 1.36.23 || 1148
- న చ పుత్రకృతాం ప్రీతిం మత్క్రోధకలుషీకృతా |
ప్రాప్స్యసి త్వం సుదుర్మేధో మమ పుత్రమనిచ్ఛతీ || 1.36.24 || 1149
- తాన్ సర్వాన్ వీడితాన్ దృష్ట్వా సురాన్ సురపతిస్తదా |
గమనాయోపచక్రామ దిశం వరుణపాలితాం || 1.36.25 || 1150
- స గత్వా తప ఆతిష్ఠత్ పార్శ్వే తస్యోత్తరే గిరేః |
హిమవత్ప్రభవే శృతే సహ దేవ్యా మహేశ్వరః || 1.36.26 || 1151
- ఏష తే విస్తరో రామ శైలపుత్ర్యా నివేదితః |
గంగాయాః ప్రభవం చైవ శృణు మే సహలక్ష్మణ || 1.36.27 || 1152

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే షట్త్రింశః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ సప్తత్రింశః సర్గః ॥

గంగాయాః కార్తికేయస్యోత్పత్తేః ప్రసంగః

తప్యమానే తదా దేవే సేంద్రాః సాగ్నిపురోగమాః |

సేనాపతిమభీప్సంతః పితామహముపాగమన్ || 1.37.1 ||

1153

తతోఽబ్రువన్ సురాః సర్వే భగవంతం పితామహం |

ప్రణిపత్య సురారామ సేంద్రాః సాగ్నిపురోగమాః || 1.37.2 ||

1154

యేన సేనాపతిర్దేవ దత్తో భగవతా పురా |

స తపః పరమాస్థాయ తప్యతే స్మ సహోమయా || 1.37.3 ||

1155

యదత్రానంతరం కార్యం లోకానాం హితకామ్యయా |

సంవిధత్స్వ విధానజ్ఞ త్వం హి నః పరమా గతిః || 1.37.4 ||

1156

దేవతానాం వచః శ్రుత్వా సర్వలోకపితామహాః |

సాంత్యయన్ మధురైర్వాక్యైస్త్రీదశానిదమబ్రవీత్ || 1.37.5 ||

1157

శైలపుత్ర్యా యదుక్తం తన్న ప్రజాః స్వాసు పత్నిషు |

తస్యా వచనమక్లిష్టం సత్యమేవ న సంశయః || 1.37.6 ||

1158

ఇయమాకాశగంగా చ యస్యాం పుత్రం హుతాశనః |

జనయిష్యతి దేవానాం సేనాపతిమరిందమం || 1.37.7 ||

1159

జ్యేష్ఠా శైలేంద్రదుహితా మానయిష్యతి తం సుతం |

ఉమాయాస్తద్భూమతం భవిష్యతి న సంశయః || 1.37.8 ||

1160

- తచ్చుత్వా వచనం తస్య కృతార్థా రఘునందన |
ప్రణిపత్య సురాః సర్వే పితామహమపూజయన్ || 1.37.9 || 1161
- తే గత్వా పరమం రామ కైలాసం ధాతుమండితం |
అగ్నిం నియోజయామాసుః పుత్రార్థం సర్వదేవతాః || 1.37.10 || 1162
- దేవకార్యమిదం దేవ సమాధత్స్వ హుతాశన |
శైలపుత్ర్యాం మహాతేజో గంగాయాం తేజ ఉత్సృజ || 1.37.11 || 1163
- దేవతానాం ప్రతిజ్ఞాయ గంగామభ్యేత్య పావకః |
గర్భం ధారయ వై దేవి దేవతానామిదం ప్రియం || 1.37.12 || 1164
- ఇత్యేతద్ వచనం శ్రుత్వా దివ్యం రూపమధారయత్ |
స తస్యా మహిమాం దృష్ట్వా సమంతాదవశీర్యత || 1.37.13 || 1165
- సమంతతస్తదా దేవీమభ్యషించత పావకః |
సర్వస్తోతాంసి పూర్ణాని గంగాయా రఘునందన || 1.37.14 || 1166
- తమువాచ తతో గంగా సర్వదేవపురోగమం |
అశక్తా ధారణే దేవ తేజస్తవ సముద్ధతం || 1.37.15 || 1167
- దహ్యమానాగ్నినా తేన సంప్రవ్యథితచేతనా |
అథాబ్రవీదిదం గంగాం సర్వదేవహుతాశనః || 1.37.16 || 1168
- ఇహ హైమవతే పార్శ్వే గర్భోఽయం సన్నివేశ్యతాం |
శ్రుత్వా త్వగ్నివచో గంగా తం గర్భమతిభాస్వరం || 1.37.17 || 1169
- ఉత్సర్జ మహాతేజాః స్తోతోభ్యో హి తదానఘ |
యదస్యా నిర్గతం తస్మాత్ తప్తజాంబూనదప్రభం || 1.37.18 || 1170
- కాంచనం ధరణీం ప్రాప్తం హిరణ్యమతులప్రభం |
తామ్రం కార్షాణ్యం యసం చైవ తైక్ల్యాదేవాభిజాయత || 1.37.19 || 1171

- మలం తస్యాభవత్ తత్ర త్రపు సీసకమేవ చ |
తదేతద్ధరణీం ప్రాప్య నానాధాతురవర్ధత || 1.37.20 || 1172
- నిక్షిప్తమాత్రే గర్భే తు తేజోభిరభిరంజితం |
సర్వం పర్వతసన్నద్ధం సౌవర్ణమభవద్ వనం || 1.37.21 || 1173
- జాతరూపమితి ఖ్యాతం తదాప్రభృతి రాఘవ |
సువర్ణం పురుషవ్యాఘ్ర హుతాశనసమప్రభం |
తృణవృక్షలతాగుల్మం సర్వం భవతి కాంచనం || 1.37.22 || 1174
- తం కుమారం తతో జాతం సేంద్రాః సహ మరుద్గణాః |
క్షీరసంభావనార్థాయ కృత్తికాః సమయోజయన్ || 1.37.23 || 1175
- తాః క్షీరం జాతమాత్రస్య కృత్వా సమయముత్తమం |
దదుః పుత్రోఽయమస్మాకం సర్వాసామితి నిశ్చితాః || 1.37.24 || 1176
- తతస్తు దేవతాః సర్వాః కార్తికేయ ఇతి ఋవన్ |
పుత్రస్త్రిలోక్యవిఖ్యాతో భవిష్యతి న సంశయః || 1.37.25 || 1177
- తేషాం తద్ వచనం శ్రుత్వా స్కన్నం గర్భపరిస్తవే |
స్నాపయన్ పరయా లక్ష్మ్యా దీప్యమానం యథానలం || 1.37.26 || 1178
- స్కంద ఇత్యఋవన్ దేవాః స్కన్నం గర్భపరిస్తవే |
కార్తికేయం మహాబాహుం కాకుత్స్థ జ్వలనోపమం || 1.37.27 || 1179
- ప్రాదుర్భూతం తతః క్షీరం కృత్తికానామనుత్తమం |
షణ్ణాం షడాననో భూత్వా జగ్రాహ స్తనజం పయః || 1.37.28 || 1180
- గృహీత్వా క్షీరమేకాహ్న సుకుమారవపుస్తదా |
అజయత్ స్వేన వీర్యేణ దైత్యసైన్యగణాన్ విభుః || 1.37.29 || 1181

సురసేనాగణపతిమభ్యషించన్మహాద్యుతిం ।

తతస్తమమరాః సర్వే సమేత్యాగ్నిపురోగమాః ॥ 1.37.30 ॥

1182

ఏష తే రామ గంగాయా విస్తరోఽభిహితో మయా ।

కుమారసంభవశ్చైవ ధన్యః పుణ్యస్తథైవ చ ॥ 1.37.31 ॥

1183

భక్తశ్చ యః కార్తికేయే కాకుత్స్థ భువి మానవః ।

ఆయుష్మాన్ పుత్రపౌత్రైశ్చ స్కందసాలోక్యతాం వ్రజేత్ ॥ 1.37.32 ॥

1184

॥ ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే సప్తత్రింశః సర్గః ॥

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ అష్టాత్రింశః సర్గః ॥

సగరస్య ప్రజానాముత్పత్తిస్తేన యజ్ఞస్యాయోజనం చ

తాం కథాం కౌశికో రామే నివేద్య మధురాక్షరాం ।

పునరేవాపరం వాక్యం కాకుత్స్థమిదమబ్రవీత్ ॥ 1.38.1 ॥

1185

అయోధ్యాధిపతిర్ద్వీర పూర్వమాసీన్నరాధిపః ।

సగరో నామ ధర్మాత్మా ప్రజాకామః స చాప్రజః ॥ 1.38.2 ॥

1186

వైదర్భదుహితా రామ కేశినీ నామ నామతః ।

జ్యేష్ఠా సగరపత్నీ సా ధర్మిష్ఠా సత్యవాదినీ ॥ 1.38.3 ॥

1187

అరిష్టనేమేర్దుహితా సుపర్ణభగినీ తు సా ।

ద్వితీయా సగరస్యాసీత్ పత్నీ సుమతిసంజ్ఞితా ॥ 1.38.4 ॥

1188

తాభ్యాం సహ మహారాజః పత్నీభ్యాం తప్తవాంస్తపః ।

హిమవంతం సమాసాద్య భృగుప్రస్తవణే గిరౌ ॥ 1.38.5 ॥

1189

అథ వర్షశతే పూర్ణే తపసాఽఽరాధితో మునిః ।

సగరాయ వరం ప్రాదాద్ భృగుః సత్యవతాం వరః ॥ 1.38.6 ॥

1190

అపత్యలాభః సుమహాన్ భవిష్యతి తవానఘ ।

కీర్తిం చాప్రతిమాం లోకే ప్రాప్స్యసే పురుషర్షభ ॥ 1.38.7 ॥

1191

ఏకా జనయితా తాత పుత్రం వంశకరం తవ ।

షష్ఠిం పుత్రసహస్రాణి అపరా జనయిష్యతి ॥ 1.38.8 ॥

1192

- భాషమాణం మహాత్మానం రాజపుత్ర్యై ప్రసాద్య తం |
 ఊచతుః పరమప్రీతే కృతాంజలిపుటే తదా || 1.38.9 || 1193
- ఏకః కస్యాః సుతో బ్రహ్మన్ కా బహూంజనయిష్యతి |
 శ్రోతుమిచ్ఛావహే బ్రహ్మన్ సత్యమస్తు వచస్తవ || 1.38.10 || 1194
- తయోస్తద్ వచనం శ్రుత్వా భృగుః పరమధార్మికః |
 ఉవాచ పరమాం వాణీం స్వచ్ఛందోఽత్ర విధీయతాం || 1.38.11 || 1195
- ఏకో వంశకరో వాస్తు బహవో వా మహాబలాః |
 కీర్తిమంతో మహోత్సాహాః కా వా కం వరమిచ్ఛతి || 1.38.12 || 1196
- మునేస్తు వచనం శ్రుత్వా కేశినీ రఘునందన |
 పుత్రం వంశకరం రామ జగ్రాహ నృపసన్నిధౌ || 1.38.13 || 1197
- షష్ఠిం పుత్రసహస్రాణి సుపర్ణభగినీ తదా |
 మహోత్సాహాన్ కీర్తిమతో జగ్రాహ సుమతిః సుతాన్ || 1.38.14 || 1198
- ప్రదక్షిణమృషిం కృత్వా శిరసాభిప్రణమ్య తం |
 జగామ స్వపురం రాజా సభార్యో రఘునందన || 1.38.15 || 1199
- అథ కాలే గతే తస్య జ్యేష్ఠా పుత్రం వ్యజాయత |
 అసమంజ ఇతి ఖ్యాతం కేశినీ సగరాత్మజం || 1.38.16 || 1200
- సుమతిస్తు నరవ్యాఘ్ర గర్భతుంబం వ్యజాయత |
 షష్ఠిః పుత్రసహస్రాణి తుంబభేదాద్ వినిఃసృతాః || 1.38.17 || 1201
- ఘృతపూర్ణేషు కుంభేషు ధాత్ర్యస్తాన్ సమవర్ధయన్ |
 కాలేన మహతా సర్వే యౌవనం ప్రతిపేదిరే || 1.38.18 || 1202
- అథ దీర్ఘేణ కాలేన రూపయౌవనశాలినః |
 షష్ఠిః పుత్రసహస్రాణి సగరస్యాభవంస్తదా || 1.38.19 || 1203

- స చ జ్యేష్ఠో నరశ్రేష్ఠ సగరస్యాత్మసంభవః |
బాలాన్ గృహీత్వా తు జలే సరయ్యా రఘునందన || 1.38.20 || 1204
- ప్రక్షిప్య ప్రాహసన్నిత్యం మజ్జతస్తాన్ నిరీక్ష్య వై |
ఏవం పాపసమాచారః సజ్జనప్రతిబాధకః || 1.38.21 || 1205
- పౌరాణామహితే యుక్తః పిత్రా నిర్వాసితః పురాత్ |
తస్య పుత్రోఽశుమాన్ నామ అసమంజస్య వీర్యవాన్ || 1.38.22 || 1206
- సమ్మతః సర్వలోకస్య సర్వస్యాపి ప్రియంవదః |
తతః కాలేన మహతా మతిః సమభిజాయత || 1.38.23 || 1207
- సగరస్య నరశ్రేష్ఠ యజేయమితి నిశ్చితా |
స కృత్వా నిశ్చయం రాజా సోపాధ్యాయగణస్తదా |
యజ్ఞకర్మణి వేదజ్ఞో యష్టుం సముపచక్రమే || 1.38.24 || 1208

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకియే ఆదికావ్యే బాలకాండే అష్టాత్రింశః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ ఏకోనచత్వారింశః సర్గః ॥

ఇంద్రేణ సగరయజ్ఞసంబంధినోఽశ్వస్యాపహరణం, సగరాత్మజైర్ధరాయా
భేదనం దేవైర్భ్రహ్మణం ప్రతి వృత్తస్యాస్య వినివేదనం చ

విశ్వామిత్రవచః శ్రుత్వా కథాంతే రఘునందనః |

ఉవాచ పరమప్రీతో మునిం దీప్తమివానలం || 1.39.1 ||

1209

శ్రోతుమిచ్ఛామి భద్రం తే విస్తరేణ కథామిమాం |

పూర్వజో మే కథం బ్రహ్మన్ యజ్ఞం వై సముపాహరత్ || 1.39.2 ||

1210

తస్య తద్ వచనం శ్రుత్వా కౌతూహలసమన్వితః |

విశ్వామిత్రస్తు కాకుత్స్థ మువాచ ప్రహసన్నివ || 1.39.3 ||

1211

శ్రూయతాం విస్తరో రామ సగరస్య మహాత్మనః |

శంకరశ్వశురో నామ్నా హిమవానితి విశ్రుతః || 1.39.4 ||

1212

వింధ్యపర్వతమాసాద్య నిరీక్షేతే పరస్పరం |

తయోర్మధ్యే సమభవద్ యజ్ఞః స పురుషోత్తమ || 1.39.5 ||

1213

స హి దేశో నరవ్యాఘ్ర ప్రశస్తో యజ్ఞకర్మణి |

తస్యాశ్వచర్యాం కాకుత్స్థ దృఢధన్వా మహారథః || 1.39.6 ||

1214

అంశుమానకరోత్ తాత సగరస్య మతే స్థితః |

తస్య పర్వణి తం యజ్ఞం యజమానస్య వాసవః || 1.39.7 ||

1215

- రాక్షసీం తనుమాస్థాయ యజ్ఞియాశ్వమపాహరత్ |
ప్రియమాణే తు కాకుత్స్థ తస్మిన్నశ్వే మహాత్మనః || 1.39.8 || 1216
- ఉపాధ్యాయగణాః సర్వే యజమానమథాబ్రువన్ |
అయం పర్వణి వేగేన యజ్ఞియాశ్వోఽపనీయతే || 1.39.9 || 1217
- హర్తారం జహి కాకుత్స్థ హయశ్చైవోపనీయతాం |
యజ్ఞచ్ఛిద్రం భవత్యేతత్ సర్వేషామశివాయ నః || 1.39.10 || 1218
- తత్ తథా క్రియతాం రాజన్ యజ్ఞోఽచ్ఛిద్రః కృతో భవేత్ |
సోపాధ్యాయవచః శ్రుత్వా తస్మిన్ సదసి పార్థివః || 1.39.11 || 1219
- షష్ఠిం పుత్రసహస్రాణి వాక్యమేతదువాచ హ |
గతిం పుత్రా న పశ్యామి రక్షసాం పురుషర్షభాః || 1.39.12 || 1220
- మంత్రపూతైర్మహాభాగైరాస్థితో హి మహాక్రతుః |
తద్ గచ్ఛథ విచిన్వధ్వం పుత్రకా భద్రమస్తు వః || 1.39.13 || 1221
- సముద్రమాలినీం సర్వాం పృథివీమనుగచ్ఛథ |
ఏకైకం యోజనం పుత్రా విస్తారమభిగచ్ఛత || 1.39.14 || 1222
- యావత్ తురగసందర్శస్తావత్ ఖనత మేదినీం |
తమేవ హయహర్తారం మార్గమాణా మమాజ్ఞయా || 1.39.15 || 1223
- దీక్షితః పౌత్రసహితః సోపాధ్యాయగణస్తవహం |
ఇహ స్థాస్యామి భద్రం వో యావత్ తురగదర్శనం || 1.39.16 || 1224
- తే సర్వే హృష్టమనసో రాజపుత్రా మహాబలాః |
జగ్ముర్మహీతలం రామ పితుర్వచనయంత్రితాః || 1.39.17 || 1225

- గత్వా తు పృథివీం సర్వామదృష్ట్వా తం మహాబలాః |
యోజనాయామవిస్తారమేకైకో ధరణీతలం |
బిభిదుః పురుషవ్యాఘ్రా వజ్రస్పర్శసమైర్భుజైః || 1.39.18 || 1226
- శూలైరశనికల్పైశ్చ హలైశ్చాపి సుదారుణైః |
భిద్యమానా వసుమతీ ననాద రఘునందన || 1.39.19 || 1227
- నాగానాం వధ్యమానానామసురాణాం చ రాఘవ |
రాక్షసానాం దురాధర్షం సత్త్వానాం నినదోఽభవత్ || 1.39.20 || 1228
- యోజనానాం సహస్రాణి షష్టిం తు రఘునందన |
బిభిదుర్ధరణీం రామ రసాతలమనుత్తమం || 1.39.21 || 1229
- ఏవం పర్వతసంబాధం జంబూద్వీపం నృపాత్మజాః |
ఖనంతో నృపశార్దూల సర్వతః పరిచక్రముః || 1.39.22 || 1230
- తతో దేవాః సగంధర్వాః సాసురాః సహపన్నగాః |
సంభ్రాంతమనసః సర్వే పితామహముపాగమన్ || 1.39.23 || 1231
- తే ప్రసాద్య మహాత్మానం విషణ్ణవదనాస్తదా |
ఊచుః పరమసంత్రస్తాః పితామహమిదం వచః || 1.39.24 || 1232
- భగవన్ పృథివీ సర్వా ఖన్యతే సగరాత్మజైః |
బహవశ్చ మహాత్మానో వధ్యంతే జలచారిణః || 1.39.25 || 1233
- అయం యజ్ఞహరోఽస్మాకమనేనాశ్వోఽపనీయతే |
ఇతి తే సర్వభూతాని హింసంతి సగరాత్మజాః || 1.39.26 || 1234

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే ఏకోనచత్వారింశః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ చత్వారింశః సర్గః ॥

సగరపుత్రాణాం భావినం వినాశం సూచయిత్వా బ్రహ్మణా దేవానాం
శమనం భువం ఖనతాం సగరాత్మజానాం కపిలపార్శ్వే గమనం తస్య
రోషాగ్నినా తేషాం భస్మీభావశ్చ

దేవతానాం వచః శ్రుత్వా భగవాన్ వై పితామహాః |

ప్రత్యువాచ సుసంత్రస్తాన్ కృతాంతబలమోహితాన్ || 1.40.1 ||

1235

యస్యేయం వసుధా కృత్స్నా వాసుదేవస్య ధీమతః |

మహిషీ మాధవస్యైషా స ఏవ భగవాన్ ప్రభుః || 1.40.2 ||

1236

కాపిలం రూపమాస్థాయ ధారయత్యనిశం ధరాం |

తస్య కోపాగ్నినా దగ్ధా భవిష్యంతి నృపాత్మజాః || 1.40.3 ||

1237

పృథివ్యాశ్చాపి నిర్భేదో దృష్ట ఏవ సనాతనః |

సగరస్య చ పుత్రాణాం వినాశో దీర్ఘదర్శినాం || 1.40.4 ||

1238

పితామహవచః శ్రుత్వా త్రయస్త్రింశదరిందమాః |

దేవాః పరమసంహృష్టాః పునర్జగ్ముర్యథాగతం || 1.40.5 ||

1239

సగరస్య చ పుత్రాణాం ప్రాదురాసీన్మహాస్వనః |

పృథివ్యాం భిద్యమానాయాం నిర్ఘాతసమనిఃస్వనః || 1.40.6 ||

1240

తతో భిత్త్వా మహీం సర్వాం కృత్వా చాపి ప్రదక్షిణం |

సహితాః సాగరాః సర్వే పితరం వాక్యమబ్రువన్ || 1.40.7 ||

1241

- పరిక్రాంతా మహీ సర్వా సత్త్వవంతశ్చ సూదితాః |
దేవదానవరక్షాంసి పిశాచోరగపన్నగాః || 1.40.8 || 1242
- న చ పశ్యామహేఽశ్వం తే అశ్వహర్తారమేవ చ |
కిం కరిష్యామ భద్రం తే బుద్ధిరత్ర విచార్యతాం || 1.40.9 || 1243
- తేషాం తద్ వచనం శ్రుత్వా పుత్రాణాం రాజసత్తమః |
సమన్యరబ్రవీద్ వాక్యం సగరో రఘునందన || 1.40.10 || 1244
- భూయః ఖనత భద్రం వో విభేద్య వసుధాతలం |
అశ్వహర్తారమాసాద్య కృతార్థాశ్చ నివర్తత || 1.40.11 || 1245
- పితుర్వచనమాసాద్య సగరస్య మహాత్మనః |
షష్ఠిః పుత్రసహస్రాణి రసాతలమభిద్రవన్ || 1.40.12 || 1246
- ఖన్యమానే తతస్తస్మిన్ దదృశుః పర్వతోపమం |
దిశాగజం విరూపాక్షం ధారయంతం మహీతలం || 1.40.13 || 1247
- సపర్వతవనాం కృత్స్నం పృథివీం రఘునందన |
ధారయామాస శిరసా విరూపాక్షో మహాగజః || 1.40.14 || 1248
- యదా పర్వణి కాకుత్స్థ విశ్రమార్థం మహాగజః |
భేదాచ్ఛాలయతే శీర్షం భూమికంపస్తదా భవేత్ || 1.40.15 || 1249
- తే తం ప్రదక్షిణం కృత్వా దిశాపాలం మహాగజం |
మానయంతో హి తే రామ జగ్ముర్భిత్త్వా రసాతలం || 1.40.16 || 1250
- తతః పూర్వాం దిశం భిత్త్వా దక్షిణాం బిభిదుః పునః |
దక్షిణస్యామపి దిశి దదృశుస్తే మహాగజం || 1.40.17 || 1251
- మహాపద్మం మహాత్మానం సుమహాత్పర్వతోపమం |
శిరసా ధారయంతం గాం విస్మయం జగ్మురుత్తమం || 1.40.18 || 1252

- తే తం ప్రదక్షిణం కృత్వా సగరస్య మహాత్మనః |
షష్ఠిః పుత్రసహస్రాణి పశ్చిమాం బిభిదుర్ద్దశం || 1.40.19 || 1253
- పశ్చిమాయామపి దిశి మహాంతమచలోపమం |
దిశాగజం సౌమనసం దదృశుస్తే మహాబలాః || 1.40.20 || 1254
- తే తం ప్రదక్షిణం కృత్వా పృష్ఠ్వా చాపి నిరామయం |
ఖనంతః సముపాక్రాంతా దిశం సోమవతీం తదా || 1.40.21 || 1255
- ఉత్తరస్యాం రఘుశ్రేష్ఠ దదృశుర్ద్విమపాండురం |
భద్రం భద్రేణ వపుషా ధారయంతం మహీమిమాం || 1.40.22 || 1256
- సమాలభ్య తతః సర్వే కృత్వా చైనం ప్రదక్షిణం |
షష్ఠిః పుత్రసహస్రాణి బిభిదుర్వసుధాతలం || 1.40.23 || 1257
- తతః ప్రాగుత్తరాం గత్వా సాగరాః ప్రథితాం దిశం |
రోషాదభ్యఖనన్ సర్వే పృథివీం సగరాత్మజాః || 1.40.24 || 1258
- తే తు సర్వే మహాత్మానో భీమవేగా మహాబలాః |
దదృశుః కపిలం తత్ర వాసుదేవం సనాతనం || 1.40.25 || 1259
- హయం చ తస్య దేవస్య చరంతమవిదూరతః |
ప్రహర్షమతులం ప్రాప్తాః సర్వే తే రఘునందన || 1.40.26 || 1260
- తే తం యజ్ఞహనం జ్ఞాత్వా క్రోధపర్యాకులేక్షణాః |
ఖనిత్రలాంగలధరా నానావృక్షశిలాధరాః || 1.40.27 || 1261
- అభ్యధావంత సంక్రుద్ధాస్తిష్ఠ తిష్ఠేతి చాబ్రువన్ |
అస్మాకం త్వం హి తురగం యజ్ఞియం హృతవానసి || 1.40.28 || 1262
- దుర్మేధస్త్యం హి సంప్రాప్తాన్ విద్ధి నః సగరాత్మజాన్ |
శ్రుత్వా తద్ వచనం తేషాం కపిలో రఘునందన || 1.40.29 || 1263

రోషేణ మహతావిష్టో హుంకారమకరోత్ తదా |
 తతస్తేనాప్రమేయేణ కపిలేన మహాత్మనా |
 భస్మరాశీకృతాః సర్వే కాకుత్స్థ సగరాత్మజాః || 1.40.30 ||

1264

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే చత్వారింశః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ ఏకచత్వారింశః సర్గః ॥

సగరస్యాజ్ఞాయాంశుమతా రసాతలం గత్వా తతో
యజ్ఞియాశ్వస్యానయనం స్వపితృవ్యానాం నిధనవృత్తస్య వర్ణనం చ

పుత్రాంశ్చిరగతాశ్చాత్వా సగరో రఘునందన |

నప్తారమబ్రవీద్ రాజా దీప్యమానం స్వతేజసా || 1.41.1 ||

1265

శూరశ్చ కృతవిద్యశ్చ పూర్వైస్తుల్యోఽసి తేజసా |

పితృణాం గతిమన్విచ్ఛ యేన చాశ్వోఽపవాహితః || 1.41.2 ||

1266

అంతర్భౌమాని సత్త్వాని వీర్యవంతి మహంతి చ |

తేషాం తు ప్రతిఘాతార్థం సాసిం గృహ్ణీష్వ కార్ముకం || 1.41.3 ||

1267

అభివాద్యాభివాద్యాంస్త్వం హత్వా విఘ్నకరానపి |

సిద్ధార్థః సన్నివర్తస్వ మమ యజ్ఞస్య పారగః || 1.41.4 ||

1268

ఏవముక్తోఽశుమాన్ సమ్యక్ సగరేణ మహాత్మనా |

ధనురాదాయ ఖడ్గం చ జగామ లఘువిక్రమః || 1.41.5 ||

1269

స ఖాతం పితృభిర్మార్గమంతర్భౌమం మహాత్మభిః |

ప్రాపద్యత నరశ్రేష్ఠ తేన రాజ్ఞాభిచోదితః || 1.41.6 ||

1270

దేవదానవరక్షోభిః పిశాచపతగోరగైః |

పూజ్యమానం మహాతేజా దిశాగజమపశ్యత || 1.41.7 ||

1271

- స తం ప్రదక్షిణం కృత్వా పృష్ట్యా చైవ నిరామయం |
పితౄన్ స పరిపప్రచ్ఛ వాజిహర్తారమేవ చ || 1.41.8 || 1272
- దిశాగజన్తు తచ్ఛ్రుత్వా ప్రత్యువాచ మహామతిః |
ఆసమంజ కృతార్థస్త్యం సహశ్వః శీఘ్రమేష్యసి || 1.41.9 || 1273
- తస్య తద్ వచనం శ్రుత్వా సర్వానేవ దిశాగజాన్ |
యథాక్రమం యథాన్యాయం ప్రష్టం సముపచక్రమే || 1.41.10 || 1274
- తైశ్చ సర్వైర్దిశాపాలైర్వాక్యజ్ఞైర్వాక్యకోవిదైః |
పూజితః సహయశ్చైవాగంతాసీత్యభిచోదితః || 1.41.11 || 1275
- తేషాం తద్ వచనం శ్రుత్వా జగామ లఘువిక్రమః |
భస్మరాశీకృతా యత్ర పితరస్తస్య సాగరాః || 1.41.12 || 1276
- స దుఃఖవశమాపన్నస్త్యసమంజసుతస్తదా |
చుక్రోశ పరమార్తస్తు వధాత్ తేషాం సుదుఃఖితః || 1.41.13 || 1277
- యజ్ఞాయం చ హయం తత్ర చరంతమవిదూరతః |
దదర్శ పురుషవ్యాఘ్రై దుఃఖశోకసమన్వితః || 1.41.14 || 1278
- స తేషాం రాజపుత్రాణాం కర్తుకామో జలక్రియాం |
స జలాద్ధీ మహాతేజా న చాపశ్యజలాశయం || 1.41.15 || 1279
- విసార్య నిపుణాం దృష్టిం తతోఽపశ్యత్ ఖగాధిపం |
పితౄణాం మాతులం రామ సుపర్ణమనిలోపమం || 1.41.16 || 1280
- స చైనమబ్రవీద్ వాక్యం వైనతేయో మహాబలః |
మా శుచః పురుషవ్యాఘ్ర వధోఽయం లోకసమ్మతః || 1.41.17 || 1281
- కపిలేనాప్రమేయేణ దగ్ధా హిమే మహాబలాః |
సలిలం నార్హసి ప్రాజ్ఞ దాతుమేషాం హి లౌకికం || 1.41.18 || 1282

- గంగా హిమవతో జ్యేష్ఠా దుహితా పురుషర్షభ |
తస్యాం కురు మహాబాహో పితౄణాం సలిలక్రియాం || 1.41.19 || 1283
- భస్మరాశీకృతానేతాన్ ప్లావయేల్లోకపావనీ |
తయా క్లిన్నమిదం భస్మ గంగయా లోకకాంతయా |
షష్ఠిం పుత్రసహస్రాణి స్వర్గలోకం గమిష్యతి || 1.41.20 || 1284
- నిర్గచ్ఛాశ్వం మహాభాగ సంగృహ్య పురుషర్షభ |
యజ్ఞం పైతామహం వీర నిర్వర్తయితుమర్హసి || 1.41.21 || 1285
- సుపర్ణవచనం శ్రుత్వా సోఽశుమానతివీర్యవాన్ |
త్వరితం హయమాదాయ పునరాయాన్మహాతపాః || 1.41.22 || 1286
- తతో రాజానమాసాద్య దీక్షితం రఘునందన |
న్యవేదయద్ యథావృత్తం సుపర్ణవచనం తథా || 1.41.23 || 1287
- తచ్ఛ్రుత్వా ఘోరసంకాశం వాక్యమంశుమతో నృపః |
యజ్ఞం నిర్వర్తయామాస యథాకల్పం యథావిధి || 1.41.24 || 1288
- స్వపురం త్వగమచ్ఛ్రీమానిష్ఠయజ్ఞో మహీపతిః |
గంగాయాశ్చాగమే రాజా నిశ్చయం నాధ్యగచ్ఛత || 1.41.25 || 1289
- అగత్వా నిశ్చయం రాజా కాలేన మహతా మహాన్ |
త్రింశద్వర్షసహస్రాణి రాజ్యం కృత్వా దివం గతః || 1.41.26 || 1290

|| ఇత్యాదీ శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే ఏకచత్వారింశః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ ద్విచత్వారింశః సర్గః ॥

అంశుమతో భగీరథస్య చ తపస్యా బ్రహ్మణా భగీరథస్యాభీష్టం వరం
ప్రదాయ గంగాం ధారయితుం శివస్య ప్రసాదనార్థం ప్రయతితుం తస్మై
సమ్మతిదానం

కాలధర్మం గతే రామ సగరే ప్రకృతీజనాః |

రాజానం రోచయామాసురంశుమంతం సుధార్మికం || 1.42.1 ||

1291

స రాజా సుమహానాసీదంశుమాన్ రఘునందన |

తస్య పుత్రో మహానాసీద్ దిలీప ఇతి విశ్రుతః || 1.42.2 ||

1292

తస్మై రాజ్యం సమాదిశ్య దిలీపే రఘునందన |

హిమవచ్ఛిఖరే రమ్యే తపస్తేపే సుదారుణం || 1.42.3 ||

1293

ద్వాత్రింశచ్ఛతసాహస్రం వర్షాణి సుమహాయశాః |

తపోవనగతో రాజా స్వర్గం లేభే తపోధనః || 1.42.4 ||

1294

దిలీపస్తు మహాతేజాః శ్రుత్వా పైతామహం వధం |

దుఃఖోపహతయా బుద్ధ్యా నిశ్చయం నాధ్యగచ్ఛత || 1.42.5 ||

1295

కథం గంగావతరణం కథం తేషాం జలక్రియా |

తారయేయం కథం చైతానితి చింతాపరోభవత్ || 1.42.6 ||

1296

తస్య చింతయతో నిత్యం ధర్మేణ విదితాత్మనః |

పుత్రో భగీరథో నామ జజ్ఞే పరమధార్మికః || 1.42.7 ||

1297

- దిలీపస్తు మహాతేజా యజ్ఞైర్బహుభిరిష్టవాన్ |
త్రింశద్వర్షసహస్రాణి రాజా రాజ్యమకారయత్ || 1.42.8 || 1298
- అగత్వా నిశ్చయం రాజా తేషాముద్ధరణం ప్రతి |
వ్యాధినా నరశార్దూల కాలధర్మముపేయివాన్ || 1.42.9 || 1299
- ఇంద్రలోకం గతో రాజా స్వార్జితేనైవ కర్మణా |
రాజ్యే భగీరథం పుత్రమభిషిచ్య నర్షభః || 1.42.10 || 1300
- భగీరథస్తు రాజర్షిర్ధార్మికో రఘునందన |
అనపత్యో మహారాజః ప్రజాకామః స చ ప్రజాః || 1.42.11 || 1301
- మంత్రిష్వాధాయ తద్ రాజ్యం గంగావతరణే రతః |
తపో దీర్ఘం సమాతిష్ఠద్ గోకర్ణే రఘునందన || 1.42.12 || 1302
- ఊర్ధ్వబాహుః పంచతపా మాసాహరో జితేంద్రియః |
తస్య వర్షసహస్రాణి ఘోరే తపసి తిష్ఠతః || 1.42.13 || 1303
- అతీతాని మహాబాహో తస్య రాజ్ఞో మహాత్మనః |
సుప్రీతో భగవాన్ బ్రహ్మ ప్రజానాం ప్రభురీశ్వరః || 1.42.14 || 1304
- తతః సురగణైః సార్థముపాగమ్య పితామహాః |
భగీరథం మహాత్మానం తప్యమానమథాబ్రవీత్ || 1.42.15 || 1305
- భగీరథ మహారాజ ప్రితస్తేఽహం జనాధిప |
తపసా చ సుతప్తేన వరం వరయ సువ్రత || 1.42.16 || 1306
- తమువాచ మహాతేజాః సర్వలోకపితామహం |
భగీరథో మహాబాహుః కృతాంజలిపుటః స్థితః || 1.42.17 || 1307
- యది మే భగవాన్ ప్రితో యద్యస్తి తపసఃఫలం |
సగరస్యాత్మజాః సర్వే మత్తః సలిలమాప్పుయః || 1.42.18 || 1308

- గంగాయాః సలిలక్లిన్నే భస్మన్యేషాం మహాత్మనాం |
స్వర్గం గచ్ఛేయురత్యంతం సర్వే చ ప్రపితామహాః || 1.42.19 || 1309
- దేవ యాచే హ సంతత్యై నావసీదేత్ కులం చ నః |
ఇక్ష్వాకూణాం కులే దేవ ఏష మేఽస్తు వరః పరః || 1.42.20 || 1310
- ఉక్తవాక్యం తు రాజానం సర్వలోకపితామహాః |
ప్రత్యువాచ శుభాం వాణీం మధురాం మధురాక్షరాం || 1.42.21 || 1311
- మనోరథో మహానేష భగీరథ మహారథ |
ఏవం భవతు భద్రం తే ఇక్ష్వాకుకులవర్ధన || 1.42.22 || 1312
- ఇయం హైమవతీ జ్యేష్ఠా గంగా హిమవతః సుతా |
తాం వై ధారయితుం రాజన్ హరస్తత్ర నియుజ్యతాం || 1.42.23 || 1313
- గంగాయాః పతనం రాజన్ పృథివీ న సహిష్యతే |
తాం వై ధారయితుం రాజన్ నాన్యం పశ్యామి శూలినః || 1.42.24 || 1314
- తమేవముక్త్వా రాజానం గంగాం చాభాష్య లోకకృత్ |
జగామ త్రిదివం దేవైః సర్వైః సహ మరుద్గణైః || 1.42.25 || 1315
- || ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే ద్విచత్వారింశః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ త్రిచత్వారింశః సర్గః ॥

భగీరథస్య తపసా తుష్టేన శివేన గంగాం శిరసి ధారయిత్వా తస్యా
బిందుసరోవరే త్యాగస్తత్ర స్వాత్మానం సప్తసు ధారాసు సంవిభజ్య
భాగీరథ్యా భగీరథమనుగమ్య తత్ప్రిత్యాణాముద్ధరణం చ

దేవదేవే గతే తస్మిన్ సోఽంగుష్ఠాగ్రనిపీడితాం ।

కృత్వా వసుమతీం రామ వత్సరం సముపాసత ॥ 1.43.1 ॥

1316

అథ సంవత్సరే పూర్ణే సర్వలోకనమస్కృతః ।

ఉమాపతిః పశుపతీ రాజానమిదమబ్రవీత్ ॥ 1.43.2 ॥

1317

ప్రీతస్తేహం నరశ్రేష్ఠ కరిష్యామి తవ ప్రియం ।

శిరసా ధారయిష్యామి శైలరాజసుతామహం ॥ 1.43.3 ॥

1318

తతో హైమవతీ జ్యేష్ఠా సర్వలోకనమస్కృతా ।

తదా సాతిమహద్రూపం కృత్వా వేగం చ దుఃసహం ॥ 1.43.4 ॥

1319

ఆకాశాదపతద్ రామ శివే శివశిరస్యత ।

అచింతయచ్ఛ సా దేవీ గంగా పరమదుర్ధరా ॥ 1.43.5 ॥

1320

విశామ్యహం హి పాతాలం స్రోతసా గృహ్య శంకరం ।

తస్యావలేపనం జ్ఞాత్వా క్రుద్ధస్తు భగవాన్ హరః ॥ 1.43.6 ॥

1321

తిరోభావయితుం బుద్ధిం చక్రే త్రినయనస్తదా ।

సా తస్మిన్ పతితా పుణ్యా పుణ్యే రుద్రస్య మూర్ధని ॥ 1.43.7 ॥

1322

- హిమవత్ప్రతిమే రామ జటామండలగహ్వరే |
సా కథంచిన్మహీం గంతుం నాశక్నోద్ యత్నమాస్థితా || 1.43.8 || 1323
- నైవ సా నిర్గమం లేభే జటామండలమంతతః |
తత్రైవాబభ్రమద్ దేవీ సంవత్సరగణాన్ బహూన్ || 1.43.9 || 1324
- తామపశ్యత్ పునస్తత్ర తపః పరమమాస్థితః |
స తేన తోషితశ్చాసీదత్యంతం రఘునందన || 1.43.10 || 1325
- విససర్జ తతో గంగాం హరో బిందుసరః ప్రతి |
తస్యాం విసృజ్యమానాయాం సప్త స్తోతాంసి జజ్ఞిరే || 1.43.11 || 1326
- హ్లాదినీ పావనీ చైవ నలినీ చ తథైవ చ |
తిస్రః ప్రాచీం దిశం జగ్ముర్గంగాః శివజలాః శుభాః || 1.43.12 || 1327
- సుచక్షుశ్చైవ సీతా చ సింధుశ్చైవ మహానదీ |
తిస్రశ్చైతా దిశం జగ్ముః ప్రతీచీం తు దిశం శుభాః || 1.43.13 || 1328
- సప్తమీ చాన్వగాత్ తాసాం భగీరథరథం తదా |
భగీరథోఽపి రాజర్షిదివ్యం స్యందనమాస్థితః || 1.43.14 || 1329
- ప్రాయాదగ్రే మహాతేజా గంగా తం చాప్యనువ్రజత్ |
గగనాచ్ఛంకరశిరస్తతో ధరణిమాగతా || 1.43.15 || 1330
- అసర్పత జలం తత్ర తీవ్రశబ్దపురస్కృతం |
మత్స్యకచ్ఛపసంఘైశ్చ శింశుమారగణైస్తథా || 1.43.16 || 1331
- పతద్భిః పతితైశ్చైవ వ్యరోచత వసుంధరా |
తతో దేవర్షిగంధర్వా యక్షసిద్ధగణాస్తథా || 1.43.17 || 1332
- వ్యలోకయంత తే తత్ర గగనాద్ గాం గతాం తదా |
విమానైర్నగరాకారైర్హయైర్గజవరైస్తదా || 1.43.18 || 1333

- పారిష్లవగతాశ్చాపి దేవతాస్తత్ర విష్ణితాః |
తదద్భుతమిమం లోకే గంగావతరముత్తమం || 1.43.19 || 1334
- దిదృక్షవో దేవగణాః సమీయురమితౌజసః |
సంపతద్భిః సురగణైస్తేషాం చాభరణౌజసా || 1.43.20 || 1335
- శతాదిత్యమివాభాతి గగనం గతతోయదం |
శింశుమారోరగగణైర్మీనైరపి చ చంచలైః || 1.43.21 || 1336
- విద్యుద్భిరివ విక్షిప్తైరాకాశమభవత్ తదా |
పాండురైః సలిలోత్పిడైః కీర్యమాణైః సహస్రధా || 1.43.22 || 1337
- శారదాభ్రేరివాకీర్ణం గగనం హంససంప్లవైః |
క్వచిద్ ద్రుతతరం యాతి కుటిలం క్వచిదాయతం || 1.43.23 || 1338
- వినతం క్వచిదుద్భూతం క్వచిద్ యాతి శనైః శనైః |
సలిలేనైవ సలిలం క్వచిదభ్యాహతం పునః || 1.43.24 || 1339
- ముహూర్థార్థవధం గత్వా పపాత వసుధాం పునః |
తచ్ఛంకరశిరోభ్రష్టం భ్రష్టం భూమితలే పునః || 1.43.25 || 1340
- వ్యరోచత తదా తోయం నిర్మలం గతకల్మషం |
తత్రర్షిగణగంధర్వా వసుధాతలవాసినః || 1.43.26 || 1341
- భవాంగపతితం తోయం పవిత్రమితి పస్పృశుః |
శాపాత్ ప్రపతితా యే చ గగనాద్ వసుధాతలం || 1.43.27 || 1342
- కృత్వా తత్రాభిషేకం తే బభూవుర్గతకల్మషాః |
ధూతపాపాః పునస్తేన తోయేనాథ శుభాన్వితాః || 1.43.28 || 1343
- పునరాకాశమావిశ్య స్వాన్ లోకాన్ ప్రతిపేదిరే |
ముముదే ముదితో లోకస్తేన తోయేన భాస్వతా || 1.43.29 || 1344

- కృతాభిషేకో గంగాయాం బభూవ గతకల్మషః |
భగీరథో హి రాజర్షిదివ్యం స్యందనమాస్థితః || 1.43.30 || 1345
- ప్రాయాదగ్రే మహారాజస్తం గంగా పృష్ఠతోఽన్వగాత్ |
దేవాః సర్షిగణాః సర్వే దైత్యదానవరాక్షసాః || 1.43.31 || 1346
- గంధర్వయక్షప్రవరాః సకిన్నరమహోరగాః |
సర్వాశ్చాప్సరసో రామ భగీరథరథానుగాః || 1.43.32 || 1347
- గంగామన్వగమన్ ప్రీతాః సర్వే జలచరాశ్చ యే |
యతో భగీరథో రాజా తతో గంగా యశస్వినీ || 1.43.33 || 1348
- జగామ సరితాం శ్రేష్ఠా సర్వపాపప్రణాశినీ |
తతో హి యజమానస్య జహోర్ద్రద్భుతకర్మణః || 1.43.34 || 1349
- గంగా సంప్లావయామాస యజ్ఞవాటం మహాత్మనః |
తస్యావలేపనం జ్ఞాత్వా క్రుద్ధో జహ్వాశ్చ రాఘవ || 1.43.35 || 1350
- అపిబత్ తు జలం సర్వం గంగాయాః పరమాద్భుతం |
తతో దేవాః సగంధర్వా ఋషయశ్చ సువిస్మితాః || 1.43.36 || 1351
- పూజయంతి మహాత్మానం జహ్నుం పురుషసత్తమం |
గంగాం చాపి నయంతి స్మ దుహితృత్వే మహాత్మనః || 1.43.37 || 1352
- తతస్తుష్టో మహాతేజాః శ్రోత్రాభ్యామసృజత్ ప్రభుః |
తస్మాజ్జహ్వాసుతా గంగా ప్రోచ్యతే జాహ్నువీతి చ || 1.43.38 || 1353
- జగామ చ పునర్గంగా భగీరథరథానుగా |
సాగరం చాపి సంప్రాప్తా సా సరిత్ప్రవరా తదా || 1.43.39 || 1354
- రసాతలముపాగచ్ఛత్ సిద్ధ్యర్థం తస్య కర్మణః |
భగీరథోఽపి రాజర్షిర్గంగామాదాయ యత్నతః || 1.43.40 || 1355

పితామహాన్ భస్మకృతానపశ్యద్ గతచేతనః |

అథ తద్భస్మనాం రాశిం గంగాసలిలముత్తమం |

ప్లావయత్ పూతపాప్మానః స్వర్గం ప్రాప్తౌ రఘూత్తమ || 1.43.41 ||

1356

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే త్రిచత్వారింశః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ చతుశ్చత్వారింశః సర్గః ॥

భగీరథం ప్రశస్య బ్రహ్మణా తస్మై గంగాజలేన పితృతర్పణం
కర్తుమనుజ్ఞాదానం తత్సర్వం కృత్వా భగీరథస్య స్వపురే గమనం
గంగావతరణోపాఖ్యానస్య మహిమా చ

స గత్వా సాగరం రాజా గంగయానుగతస్తదా |

ప్రవివేశ తలం భూమేర్యత్ర తే భస్మసాత్కృతాః || 1.44.1 ||

1357

భస్మన్యథాప్లతే రామ గంగాయాః సలిలేన వై |

సర్వలోకప్రభుర్బృహ్మ రాజానమిదమబ్రవీత్ || 1.44.2 ||

1358

తారితా నరశార్దూల దివం యాతాశ్చ దేవవత్ |

షష్ఠిః పుత్రసహస్రాణి సగరస్య మహాత్మనః || 1.44.3 ||

1359

సాగరస్య జలం లోకే యావత్స్థాస్యతి పార్థివ |

సగరస్యాత్మజాః సర్వే దివి స్థాస్యంతి దేవవత్ || 1.44.4 ||

1360

ఇయం చ దుహితా జ్యేష్ఠా తవ గంగా భవిష్యతి |

త్వత్కృతేన చ నామ్నాథ లోకే స్థాస్యతి విశ్రుతా || 1.44.5 ||

1361

గంగా త్రిపథగా నామ దివ్యా భాగీరథీతి చ |

త్రీన్ పథో భావయంతీతి తస్మాత్ త్రిపథగా స్మృతా || 1.44.6 ||

1362

పితామహానాం సర్వేషాం త్వమత్ర మనుజాధిప |

కురుష్వ సలిలం రాజన్ ప్రతిజ్ఞామపవర్జయ || 1.44.7 ||

1363

- పూర్వకేణ హి తే రాజంస్తేనాతియశసా తదా |
ధర్మిణాం ప్రవరేణాథ నైష ప్రాప్తో మనోరథః || 1.44.8 || 1364
- తథైవాంశుమతా వత్స లోకేఽప్రతిమతేజసా |
గంగాం ప్రార్థయతా నేతుం ప్రతిజ్ఞా నాపవర్జితా || 1.44.9 || 1365
- రాజర్షిణా గుణవతా మహర్షిసమతేజసా |
మత్తుల్యతపసా చైవ క్షత్రధర్మస్థితేన చ || 1.44.10 || 1366
- దిలీపేన మహాభాగ తవ పిత్రాతితేజసా |
పునర్న శకితా నేతుం గంగాం ప్రార్థయతానఘ || 1.44.11 || 1367
- సా త్వయా సమతిక్రాంతా ప్రతిజ్ఞా పురుషర్షభ |
ప్రాప్తోఽసి పరమం లోకే యశః పరమసమ్మతం || 1.44.12 || 1368
- తచ్చ గంగావతరణం త్వయా కృతమరిందమ |
అనేన చ భవాన్ ప్రాప్తో ధర్మస్యాయతనం మహత్ || 1.44.13 || 1369
- ప్లావయస్వ త్వమాత్మానం నరోత్తమ సదోచితే |
సలిలే పురుషశ్రేష్ఠ శుచిః పుణ్యఫలో భవ || 1.44.14 || 1370
- పితామహానాం సర్వేషాం కురుష్వ సలిలక్రియాం |
స్వస్తి తేఽస్తు గమిష్యామి స్వం లోకం గమ్యతాం నృప || 1.44.15 || 1371
- ఇత్యేవముక్త్వా దేవేశః సర్వలోకపితామహః |
యథాగతం తథాగచ్ఛద్ దేవలోకం మహాయశాః || 1.44.16 || 1372
- భగీరథస్తు రాజర్షిః కృత్వా సలిలముత్తమం |
యథాక్రమం యథాన్యాయం సాగరాణాం మహాయశాః || 1.44.17 || 1373
- కృతోదకః శుచీ రాజా స్వపురం ప్రవివేశ హ |
సమృద్ధార్థో నరశ్రేష్ఠ స్వరాజ్యం ప్రశశాస హ || 1.44.18 || 1374

- ప్రముమోద చ లోకస్తం నృపమాసాద్య రాఘవ |
నష్టశోకః సమృద్ధార్థో బభూవ విగతజ్వరః || 1.44.19 || 1375
- ఏష తే రామ గంగాయా విస్తరోఽభిహితో మయా |
స్వస్తి ప్రాప్నుహి భద్రం తే సంధ్యాకాలోఽతివర్ధతే || 1.44.20 || 1376
- ధన్యం యశస్యమాయుష్యం పుత్ర్యం స్వర్గ్యమథాపి చ |
యః శ్రావయతి విప్రేషు క్షత్రియేష్వితరేషు చ || 1.44.21 || 1377
- ప్రియంతే పితరస్తస్య ప్రియంతే దైవతాని చ |
ఇదమాఖ్యానమాయుష్యం గంగావతరణం శుభం || 1.44.22 || 1378
- యః శృణోతి చ కాకుత్స్థ సర్వాన్ కామానవాప్నుయాత్ |
సర్వే పాపాః ప్రణశ్యంతి ఆయుః కీర్తిశ్చ వర్ధతే || 1.44.23 || 1379
- || ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే చతుశ్చత్వారింశః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ పంచచత్వారింశః సర్గః ॥

దేవైరైత్యైశ్చ క్షీరసాగరస్య మంథనం రుద్రేణ హాలాహలవిషస్య పానం
భగవతో విష్ణోః సాహాయ్యేన మందరాచలస్య పాతాలతః సముద్ధారస్తేన
సాగరస్య మంథనం ధన్వంతరేరప్సరసాం వారుణ్యా ఉచ్చైఃశ్రవసః
కౌస్తుభస్యామృతస్య చ తతః ప్రాదుర్భావః, దేవాసురసంగ్రామే
దైత్యానాం సంహారశ్చ

విశ్వామిత్రవచః శ్రుత్వా రాఘవః సహలక్ష్మణః |

విస్మయం పరమం గత్వా విశ్వామిత్రమథాబ్రవీత్ || 1.45.1 ||

1380

అత్యద్భుతమిదం బ్రహ్మన్ కథితం పరమం త్వయా |

గంగావతరణం పుణ్యం సాగరస్యాపి పూరణం || 1.45.2 ||

1381

క్షణభూతేవ నౌ రాత్రిః సంవృత్తేయం పరంతప |

ఇమాం చింతయతోః సర్వాం నిఖిలేన కథాం తవ || 1.45.3 ||

1382

తస్య సా శర్వరీ సర్వా మమ సౌమిత్రిణా సహ |

జగామ చింతయానస్య విశ్వామిత్ర కథాం శుభాం || 1.45.4 ||

1383

తతః ప్రభాతే విమలే విశ్వామిత్రం తపోధనం |

ఉవాచ రాఘవో వాక్యం కృతాహ్నికమరిందమః || 1.45.5 ||

1384

గతా భగవతీ రాత్రిః శ్రోతవ్యం పరమం శ్రుతం |

తరామ సరితాం శ్రేష్ఠాం పుణ్యాం త్రిపథగాం నదీం || 1.45.6 ||

1385

- నౌరేషా హి సుఖాస్తీర్ణా ఋషీణాం పుణ్యకర్మణాం |
భగవంతమిహ ప్రాప్తం జ్ఞాత్వా త్వరితమాగతా || 1.45.7 || 1386
- తస్య తద్ వచనం శ్రుత్వా రాఘవస్య మహాత్మనః |
సంతారం కారయామాస సన్నిసంఘస్య కౌశికః || 1.45.8 || 1387
- ఉత్తరం తీరమాసాద్య సంపూజ్యర్షిగణం తతః |
గంగాకూలే నివిష్టాస్తే విశాలాం దదృశుః పురీం || 1.45.9 || 1388
- తతో మునివరస్తూర్ణం జగామ సహరాఘవః |
విశాలాం నగరీం రమ్యాం దివ్యాం స్వర్గోపమాం తదా || 1.45.10 || 1389
- అథ రామో మహాప్రాజ్ఞో విశ్వామిత్రం మహామునిం |
పప్రచ్ఛ ప్రాంజలిర్భూత్వా విశాలాముత్తమాం పురీం || 1.45.11 || 1390
- కతమో రాజవంశోఽయం విశాలాయాం మహామునే |
శ్రోతుమిచ్ఛామి భద్రం తే పరం కౌతూహలం హి మే || 1.45.12 || 1391
- తస్య తద్ వచనం శ్రుత్వా రామస్య మునిపుంగవః |
ఆఖ్యాతుం తత్సమారేభే విశాలాయాః పురాతనం || 1.45.13 || 1392
- శ్రూయతాం రామ శక్రస్య కథాం కథయతః శ్రుతాం |
అస్మిన్ దేశే హి యద్ వృత్తం శృణు తత్త్వేన రాఘవ || 1.45.14 || 1393
- పూర్వం కృతయుగే రామ దితేః పుత్రా మహాబలాః |
అదితేశ్చ మహాభాగా వీర్యవంతః సుధార్మికాః || 1.45.15 || 1394
- తతస్తేషాం నరవ్యాఘ్ర బుద్ధిరాసీన్మహాత్మనాం |
అమరా విజరాశ్చైవ కథం స్యామో నిరామయాః || 1.45.16 || 1395
- తేషాం చింతయతాం తత్ర బుద్ధిరాసీన్ విపశ్చితాం |
క్షీరోదమథనం కృత్వా రసం ప్రాప్స్యామ తత్ర వై || 1.45.17 || 1396

- తతో నిశ్చిత్య మథనం యోక్తం కృత్వా చ వాసుకిం |
మంథానం మందరం కృత్వా మమంధురమితౌజసః || 1.45.18 || 1397
- అథ వర్షసహస్రేణ యోకాసర్పశిరాంసి చ |
వమంతోఽతివిషం తత్ర దదంశుర్దశనైః శిలాః || 1.45.19 || 1398
- ఉత్పపాతాగ్నిసంకాశం హాలాహలమహావిషం |
తేన దగ్ధం జగత్ సర్వం సదేవాసురమానుషం || 1.45.20 || 1399
- అథ దేవా మహాదేవం శంకరం శరణార్థినః |
జగ్ముః పశుపతిం రుద్రం త్రాహి త్రాహీతి తుష్టువః || 1.45.21 || 1400
- ఏవముక్తస్తతో దేవైర్దేవదేవేశ్వరః ప్రభుః |
ప్రాదురాసీత్ తతోఽత్రైవ శంఖచక్రధరో హరిః || 1.45.22 || 1401
- ఉవాచైనం స్మృతం కృత్వా రుద్రం శూలధరం హరిః |
దైవతైర్మధ్యమానే తు యత్పూర్వం సముపస్థితం || 1.45.23 || 1402
- తత్ త్వదీయం సురశ్రేష్ఠ సురాణామగ్రతో హి యత్ |
అగ్రపూజామిహ స్థిత్యా గృహాణేదం విషం ప్రభో || 1.45.24 || 1403
- ఇత్యుక్త్వా చ సురశ్రేష్ఠస్తత్రైవాంతరధీయత |
దేవతానాం భయం దృష్ట్వా శ్రుత్వా వాక్యం తు శార్జ్గిణః || 1.45.25 || 1404
- హాలాహలం విషం ఘోరం సంజగ్రాహామృతోపమం |
దేవాన్ విసృజ్య దేవేశో జగామ భగవాన్ హరః || 1.45.26 || 1405
- తతో దేవాసురాః సర్వే మమంధూ రఘునందన |
ప్రవివేశాథ పాతాలం మంథానః పర్వతోత్తమః || 1.45.27 || 1406
- తతో దేవాః సగంధర్వాస్తుష్టువుర్మధుసూదనం |
త్వం గతిః సర్వభూతానాం విశేషేణ దివౌకసాం || 1.45.28 || 1407

- పాలయాస్మాన్ మహాబాహో గిరిముద్ధర్తుమర్హసి |
ఇతి శ్రుత్వా హృషీకేశః కామరం రూపమాస్థితః || 1.45.29 || 1408
- పర్వతం పృష్ఠతః కృత్వా శిశ్యే తత్రోదధౌ హరిః |
పర్వతాగ్రం తు లోకాత్మా హస్తేనాక్రమ్య కేశవః || 1.45.30 || 1409
- దేవానాం మధ్యతః స్థిత్యా మమంథ పురుషోత్తమః |
అథ వర్షసహస్రేణ ఆయుర్వేదమయః పుమాన్ || 1.45.31 || 1410
- ఉదతిష్ఠత్ సుధర్మాత్మా సదండః సకమండలుః |
పూర్వం ధన్వంతరిర్నామ అప్సరాశ్చ సువర్చసః || 1.45.32 || 1411
- అప్సు నిర్మథనాదేవ రసాత్ తస్మాద్ వరస్త్రియః |
ఉత్పేతుర్మనుజశ్రేష్ఠ తస్మాదప్సరసోఽభవన్ || 1.45.33 || 1412
- షష్ఠిః కోట్యోఽభవంతస్తాసామప్సరాణాం సువర్చసాం |
అసంఖ్యేయాస్తు కాకుత్స్థ యాస్తాసాం పరిచారికాః || 1.45.34 || 1413
- న తాః స్మ ప్రతిగృహ్ణంతి సర్వే తే దేవదానవాః |
అప్రతిగ్రహణాదేవ తా వై సాధారణాః స్మృతాః || 1.45.35 || 1414
- వరుణస్య తతః కన్యా వారుణీ రఘునందన |
ఉత్పాత మహాభాగా మార్గమాణా పరిగ్రహం || 1.45.36 || 1415
- దితేః పుత్రా న తాం రామ జగృహుర్వరుణాత్మజాం |
అదితేస్తు సుతా వీర జగృహుస్తామనిందితాం || 1.45.37 || 1416
- అసురాస్తేన దైతేయాః సురాస్తేనాదితేః సుతాః |
హృష్టాః ప్రముదితాశ్చాసన్ వారుణీగ్రహణాత్ సురాః || 1.45.38 || 1417
- ఉచ్చైఃశ్రవా హయశ్రేష్ఠో మణిరత్నం చ కౌస్తుభం |
ఉదతిష్ఠన్నరశ్రేష్ఠ తథైవామృతముత్తమం || 1.45.39 || 1418

- అథ తస్య కృతే రామ మహానాసీత్ కులక్షయః |
అదితేస్తు తతః పుత్రా దితిపుత్రానయోధయన్ || 1.45.40 || 1419
- ఏకతామగమన్ సర్వే అసురా రాక్షసైః సహ |
యుద్ధమాసీన్మహాఘోరం వీర త్రైలోక్యమోహనం || 1.45.41 || 1420
- యదా క్షయం గతం సర్వం తదా విష్ణుర్మహాబలః |
అమృతం సోఽహరత్ తూర్ణం మాయామాన్థాయ మోహినీం || 1.45.42 || 1421
- యే గతాభిముఖం విష్ణుమక్షరం పురుషోత్తమం |
సంపిష్టాస్తే తదా యుద్ధే విష్ణునా ప్రభవిష్ణునా || 1.45.43 || 1422
- అదితేరాత్మజా వీరా దితేః పుత్రాన్ నిజఘ్నిరే |
అస్మిన్ ఘోరే మహాయుద్ధే దైతేయాదిత్యయోర్భృశం || 1.45.44 || 1423
- నిహత్య దితిపుత్రాంస్తు రాజ్యం ప్రాప్య పురందరః |
శశాస ముదితో లోకాన్ సర్వసంఘాన్ సచారణాన్ || 1.45.45 || 1424

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే పంచచత్వారింశః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ షట్పత్వారింశః సర్గః ॥

పుత్రవధాద్ దుఃఖితాయా దితేరింద్రహంతృపుత్రప్రాప్తికామనయా తపః
కర్తుం కశ్యపతోఽనుజ్ఞామాదాయ కుశప్లవే తపఃకరణమింద్రేణ తస్యాః
పరిచరణమశౌచదశాయాం తస్యా గర్భే ప్రవిశ్యేంద్రేణ దితిగర్భస్య సప్తధా
భేదనం

హతేషు తేషు పుత్రేషు దితిః పరమదుఃఖితా |

మారీచం కశ్యపం నామ భర్తారమిదమబ్రవీత్ || 1.46.1 ||

1425

హతపుత్రాస్మి భగవంస్తవ పుత్రైర్మహాబలైః |

శక్రహంతారమిచ్ఛామి పుత్రం దీర్ఘతపోర్జితం || 1.46.2 ||

1426

సాహం తపశ్చరిష్యామి గర్భం మే దాతుమర్హసి |

ఈశ్వరం శక్రహంతారం త్వమనుజ్ఞాతుమర్హసి || 1.46.3 ||

1427

తస్యాస్తద్ వచనం శ్రుత్వా మారీచః కశ్యపస్తదా |

ప్రత్యువాచ మహాతేజా దితిం పరమదుఃఖితాం || 1.46.4 ||

1428

ఏవం భవతు భద్రం తే శుచిర్భవ తపోధనే |

జనయిష్యసి పుత్రం త్వం శక్రహంతారమాహవే || 1.46.5 ||

1429

పూర్ణే వర్షసహస్రే తు శుచిర్యది భవిష్యసి |

పుత్రం త్రైలోక్యహంతారం మత్తస్త్వం జనయిష్యసి || 1.46.6 ||

1430

- ఏవముక్త్వా మహాతేజాః పాణినా సమ్మూర్జితాం |
 తామాలభ్య తతః స్వస్తి ఇత్యుక్త్వా తపసే యయౌ || 1.46.7 || 1431
- గతే తస్మిన్ నరశ్రేష్ఠ దితిః పరమహర్షితా |
 కుశప్లవం సమాసాద్య తపస్తేపే సుదారుణం || 1.46.8 || 1432
- తపస్తస్యాం హి కుర్వత్యాం పరిచర్యాం చకార హ |
 సహస్రాక్షో నరశ్రేష్ఠ పరయా గుణసంపదా || 1.46.9 || 1433
- అగ్నిం కుశాన్ కాష్ఠమపః ఫలం మూలం తథైవ చ |
 న్యవేదయత్ సహస్రాక్షో యచ్ఛాన్యదపి కాంక్షితం || 1.46.10 || 1434
- గాత్రసంవాహనైశ్చైవ శ్రమాపనయనైస్తథా |
 శక్రః సర్వేషు కాలేషు దితిం పరిచచార హ || 1.46.11 || 1435
- పూర్ణే వర్షసహస్రే సా దశోనే రఘునందన |
 దితిః పరమసంహృష్టా సహస్రాక్షమథాబ్రవీత్ || 1.46.12 || 1436
- తపశ్చరంత్యా వర్షాణి దశ వీర్యవతాం వర |
 అవశిష్టాని భద్రం తే భ్రాతరం ద్రక్ష్యసే తతః || 1.46.13 || 1437
- యమహం త్వత్కృతే పుత్ర తమాధాన్యే జయోత్సుకం |
 త్రైలోక్యవిజయం పుత్ర సహ భోక్ష్యసి విజ్వర || 1.46.14 || 1438
- యాచితేన సురశ్రేష్ఠ పిత్రా తవ మహాత్మనా |
 వరో వర్షసహస్రాంతే మమ దత్తః సుతం ప్రతి || 1.46.15 || 1439
- ఇత్యుక్త్వా చ దితిస్తత్ర ప్రాప్తే మధ్యం దినేశ్వరే |
 నిద్రయాపహృతా దేవీ పాదౌ కృత్వాథ శీర్షతః || 1.46.16 || 1440
- దృష్ట్వా తామశుచిం శక్రః పాదయోః కృతమూర్ధజాం |
 శిరఃస్థానే కృతౌ పాదౌ జహాస చ ముమోద చ || 1.46.17 || 1441

తస్యాః శరీరవివరం ప్రవివేశ పురందరః |

గర్భం చ సప్తధా రామ చిచ్ఛేద పరమాత్మవాన్ || 1.46.18 ||

1442

భిద్యమానస్తతో గర్భో వజ్రేణ శతపర్వణా |

రురోద సుస్వరం రామ తతో దితిరబుధ్యత || 1.46.19 ||

1443

మా రుదో మా రుదశ్చేతి గర్భం శక్రోఽభ్యభాషత |

భిభేద చ మహాతేజా రుదంతమపి వాసవః || 1.46.20 ||

1444

న హంతవ్యం న హంతవ్యమిత్యేవ దితిరబ్రవీత్ |

నిష్పపాత తతః శక్రో మాతుర్వచనగౌరవాత్ || 1.46.21 ||

1445

ప్రాంజలిర్వజ్రసహితో దితిం శక్రోఽభ్యభాషత |

అశుచిర్దేవి సుప్తాసి పాదయోః కృతమూర్ధజా || 1.46.22 ||

1446

తదంతరమహం లబ్ధ్వా శక్రహంతారమాహవే |

అభిందం సప్తధా దేవి తన్నే త్వం క్షంతుమర్హసి || 1.46.23 ||

1447

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే షట్చత్వారింశః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ సప్తచత్వారింశః సర్గః ॥

స్వపుత్రాన్ మరుద్గణాన్ దేవలోకే రక్షితుమింద్రం ప్రతి దితేరనురోధః,
ఇంద్రేణ తదాజ్ఞాయాః స్వీకరణం దితితపోవన ఏవేక్ష్యాకుపుత్రేణ విశాలేన
రాజ్ఞా విశాలాభిధాయాః నగర్యా నిర్మాణం తత్రత్యేన తాత్కాలికేన రాజ్ఞా
సుమతినా విశ్వామిత్రస్య సత్కారః

సప్తధా తు కృతే గర్భే దితిః పరమదుఃఖితా |

సహస్రాక్షం దురాధర్షం వాక్యం సానునయాబ్రవీత్ || 1.47.1 ||

1448

మమాపరాధాద్ గర్భోఽయం సప్తధా శకలీకృతః |

నాపరాధో హి దేవేశ తవాత్ర బలసూదన || 1.47.2 ||

1449

ప్రియం త్వత్కృతమిచ్ఛామి మమ గర్భవిపర్యయే |

మరుతాం సప్త సప్తానాం స్థానపాలా భవంతు తే || 1.47.3 ||

1450

వాతస్కంధా ఇమే సప్త చరంతు దివి పుత్రక |

మారుతా ఇతి విఖ్యాతా దివ్యరూపా మమాత్మజాః || 1.47.4 ||

1451

బ్రహ్మలోకం చరత్వేక ఇంద్రలోకం తథాపరః |

దివ్యవాయురితి ఖ్యాతస్తృతీయోఽపి మహాయశాః || 1.47.5 ||

1452

చత్వారస్తు సురశ్రేష్ఠ దిశో వై తవ శాసనాత్ |

సంచరిష్యంతి భద్రం తే కాలేన హి మమాత్మజాః || 1.47.6 ||

1453

- త్వత్కృతేనైవ నామ్నా వై మారుతా ఇతి విశ్రుతాః |
తస్యాస్తద్ వచనం శ్రుత్వా సహస్రాక్షః పురందరః || 1.47.7 || 1454
- ఉవాచ ప్రాంజలిర్వాక్యమితీదం బలసూదనః |
సర్వమేతద్ యథోక్తం తే భవిష్యతి న సంశయః || 1.47.8 || 1455
- విచరిష్యంతి భద్రం తే దేవరూపాస్తవాత్మజాః |
ఏవం తౌ నిశ్చయం కృత్వా మాతాపుత్రౌ తపోవనే || 1.47.9 || 1456
- జగ్ముత్ప్రిదివం రామ కృతార్థావితి నః శ్రుతం |
ఏష దేశః స కాకుత్స్థ మహేంద్రాధ్యుషితః పురా || 1.47.10 || 1457
- దితిం యత్ర తపఃసిద్ధామేవం పరిచచార సః |
ఇక్షాకోస్తు నరవ్యాఘ్ర పుత్రః పరమధార్మికః || 1.47.11 || 1458
- అలంబుషాయాముత్పన్నో విశాల ఇతి విశ్రుతః |
తేన చాసీదిహ స్థానే విశాలేతి పురీ కృతా || 1.47.12 || 1459
- విశాలస్య సుతో రామ హేమచంద్రో మహాబలః |
సుచంద్ర ఇతి విఖ్యాతో హేమచంద్రాదనంతరః || 1.47.13 || 1460
- సుచంద్రతనయో రామ ధూమ్రాశ్వ ఇతి విశ్రుతః |
ధూమ్రాశ్వతనయశ్చాపి సృంజయః సమపద్యత || 1.47.14 || 1461
- సృంజయస్య సుతః శ్రీమాన్ సహదేవః ప్రతాపవాన్ |
కుశాశ్వః సహదేవస్య పుత్రః పరమధార్మికః || 1.47.15 || 1462
- కుశాశ్వస్య మహాతేజాః సోమదత్తః ప్రతాపవాన్ |
సోమదత్తస్య పుత్రస్తు కాకుత్స్థ ఇతి విశ్రుతః || 1.47.16 || 1463
- తస్య పుత్రో మహాతేజాః సంప్రత్యేష పురీమిమాం |
ఆవసత్ పరమప్రఖ్యః సుమతిర్నామ దుర్జయః || 1.47.17 || 1464

- ఇక్షాకోస్తు ప్రసాదేన సర్వే వైశాలికా నృపాః |
 దీర్ఘాయుషో మహాత్మానో వీర్యవంతః సుధార్మికాః || 1.47.18 || 1465
- ఇహోద్య రజనీమేకాం సుఖం స్వప్స్యమహే వయం |
 శ్వః ప్రభాతే నరశ్రేష్ఠ జనకం ద్రష్టుమర్హసి || 1.47.19 || 1466
- సుమతిస్తు మహాతేజా విశ్వామిత్రముపాగతం |
 శ్రుత్వా నరవరశ్రేష్ఠః ప్రత్యాగచ్ఛన్మహాయశాః || 1.47.20 || 1467
- పూజాం చ పరమాం కృత్వా సోపాధ్యాయః సబాంధవః |
 ప్రాంజలిః కుశలం పృష్ట్యా విశ్వామిత్రమథాబ్రవీత్ || 1.47.21 || 1468
- ధన్యోఽస్మ్యనుగృహీతోఽస్మి యస్య మే విషయం మునే |
 సంప్రాప్తో దర్శనం చైవ నాస్తి ధన్యతరో మమ || 1.47.22 || 1469

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే సప్తచత్వారింశః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ అష్టచత్వారింశః సర్గః ॥

రాజ్ఞా సత్కృతస్యైకరాత్రౌ విశాలాయాం కృతవాసస్య మునిసహితస్య
శ్రీరామస్య మిథిలాయాముపస్థానం తత్రత్యశూన్యాశ్రమవిషయే
శ్రీరామస్య జిజ్ఞాసామధిగమ్య విశ్వామిత్రేణ గౌతమపత్న్యా
అహల్యాయాః శాపప్రాప్తేర్వృత్తాంతస్య వర్ణనం

పృష్ట్యా తు కుశలం తత్ర పరస్పరసమాగమే |

కథాంతే సుమతిర్వాక్యం వ్యాజహర మహామునిం || 1.48.1 ||

1470

ఇమౌ కుమారౌ భద్రం తే దేవతుల్యపరాక్రమౌ |

గజసింహగతీ వీరౌ శార్దూలవృషభోపమౌ || 1.48.2 ||

1471

పద్మపత్రవిశాలాక్షౌ ఖడ్గతూణధనుర్ధరౌ |

అశ్వినావివ రూపేణ సముపస్థితయౌవనౌ || 1.48.3 ||

1472

యదృచ్ఛయైవ గాం ప్రాప్తౌ దేవలోకాదివామరౌ |

కథం పద్భ్యామిహ ప్రాప్తౌ కిమర్థం కస్య వా మునే || 1.48.4 ||

1473

భూషయంతావిమం దేశం చంద్రసూర్యావివాంబరం |

పరస్పరేణ సదృశౌ ప్రమాణేంగితచేష్టితైః || 1.48.5 ||

1474

కిమర్థం చ నరశ్రేష్ఠౌ సంప్రాప్తౌ దుర్గమే పథి |

వరాయుధధరౌ వీరౌ శ్రోతుమిచ్ఛామి తత్త్వతః || 1.48.6 ||

1475

- తస్య తద్ వచనం శ్రుత్వా యథావృత్తం న్యవేదయత్ |
 సిద్ధాశ్రమనివాసం చ రాక్షసానాం వధం యథా |
 విశ్వామిత్రవచః శ్రుత్వా రాజా పరమవిస్మితః || 1.48.7 || 1476
- అతిథీ పరమం ప్రాప్తౌ పుత్రౌ దశరథస్య తౌ |
 పూజయామాస విధివత్ సత్కారార్హౌ మహాబలౌ || 1.48.8 || 1477
- తతః పరమసత్కారం సుమతేః ప్రాప్య రాఘవౌ |
 ఉష్య తత్ర నిశామేకాం జగ్ముతుర్మిథిలాం తతః || 1.48.9 || 1478
- తాం దృష్ట్వా మునయః సర్వే జనకస్య పురీం శుభాం |
 సాధు సాధ్వితీ శంసంతో మిథిలాం సమపూజయన్ || 1.48.10 || 1479
- మిథిలోపవనే తత్ర ఆశ్రమం దృశ్య రాఘవః |
 పురాణం నిర్జనం రమ్యం పప్రచ్ఛ మునిపుంగవం || 1.48.11 || 1480
- ఇదమాశ్రమసంకాశం కిం న్విదం మునివర్జితం |
 శ్రోతుమిచ్ఛామి భగవన్ కస్యాయం పూర్వ ఆశ్రమః || 1.48.12 || 1481
- తచ్ఛ్రుత్వా రాఘవేణోక్తం వాక్యం వాక్యవిశారదః |
 ప్రత్యువాచ మహాతేజా విశ్వామిత్రో మహామునిః || 1.48.13 || 1482
- హంత తే కథయిష్యామి శృణు తత్త్వేన రాఘవ |
 యస్యైతదాశ్రమపదం శప్తం కోపాన్మహాత్మనః || 1.48.14 || 1483
- గౌతమస్య నరశ్రేష్ఠ పూర్వమాసీన్మహాత్మనః |
 ఆశ్రమౌ దివ్యసంకాశః సురైరపి సుపూజితః || 1.48.15 || 1484
- స చాత్ర తప ఆతిష్ఠదహల్యాసహితః పురా |
 వర్షపూగాన్యనేకాని రాజపుత్ర మహాయశః || 1.48.16 || 1485

- తస్యాంతరం విదిత్వా చ సహస్రాక్షః శచీపతిః |
మునివేషధరో భూత్వా అహల్యామిదమబ్రవీత్ || 1.48.17 || 1486
- ఋతుకాలం ప్రతీక్షంతే నార్థినః సుసమాహితే |
సంగమం త్వహమిచ్ఛామి త్వయా సహ సుమధ్యమే || 1.48.18 || 1487
- మునివేషం సహస్రాక్షం విజ్ఞాయ రఘునందన |
మతిం చకార దుర్మేధా దేవరాజకుతూహలాత్ || 1.48.19 || 1488
- అథాబ్రవీత్ సురశ్రేష్ఠం కృతార్థేనాంతరాత్మనా |
కృతార్థాస్మి సురశ్రేష్ఠ గచ్ఛ శీఘ్రమితః ప్రభో || 1.48.20 || 1489
- ఆత్మానం మాం చ దేవేశ సర్వథా రక్ష గౌతమాత్ |
ఇంద్రస్తు ప్రహసన్ వాక్యమహల్యామిదమబ్రవీత్ || 1.48.21 || 1490
- సుశ్రోణి పరితుష్టోఽస్మి గమిష్యామి యథాగతం |
ఏవం సంగమ్య తు తదా నిశ్చక్రామోటజాత్ తతః || 1.48.22 || 1491
- స సంభ్రమాత్ త్వరన్ రామ శంకితో గౌతమం ప్రతి |
గౌతమం స దదర్శాథ ప్రవిశంతం మహామునిం || 1.48.23 || 1492
- దేవదానవదుర్ధర్షం తపోబలసమన్వితం |
తీర్థోదకపరిక్లిన్నం దీప్యమానమివానలం || 1.48.24 || 1493
- గృహీతసమిధం తత్ర సకుశం మునిపుంగవం |
దృష్ట్వా సురపతిస్తస్తో విషణ్ణవదనోఽభవత్ || 1.48.25 || 1494
- అథ దృష్ట్వా సహస్రాక్షం మునివేషధరం మునిః |
దుర్వృత్తం వృత్తసంపన్నో రోషాద్ వచనమబ్రవీత్ || 1.48.26 || 1495
- మమ రూపం సమాస్థాయ కృతవానసి దుర్మతే |
అకర్తవ్యమిదం యస్మాద్ విఫలస్త్వం భవిష్యసి || 1.48.27 || 1496

గౌతమేనైవముక్తస్య సురోషేణ మహాత్మనా |

పేతతుర్వృషణౌ భూమౌ సహస్రాక్షస్య తత్క్షణాత్ || 1.48.28 ||

1497

తథా శప్తా చ వై శక్రం భార్యామపి చ శప్తవాన్ |

ఇహ వర్షసహస్రాణి బహూని నివసిష్యసి || 1.48.29 ||

1498

వాతభక్షా నిరాహారా తప్యంతీ భస్మశాయినీ |

అదృశ్యా సర్వభూతానామాశ్రమేఽస్మిన్ వసిష్యసి || 1.48.30 ||

1499

యదా త్వేతద్ వనం ఘోరం రామో దశరథాత్మజః |

ఆగమిష్యతి దుర్ధర్షస్తదా పూతా భవిష్యసి || 1.48.31 ||

1500

తస్యాతిథ్యేన దుర్వృత్తే లోభమోహవివర్జితా |

మత్సకాశం ముదా యుక్తా స్వం వపుర్ధారయిష్యసి || 1.48.32 ||

1501

ఏవముక్త్వా మహాతేజా గౌతమో దుష్టచారిణీం |

ఇమమాశ్రమముత్సృజ్య సిద్ధచారణసేవితే |

హిమవచ్ఛిఖరే రమ్యే తపస్తేపే మహాతపాః || 1.48.33 ||

1502

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే అష్టచత్వారింశః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ ఏకోనపంచాశః సర్గః ॥

పితృభిర్మేషవృషణసంయోగేనేంద్రస్య సవృషణత్వకరణం
శ్రీరామేణాహల్యాయాః సముద్ధారోఽహల్యాగౌతమాభ్యాం శ్రీరామస్య
సత్కారశ్చ

అఫలస్తు తతః శక్రో దేవానగ్నిపురోగమాన్ |

అబ్రవీత్ త్రస్తనయనః సిద్ధగంధర్వచారణాన్ || 1.49.1 ||

1503

కుర్వతా తపసో విఘ్నం గౌతమస్య మహాత్మనః |

క్రోధముత్పాద్య హి మయా సురకార్యమిదం కృతం || 1.49.2 ||

1504

అఫలోఽస్మి కృతస్తేన క్రోధాత్ సా చ నిరాకృతా |

శాపమోక్షేణ మహతా తపోఽస్యాపహృతం మయా || 1.49.3 ||

1505

తన్మాం సురవరాః సర్వే సర్షిసంఘాః సచారణాః |

సురకార్యకరం యూయం సఫలం కర్తుమర్హథ || 1.49.4 ||

1506

శతక్రతోర్వచః శ్రుత్వా దేవాః సాగ్నిపురోగమాః |

పితృదేవానుపేత్యాహుః సర్వే సహ మరుద్గణైః || 1.49.5 ||

1507

అయం మేషః సవృషణః శక్రో హ్యవృషణః కృతః |

మేషస్య వృషణౌ గృహ్య శక్రాయాశు ప్రయచ్ఛత || 1.49.6 ||

1508

- అఫలస్తు కృతో మేషః పరాం తుష్టిం ప్రదాస్యతి |
 భవతాం హర్షణార్థం చ యే చ దాస్యంతి మానవాః |
 అక్షయం హి ఫలం తేషాం యూయం దాస్యథ పుష్కలం || 1.49.7 || 1509
- అగ్నేస్తు వచనం శ్రుత్వా పితృదేవాః సమాగతాః |
 ఉత్పాట్య మేషవృషణౌ సహస్రాక్షే న్యవేశయన్ || 1.49.8 || 1510
- తదాప్రభృతి కాకుత్స్థ పితృదేవాః సమాగతాః |
 అఫలాన్ భుంజతే మేషాన్ ఫలైస్తేషామయోజయన్ || 1.49.9 || 1511
- ఇంద్రస్తు మేషవృషణస్తదాప్రభృతి రాఘవ |
 గౌతమస్య ప్రభావేణ తపసా చ మహాత్మనః || 1.49.10 || 1512
- తదాగచ్ఛ మహాతేజ ఆశ్రమం పుణ్యకర్మణః |
 తారయైనాం మహాభాగామహాల్యాం దేవరూపిణీం || 1.49.11 || 1513
- విశ్వామిత్రవచః శ్రుత్వా రాఘవః సహలక్ష్మణః |
 విశ్వామిత్రం పురస్కృత్య ఆశ్రమం ప్రవివేశ హ || 1.49.12 || 1514
- దదర్శ చ మహాభాగాం తపసా ద్యోతితప్రభాన్ |
 లోక్తైరపి సమాగమ్య దుర్నిరీక్ష్యాం సురాసురైః || 1.49.13 || 1515
- ప్రయత్నాన్నిర్మితాం ధాత్రా దివ్యాం మాయామయామివ |
 ధూమేనాభిపరీతాంగీం దీప్తామగ్నిశిఖామివ || 1.49.14 || 1516
- సతుషారావృతాం సాభ్రాం పూర్ణచంద్రప్రభామివ |
 మధ్యేఽంభసో దురాధర్షాం దీప్తాం సూర్యప్రభామివ || 1.49.15 || 1517
- సా హి గౌతమవాక్యేన దుర్నిరీక్ష్యా బభూవ హ |
 త్రయాణామపి లోకానాం యావద్ రామస్య దర్శనం |
 శాపస్యాంతముపాగమ్య తేషాం దర్శనమాగతా || 1.49.16 || 1518

- రాఘవౌ తు తదా తస్యాః పాదౌ జగృహతుర్ముదా |
స్మరంతీ గౌతమవచః ప్రతిజగ్రాహ సా హి తౌ || 1.49.17 || 1519
- పాద్యమర్ఘ్యం తథాఽఽతిధ్యం చకార సుసమాహితా |
ప్రతిజగ్రాహ కాకుత్స్థో విధిదృష్టేన కర్మణా || 1.49.18 || 1520
- పుష్పవృష్టిర్మహత్వానీద్ దేవదుందుభినిఃస్వనైః |
గంధర్వాప్సరసాం చైవ మహానాసీత్ సముత్సవః || 1.49.19 || 1521
- సాధు సాధ్వీతి దేవాస్తామహల్యాం సమపూజయన్ |
తపోబలవిశుద్ధాంగీం గౌతమస్య వశానుగాం || 1.49.20 || 1522
- గౌతమోఽపి మహాతేజా అహల్యాసహితః సుఖీ |
రామం సంపూజ్య విధివత్ తపస్తేపే మహాతపాః || 1.49.21 || 1523
- రామోఽపి పరమాం పూజాం గౌతమస్య మహామునేః |
సకాశాద్ విధివత్ ప్రాప్య జగామ మిథిలాం తతః || 1.49.22 || 1524

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే ఏకోనపంచాశః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ పంచాశః సర్గః ॥

శ్రీరామప్రభృతీనాం మిథిలాపుర్యాం గమనం జనకేన విశ్వామిత్రస్య
సత్కారస్తస్య శ్రీరామలక్ష్మణయోః పరిచయజిజ్ఞాసా తస్యాః పూర్తిశ్చ

తతః ప్రాగుత్తరాం గత్వా రామః సౌమిత్రిణా సహ |

విశ్వామిత్రం పురస్కృత్య యజ్ఞవాటముపాగమత్ || 1.50.1 ||

1525

రామస్తు మునిశార్దూలమువాచ సహలక్ష్మణః |

సాధ్వీ యజ్ఞసమృద్ధిర్ని జనకస్య మహాత్మనః || 1.50.2 ||

1526

బహూనీహ సహస్రాణి నానాదేశనివాసినాం |

బ్రాహ్మణానాం మహాభాగ వేదాధ్యయనశాలినాం || 1.50.3 ||

1527

ఋషివాటాశ్చ దృశ్యంతే శకటీశతసంకులాః |

దేశో విధీయతాం బ్రహ్మన్ యత్ర వత్స్యామహే వయం || 1.50.4 ||

1528

రామస్య వచనం శ్రుత్వా విశ్వామిత్రో మహామునిః |

నివాసమకరోద్ దేశే వివిక్తే సలిలాన్వితే || 1.50.5 ||

1529

విశ్వామిత్రమనుప్రాప్తం శ్రుత్వా నృపవరస్తదా |

శతానందం పురస్కృత్య పురోహితమనిందితః || 1.50.6 ||

1530

ఋత్విజోఽపి మహాత్మానస్త్యర్హమాదాయ సత్వరం |

ప్రత్యుజ్జగామ సహసా వినయేన సమన్వితః || 1.50.7 ||

1531

- విశ్వామిత్రాయ ధర్మేణ దదౌ ధర్మపురస్కృతం |
ప్రతిగృహ్య తు తాం పూజాం జనకస్య మహాత్మనః || 1.50.8 || 1532
- పప్రచ్ఛ కుశలం రాజ్ఞో యజ్ఞస్య చ నిరామయం |
స తాంశ్చాథ మునీన్ పృష్ట్యా సోపాధ్యాయపురోధసః || 1.50.9 || 1533
- యథార్హమృషిభిః సర్వైః సమాగచ్ఛత్ ప్రహృష్టవత్ |
అథ రాజా మునిశ్రేష్ఠం కృతాంజలిరభాషత || 1.50.10 || 1534
- ఆసనే భగవానాస్తాం సహైభిర్మునిపుంగవైః |
జనకస్య వచః శ్రుత్వా నిషసాద మహామునిః || 1.50.11 || 1535
- పురోధా ఋత్విజశ్చైవ రాజా చ సహమంత్రిభిః |
ఆసనేషు యథాన్యాయముపవిష్టాః సమంతతః || 1.50.12 || 1536
- దృష్ట్వా స నృపతిస్తత్ర విశ్వామిత్రమథాబ్రవీత్ |
అద్య యజ్ఞసమృద్ధిర్మే సఫలా దైవతైః కృతా || 1.50.13 || 1537
- అద్య యజ్ఞఫలం ప్రాప్తం భగవద్దర్శనాన్మయా |
ధన్యోఽస్మ్యనుగృహీతోఽస్మి యస్య మే మునిపుంగవః || 1.50.14 || 1538
- యజ్ఞోపసదనం బ్రహ్మాన్ ప్రాప్తోఽసి మునిభిః సహ |
ద్వాదశాహం తు బ్రహ్మార్షే దీక్షామాహుర్మనీషిణః || 1.50.15 || 1539
- తతో భాగార్థినో దేవాన్ ద్రష్టుమర్హసి కౌశిక |
ఇత్యుక్త్వా మునిశార్ధూలం ప్రహృష్టవదనస్తదా || 1.50.16 || 1540
- పునస్తం పరిపప్రచ్ఛ ప్రాంజలిః ప్రయతో నృపః |
ఇమౌ కుమారౌ భద్రం తే దేవతుల్యపరాక్రమౌ || 1.50.17 || 1541

- గజతుల్యగతీ వీరౌ శార్దూలవృషభోపమా |
 పద్మపత్రవిశాలాక్షౌ ఖడ్గతూణీధనుర్ధరౌ |
 అశ్వినావివ రూపేణ సముపస్థితయౌవనౌ || 1.50.18 || 1542
- యదృచ్ఛయేవ గాం ప్రాప్తౌ దేవలోకాదివామరౌ |
 కథం పద్భ్యామిహ ప్రాప్తౌ కిమర్థం కస్య వా మునే || 1.50.19 || 1543
- వరాయుధధరౌ వీరౌ కస్య పుత్రౌ మహామునే |
 భూషయంతావిమం దేశం చంద్రసూర్యావివాంబరం || 1.50.20 || 1544
- పరస్పరస్య సదృశౌ ప్రమాణేంగితచేష్టితైః |
 కాకపక్షధరౌ వీరౌ శ్రోతుమిచ్ఛామి తత్త్వతః || 1.50.21 || 1545
- తస్య తద్ వచనం శ్రుత్వా జనకస్య మహాత్మనః |
 న్యవేదయదమేయాత్మా పుత్రౌ దశరథస్య తౌ || 1.50.22 || 1546
- సిద్ధాశ్రమనివాసం చ రాక్షసానాం వధం తథా |
 తత్రాగమనమవ్యగ్రం విశాలాయాశ్చ దర్శనం || 1.50.23 || 1547
- అహల్యాదర్శనం చైవ గౌతమేన సమాగమం |
 మహాధనుషి జిజ్ఞాసాం కర్తుమాగమనం తథా || 1.50.24 || 1548
- వీతత్ సర్వం మహాతేజా జనకాయ మహాత్మనే |
 నివేద్య విరరామాథ విశ్వామిత్రో మహామునిః || 1.50.25 || 1549

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే పంచాశః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ ఏకపంచాశః సర్గః ॥

శతానందపృష్టేన విశ్వామిత్రేణ శ్రీరామకర్తృకస్యాహల్యోద్ధారస్య
వృత్తాంతనివేదనం శతానందేన చ శ్రీరామమభినంద్య తం ప్రతి
విశ్వామిత్రపూర్వచరిత్రస్య వర్ణనం

తస్య తద్ వచనం శ్రుత్వా విశ్వామిత్రస్య ధీమతః |

హృష్టరోమా మహాతేజాః శతానందో మహాతపాః || 1.51.1 ||

1550

గౌతమస్య సుతో జ్యేష్ఠస్తపసా ద్యోతితప్రభః |

రామసందర్శనాదేవ పరం విస్మయమాగతః || 1.51.2 ||

1551

ఏతా నిషణ్ణౌ సంప్రేక్ష్య శతానందో నృపాత్మజౌ |

సుఖాసీనౌ మునిశ్రేష్ఠం విశ్వామిత్రమథాబ్రవీత్ || 1.51.3 ||

1552

అపి తే మునిశార్దూల మమ మాతా యశస్వినీ |

దర్శితా రాజపుత్రాయ తపోదీర్ఘముపాగతా || 1.51.4 ||

1553

అపి రామే మహాతేజా మమ మాతా యశస్వినీ |

వన్యైరుపాహరత్ పూజాం పూజార్హే సర్వదేహినాం || 1.51.5 ||

1554

అపి రామాయ కథితం యద్ వృత్తం తత్ పురాతనం |

మమ మాతుర్మహాతేజో దేవేన దురనుష్ఠితం || 1.51.6 ||

1555

అపి కౌశిక భద్రం తే గురుణా మమ సంగతా |

మమ మాతా మునిశ్రేష్ఠ రామసందర్శనాదితః || 1.51.7 ||

1556

- అపి మే గురుణా రామః పూజితః కుశికాత్మజ |
ఇహోగతో మహాతేజాః పూజాం ప్రాప్య మహాత్మనః || 1.51.8 || 1557
- అపి శాంతేన మనసా గురుర్మే కుశికాత్మజ |
ఇహోగతేన రామేణ పూజితేనాభివాదితః || 1.51.9 || 1558
- తచ్ఛ్చూత్వా వచనం తస్య విశ్వామిత్రో మహామునిః |
ప్రత్యువాచ శతానందం వాక్యజ్ఞో వాక్యకోవిదం || 1.51.10 || 1559
- నాతిక్రాంతం మునిశ్రేష్ఠ యత్కర్తవ్యం కృతం మయా |
సంగతా మునినా పత్నీ భార్గవేణేవ రేణుకా || 1.51.11 || 1560
- తచ్ఛ్చూత్వా వచనం తస్య విశ్వామిత్రస్య ధీమతః |
శతానందో మహాతేజా రామం వచనమబ్రవీత్ || 1.51.12 || 1561
- స్వాగతం తే నరశ్రేష్ఠ దిష్ట్యా ప్రాప్తోఽసి రాఘవ |
విశ్వామిత్రం పురస్కృత్య మహర్షిమపరాజితం || 1.51.13 || 1562
- అచింత్యకర్మా తపసా బ్రహ్మర్షిరమితప్రభః |
విశ్వామిత్రో మహాతేజా వేద్వేద్యనం పరమాం గతిం || 1.51.14 || 1563
- నాస్తి ధన్యతరో రామ త్వత్తోఽన్యో భువి కశ్చన |
గోష్ఠా కుశికపుత్రస్తే యేన తప్తం మహత్తపః || 1.51.15 || 1564
- శ్రూయతాం చాభిధాన్యామి కౌశికస్య మహాత్మనః |
యథాబలం యథాతత్త్వం తన్నే నిగదతః శృణు || 1.51.16 || 1565
- రాజాఽఽసీదేష ధర్మాత్మా దీర్ఘకాలమరిందమః |
ధర్మజ్ఞః కృతవిద్యశ్చ ప్రజానాం చ హితే రతః || 1.51.17 || 1566
- ప్రజాపతిసుతస్త్యాసీత్ కుశో నామ మహీపతిః |
కుశస్య పుత్రో బలవాన్ కుశనాభః సుధార్మికః || 1.51.18 || 1567

- కుశనాభసుతస్తాస్వినీద్ గాధిరిత్యేవ విశ్రుతః |
గాధేః పుత్రో మహాతేజా విశ్వామిత్రో మహామునిః || 1.51.19 || 1568
- విశ్వామిత్రో మహాతేజాః పాలయామాస మేదినీం |
బహువర్షసహస్రాణి రాజా రాజ్యమకారయత్ || 1.51.20 || 1569
- కదాచిత్ తు మహాతేజా యోజయిత్వా వరూఢినీం |
అక్షౌహిణీపరివృతః పరిచక్రామ మేదినీం || 1.51.21 || 1570
- నగరాణి చ రాష్ట్రాణి సరితశ్చ మహాగిరీన్ |
ఆశ్రమాన్ క్రమశో రాజా విచరన్నాజగామ హ || 1.51.22 || 1571
- వసిష్ఠస్యాశ్రమపదం నానాపుష్పలతాద్రుమం |
నానామృగగణాకీర్ణం సిద్ధచారణసేవితం || 1.51.23 || 1572
- దేవదానవగంధర్వైః కిన్నరైరుపశోభితం |
ప్రశాంతహరిణాకీర్ణం ద్విజసంఘనిషేవితం || 1.51.24 || 1573
- బ్రహ్మర్షిగణసంకీర్ణం దేవర్షిగణసేవితం |
తపశ్చరణసంసిద్ధైరగ్నికల్పైర్మహాత్మభిః || 1.51.25 || 1574
- సతతం సంకులం శ్రీమద్భ్రహ్మకల్పైర్మహాత్మభిః |
అబ్బక్షైర్వాయుభక్షైశ్చ శీర్ణపర్ణాశనైస్తథా || 1.51.26 || 1575
- ఫలమూలాశనైర్దాంతైర్జితదోషైర్జితేంద్రియైః |
ఋషిభిర్వాసభిల్యైశ్చ జపహోమపరాయణైః || 1.51.27 || 1576
- అన్యైర్వైఖానసైశ్చైవ సమంతాదుపశోభితం |
వసిష్ఠస్యాశ్రమపదం బ్రహ్మలోకమివాపరం |
దదర్శ జయతాం శ్రేష్ఠో విశ్వామిత్రో మహాబలః || 1.51.28 || 1577

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే ఏకపంచాశః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ ద్విపంచాశః సర్గః ॥

వసిష్ఠేన రాజ్ఞో విశ్వామిత్రస్య సత్కారాయ మనోవాంఛితవస్తూని స్రష్టుం
కామధేనుం ప్రత్యాదేశదానం

తం దృష్ట్వా పరమప్రీతో విశ్వామిత్రో మహాబలః |

ప్రణతో వినయాద్ వీరో వసిష్ఠం జపతాం వరం || 1.52.1 ||

1578

స్వాగతం తవ చేత్యుక్తో వసిష్ఠేన మహాత్మనా |

ఆసనం చాస్య భగవాన్ వసిష్ఠో వ్యాదిదేశ హ || 1.52.2 ||

1579

ఉపవిష్టాయ చ తదా విశ్వామిత్రాయ ధీమతే |

యథాన్యాయం మునివరః ఫలమూలముపాహరత్ || 1.52.3 ||

1580

ప్రతిగృహ్య తు తాం పూజాం వసిష్ఠాద్ రాజసత్తమః |

తపోఽగ్నిహోత్రశిష్యేషు కుశలం పర్యవృచ్ఛత || 1.52.4 ||

1581

విశ్వామిత్రో మహాతేజా వనస్పతిగణే తదా |

సర్వత్ర కుశలం ప్రాహ వసిష్ఠో రాజసత్తమం || 1.52.5 ||

1582

సుఖోపవిష్టం రాజానం విశ్వామిత్రం మహాతపాః |

పప్రచ్ఛ జపతాం శ్రేష్ఠో వసిష్ఠో బ్రహ్మణః సుతః || 1.52.6 ||

1583

కచ్చితై కుశలం రాజన్ కచ్చిద్ ధర్మేణ రంజయన్ |

ప్రజాః పాలయసే రాజన్ రాజవృత్తేన ధార్మిక || 1.52.7 ||

1584

- కచ్చితే సంభృతా భృత్యాః కచ్చిత్ తిష్ఠంతి శాసనే |
కచ్చితే విజితాః సర్వే రిపవో రిపుసూదన || 1.52.8 || 1585
- కచ్చిద్ బలేషు కోశేషు మిత్రేషు చ పరంతప |
కుశలం తే నరవ్యాఘ్ర పుత్రపౌత్రే తథానఘ || 1.52.9 || 1586
- సర్వత్ర కుశలం రాజా వసిష్ఠం ప్రత్యుదాహరత్ |
విశ్వామిత్రో మహాతేజా వసిష్ఠం వినయాన్వితం || 1.52.10 || 1587
- కృత్వా తౌ సుచిరం కాలం ధర్మిష్ఠా తాః కథాస్తదా |
ముదా పరమయా యుక్తౌ ప్రీయేతాం తౌ పరస్పరం || 1.52.11 || 1588
- తతో వసిష్ఠో భగవాన్ కథాంతే రఘునందన |
విశ్వామిత్రమిదం వాక్యమువాచ ప్రహసన్నివ || 1.52.12 || 1589
- ఆతిథ్యం కర్తుమిచ్ఛామి బలస్యాస్య మహాబల |
తవ చైవాప్రమేయస్య యథార్హం సంప్రతీచ్ఛ మే || 1.52.13 || 1590
- సత్క్రియాం హి భవానేతాం ప్రతీచ్ఛతు మయా కృతాం |
రాజంస్త్వమతిథిశ్రేష్ఠః పూజనీయః ప్రయత్నతః || 1.52.14 || 1591
- ఏవముక్తో వసిష్ఠేన విశ్వామిత్రో మహామతిః |
కృతమిత్యబ్రవీద్ రాజా పూజావాక్యేన మే త్వయా || 1.52.15 || 1592
- ఫలమూలేన భగవన్ విద్యతే యత్ తవాశ్రమే |
పాద్యేనాచమనీయేన భగవద్ధర్మనేన చ || 1.52.16 || 1593
- సర్వథా చ మహాప్రాజ్ఞ పూజార్హేణ సుపూజితః |
నమస్తేఽస్తు గమిష్యామి మైత్రేణేక్షస్వ చక్షుషా || 1.52.17 || 1594
- ఏవం బ్రువంతం రాజానం వసిష్ఠం పునరేవ హి |
న్యమంత్రయత ధర్మాత్మా పునః పునరుదారధీః || 1.52.18 || 1595

బాధమిత్యేవ గాధేయో వసిష్ఠం ప్రత్యువాచ హ |
యథాప్రియం భగవతస్తథాస్తు మునిపుంగవ || 1.52.19 || 1596

ఏవముక్తస్తథా తేన వసిష్ఠో జపతాం వరః |
ఆజుహోవ తతః ప్రీతః కల్మాషీం ధూతకల్మషాం || 1.52.20 || 1597

ఏహ్యేహి శబలే క్షిప్రం శృణు చాపి వచో మమ |
సబలస్యాస్య రాజర్షేః కర్తుం వ్యవసితోఽస్మ్యహం |
భోజనేన మహార్హేణ సత్కారం సంవిధత్స్వ మే || 1.52.21 || 1598

యస్య యస్య యథాకామం షడ్రసేష్వభిపూజితం |
తత్ సర్వం కామధుగ్ దివ్యే అభివర్ష కృతే మమ || 1.52.22 || 1599

రసేనాన్నేన పానేన లేహ్యచోష్యేణ సంయుతం |
అన్నానాం నిచయం సర్వం సృజస్వ శబలే త్వర || 1.52.23 || 1600

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే ద్విపంచాశః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ త్రిపంచాశః సర్గః ॥

కామధేనుసాహాయ్యేనోత్తమాన్నపానతస్తృప్తేన ససైన్యేన విశ్వామిత్రేణ
వసిష్ఠం ప్రతి కామధేనోరేవ యాచనం వసిష్ఠేన తు తద్యాజ్ఞాయా
అనంగీకరణం

ఏవముక్తా వసిష్ఠేన శబలా శత్రుసూదన |

విదధే కామధుక్ కామాన్ యస్య యస్యేప్పితం యథా || 1.53.1 ||

1601

ఇక్షూన్ మధూంస్తథా లాజాన్ మైరేయాంశ్చ వరాసవాన్ |

పానాని చ మహార్థాణి భక్ష్యాంశ్చోచ్చావచానపి || 1.53.2 ||

1602

ఉష్ణాఢ్యస్యాదనస్యాత్ర రాశయః పర్వతోపమాః |

మృష్టాన్యన్నాని సూపాంశ్చ దధికుల్యాస్తథైవ చ || 1.53.3 ||

1603

నానాస్వాదురసానాం చ ఖాండవానాం తథైవ చ |

భోజనాని సుపూర్ణాని గౌడాని చ సహస్రశః || 1.53.4 ||

1604

సర్వమాసీత్ సుసంతుష్టం హృష్టపుష్టజనాయుతం |

విశ్వామిత్రబలం రామ వసిష్ఠేన సుతర్పితం || 1.53.5 ||

1605

విశ్వామిత్రో హి రాజర్షిర్నృష్టపుష్టస్తదాభవత్ |

సాంతఃపురవరో రాజా సబ్రాహ్మణపురోహితః || 1.53.6 ||

1606

సామాత్యో మంత్రిసహితః సభ్యత్యః పూజితస్తదా |

యుక్తః పరమహర్షేణ వసిష్ఠమిదమబ్రవీత్ || 1.53.7 ||

1607

- పూజితోఽహం త్వయా బ్రహ్మన్ పూజార్హేణ సుసత్కృతః |
శ్రూయతామభిధాస్యామి వాక్యం వాక్యవిశారద || 1.53.8 || 1608
- గవాం శతసహస్రేణ దీయతాం శబలా మమ |
రత్నం హి భగవన్నేతద్ రత్నహరీ చ పార్థివః || 1.53.9 || 1609
- తస్మాన్నే శబలాం దేహి మమైషా ధర్మతో ద్విజ |
ఏవముక్తస్తు భగవాన్ వసిష్ఠో మునిపుంగవః || 1.53.10 || 1610
- విశ్వామిత్రేణ ధర్మాత్మా ప్రత్యువాచ మహీపతిం |
నాహం శతసహస్రేణ నాపి కోటిశతైర్గవాం || 1.53.11 || 1611
- రాజన్ దాస్యామి శబలాం రాశిభీ రజతస్య వా |
న పరిత్యాగమర్హేయం మత్సకాశాదరిందమ || 1.53.12 || 1612
- శాశ్వతీ శబలా మహ్యం కీర్తిరాత్మవతో యథా |
అస్యాం హవ్యం చ కవ్యం చ ప్రాణయాత్రా తథైవ చ || 1.53.13 || 1613
- ఆయత్తమగ్నిహోత్రం చ బలిర్హోమస్తథైవ చ |
స్వాహాకారవషట్కారౌ విద్యాశ్చ వివిధాస్తథా || 1.53.14 || 1614
- ఆయత్తమత్ర రాజర్షే సర్వమేతన్న సంశయః |
సర్వస్వమేతత్ సత్యేన మమ తుష్టికరీ తథా || 1.53.15 || 1615
- కారణైర్బహుభీ రాజన్ న దాస్యే శబలాం తవ |
వసిష్ఠేనైవముక్తస్తు విశ్వామిత్రోఽబ్రవీత్ తదా || 1.53.16 || 1616
- సంరబ్ధతరమత్యర్థం వాక్యం వాక్యవిశారదః |
హైరణ్యకక్షగ్రైవేయాన్ సువర్ణాంకుశభూషితాన్ || 1.53.17 || 1617
- దదామి కుంజరాణాం తే సహస్రాణి చతుర్దశ |
హైరణ్యానాం రథానాం చ శ్వేతాశ్వానాం చతుర్బుజాం || 1.53.18 || 1618

- దదామి తే శతాన్యష్టౌ కింకిణీకవిభూషితాన్ |
హయానాం దేశజాతానాం కులజానాం మహౌజసాం |
సహస్రమేకం దశ చ దదామి తవ సువ్రత || 1.53.19 || 1619
- నానావర్ణవిభక్తానాం వయఃస్థానాం తథైవ చ |
దదామ్యేకాం గవాం కోటిం శబలా దీయతాం మమ || 1.53.20 || 1620
- యావదిచ్ఛసి రత్నాని హిరణ్యం వా ద్విజోత్తమ |
తావద్ దదామి తే సర్వం దీయతాం శబలా మమ || 1.53.21 || 1621
- ఏవముక్తస్తు భగవాన్ విశ్వామిత్రేణ ధీమతా |
న దాస్యామీతి శబలాం ప్రాహ రాజన్ కథంచన || 1.53.22 || 1622
- ఏతదేవ హి మే రత్నమేతదేవ హి మే ధనం |
ఏతదేవ హి సర్వస్యమేతదేవ హి జీవితం || 1.53.23 || 1623
- దర్శశ్చ పౌర్ణమాసశ్చ యజ్ఞాశ్చైవాప్తదక్షిణాః |
ఏతదేవ హి మే రాజన్ వివిధాశ్చ క్రియాస్తథా || 1.53.24 || 1624
- అతోమూలాః క్రియాః సర్వా మమ రాజన్ న సంశయః |
బహునా కిం ప్రలాపేన న దాస్యే కామదోహినీం || 1.53.25 || 1625

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే త్రిపంచాశః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ చతుః పంచాశః సర్గః ॥

విశ్వామిత్రేణ బలాద్ వసిష్ఠధేనోరపహరణం తతో భృశదుఃఖితయా
శబలయా వసిష్ఠస్యాత్రాననుమతిం జ్ఞాత్వా తదాజ్ఞయా శకయవనాదీన్
సృష్ట్వా తైర్విశ్వామిత్రసైన్యస్య సంహరణం

కామధేనుం వసిష్ఠోఽపి యదా న త్యజతే మునిః |

తదాస్య శబలాం రామ విశ్వామిత్రోఽన్వకర్షత || 1.54.1 ||

1626

నీయమానా తు శబలా రామ రాజ్ఞా మహాత్మనా |

దుఃఖితా చింతయామాస రుదంతీ శోకకర్షితా || 1.54.2 ||

1627

పరిత్యక్తా వసిష్ఠేన కిమహం సుమహాత్మనా |

యాహం రాజభృతైర్దీనా హ్రీయేయ భృశదుఃఖితా || 1.54.3 ||

1628

కిం మయాపకృతం తస్య మహర్షేర్భావితాత్మనః |

యన్మామనాగసం దృష్ట్వా భక్తాం త్యజతి ధార్మికః || 1.54.4 ||

1629

ఇతి సంచింతయిత్వా తు నిఃశ్వస్య చ పునః పునః |

జగామ వేగేన తదా వసిష్ఠం పరమౌజసం || 1.54.5 ||

1630

నిర్ధూయ తాంస్తదా భృత్యాఞ్శతశః శత్రుసూదన |

జగామానిలవేగేన పాదమూలం మహాత్మనః || 1.54.6 ||

1631

శబలా సా రుదంతీ చ క్రోశంతీ చేదమబ్రవీత్ |

వసిష్ఠస్యాగ్రతః స్థిత్యా రుదంతీ మేఘనిఃస్వనా || 1.54.7 ||

1632

- భగవన్ కిం పరిత్యక్తా త్వయాహం బ్రహ్మణః సుత |
యస్మాద్ రాజభటా మాం హి నయంతే త్వత్సకాశతః || 1.54.8 || 1633
- ఏవముక్తస్తు బ్రహ్మర్షిరిదం వచనమబ్రవీత్ |
శోకసంతప్తహృదయాం స్వసారమివ దుఃఖితాం || 1.54.9 || 1634
- న త్వాం త్యజామి శబలే నాపి మేఽపకృతం త్వయా |
ఏష త్వాం నయతే రాజా బలాన్మత్తో మహాబలః || 1.54.10 || 1635
- నహి తుల్యం బలం మహ్యం రాజా త్వద్య విశేషతః |
బలీ రాజా క్షత్రియశ్చ పృథివ్యాః పతిరేవ చ || 1.54.11 || 1636
- ఇయమక్షాహిణీ పూర్ణా గజవాజిరథాకులా |
హస్తిధ్వజసమాకీర్ణా తేనాసౌ బలవత్తరః || 1.54.12 || 1637
- ఏవముక్తా వసిష్ఠేన ప్రత్యువాచ వినీతవత్ |
వచనం వచనజ్ఞా సా బ్రహ్మర్షిమతులప్రభం || 1.54.13 || 1638
- న బలం క్షత్రియస్యాహుర్బ్రాహ్మణా బలవత్తరాః |
బ్రహ్మన్ బ్రహ్మబలం దివ్యం క్షాత్రాచ్చ బలవత్తరం || 1.54.14 || 1639
- అప్రమేయం బలం తుభ్యం న త్వయా బలవత్తరః |
విశ్వామిత్రో మహావీర్యస్తేజస్తవ దురాసదం || 1.54.15 || 1640
- నియుంక్ష్వ మాం మహాతేజస్త్వం బ్రహ్మబలసంభృతాం |
తస్య దర్పం బలం యత్నం నాశయామి దురాత్మనః || 1.54.16 || 1641
- ఇత్యుక్తస్తు తయా రామ వసిష్ఠస్తు మహాయశాః |
సృజన్వేతి తదోవాచ బలం పరబలార్దనం || 1.54.17 || 1642
- తస్య తద్ వచనం శ్రత్వా సురభిః సాస్పృజత్ తదా |
తస్యా హుంభారవోత్సృష్టాః పహ్లావాః శతశో నృప || 1.54.18 || 1643

నాశయంతి బలం సర్వం విశ్వామిత్రస్య పశ్యతః |
స రాజా పరమక్రుద్ధః క్రోధవిస్ఫారితేక్షణః || 1.54.19 || 1644

పహ్లావాన్ నాశయామాస శస్త్రైరుచ్ఛావచైరపి |
విశ్వామిత్రార్దితాన్ దృష్ట్వా పహ్లావాఞ్శతశస్తదా || 1.54.20 || 1645

భూయ ఏవాస్సృజద్ ఘోరాంఛకాన్ యవనమిశ్రితాన్ |
తైరాసీత్ సంవృతా భూమిః శక్తైర్యవనమిశ్రితైః || 1.54.21 || 1646

ప్రభావద్భిర్మహావీర్వైర్దేమకింజల్కసన్నిభైః |
తీక్ష్ణాసిపట్టిశధర్వైర్దేమవర్ణాంబరావృతైః || 1.54.22 || 1647

నిర్దగ్ధం తద్బలం సర్వం ప్రదీప్తైరివ పావకైః |
తతోఽస్త్రాణి మహాతేజా విశ్వామిత్రో ముమోచ హ |
తైస్తే యవనకాంబోజా బర్బరాశ్చాకులీకృతాః || 1.54.23 || 1648

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే చతుః పంచాశః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ పంచపంచాశః సర్గః ॥

స్వీయే పుత్రశతేఽఖిలే సైన్యే చ వినష్టే విశ్వామిత్రేణ తపః కృత్వా శివం
సంతోష్య తతో దివ్యాస్త్రాణ్యుపలభ్య తేషాం వసిష్ఠాశ్రమే ప్రయోగకరణం
తదస్త్రాణి వారయితుం బ్రహ్మదండముద్యమ్య వసిష్ఠస్య
విశ్వామిత్రసమక్షేఽవస్థానం

తతస్తానాకులాన్ దృష్ట్వా విశ్వామిత్రాస్తమోహితాన్ |

వసిష్ఠశ్చోదయామాస కామధుక్ సృజ యోగతః || 1.55.1 ||

1649

తస్యా హుంకారతో జాతాః కాంబోజా రవిసన్నిభాః |

ఊధసశ్చాధ సంభూతా బర్బరాః శస్త్రపాణయః || 1.55.2 ||

1650

యోనిదేశాచ్చ యవనాః శకృద్దేశాచ్చకాః స్పృతాః |

రోమకూపేషు వ్లేచ్ఛాశ్చ హారీతాః సకిరాతకాః || 1.55.3 ||

1651

తైస్తన్నిషూదితం సర్వం విశ్వామిత్రస్య తత్క్షణాత్ |

సపదాతిగజం సాశ్వం సరథం రఘునందన || 1.55.4 ||

1652

దృష్ట్వా నిషూదితం సైన్యం వసిష్ఠేన మహాత్మనా |

విశ్వామిత్రసుతానాం తు శతం నానావిధాయుధం || 1.55.5 ||

1653

అభ్యధావత్ సుసంక్రుద్ధం వసిష్ఠం జపతాం వరం |

హుంకారేణైవ తాన్ సర్వాన్ నిర్దదాహ మహానృషిః || 1.55.6 ||

1654

- తే సాశ్వరథపాదాతా వసిష్ఠేన మహాత్మనా |
భస్మీకృతా ముహూర్తేన విశ్వామిత్రసుతాస్తథా || 1.55.7 || 1655
- దృష్ట్వా వినాశితాన్ సర్వాన్ బలం చ సుమహాయశాః |
సప్రీడం చింతయావిష్టో విశ్వామిత్రోఽభవత్ తదా || 1.55.8 || 1656
- సముద్ర ఇవ నిర్వేగో భగ్నద్రంష్ట్ర ఇవోరగః |
ఉపరక్త ఇవాదిత్యః సద్యో నిష్క్రభతాం గతః || 1.55.9 || 1657
- హతపుత్రబలో దీనో లూనపక్ష ఇవ ద్విజః |
హతసర్వబలోత్సాహో నిర్వేదం సమపద్యత || 1.55.10 || 1658
- స పుత్రమేకం రాజ్యాయ పాలయేతి నియుజ్య చ |
పృథివీం క్షత్రధర్మేణ వనమేవాభ్యపద్యత || 1.55.11 || 1659
- స గత్వా హిమవత్పార్శ్వే కిన్నరీరగసేవితం |
మహాదేవప్రసాదార్థం తపస్తేపే మహాతపాః || 1.55.12 || 1660
- కేనచిత్ త్వథ కాలేన దేవేశో వృషభధ్వజః |
దర్శయామాస వరదో విశ్వామిత్రం మహామునిం || 1.55.13 || 1661
- కిమర్థం తవ్యసే రాజన్ బ్రూహి యత్ తే వివక్షితం |
వరదోఽస్మి వరో యస్తే కాంక్షితః సోఽభిధీయతాం || 1.55.14 || 1662
- ఏవముక్తస్తు దేవేన విశ్వామిత్రో మహాతపాః |
ప్రణిపత్య మహాదేవం విశ్వామిత్రోఽబ్రవీదిదం || 1.55.15 || 1663
- యది తుష్టో మహాదేవ ధనుర్వేదో మమానఘ |
సాంగోపాంగోపనిషదః సరహస్యః ప్రదీయతాం || 1.55.16 || 1664
- యాని దేవేషు చాస్త్రాణి దానవేషు మహర్షిషు |
గంధర్వయక్షరక్షసు ప్రతిభాంతు మమానఘ || 1.55.17 || 1665

- తవ ప్రసాదాద్ భవతు దేవదేవ మమేప్పితం |
ఏవమన్వీతి దేవేశో వాక్యముక్త్వా గతస్తదా || 1.55.18 || 1666
- ప్రాప్య చాస్త్రాణి దేవేశాద్ విశ్వామిత్రో మహాబలః |
దర్పణ మహతా యుక్తో దర్పపూర్ణోఽభవత్ తదా || 1.55.19 || 1667
- వివర్ధమానో వీర్యేణ సముద్ర ఇవ పర్వణి |
హతం మేనే తదా రామ వసిష్ఠమృషిసత్తమం || 1.55.20 || 1668
- తతో గత్వాఽఽశ్రమపదం ముమోచాస్త్రాణి పార్థివః |
యైస్తత్ తపోవనం నామ నిర్దగ్ధం చాస్త్రతేజసా || 1.55.21 || 1669
- ఉదీర్యమాణమస్తం తద్ విశ్వామిత్రస్య ధీమతః |
దృష్ట్వా విప్రద్రుతా భీతా మునయః శతశో దిశః || 1.55.22 || 1670
- వసిష్ఠస్య చ యే శిష్యా యే చ వై మృగపక్షిణః |
విద్రవంతి భయాద్ భీతా నానాదిగ్భ్యః సహస్రశః || 1.55.23 || 1671
- వసిష్ఠస్యాశ్రమపదం శూన్యమాసీన్మహాత్మనః |
ముహూర్తమివ నిశబ్దమాసీదీరిణసన్నిభం || 1.55.24 || 1672
- వదతో వై వసిష్ఠస్య మా భైరితి ముహుర్ముహుః |
నాశయామ్యద్య గాధేయం నీహారమివ భాస్కరః || 1.55.25 || 1673
- ఏవముక్త్వా మహాతేజా వసిష్ఠో జపతాం వరః |
విశ్వామిత్రం తదా వాక్యం సరోషమిదమబ్రవీత్ || 1.55.26 || 1674
- ఆశ్రమం చిరసంవృద్ధం యద్ వినాశితవానసి |
దురాచారో హి యన్మాఢస్తస్మాత్ త్వం న భవిష్యసి || 1.55.27 || 1675
- ఇత్యుక్త్వా పరమక్రుద్ధో దండముద్యమ్య సత్వరః |
విధూమ ఇవ కాలాగ్నిర్యమదండమివాపరం || 1.55.28 || 1676

॥ ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే పంచపంచాశః సర్గః ॥

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ షట్పంచాశః సర్గః ॥

విశ్వామిత్రేణ వసిష్ఠస్యోపరి వివిధదివ్యాస్త్రాణాం ప్రయోగో వసిష్ఠేన
బ్రహ్మదండాదేవ తేషాం శమనం తతో బ్రాహ్మణత్వప్రాప్తయే
విశ్వామిత్రస్య తపః కర్తుం నిశ్చయః

ఏవముక్తో వసిష్ఠేన విశ్వామిత్రో మహాబలః |

ఆగ్నేయమస్తముద్దిశ్య తిష్ఠ తిష్ఠేతి చాబ్రవీత్ || 1.56.1 ||

1677

బ్రహ్మదండం సముద్యమ్య కాలదండమివాపరం |

వసిష్ఠో భగవాన్ క్రోధాదిదం వచనమబ్రవీత్ || 1.56.2 ||

1678

క్షత్రబంధో స్థితోఽస్మ్యేష యద్ బలం తద్ విదర్శయ |

నాశయామ్యద్య తే దర్పం శస్త్రస్య తవ గాధిజ || 1.56.3 ||

1679

క్వ చ తే క్షత్రియబలం క్వ చ బ్రహ్మబలం మహత్ |

పశ్య బ్రహ్మబలం దివ్యం మమ క్షత్రియపాంసన || 1.56.4 ||

1680

తస్యాస్త్రం గాధిపుత్రస్య ఘోరమాగ్నేయముత్తమం |

బ్రహ్మదండేన తచ్ఛాంతమగ్నేర్వేగ ఇవాంభసా || 1.56.5 ||

1681

వారుణం చైవ రౌద్రం చ ఐంద్రం పాశుపతం తథా |

ఐషీకం చాపి చిక్షేప కుపితో గాధినందనః || 1.56.6 ||

1682

మానవం మోహనం చైవ గాంధర్వం స్వాపనం తథా |

జృంభణం మాదనం చైవ సంతాపనవిలాపనే || 1.56.7 ||

1683

- శోషణం దారణం చైవ వజ్రమస్త్రం సుదుర్జయం |
బ్రహ్మపాశం కాలపాశం వారుణం పాశమేవ చ || 1.56.8 || 1684
- పినాకమస్త్రం దయితం శుష్కార్ద్రే అశనీ తథా |
దండాస్త్రమథ పైశాచం క్రౌంచమస్త్రం తథైవ చ || 1.56.9 || 1685
- ధర్మచక్రం కాలచక్రం విష్ణుచక్రం తథైవ చ |
వాయవ్యం మథనం చైవ అస్త్రం హయశిరస్తథా || 1.56.10 || 1686
- శక్తిద్వయం చ చిక్షేప కంకాలం ముసలం తథా |
వైద్యాధరం మహాస్త్రం చ కాలాస్త్రమథ దారుణం || 1.56.11 || 1687
- త్రిశూలమస్త్రం ఘోరం చ కాపాలమథ కంకణం |
ఏతాన్యస్త్రాణి చిక్షేప సర్వాణి రఘునందన || 1.56.12 || 1688
- వసిష్ఠే జపతాం శ్రేష్ఠే తదద్భుతమివాభవత్ |
తాని సర్వాణి దండేన గ్రసతే బ్రహ్మణః సుతః || 1.56.13 || 1689
- తేషు శాంతేషు బ్రహ్మస్త్రం క్షిప్తవాన్ గాధినందనః |
తదస్త్రముద్యతం దృష్ట్వా దేవాః సాగ్నిపురోగమాః || 1.56.14 || 1690
- దేవర్షయశ్చ సంభ్రాంతా గంధర్వాః సమహోరగాః |
త్రైలోక్యమాసీత్ సంత్రస్తం బ్రహ్మస్త్రే సముదీరితే || 1.56.15 || 1691
- తదవ్యస్తం మహాఘోరం బ్రాహ్మం బ్రాహ్మణ తేజసా |
వసిష్ఠో గ్రసతే సర్వం బ్రహ్మదండేన రాఘవ || 1.56.16 || 1692
- బ్రహ్మస్త్రం గ్రసమానస్య వసిష్ఠస్య మహాత్మనః |
త్రైలోక్యమోహనం రౌద్రం రూపమాసీత్ సుదారుణం || 1.56.17 || 1693
- రోమకూపేషు సర్వేషు వసిష్ఠస్య మహాత్మనః |
మరీచ్య ఇవ నిష్పేతురగ్నేర్ధూమాకులార్చిషః || 1.56.18 || 1694

ప్రాజ్వలద్ బ్రహ్మదండశ్చ వసిష్ఠస్య కరోద్యతః |

విధూమ ఇవ కాలాగ్నేర్యమదండ ఇవాపరః || 1.56.19 ||

1695

తతోఽస్తువన్ మునిగణా వసిష్ఠం జపతాం వరం |

అమోఘం తే బలం బ్రహ్మాస్తేజో ధారయ తేజసా || 1.56.20 ||

1696

నిగృహీతస్త్వయా బ్రహ్మన్ విశ్వామిత్రో మహాబలః |

అమోఘం తే బలం శ్రేష్ఠ లోకాః సంతు గతవ్యథాః || 1.56.21 ||

1697

ఏవముక్తో మహాతేజాః శమం చక్రే మహాబలః |

విశ్వామిత్రో వినికృతో వినిఃశ్వస్యేదమబ్రవీత్ || 1.56.22 ||

1698

ధిగ్ బలం క్షత్రియబలం బ్రహ్మాతేజోబలం బలం |

ఏకేన బ్రహ్మదండేన సర్వాస్తాణి హతాని మే || 1.56.23 ||

1699

తదేతత్ ప్రసమీక్ష్యాహం ప్రసన్నేంద్రియమానసః |

తపో మహత్ సమాస్థాస్యే యద్ వై బ్రహ్మత్వకారణం || 1.56.24 ||

1700

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే షట్పంచాశః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ సప్తపంచాశః సర్గః ॥

విశ్వామిత్రస్య తపఃకరణం త్రిశంకోః స్వీయం యజ్ఞం కారయితుం వసిష్ఠం
ప్రతి ప్రార్థనా, తేన ప్రత్యాఖ్యాతేన రాజ్ఞా గురుపుత్రాణాం సన్నిధిముపేత్య
స్వాభిప్రాయస్య నివేదనం

తతః సంతప్తహృదయః స్మరన్నిగ్రహమాత్మనః |

వినిఃశ్వస్య వినిఃశ్వస్య కృతవైరో మహాత్మనా || 1.57.1 ||

1701

స దక్షిణాం దిశం గత్వా మహిష్యా సహ రాఘవ |

తతాప పరమం ఘోరం విశ్వామిత్రో మహాతపాః || 1.57.2 ||

1702

ఫలమూలాశనో దాంతశ్చచార పరమం తపః |

అథాస్య జజ్ఞిరే పుత్రాః సత్యధర్మపరాయణాః || 1.57.3 ||

1703

హవిష్ఠందో మధుష్ఠందో దృఢనేత్రో మహారథః |

పూర్ణే వర్షసహస్రే తు బ్రహ్మ లోకపితామహాః || 1.57.4 ||

1704

అబ్రవీన్మధురం వాక్యం విశ్వామిత్రం తపోధనం |

జితా రాజర్షిలోకాస్తే తపసా కుశికాత్మజ || 1.57.5 ||

1705

అనేన తపసా త్వాం హి రాజర్షిరితి విద్యుహే |

ఏవముక్త్వా మహాతేజా జగామ సహ దైవతైః || 1.57.6 ||

1706

త్రివిష్టపం బ్రహ్మలోకం లోకానాం పరమేశ్వరః |

విశ్వామిత్రోఽపి తచ్చుత్వా హ్రీయా కించిదవాఙ్ముఖః || 1.57.7 ||

1707

- దుఃఖేన మహతావిష్టః సమన్యరిదమబ్రవీత్ |
తపశ్చ సుమహత్ తప్తం రాజర్షిరితి మాం విదుః || 1.57.8 || 1708
- దేవాః సర్షిగణాః సర్వే నాస్తి మన్యే తపః ఫలం |
ఏవం నిశ్చిత్వ మనసా భూయ ఏవ మహాతపాః || 1.57.9 || 1709
- తపశ్చచార ధర్మాత్మా కాకుత్స్థ పరమాత్మవాన్ |
ఏతస్మిన్నేవ కాలే తు సత్యవాదీ జితేంద్రియః || 1.57.10 || 1710
- త్రిశంకురితి విఖ్యాత ఇక్ష్వాకుకులవర్ధనః |
తస్య బుద్ధిః సముత్పన్నా యజేయమితి రాఘవ || 1.57.11 || 1711
- గచ్ఛేయం స్వశరీరేణ దేవతానాం పరాం గతిం |
వసిష్ఠం స సమాహూయ కథయామాస చింతితం || 1.57.12 || 1712
- అశక్యమితి చాప్యుక్తో వసిష్ఠేన మహాత్మనా |
ప్రత్యాఖ్యాతో వసిష్ఠేన స యయౌ దక్షిణాం దిశం || 1.57.13 || 1713
- తతస్తత్కర్మసిద్ధ్యర్థం పుత్రాంస్తస్య గతో నృపః |
వాసిష్ఠా దీర్ఘతపసస్తపో యత్ర హి తేపిరే || 1.57.14 || 1714
- త్రిశంకుస్తు మహాతేజాః శతం పరమభాస్వరం |
వసిష్ఠపుత్రాన్ దదృశే తప్యమానాన్ మనస్వినః || 1.57.15 || 1715
- సోఽభిగమ్య మహాత్మానః సర్వానేవ గురోః సుతాన్ |
అభివాద్యానుపూర్వేణ హ్రీయా కించిదవాఙ్ముఖః || 1.57.16 || 1716
- అబ్రవీత్ స మహాత్మానః సర్వానేవ కృతాంజలిః |
శరణం వః ప్రపన్నోఽహం శరణ్యాఞ్శారణం గతః || 1.57.17 || 1717
- ప్రత్యాఖ్యాతో హి భద్రం వో వసిష్ఠేన మహాత్మనా |
యష్టుకామో మహాయజ్ఞం తదనుజ్ఞాతుమర్హథ || 1.57.18 || 1718

- గురుపుత్రానహం సర్వాన్ నమస్కృత్య ప్రసాదయే |
శిరసా ప్రణతో యాచే బ్రాహ్మణాంస్తపసి స్థితాన్ || 1.57.19 || 1719
- తే మాం భవంతః సిద్ధ్యర్థం యాజయంతు సమాహితాః |
సశరీరో యథాహం వై దేవలోకమవాప్నుయాం || 1.57.20 || 1720
- ప్రత్యాఖ్యాతో వసిష్ఠేన గతిమన్యాం తపోధనాః |
గురుపుత్రాన్పుతే సర్వాన్ నాహం పశ్యామి కాంచన || 1.57.21 || 1721
- ఇక్ష్వాకూణాం హి సర్వేషాం పురోధాః పరమా గతిః |
తస్మాదనంతరం సర్వే భవంతో దైవతం మమ || 1.57.22 || 1722
- || ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే సప్తపంచాశః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ అష్టపంచాశః సర్గః ॥

గురుపుత్రైర్నిర్భర్తన్య తస్మై గృహం గంతుమాజ్ఞాప్రదానమన్యం గురుం
వరీతుముద్యతాయ రాజ్ఞే శాపదానం చ, తేషాం శాపేన చాండాలత్వం
గతస్య త్రిశంకోర్విశ్వామిత్రమాశ్రయితుం తతో గమనం

తతస్త్రిశంకోర్వచనం శ్రుత్వా క్రోధసమన్వితం |

ఋషిపుత్రశతం రామ రాజానమిదమబ్రవీత్ || 1.58.1 ||

1723

ప్రత్యాఖ్యాతోఽసి దుర్మేధో గురుణా సత్యవాదినా |

తం కథం సమతిక్రమ్య శాఖాంతరముపేయివాన్ || 1.58.2 ||

1724

ఇక్ష్వాకూణాం హి సర్వేషాం పురోధాః పరమా గతిః |

న చాతిక్రమితుం శక్యం వచనం సత్యవాదినః || 1.58.3 ||

1725

అశక్యమితి సోవాచ వసిష్ఠో భగవాన్పుషిః |

తం వయం వై సమాహర్తుం క్రతుం శక్తాః కథంచన || 1.58.4 ||

1726

బాలిశస్త్వం నరశ్రేష్ఠ గమ్యతాం స్వపురం పునః |

యాజనే భగవాన్సక్తస్త్రైలోక్యస్యాపి పార్థివ || 1.58.5 ||

1727

అవమానం కథం కర్తుం తస్య శక్త్యామహే వయం |

తేషాం తద్ వచనం శ్రుత్వా క్రోధపర్యాకులాక్షరం || 1.58.6 ||

1728

స రాజా పునరేవైతానిదం వచనమబ్రవీత్ |

ప్రత్యాఖ్యాతో భగవతా గురుపుత్రైస్తథైవ హి || 1.58.7 ||

1729

- అన్యాం గతిం గమిష్యామి స్వస్తి వోఽస్తు తపోధనాః |
ఋషిపుత్రాస్తు తచ్ఛ్రుత్వా వాక్యం ఘోరాభిసంహితం || 1.58.8 || 1730
- శేషః పరమసంక్రుద్ధాశ్చండాలత్వం గమిష్యసి |
ఇత్యుక్త్వా తే మహాత్మానో వివిశుః స్వం స్వమాశ్రమం || 1.58.9 || 1731
- అథ రాత్ర్యాం వ్యతీతాయాం రాజా చండాలతాం గతః |
నీలవస్త్రధరో నీలః పురుషో ధ్వస్తమూర్ధజః || 1.58.10 || 1732
- చిత్త్యమాల్యాంగరాగశ్చ ఆయసాభరణోఽభవత్ |
తం దృష్ట్వా మంత్రిణః సర్వే త్యజ్య చండాలరూపిణం || 1.58.11 || 1733
- ప్రాద్రవన్ సహితా రామ పౌరా యేఽస్యానుగామినః |
ఏకో హి రాజా కాకుత్స్థః జగామ పరమాత్మవాన్ || 1.58.12 || 1734
- దహ్యామానో దివారాత్రం విశ్వామిత్రం తపోధనం |
విశ్వామిత్రస్తు తం దృష్ట్వా రాజానం విఫలీకృతం || 1.58.13 || 1735
- చండాలరూపిణం రామ మునిః కారుణ్యమాగతః |
కారుణ్యాత్ స మహాతేజా వాక్యం పరమధార్మికః || 1.58.14 || 1736
- ఇదం జగాద భద్రం తే రాజానం ఘోరదర్శనం |
కిమాగమనకార్యం తే రాజపుత్ర మహాబల || 1.58.15 || 1737
- అయోధ్యాధిపతే వీర శాపాచ్ఛండాలతాం గతః |
అథ తద్వాక్యమాకర్ణ్య రాజా చండాలతాం గతః || 1.58.16 || 1738
- అబ్రవీత్ ప్రాంజలిర్వాక్యం వాక్యజ్ఞో వాక్యకోవిదం |
ప్రత్యాఖ్యాతోఽస్మి గురుణా గురుపుత్రైస్తథైవ చ || 1.58.17 || 1739
- అనవాప్యైవ తం కామం మయా ప్రాప్తో విపర్యయః |
సశరీరో దివం యాయామితి మే సౌమ్యదర్శన || 1.58.18 || 1740

- మయా చేష్టం క్రతుశతం తచ్చ నావాప్యతే ఫలం |
అన్యతం నోక్తపూర్వం మే న చ వక్ష్యే కదాచన || 1.58.19 || 1741
- కృచ్ఛేష్వపి గతః సౌమ్య క్షత్రధర్మేణ తే శపే |
యజ్ఞైర్భహువిధైరిష్టం ప్రజా ధర్మేణ పాలితాః || 1.58.20 || 1742
- గురవశ్చ మహాత్మానః శీలవృత్తేన తోషితాః |
ధర్మే ప్రయతమానస్య యజ్ఞం చాహర్తుమిచ్ఛతః || 1.58.21 || 1743
- పరితోషం న గచ్ఛంతి గురవో మునిపుంగవ |
దైవమేవ పరం మన్యే పౌరుషం తు నిరర్థకం || 1.58.22 || 1744
- దైవేనాక్రమ్యతే సర్వం దైవం హి పరమా గతిః |
తస్య మే పరమార్తస్య ప్రసాదమభికాంక్షతః |
కర్తుమర్హసి భద్రం తే దైవోపహతకర్మణః || 1.58.23 || 1745
- నాన్యాం గతిం గమిష్యామి నాన్యచ్ఛరణమస్తి మే |
దైవం పురుషకారేణ నివర్తయితుమర్హసి || 1.58.24 || 1746

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే అష్టపంచాశః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ ఏకోనషష్ఠితమః సర్గః ॥

విశ్వామిత్రేణ త్రిశంకుమాశ్వాస్య తదీయం యజ్ఞం
కారయితుమృషీణామామంత్రణం స్వవాక్యమనంగీకృతవతాం
సమహోదయానాం మునిపుత్రాణాం శాపద్వారా వినాశనం చ

ఉక్తవాక్యం తు రాజానం కృపయా కుశికాత్మజః |

అబ్రవీన్మధురం వాక్యం సాక్షాచ్ఛండాలతాం గతం || 1.59.1 ||

1747

ఇక్షాకో స్వాగతం వత్స జానామి త్వాం సుధార్మికం |

శరణం తే ప్రదాస్యామి మా భైషీర్ఘ్యపపుంగవ || 1.59.2 ||

1748

అహమామంత్రయే సర్వాన్ మహర్షీన్ పుణ్యకర్మణః |

యజ్ఞసాహ్యకరాన్ రాజంస్తతో యక్ష్యసి నిర్వృతః || 1.59.3 ||

1749

గురుశాపకృతం రూపం యదిదం త్వయి వర్తతే |

అనేన సహ రూపేణ సశరీరో గమిష్యసి || 1.59.4 ||

1750

హస్తప్రాప్తమహం మన్యే స్వర్గం తవ నరాధిప |

యస్త్యం కౌశికమాగమ్య శరణ్యం శరణాగతః || 1.59.5 ||

1751

ఏవముక్త్వా మహాతేజాః పుత్రాన్ పరమధార్మికాన్ |

వ్యాదిదేశ మహాప్రాజ్ఞాన్ యజ్ఞసంభారకారణాత్ || 1.59.6 ||

1752

సర్వాఞ్శిష్యాన్ సమాహూయ వాక్యమేతదువాచ హ |

సర్వాన్మృషీన్ సవాసిష్ఠానానయధ్వం మమాజ్ఞయా || 1.59.7 ||

1753

- సశిష్యాన్ సుహృదశ్చైవ సర్వీజః సుబహుశ్రుతాన్ |
యదన్యో వచనం బ్రూయాన్మద్వాక్యబలచోదితః || 1.59.8 || 1754
- తత్ సర్వమఖిలేనోక్తం మమాభ్యేయమనాదృతం |
తస్య తద్ వచనం శ్రుత్వా దిశో జగ్ముస్తదాజ్ఞయా || 1.59.9 || 1755
- ఆజగ్మురథ దేశేభ్యః సర్వేభ్యో బ్రహ్మవాదినః |
తే చ శిష్యాః సమాగమ్య ముని జ్వలితతేజసం || 1.59.10 || 1756
- ఊచుశ్చ వచనం సర్వం సర్వేషాం బ్రహ్మవాదినాం |
శ్రుత్వా తే వచనం సర్వే సమాయాంతి ద్విజాతయః || 1.59.11 || 1757
- సర్వదేశేషు చాగచ్ఛన్ వర్జయిత్వా మహోదయం |
వాసిష్ఠం యచ్ఛతం సర్వం క్రోధపర్యాకులాక్షరం || 1.59.12 || 1758
- యథాహ వచనం సర్వం శృణు త్వం మునిపుంగవ |
క్షత్రియో యాజకో యస్య చండాలస్య విశేషతః || 1.59.13 || 1759
- కథం సదసి భోక్తారో హవిస్తస్య సురర్షయః |
బ్రాహ్మణా వా మహాత్మానో భుక్త్వా చాండాలభోజనం || 1.59.14 || 1760
- కథం స్వర్గం గమిష్యంతి విశ్వామిత్రేణ పాలితాః |
ఏతద్ వచననైష్ఠుర్యమూచుః సంరక్తలోచనాః || 1.59.15 || 1761
- వాసిష్ఠా మునిశార్దూల సర్వే సహమహోదయాః |
తేషాం తద్ వచనం శ్రుత్వా సర్వేషాం మునిపుంగవః || 1.59.16 || 1762
- క్రోధసంరక్తనయనః సరోషమిదమబ్రవీత్ |
యద్ దూషయంత్యదుష్టం మాం తప ఉగ్రం సమాస్థితం || 1.59.17 || 1763
- భస్మీభూతా దురాత్మానో భవిష్యంతి న సంశయః |
అద్య తే కాలపాశేన నీతా వైవస్వతక్షయం || 1.59.18 || 1764

సప్తజాతిశతాన్యేవ మృతపాః సంభవంతు తే |

శ్వమాంసనియతాహారా ముష్టికా నామ నిర్ఘ్నాః || 1.59.19 ||

1765

వికృతాశ్చ విరూపాశ్చ లోకాననుచరంతిమాన్ |

మహోదయశ్చ దుర్బుద్ధిర్మామదూష్యం హ్యదూషయత్ || 1.59.20 ||

1766

దూషితః సర్వలోకేషు నిషాదత్వం గమిష్యతి |

ప్రాణాతిపాతనిరతో నిరనుక్రోశతాం గతః || 1.59.21 ||

1767

దీర్ఘకాలం మమ క్రోధాద్ దుర్గతిం వర్తయిష్యతి |

ఏతావదుక్త్వా వచనం విశ్వామిత్రో మహాతపాః |

విరరామ మహాతేజా ఋషిమధ్యే మహామునిః || 1.59.22 ||

1768

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే ఏకోనషష్ఠితమః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ పష్టితమః సర్గః ॥

త్రిశంకోర్యజ్ఞం కారయితుమృషీన్ ప్రతి విశ్వామిత్రస్యానురోధ
ఋషిభిర్యజ్ఞస్వారంభః, సశరీరస్య త్రిశంకోః స్వర్గలోకే గమనం
స్వర్గాదింద్రేణ పాత్యమానే త్రిశంకౌ విక్షుభ్దేన విశ్వామిత్రేణ
నూతనదేవసర్గాయోద్యమో దేవానామనురోధేన తస్య తతో విరామశ్చ

తపోబలహతాంజ్ఞాత్వా వాసిష్ఠాన్ సమహోదయాన్ |

ఋషిమధ్యే మహాతేజా విశ్వామిత్రోఽభ్యభాషత || 1.60.1 ||

1769

అయమిక్ష్వాకుదాయాదస్త్రీశంకురితి విశ్రుతః |

ధర్మిష్ఠశ్చ వదాన్యశ్చ మాం చైవ శరణం గతః || 1.60.2 ||

1770

స్వేనానేన శరీరేణ దేవలోకజిగీషయా |

యథాయం స్వశరీరేణ దేవలోకం గమిష్యతి || 1.60.3 ||

1771

తథా ప్రవర్త్యతాం యజ్ఞో భవద్భిశ్చ మయా సహ |

విశ్వామిత్రవచః శ్రుత్వా సర్వ ఏవ మహర్షయః || 1.60.4 ||

1772

ఊచుః సమేతాః సహసా ధర్మజ్ఞా ధర్మసంహితం |

అయం కుశికదాయాదో మునిః పరమకోపనః || 1.60.5 ||

1773

యదాహ వచనం సమ్యగేతత్ కార్యం న సంశయః |

అగ్నికల్పో హి భగవాన్ శాపం దాస్యతి రోషతః || 1.60.6 ||

1774

- తస్మాత్ ప్రవర్త్యతాం యజ్ఞః సశరీరో యథా దివి |
గచ్ఛేద్విక్షాకుదాయాదో విశ్వామిత్రస్య తేజసా || 1.60.7 || 1775
- తతః ప్రవర్త్యతాం యజ్ఞః సర్వే సమధితిష్ఠత |
ఏవముక్త్వా మహర్షయః సంజహ్రుస్తాః క్రియాస్తదా || 1.60.8 || 1776
- యాజకశ్చ మహాతేజా విశ్వామిత్రోఽభవత్ కృతౌ |
ఋత్విజశ్చానుపూర్వ్యేణ మంత్రవన్మంత్రకోవిదాః || 1.60.9 || 1777
- చక్రుః సర్వాణి కర్మాణి యథాకల్పం యథావిధి |
తతః కాలేన మహతా విశ్వామిత్రో మహాతపాః || 1.60.10 || 1778
- చకారావాహనం తత్ర భాగార్థం సర్వదేవతాః |
నాభ్యాగమంస్తదా తత్ర భాగార్థం సర్వదేవతాః || 1.60.11 || 1779
- తతః కోపసమావిష్ఠో విశ్వామిత్రో మహామునిః |
స్తువముద్యమ్య సక్రోధస్త్రిశంకుమిదమబ్రవీత్ || 1.60.12 || 1780
- పశ్య మే తపసో వీర్యం స్వార్జితస్య నరేశ్వర |
ఏష త్వాం స్వశరీరేణ నయామి స్వర్గమోజసా || 1.60.13 || 1781
- దుష్ప్రొపం స్వశరీరేణ స్వర్గం గచ్ఛ నరేశ్వర |
స్వార్జితం కించిదప్యస్తి మయా హి తపసః ఫలం || 1.60.14 || 1782
- రాజంస్త్యం తేజసా తస్య సశరీరో దివం వ్రజ |
ఉక్తవాక్యే మునౌ తస్మిన్ సశరీరో నరేశ్వరః || 1.60.15 || 1783
- దివం జగామ కాకుత్స్థ మునీనాం పశ్యతాం తదా |
స్వర్గలోకం గతం దృష్ట్వా త్రిశంకుం పాకశాసనః || 1.60.16 || 1784
- సహ సర్వైః సురగణైరిదం వచనమబ్రవీత్ |
త్రిశంకో గచ్ఛ భూయస్త్యం నాసి స్వర్గకృతాలయః || 1.60.17 || 1785

- గురుశాపహతో మూఢ పత భూమిమవాక్కిరాః |
ఏవముక్తో మహేంద్రేణ త్రిశంకురపతత్ పునః || 1.60.18 || 1786
- విక్రోశమానస్త్రాహీతి విశ్వామిత్రం తపోధనం |
తచ్ఛ్చత్వా వచనం తస్య క్రోశమానస్య కౌశికః || 1.60.19 || 1787
- రోషమాహరయత్ తీవ్రం తిష్ఠ తిష్ఠేతి చాబ్రవీత్ |
ఋషిమధ్యే స తేజస్వీ ప్రజాపతిరివాపరః || 1.60.20 || 1788
- సృజన్ దక్షిణమార్గస్థాన్ సప్తర్షీనపరాన్ పునః |
నక్షత్రవంశమపరమసృజత్ క్రోధమూర్చ్ఛితః || 1.60.21 || 1789
- దక్షిణాం దిశమాస్థాయ ఋషిమధ్యే మహాయశాః |
సృష్ట్వా నక్షత్రవంశం చ క్రోధేన కలుషీకృతః || 1.60.22 || 1790
- అన్యమింద్రం కరిష్యామి లోకో వా స్యాదనింద్రకః |
దైవతాన్యపి స క్రోధాత్ స్రష్టుం సముపచక్రమే || 1.60.23 || 1791
- తతః పరమసంభ్రాంతాః సర్షిసంఘాః సురాసురాః |
విశ్వామిత్రం మహాత్మానమూచుః సానునయం వచః || 1.60.24 || 1792
- అయం రాజా మహాభాగ గురుశాపపరిక్షతః |
సశరీరో దివం యాతుం నార్హత్యేవ తపోధన || 1.60.25 || 1793
- తేషాం తద్ వచనం శ్రుత్వా దేవానాం మునిపుంగవః |
అబ్రవీత్ సుమహద్ వాక్యం కౌశికః సర్వదేవతాః || 1.60.26 || 1794
- సశరీరస్య భద్రం వస్త్రీశంకోరస్య భూపతేః |
ఆరోహణం ప్రతిజ్ఞాతం నాన్మతం కర్తుముత్సహే || 1.60.27 || 1795
- స్వర్గోఽస్తు సశరీరస్య త్రిశంకోరస్య శాశ్వతః |
నక్షత్రాణి చ సర్వాణి మామకాని ధ్రువాణ్యథ || 1.60.28 || 1796

- యావల్లోకా ధరిష్యంతి తిష్ఠంత్యేతాని సర్వశః |
యత్ కృతాని సురాః సర్వే తదనుజ్ఞాతుమర్హథ || 1.60.29 || 1797
- ఏవముక్తాః సురాః సర్వే ప్రత్యూచుర్మునిపుంగవం |
ఏవం భవతు భద్రం తే తిష్ఠంత్యేతాని సర్వశః || 1.60.30 || 1798
- గగనే తాన్యనేకాని వైశ్వానరపథాద్ బహిః |
నక్షత్రాణి మునిశ్రేష్ఠ తేషు జ్యోతిఃషు జాఙ్వలన్ || 1.60.31 || 1799
- అవాక్ష్విరాస్త్రీశంకుశ్చ తిష్ఠత్వమరసన్నిభః |
అనుయాస్యంతి చైతాని జ్యోతీంషి నృపసత్తమం || 1.60.32 || 1800
- కృతార్థం కీర్తిమంతం చ స్వర్గలోకగతం యథా |
విశ్వామిత్రస్తు ధర్మాత్మా సర్వదేవైరభిష్టుతః || 1.60.33 || 1801
- ఋషిమధ్యే మహాతేజా బాధమిత్యేవ దేవతాః |
తతో దేవా మహాత్మానో ఋషయశ్చ తపోధనాః |
జగ్ముర్యథాగతం సర్వే యజ్ఞస్యాంతే నరోత్తమ || 1.60.34 || 1802

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే షష్ఠితమః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ ఏకషష్ఠితమః సర్గః ॥

విశ్వామిత్రస్య పుష్కరతీర్థే తపస్యా,
రాజర్షీణాంబరీషేణర్చీకమధ్యమపుత్రం శునఃశేపం యజ్ఞపశూకర్తుం క్రీత్వా
స్వగృహే తస్య సమానయనం

విశ్వామిత్రో మహాతేజాః ప్రస్థితాన్ వీక్ష్య తాన్యపీన్ |

అబ్రవీన్నరశార్దూల సర్వాంస్తాన్ వనవాసినః || 1.61.1 ||

1803

మహావిఘ్నః ప్రవృత్తోఽయం దక్షిణామాస్థితో దిశం |

దిశమన్యాం ప్రపత్స్యామస్తత్ర తప్స్యామహే తపః || 1.61.2 ||

1804

పశ్చిమాయాం విశాలాయాం పుష్కరేషు మహాత్మనః |

సుఖం తపశ్చరిష్యామః సుఖం తద్ధి తపోవనం || 1.61.3 ||

1805

ఏవముక్త్వా మహాతేజాః పుష్కరేషు మహామునిః |

తప ఉగ్రం దురాధర్షం తేపే మూలఫలాశనః || 1.61.4 ||

1806

ఏతస్మిన్నేవ కాలే తు అయోధ్యాధిపతిర్మహాన్ |

అంబరీష ఇతి ఖ్యాతో యష్టుం సముపచక్రమే || 1.61.5 ||

1807

తస్య వై యజమానస్య పశుమింద్రో జహార హ |

ప్రణష్టే తు పశౌ విప్రో రాజానమిదమబ్రవీత్ || 1.61.6 ||

1808

పశురభ్యాహృతో రాజన్ ప్రణష్టస్తవ దుర్నయాత్ |

అరక్షితారం రాజానం ఘ్నంతి దోషా నరేశ్వర || 1.61.7 ||

1809

- ప్రాయశ్చిత్తం మహద్ధ్యేతన్నరం వా పురుషర్షభ |
ఆనయస్వ పశుం శీఘ్రం యావత్ కర్మ ప్రవర్తతే || 1.61.8 || 1810
- ఉపాధ్యాయవచః శ్రుత్వా స రాజా పురుషర్షభః |
అన్వియేష మహాబుద్ధిః పశుం గోభిః సహస్రశః || 1.61.9 || 1811
- దేశాంజనపదాంతాంతాన్ నగరాణి వనాని చ |
ఆశ్రమాణి చ పుణ్యాని మార్గమాణో మహీపతిః || 1.61.10 || 1812
- స పుత్రసహితం తాత సభార్యం రఘునందన |
భృగుతుంగే సమాసీనమృచీకం సందదర్శ హ || 1.61.11 || 1813
- తమువాచ మహాతేజాః ప్రణమ్యాభిప్రసాద్య చ |
మహర్షిం తపసా దీప్తం రాజర్షిరమితప్రభః || 1.61.12 || 1814
- పృష్ట్యా సర్వత్ర కుశలమృచీకం తమిదం వచః |
గవాం శతసహస్రేణ విక్రీణీషే సుతం యది || 1.61.13 || 1815
- పశోరథే మహాభాగ కృతకృత్యోఽస్మి భార్గవ |
సర్వే పరిగతా దేశా యజ్ఞేయం న లభే పశుం || 1.61.14 || 1816
- దాతుమర్హసి మూల్యేన సుతమేకమితో మమ |
ఏవముక్తో మహాతేజా ఋచీకస్త్యబ్రవీద్ వచః || 1.61.15 || 1817
- నాహం జ్యేష్ఠం నరశ్రేష్ఠ విక్రీణీయాం కథంచన |
ఋచీకస్య వచః శ్రుత్వా తేషాం మాతా మహాత్మనాం || 1.61.16 || 1818
- ఉవాచ నరశార్దూలమంబరీషమిదం వచః |
అవిక్రేయం సుతం జ్యేష్ఠం భగవానాహ భార్గవః || 1.61.17 || 1819
- మమాపి దయితం విద్ధి కనిష్ఠం శునకం ప్రభో |
తస్మాత్ కనీయసం పుత్రం న దాస్యే తవ పార్థివ || 1.61.18 || 1820

- ప్రాయేణ హి నరశ్రేష్ఠ జ్యేష్ఠాః పితృషు వల్లభాః |
మాతృణాం చ కనీయాంసస్తస్మాద్ రక్ష్యే కనీయసం || 1.61.19 || 1821
- ఉక్తవాక్యే మునౌ తస్మిన్ మునిపత్న్యాం తథైవ చ |
శునఃశేపః స్వయం రామ మధ్యమో వాక్యమబ్రవీత్ || 1.61.20 || 1822
- పితా జ్యేష్ఠమవిక్రేయం మాతా చాహ కనీయసం |
విక్రేయం మధ్యమం మన్యే రాజపుత్ర నయస్వ మాం || 1.61.21 || 1823
- అథ రాజా మహాబాహో వాక్యాంతే బ్రహ్మవాదినః |
హిరణ్యస్య సువర్ణస్య కోటిభి రత్నరాశిభిః || 1.61.22 || 1824
- గవాం శతసహస్రేణ శునఃశేపం నరేశ్వరః |
గృహీత్వా పరమప్రీతో జగామ రఘునందన || 1.61.23 || 1825
- అంబరీషస్తు రాజర్షీ రథమారోప్య సత్వరః |
శునఃశేపం మహాతేజా జగామాశు మహాయశాః || 1.61.24 || 1826

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే ఏకషష్ఠితమః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ ద్విషష్టితమః సర్గః ॥

శునఃశేపం రక్షితుం విశ్వామిత్రస్య సఫలః ప్రయత్నస్తపస్యా చ

శునఃశేపం నరశ్రేష్ఠ గృహీత్వా తు మహాయశాః |

వ్యశ్రమత్ పుష్కరే రాజా మధ్యాహ్నో రఘునందన || 1.62.1 ||

1827

తస్య విశ్రమమాణస్య శునఃశేపో మహాయశాః |

పుష్కరం జ్యేష్ఠమాగమ్య విశ్వామిత్రం దదర్శ హ || 1.62.2 ||

1828

తప్యంతమృషిభిః సార్థం మాతులం పరమాతురః |

విషణ్ణవదనో దీనస్తృప్తయా చ శ్రమేణ చ || 1.62.3 ||

1829

పపాతాంకే మునే రామ వాక్యం చేదమువాచ హ |

న మేఽస్తి మాతా న పితా జ్ఞాతయో బాంధవాః కుతః || 1.62.4 ||

1830

త్రాతుమర్హసి మాం సౌమ్య ధర్మేణ మునిపుంగవ |

త్రాతా త్వం హి నరశ్రేష్ఠ సర్వేషాం త్వం హి భావనః || 1.62.5 ||

1831

రాజా చ కృతకార్యః స్యాదహం దీర్ఘాయురవ్యయః |

స్వర్గలోకముపాశ్చీయాం తపస్తప్త్యా హ్యనుత్తమం || 1.62.6 ||

1832

స మే నాథో హ్యనాథస్య భవ భవ్యేన చేతసా |

పితేవ పుత్రం ధర్మాత్మంస్త్రాతుమర్హసి కిల్బిషాత్ || 1.62.7 ||

1833

తస్య తద్ వచనం శ్రుత్వా విశ్వామిత్రో మహాతపాః |

సాంత్యయిత్వా బహువిధం పుత్రానిదమువాచ హ || 1.62.8 ||

1834

- యత్కృతే పితరః పుత్రాంజనయంతి శుభార్థినః |
పరలోకహితార్థాయ తస్య కాలోఽయమాగతః || 1.62.9 || 1835
- అయం మునిసుతో బాలో మత్తః శరణమిచ్ఛతి |
అస్య జీవితమాత్రేణ ప్రియం కురుత పుత్రకాః || 1.62.10 || 1836
- సర్వే సుకృతకర్మాణః సర్వే ధర్మపరాయణాః |
పశుభూతా నరేంద్రస్య తృప్తిమగ్నేః ప్రయచ్ఛత || 1.62.11 || 1837
- నాథవాంశ్చ శునఃశేపో యజ్ఞశ్చావిఘ్నతో భవేత్ |
దేవతాస్తర్పితాశ్చ స్యుర్మమ చాపి కృతం వచః || 1.62.12 || 1838
- మునేస్తద్ వచనం శ్రుత్వా మధుచ్ఛందాదయః సుతాః |
సాభిమానం నరశ్రేష్ఠ సలీలమిదమబ్రువన్ || 1.62.13 || 1839
- కథమాత్మసుతాన్ హిత్యా త్రాయసేఽన్యసుతం విభో |
అకార్యమివ పశ్యామః శ్వమాంసమివ భోజనే || 1.62.14 || 1840
- తేషాం తద్ వచనం శ్రుత్వా పుత్రాణాం మునిపుంగవః |
క్రోధసంరక్తనయనో వ్యాహర్తుముపచక్రమే || 1.62.15 || 1841
- నిఃసాధ్వసమిదం ప్రోక్తం ధర్మాదపి విగర్హితం |
అతిక్రమ్య తు మద్వాక్యం దారుణం రోమహర్షణం || 1.62.16 || 1842
- శ్వమాంసభోజినః సర్వే వాసిష్ఠా ఇవ జాతిషు |
పూర్ణం వర్షసహస్రం తు పృథివ్యామనువత్స్యథ || 1.62.17 || 1843
- కృత్వా శాపసమాయుక్తాన్ పుత్రాన్ మునివరస్తదా |
శునఃశేపమువాచార్తం కృత్వా రక్షాం నిరామయాం || 1.62.18 || 1844
- పవిత్రపాశైరాబద్ధో రక్తమాల్యానులేపనః |
వైష్ణవం యూపమాసాద్య వాగ్భిరగ్నిముదాహర || 1.62.19 || 1845

- ఇమే చ గాథే ద్వే దివ్యే గాయేథా మునిపుత్రక |
అంబరీషస్య యజ్ఞేఽస్మింస్తతః సిద్ధిమవాప్స్యసి || 1.62.20 || 1846
- శునఃశేపో గృహీత్వా తే ద్వే గాథే సుసమాహితః |
త్వరయా రాజసింహం తమంబరీషమువాచ హ || 1.62.21 || 1847
- రాజసింహ మహాబుద్ధే శీఘ్రం గచ్ఛావహే వయం |
నివర్తయస్వ రాజేంద్ర దీక్షాం చ సముదాహర || 1.62.22 || 1848
- తద్ వాక్యమృషిపుత్రస్య శ్రుత్వా హర్షసమన్వితః |
జగామ నృపతిః శీఘ్రం యజ్ఞవాటమతంద్రితః || 1.62.23 || 1849
- సదస్యానుమతే రాజా పవిత్రకృతలక్షణం |
పశుం రక్తాంబరం కృత్వా యూపే తం సమబంధయత్ || 1.62.24 || 1850
- స బద్ధో వాగ్భిరగ్ర్యాభిరభితుష్టావ వై సురౌ |
ఇంద్రమింద్రానుజం చైవ యథావన్మునిపుత్రకః || 1.62.25 || 1851
- తతః ప్రీతః సహస్రాక్షో రహస్యస్తుతితోషితః |
దీర్ఘమాయుస్తదా ప్రాదాచ్ఛునఃశేపాయ వాసవః || 1.62.26 || 1852
- స చ రాజా నరశ్రేష్ఠ యజ్ఞస్య చ సమాప్తవాన్ |
ఫలం బహుగుణం రామ సహస్రాక్షప్రసాదజం || 1.62.27 || 1853
- విశ్వామిత్రోఽపి ధర్మాత్మా భూయస్తేపే మహాతపాః |
పుష్కరేషు నరశ్రేష్ఠ దశవర్షశతాని చ || 1.62.28 || 1854

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే ద్విషష్టితమః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ త్రిషష్టితమః సర్గః ॥

విశ్వామిత్రస్య మహర్షిపదవీలాభః, మేనకయా తస్య తపోభంగో
బ్రహ్మర్షిపదప్రాప్తయే తస్య ఘోరం తపశ్చ

పూర్ణ వర్షసహస్రే తు వ్రతస్నాతం మహామునిం ।

అభ్యగచ్ఛన్ సురాః సర్వే తపః ఫలచిక్రీర్షవః ॥ 1.63.1 ॥

1855

అబ్రవీత్ సుమహాతేజా బ్రహ్మ సురుచిరం వచః ।

ఋషిస్త్యమసి భద్రం తే స్వార్జితైః కర్మభిః శుభైః ॥ 1.63.2 ॥

1856

తమేవముక్త్వా దేవేశస్త్రిదివం పునరభ్యగాత్ ।

విశ్వామిత్రో మహాతేజా భూయస్తేపే మహత్ తపః ॥ 1.63.3 ॥

1857

తతః కాలేన మహతా మేనకా పరమాపురాః ।

పుష్కరేషు నరశ్రేష్ఠ స్నాతుం సముపచక్రమే ॥ 1.63.4 ॥

1858

తాం దదర్శ మహాతేజా మేనకాం కుశికాత్మజః ।

రూపేణాప్రతిమాం తత్ర విద్యుతం జలదే యథా ॥ 1.63.5 ॥

1859

కందర్పదర్పవశగో మునిస్తామిదమబ్రవీత్ ।

అప్సరః స్వాగతం తేఽస్తు వస చేహ మమాశ్రమే ॥ 1.63.6 ॥

1860

అనుగృహ్ణీష్వ భద్రం తే మదనేన విమోహితం ।

ఇత్యుక్తా సా వరారోహ తత్ర వాసమథాకరోత్ ॥ 1.63.7 ॥

1861

- తపసో హి మహావిఘ్నో విశ్వామిత్రముపాగమత్ |
తస్యాం వసంత్యాం వర్షాణి పంచ పంచ చ రాఘవ || 1.63.8 || 1862
- విశ్వామిత్రాశ్రమే సౌమ్యే సుఖేన వ్యతిచక్రముః |
అథ కాలే గతే తస్మిన్ విశ్వామిత్రో మహామునిః || 1.63.9 || 1863
- సప్రీడ ఇవ సంవృత్తశ్చింతాశోకపరాయణః |
బుద్ధిర్మునేః సముత్పన్నా సామర్థ్యా రఘునందన || 1.63.10 || 1864
- సర్వం సురాణాం కర్మైతత్ తపోఽపహరణం మహత్ |
అహోరాత్రాపదేశేన గతాః సంవత్సరా దశ || 1.63.11 || 1865
- కామమోహాభిభూతస్య విఘ్నోఽయం ప్రత్యుపస్థితః |
స నిఃశ్వసన్ మునివరః పశ్చాత్తాపేన దుఃఖితః || 1.63.12 || 1866
- భీతామప్సరసం దృష్ట్వా వేపంతీం ప్రాంజలిం స్థితాం |
మేనకాం మధురైర్వాక్యైర్విసృజ్య కుశికాత్మజః || 1.63.13 || 1867
- ఉత్తరం పర్వతం రామ విశ్వామిత్రో జగామ హ |
స కృత్వా నైష్ఠికీం బుద్ధిం జేతుకామో మహాయశాః || 1.63.14 || 1868
- కౌశికీతీరమాసాద్య తపస్తేపే దురాసదం |
తస్య వర్షసహస్రాణి ఘోరం తప ఉపాసతః || 1.63.15 || 1869
- ఉత్తరే పర్వతే రామ దేవతానామభూద్ భయం |
ఆమంత్రయన్ సమాగమ్య సర్వే సర్విగణాః సురాః || 1.63.16 || 1870
- మహర్షిశబ్దం లభతాం సాధ్వయం కుశికాత్మజః |
దేవతానాం వచః శ్రుత్వా సర్వలోకపితామహః || 1.63.17 || 1871
- అబ్రవీన్ముధురం వాక్యం విశ్వామిత్రం తపోధనం |
మహర్షే స్వాగతం వత్స తపసోగ్రేణ తోషితః || 1.63.18 || 1872

- మహాత్వమృషిముఖ్యత్వం దదామి తవ కౌశిక |
బ్రహ్మణస్తు వచః శ్రుత్వా విశ్వామిత్రస్తపోధనః || 1.63.19 || 1873
- ప్రాంజలిః ప్రణతో భూత్వా ప్రత్యువాచ పితామహం |
బ్రహ్మర్షిశబ్దమతులం స్వార్జితైః కర్మభిః శుభైః || 1.63.20 || 1874
- యది మే భగవన్నాహ తతోఽహం విజితేంద్రియః |
తమువాచ తతో బ్రహ్మ న తావత్ త్వం జితేంద్రియః || 1.63.21 || 1875
- యతస్వ మునిశార్దూల ఇత్యుక్త్వా త్రిదివం గతః |
విప్రస్థితేషు దేవేషు విశ్వామిత్రో మహామునిః || 1.63.22 || 1876
- ఊర్ధ్వబాహుర్నిరాలంబో వాయుభక్షస్తపశ్చరన్ |
ఘర్మే పంచతపా భూత్వా వర్షాస్వాకాశసంశ్రయః || 1.63.23 || 1877
- శిశిరే సలిలేశాయీ రాత్ర్యహాని తపోధనః |
ఏవం వర్షసహస్రం హి తపో ఘోరముపాగమత్ || 1.63.24 || 1878
- తస్మిన్ సంతప్యమానే తు విశ్వామిత్రే మహామునౌ |
సంతాపః సుమహానాసీత్ సురాణాం వాసవస్య చ || 1.63.25 || 1879
- రంభామప్సరసం శక్రః సర్వైః సహ మరుద్గణైః |
ఉవాచాత్మహితం వాక్యమహితం కౌశికస్య చ || 1.63.26 || 1880

|| ఇత్యాదీ శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే త్రిషష్టితమః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ చతుః షష్ఠితమః సర్గః ॥

విశ్వామిత్రేణ రంభాయై శాపం దత్త్వా పునర్వోరం తపశ్చర్తుం దీక్షాగ్రహణం

సురకార్యమిదం రంభే కర్తవ్యం సుమహత్ త్వయా |

లోభనం కౌశికస్యేహ కామమోహసమన్వితం || 1.64.1 ||

1881

తథోక్తా సాప్సరా రామ సహస్రాక్షేణ ధీమతా |

వీడితా ప్రాంజలిర్వాక్యం ప్రత్యువాచ సురేశ్వరం || 1.64.2 ||

1882

అయం సురపతే ఘోరో విశ్వామిత్రో మహామునిః |

క్రోధముత్సృక్ష్వతే ఘోరం మయి దేవ న సంశయః || 1.64.3 ||

1883

తతో హి మే భయం దేవ ప్రసాదం కర్తుమర్హసి |

ఏవముక్తస్తయా రామ సభయం భీతయా తదా || 1.64.4 ||

1884

తామువాచ సహస్రాక్షో వేపమానాం కృతాంజలిం |

మా భైషీ రంభే భద్రం తే కురుష్వ మమ శాసనం || 1.64.5 ||

1885

కోకిలో హృదయగ్రాహీ మాధవే రుచిరద్రుమే |

అహం కందర్పసహితః స్థాస్యామి తవ పార్శ్వతః || 1.64.6 ||

1886

త్వం హి రూపం బహుగుణం కృత్వా పరమభాస్వరం |

తమృషిం కౌశికం భద్రే భేదయస్వ తపస్వినం || 1.64.7 ||

1887

సా శ్రుత్వా వచనం తస్య కృత్వా రూపమనుత్తమం |

లోభయామాస లలితా విశ్వామిత్రం శుచిస్మితా || 1.64.8 ||

1888

- కోకిలస్య తు శుశ్రావ వల్ల వ్యాహరతః స్వనం |
సంప్రహృష్టేన మనసా స చైనామన్వవైక్షత || 1.64.9 || 1889
- అథ తస్య చ శబ్దేన గీతేనాప్రతిమేన చ |
దర్శనేన చ రంభాయా మునిః సందేహమాగతః || 1.64.10 || 1890
- సహస్రాక్షస్య తత్సర్వం విజ్ఞాయ మునిపుంగవః |
రంభాం క్రోధసమావిష్టః శశాప కుశికాత్మజః || 1.64.11 || 1891
- యన్మాం లోభయసే రంభే కామక్రోధజయైషిణం |
దశవర్షసహస్రాణి శైలీ స్థాస్యసి దుర్భగే || 1.64.12 || 1892
- బ్రాహ్మణః సుమహాతేజాస్తపోబలసమన్వితః |
ఉద్ధరిష్యతి రంభే త్వాం మత్క్రోధకలుషీకృతాం || 1.64.13 || 1893
- ఏవముక్త్వా మహాతేజా విశ్వామిత్రో మహామునిః |
అశక్నువన్ ధారయితుం కోపం సంతాపమాత్మనః || 1.64.14 || 1894
- తస్య శాపేన మహతా రంభా శైలీ తదాభవత్ |
వచః శ్రుత్వా చ కందర్పో మహర్షేః స చ నిర్గతః || 1.64.15 || 1895
- కోపేన చ మహాతేజాస్తపోఽపహరణే కృతే |
ఇంద్రియైరజితై రామ న లేభే శాంతిమాత్మనః || 1.64.16 || 1896
- బభూవాస్య మనశ్చింతా తపోఽపహరణే కృతే |
నైవం క్రోధం గమిష్యామి న చ వక్ష్యే కథంచన || 1.64.17 || 1897
- అథవా నోచ్ఛ్వసిష్యామి సంవత్సరశతాన్యపి |
అహం హి శోషయిష్యామి ఆత్మానం విజితేంద్రియః || 1.64.18 || 1898
- తావద్ యావద్ధి మే ప్రాప్తం బ్రాహ్మణ్యం తపసార్జితం |
అనుచ్ఛ్వసన్నభుంజానస్తిష్ఠేయం శాశ్వతీః సమాః || 1.64.19 || 1899

నహి మే తప్యమానస్య క్షయం యాస్యంతి మూర్తయః |
 ఏవం వర్షసహస్రస్య దీక్షాం స మునిపుంగవః |
 చకారాప్రతిమాం లోకే ప్రతిజ్ఞాం రఘునందన || 1.64.20 ||

1900

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే చతుః షష్ఠితమః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ పంచషష్ఠితమః సర్గః ॥

విశ్వామిత్రస్యోగ్రం తపస్తస్య బ్రాహ్మణత్వలాభస్తం మునివరం ప్రశస్య
తేన విసృష్టస్య రాజ్ఞో జనకస్య రాజభవనం ప్రతి గమనం

అథ హైమవతీం రామ దిశం త్యక్త్వా మహామునిః |

పూర్వాం దిశమనుప్రాప్య తపస్తేపే సుదారుణం || 1.65.1 ||

1901

మౌనం వర్షసహస్రస్య కృత్వా వ్రతమనుత్తమం |

చకారాప్రతిమం రామ తపః పరమదుష్కరం || 1.65.2 ||

1902

పూర్ణే వర్షసహస్రే తు కాష్ఠభూతం మహామునిః |

విఘ్నేర్బహుభిరాధూతం క్రోధో నాంతరమావిశత్ || 1.65.3 ||

1903

స కృత్వా నిశ్చయం రామ తప ఆతిష్ఠతావ్యయం |

తస్య వర్షసహస్రస్య వ్రతే పూర్ణే మహావ్రతః || 1.65.4 ||

1904

భోక్తూమారబ్ధవానన్నం తస్మిన్ కాలే రఘూత్తమ |

ఇంద్రో ద్విజాతిర్భూత్వా తం సిద్ధమన్నమయాచత || 1.65.5 ||

1905

తస్మై దత్త్వా తదా సిద్ధం సర్వం విప్రాయ నిశ్చితః |

నిఃశేషితేఽన్నే భగవానభుక్త్వైవ మహాతపాః || 1.65.6 ||

1906

న కించిదవదద్ విప్రం మౌనవ్రతముపాస్థితః |

తథైవాసీత్ పునర్మౌనమనుచ్ఛ్వాసం చకార హ || 1.65.7 ||

1907

- అథ వర్షసహస్రం చ నోచ్ఛ్వసన్ మునిపుంగవః |
తస్యానుచ్ఛ్వసమానస్య మూర్ధ్ని ధూమో వ్యజాయత || 1.65.8 || 1908
- త్రైలోక్యం యేన సంభ్రాంతమాతాపితమివాభవత్ |
తతో దేవర్షిగంధర్వాః పన్నగోరగరాక్షసాః || 1.65.9 || 1909
- మోహితాస్తపసా తస్య తేజసా మందరశ్మయః |
కశ్మలోపహతాః సర్వే పితామహమథాబ్రువన్ || 1.65.10 || 1910
- బహుభిః కారణైర్దేవ విశ్వామిత్రో మహామునిః |
లోభితః క్రోధితశ్చైవ తపసా చాభివర్ధతే || 1.65.11 || 1911
- నహ్యస్య వృజినం కించిద్ దృశ్యతే సూక్ష్మమప్యత |
న దీయతే యది త్వస్య మనసా యదభీప్సితం || 1.65.12 || 1912
- వినాశయతి త్రైలోక్యం తపసా సచరాచరం |
వ్యాకులాశ్చ దిశః సర్వా న చ కించిత్ ప్రకాశతే || 1.65.13 || 1913
- సాగరాః క్షుభితాః సర్వే విశీర్యంతే చ పర్వతాః |
ప్రకంపతే చ వసుధా వాయుర్వాతీహ సంకులః || 1.65.14 || 1914
- బ్రహ్మన్ న ప్రతిజానీమో నాస్తికో జాయతే జనః |
సమూఢమివ త్రైలోక్యం సంప్రక్షుభితమానసం || 1.65.15 || 1915
- భాస్కరో నిష్ఠృభశ్చైవ మహర్షేస్తస్య తేజసా |
బుద్ధిం న కురుతే యావన్నాశే దేవ మహామునిః || 1.65.16 || 1916
- తావత్ ప్రసాదో భగవన్నగ్నిరూపో మహాద్యుతిః |
కాలాగ్నినా యథా పూర్వం త్రైలోక్యం దహ్యతేఽఖిలం || 1.65.17 || 1917
- దేవరాజ్యం చికిర్షేత దీయతామస్య యన్మనః |
తతః సురగణాః సర్వే పితామహపురోగమాః || 1.65.18 || 1918

- విశ్వామిత్రం మహాత్మానం వాక్యం మధురమబ్రువన్ |
బ్రహ్మార్షే స్వాగతం తేఽస్తు తపసా స్మ సుతోషితాః || 1.65.19 || 1919
- బ్రాహ్మణ్యం తపసోగ్రేణ ప్రాప్తవానసి కౌశిక |
దీర్ఘమాయుశ్చ తే బ్రహ్మన్ దదామి సమరుద్ధణః || 1.65.20 || 1920
- స్వస్తి ప్రాప్నుహి భద్రం తే గచ్ఛ సౌమ్య యథాసుఖం |
పితామహవచః శ్రుత్వా సర్వేషాం త్రిదివౌకసాం || 1.65.21 || 1921
- కృత్వా ప్రణామం ముదితో వ్యాజహార మహామునిః |
బ్రాహ్మణ్యం యది మే ప్రాప్తం దీర్ఘమాయుస్తథైవ చ || 1.65.22 || 1922
- ఓంకారోఽథ వషట్కారో వేదాశ్చ వరయంతు మాం |
క్షత్రవేదవిదాం శ్రేష్ఠో బ్రహ్మవేదవిదామపి || 1.65.23 || 1923
- బ్రహ్మపుత్రో వసిష్ఠో మామేవం వదతు దేవతాః |
యద్యేవం పరమః కామః కృతో యాంతు సురర్షభాః || 1.65.24 || 1924
- తతః ప్రసాదితో దేవైర్వసిష్ఠో జపతాం వరః |
సఖ్యం చకార బ్రహ్మార్షిరేవమస్త్వితి చాబ్రవీత్ || 1.65.25 || 1925
- బ్రహ్మర్షిస్త్యం న సందేహః సర్వం సంపద్యతే తవ |
ఇత్యుక్త్వా దేవతాశ్చాపి సర్వా జగ్ముర్యథాగతం || 1.65.26 || 1926
- విశ్వామిత్రోఽపి ధర్మాత్మా లభ్యా బ్రాహ్మణ్యముత్తమం |
పూజయామాస బ్రహ్మార్షిం వసిష్ఠం జపతాం వరం || 1.65.27 || 1927
- కృతకామో మహీం సర్వాం చచార తపసి స్థితః |
ఏవం త్వనేన బ్రాహ్మణ్యం ప్రాప్తం రామ మహాత్మనా || 1.65.28 || 1928
- ఏష రామ మునిశ్రేష్ఠ ఏష విగ్రహవాంస్తపః |
ఏష ధర్మః పరో నిత్యం వీర్యస్యైష పరాయణం || 1.65.29 || 1929

- ఏవముక్త్వా మహాతేజా విరరామ ద్విజోత్తమః |
శతానందవచః శ్రుత్వా రామలక్ష్మణసన్నిధౌ || 1.65.30 || 1930
- జనకః ప్రాంజలిర్వాక్యమువాచ కుశికాత్మజం |
ధన్యోఽస్మ్యనుగృహీతోఽస్మి యస్య మే మునిపుంగవ || 1.65.31 || 1931
- యజ్ఞం కాకుత్స్థసహితః ప్రాప్తవానసి కౌశిక |
పావితోఽహం త్వయా బ్రహ్మన్ దర్శనేన మహామునే || 1.65.32 || 1932
- గుణా బహువిధాః ప్రాప్తాస్తవ సందర్శనాన్మయా |
విస్తరేణ చ వై బ్రహ్మన్ కీర్త్యమానం మహత్తపః || 1.65.33 || 1933
- శ్రుతం మయా మహాతేజో రామేణ చ మహాత్మనా |
సదస్యైః ప్రాప్య చ సదః శ్రుతాస్తే బహవో గుణాః || 1.65.34 || 1934
- అప్రమేయం తపస్తభ్యమప్రమేయం చ తే బలం |
అప్రమేయా గుణాశ్చైవ నిత్యం తే కుశికాత్మజ || 1.65.35 || 1935
- తృప్తిరాశ్చర్యభూతానాం కథానాం నాస్తి మే విభో |
కర్మకాలో మునిశ్రేష్ఠ లంబతే రవిమండలం || 1.65.36 || 1936
- శ్వః ప్రభాతే మహాతేజో ద్రష్టుమర్హసి మాం పునః |
స్వాగతం జపతాం శ్రేష్ఠ మామనుజ్ఞాతుమర్హసి || 1.65.37 || 1937
- ఏవముక్తో మునివరః ప్రశస్య పురుషర్షభం |
విససర్ణాశు జనకం ప్రీతం ప్రీతమనాస్తదా || 1.65.38 || 1938
- ఏవముక్త్వా మునిశ్రేష్ఠం వైదేహో మిథిలాధిపః |
ప్రదక్షిణం చకారాశు సోపాధ్యాయః సబాంధవః || 1.65.39 || 1939
- విశ్వామిత్రోఽపి ధర్మాత్మా సహరామః సలక్ష్మణః |
స్వవాసమభిచక్రామ పూజ్యమానో మహాత్మభిః || 1.65.40 || 1940

॥ ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే పంచషష్ఠితమః సర్గః ॥

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ పట్టష్టితమః సర్గః ॥

విశ్వామిత్రం రామలక్ష్మణౌ చ సత్కృత్య జనకేన తాన్ ప్రతి స్వగృహే
స్థాపితస్య దివ్యధనుషః పరిచయదానం శ్రీరామశ్చేద్
ధనురారోపయేత్తదేతస్మై సీతాం దద్యామితి స్వనిశ్చయస్య ప్రకటనం చ

తతః ప్రభాతే విమలే కృతకర్మా నరాధిపః |

విశ్వామిత్రం మహాత్మానమాజుహోవ సరాఘవం || 1.66.1 ||

1941

తమర్చయిత్వా ధర్మాత్మా శాస్త్రదృష్టేన కర్మణా |

రాఘవౌ చ మహాత్మానౌ తదా వాక్యమువాచ హ || 1.66.2 ||

1942

భగవన్ స్వాగతం తేఽస్తు కిం కరోమి తవానఘ |

భవానాజ్ఞాపయతు మామాజ్ఞాప్యో భవతా హ్యహం || 1.66.3 ||

1943

ఏవముక్తః స ధర్మాత్మా జనకేన మహాత్మనా |

ప్రత్యువాచ మునిశ్రేష్ఠో వాక్యం వాక్యవిశారదః || 1.66.4 ||

1944

పుత్రౌ దశరథస్యేమౌ క్షత్రియౌ లోకవిశ్రుతౌ |

ద్రష్టకామౌ ధనుఃశ్రేష్ఠం యదేతత్త్వయి తిష్ఠతి || 1.66.5 ||

1945

ఏతద్ దర్శయ భద్రం తే కృతకామౌ నృపాత్మజౌ |

దర్శనాదస్య ధనుషో యథేష్ఠం ప్రతియాస్యతః || 1.66.6 ||

1946

ఏవముక్తస్తు జనకః ప్రత్యువాచ మహామునిం |

శ్రూయతామస్య ధనుషో యదర్థమిహ తిష్ఠతి || 1.66.7 ||

1947

- దేవరాత ఇతి ఖ్యాతో నిమేర్జ్యష్టో మహీపతిః |
న్యాసోఽయం తస్య భగవన్ హస్తే దత్తో మహాత్మనః || 1.66.8 || 1948
- దక్షయజ్ఞవధే పూర్వం ధనురాయమ్య వీర్యవాన్ |
విధ్వంస్య త్రిదశాన్ రోషాత్ సలీలమిదమబ్రవీత్ || 1.66.9 || 1949
- యస్మాద్ భాగార్థినో భాగం నాకల్పయత మే సురాః |
వరాంగాని మహార్హాణి ధనుషా శాతయామి వః || 1.66.10 || 1950
- తతో విమనసః సర్వే దేవా వై మునిపుంగవ |
ప్రసాదయంత దేవేశం తేషాం ప్రీతోఽభవద్ భవః || 1.66.11 || 1951
- ప్రీతియుక్తస్తు సర్వేషాం దదౌ తేషాం మహాత్మనాం |
తదేతద్ దేవదేవస్య ధనూరత్నం మహాత్మనః || 1.66.12 || 1952
- న్యాసభూతం తదా న్యస్తమస్మాకం పూర్వజే విభౌ |
అథ మే కృషతః క్షేత్రం లాంగలాదుత్థితా తతః || 1.66.13 || 1953
- క్షేత్రం శోధయతా లభా నామ్నా సీతేతి విశ్రుతా |
భూతలాదుత్థితా సా తు వ్యవర్ధత మమాత్మజా || 1.66.14 || 1954
- వీర్యశుల్కేతి మే కన్యా స్థాపితేయమయోనిజా |
భూతలాదుత్థితాం తాం తు వర్ధమానాం మమాత్మజాం || 1.66.15 || 1955
- వరయామాసురాగత్య రాజానో మునిపుంగవ |
తేషాం వరయతాం కన్యాం సర్వేషాం పృథివీక్షితాం || 1.66.16 || 1956
- వీర్యశుల్కేతి భగవన్ న దదామి సుతామహం |
తతః సర్వే నృపతయః సమేత్య మునిపుంగవ || 1.66.17 || 1957
- మిథిలామప్యపాగమ్య వీర్యం జిజ్ఞాసవస్తదా |
తేషాం జిజ్ఞాసమానానాం శైవం ధనురుపాహృతం || 1.66.18 || 1958

- న శేకుర్గహణే తస్య ధనుషస్తోలనేఽపి వా |
తేషాం వీర్యవతాం వీర్యమల్పం జ్ఞాత్వా మహామునే || 1.66.19 || 1959
- ప్రత్యాఖ్యాతా నృపతయస్తన్నిబోధ తపోధన |
తతః పరమకోపేన రాజానో మునిపుంగవ || 1.66.20 || 1960
- అరుంధన్ మిథిలాం సర్వే వీర్యసందేహమాగతాః |
ఆత్మానమవధూతం మే విజ్ఞాయ నృపపుంగవాః || 1.66.21 || 1961
- రోషేణ మహతావిష్టాః పీడయన్ మిథిలాం పురీం |
తతః సంవత్సరే పూర్ణే క్షయం యాతాని సర్వశః || 1.66.22 || 1962
- సాధనాని మునిశ్రేష్ఠ తతోఽహం భృశదుఃఖితః |
తతో దేవగణాన్ సర్వాంస్తపసాహం ప్రసాదయం || 1.66.23 || 1963
- దదుశ్చ పరమప్రీతాశ్చతురంగబలం సురాః |
తతో భగ్నా నృపతయో హన్యమానా దిశో యయుః || 1.66.24 || 1964
- అవీర్యా వీర్యసందిగ్ధాః సామాత్యాః పాపకారిణః |
తదేతన్మునిశార్దూల ధనుః పరమభాస్వరం || 1.66.25 || 1965
- రామలక్ష్మణయోశ్చపి దర్శయిష్యామి సువ్రత |
యద్యస్య ధనుషో రామః కుర్యాదారోపణం మునే |
సుతామయోనిజాం సీతాం దద్యాం దాశరథేరహం || 1.66.26 || 1966

|| ఇత్యాదీ శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే షట్టష్టితమః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ సప్తషష్ఠితమః సర్గః ॥

శ్రీరామేణ మౌర్వీమారోప్య ధనుషః పూరణే కృతే తస్య భంగో
విశ్వామిత్రాజ్ఞయా జనకేన రాజానం దశరథమాహ్వాయితుం మంత్రిణాం
ప్రేషణం

జనకస్య వచః శ్రుత్వా విశ్వామిత్రో మహామునిః |

ధనుర్దర్శయ రామాయ ఇతి హోవాచ పార్థివం || 1.67.1 ||

1967

తతః స రాజా జనకః సచివాన్ వ్యాదిదేశ హ |

ధనురానీయతాం దివ్యం గంధమాల్యానులేపితం || 1.67.2 ||

1968

జనకేన సమాదిష్టాః సచివాః ప్రావిశన్ పురం |

తద్ధనుః పురతః కృత్వా నిర్జగ్మురమితౌజసః || 1.67.3 ||

1969

న్యూణాం శతాని పంచాశద్ వ్యాయతానాం మహాత్మనాం |

మంజూషామష్టచక్రాం తాం సమూహస్తే కథంచన || 1.67.4 ||

1970

తామాదాయ సుమంజూషామాయసీం యత్ర తద్ధనుః |

సురోపమం తే జనకమూచుర్పుపతిమంత్రిణః || 1.67.5 ||

1971

ఇదం ధనుర్వరం రాజన్ పూజితం సర్వరాజభిః |

మిథిలాధిప రాజేంద్ర దర్శనీయం యదీచ్ఛసి || 1.67.6 ||

1972

తేషాం నృపో వచః శ్రుత్వా కృతాంజలిరభాషత |

విశ్వామిత్రం మహాత్మానం తావుభౌ రామలక్ష్మణౌ || 1.67.7 ||

1973

- ఇదం ధనుర్వరం బ్రహ్మాంజనకైరభిపూజితం |
రాజభిశ్చ మహావీర్యైరశక్తైః పూరితం తదా || 1.67.8 || 1974
- నైతత్ సురగణాః సర్వే సాసురా న చ రాక్షసాః |
గంధర్వయక్షప్రవరాః సకిన్నరమహోరగాః || 1.67.9 || 1975
- క్వ గతిర్మానుషాణాం చ ధనుషోఽస్య ప్రపూరణే |
ఆరోపణే సమాయోగే వేపనే తోలనే తథా || 1.67.10 || 1976
- తదేతద్ ధనుషాం శ్రేష్ఠమానీతం మునిపుంగవ |
దర్శయైతన్మహాభాగ అనయో రాజపుత్రయోః || 1.67.11 || 1977
- విశ్వామిత్రః సరామస్తు శ్రుత్వా జనకభాషితం |
వత్స రామ ధనుః పశ్య ఇతి రాఘవమబ్రవీత్ || 1.67.12 || 1978
- మహార్షేర్వచనాద్ రామో యత్ర తిష్ఠతి తద్ధనుః |
మంజూషాం తామపావృత్య దృష్ట్వా ధనురథాబ్రవీత్ || 1.67.13 || 1979
- ఇదం ధనుర్వరం దివ్యం సంస్పృశామీహ పాణినా |
యత్నవాంశ్చ భవిష్యామి తోలనే పూరణేఽపి వా || 1.67.14 || 1980
- బాఢమిత్యబ్రవీద్ రాజా మునిశ్చ సమభాషత |
లీలయా స ధనుర్మధ్యే జగ్రాహ వచనాన్మునేః || 1.67.15 || 1981
- పశ్యతాం నృసహస్రాణాం బహూనాం రఘునందనః |
ఆరోపయత్ స ధర్మాత్మా సలీలమివ తద్ధనుః || 1.67.16 || 1982
- ఆరోపయిత్వా మౌర్ధ్వం చ పూరయామాస తద్ధనుః |
తద్ బభంజ ధనుర్మధ్యే నరశ్రేష్ఠో మహాయశాః || 1.67.17 || 1983
- తస్య శబ్దో మహానాసీన్నిర్ఘాతసమనిఃస్వనః |
భూమికంపశ్చ సుమహాన్ పర్వతస్యేవ దీర్యతః || 1.67.18 || 1984

- నిపేతుశ్చ నరాః సర్వే తేన శబ్దేన మోహితాః |
వర్జయిత్వా మునివరం రాజానం తౌ చ రాఘవౌ || 1.67.19 || 1985
- ప్రత్యాశ్వస్తే జనే తస్మిన్ రాజా విగతసాధ్వసః |
ఉవాచ ప్రాంజలిర్వాక్యం వాక్యజ్ఞో మునిపుంగవం || 1.67.20 || 1986
- భగవన్ దృష్టవీర్యో మే రామో దశరథాత్మజః |
అత్యద్భుతమచింత్యం చ అతర్కితమిదం మయా || 1.67.21 || 1987
- జనకానాం కులే కీర్తిమాహరిష్యతి మే సుతా |
సీతా భర్తారమాసాద్య రామం దశరథాత్మజం || 1.67.22 || 1988
- మమ సత్యా ప్రతిజ్ఞా సా వీర్యశుల్కేతి కౌశిక |
సీతా ప్రాణైర్బహుమతా దేయా రామాయ మే సుతా || 1.67.23 || 1989
- భవతోఽనుమతే బ్రహ్మజ్ఞీప్తుం గచ్ఛంతు మంత్రిణః |
మమ కౌశిక భద్రం తే అయోధ్యాం త్వరితా రథైః || 1.67.24 || 1990
- రాజానం ప్రశితైర్వాక్యైరానయంతు పురం మమ |
ప్రదానం వీర్యశుల్కాయాః కథయంతు చ సర్వశః || 1.67.25 || 1991
- మునిగుప్తౌ చ కాకుత్స్థో కథయంతు నృపాయ వై |
ప్రీతియుక్తం తు రాజానమానయంతు సుశీఘ్రగాః || 1.67.26 || 1992
- కౌశికస్తు తథేత్యాహ రాజా చాభాష్య మంత్రిణః |
అయోధ్యాం ప్రేషయామాస ధర్మాత్మా కృతశాసనాన్ |
యథావృత్తం సమాఖ్యాతుమానేతుం చ నృపం తథా || 1.67.27 || 1993

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే సప్తషష్ఠితమః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ అష్టషష్టితమః సర్గః ॥

జనకస్య సందేశమాకర్ణ్య మంత్రిభిః సహితస్య రాజ్ఞో దశరథస్య మిథిలాం
గంతుముద్యమః

జనకేన సమాదిష్టా దూతాస్తే క్లాంతవాహనాః |

త్రిరాత్రముషితా మార్గే తేఽయోధ్యాం ప్రావిశన్ పురీం || 1.68.1 ||

1994

తే రాజవచనాద్ గత్వా రాజవేశ్మ ప్రవేశితాః |

దదృశుర్దేవసంకాశం వృద్ధం దశరథం నృపం || 1.68.2 ||

1995

బద్ధాంజలిపుటాః సర్వే దూతా విగతసాధ్వసాః |

రాజానం ప్రశ్రితం వాక్యమబ్రువన్ మధురాక్షరం || 1.68.3 ||

1996

మైథిలో జనకో రాజా సాగ్నిహోత్రపురస్కృతః |

ముహుర్ముహుర్మధురయా స్నేహసంరక్తయా గిరా || 1.68.4 ||

1997

కుశలం చావ్యయం చైవ సోపాధ్యాయపురోహితం |

జనకస్త్యాం మహారాజ పృచ్ఛతే సపురఃసరం || 1.68.5 ||

1998

పృష్త్వా కుశలమవ్యగ్రం వైదేహో మిథిలాధిపః |

కౌశికానుమతే వాక్యం భవంతమిదమబ్రవీత్ || 1.68.6 ||

1999

పూర్వం ప్రతిజ్ఞా విదితా వీర్యశుల్కా మమాత్మజా |

రాజానశ్చ కృతామర్షా నిర్వీర్యా విముఖీకృతాః || 1.68.7 ||

2000

- సేయం మమ సుతా రాజన్ విశ్వామిత్రపురస్కృతైః |
యదృచ్ఛయాగతై రాజన్ నిర్జితా తవ పుత్రకైః || 1.68.8 || 2001
- తచ్ఛ రత్నం ధనుర్ద్దివ్యం మధ్యే భగ్నం మహాత్మనా |
రామేణ హి మహాబాహో మహత్యాం జనసంసది || 1.68.9 || 2002
- అస్మై దేయా మయా సీతా వీర్యశుల్కా మహాత్మనే |
ప్రతిజ్ఞాం తర్తుమిచ్ఛామి తదనుజ్ఞాతుమర్హసి || 1.68.10 || 2003
- సోపాధ్యాయో మహారాజ పురోహితపురస్కృతః |
శీఘ్రమాగచ్ఛ భద్రం తే ద్రష్టుమర్హసి రాఘవౌ || 1.68.11 || 2004
- ప్రతిజ్ఞాం మమ రాజేంద్ర నిర్వర్తయితుమర్హసి |
పుత్రయోరుభయోరేవ ప్రీతిం త్వముపలప్స్యసే || 1.68.12 || 2005
- ఏవం విదేహాధిపతిర్మధురం వాక్యమబ్రవీత్ |
విశ్వామిత్రాభ్యనుజ్ఞాతః శతానందమతే స్థితః || 1.68.13 || 2006
- దూతవాక్యం తు తచ్ఛ్రుత్వా రాజా పరమహర్షితః |
వసిష్ఠం వామదేవం చ మంత్రిణశ్చైవమబ్రవీత్ || 1.68.14 || 2007
- గుప్తః కుశికపుత్రేణ కౌసల్యానందవర్ధనః |
లక్ష్మణేన సహ భ్రాత్రా విదేహేషు వసత్యసౌ || 1.68.15 || 2008
- దృష్టవీర్యస్తు కాకుత్స్థో జనకేన మహాత్మనా |
సంప్రదానం సుతాయాస్తు రాఘవే కర్తుమిచ్ఛతి || 1.68.16 || 2009
- యది వో రోచతే వృత్తం జనకస్య మహాత్మనః |
పురీం గచ్ఛామహే శీఘ్రం మా భూత్ కాలస్య పర్యయః || 1.68.17 || 2010
- మంత్రిణో బాధమిత్యాహుః సహ సర్వైర్మహర్షిభిః |
సుప్రీతశ్చాబ్రవీద్ రాజా శ్వో యాత్రేతి చ మంత్రిణః || 1.68.18 || 2011

మంత్రిణస్తు నరేంద్రస్య రాత్రిం పరమసత్కృతాః ।

ఊచుః ప్రముదితాః సర్వే గుణైః సర్వైః సమన్వితాః ॥ 1.68.19 ॥

2012

॥ ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే అష్టపష్టితమః సర్గః ॥

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ ఏకోనసప్తతితమః సర్గః ॥

సబలస్య దశరథస్య మిథిలాయాం గమనం తత్ర జనకేన తస్య
సత్కారశ్చ

తతో రాత్ర్యాం వ్యతీతాయాం సోపాధ్యాయః సబాంధవః |
రాజా దశరథో హృష్టః సుమంత్రమిదమబ్రవీత్ || 1.69.1 ||

2013

అద్య సర్వే ధనాధ్యక్షా ధనమాదాయ పుష్కలం |
వ్రజంత్యగ్రే సువిహితా నానారత్నసమన్వితాః || 1.69.2 ||

2014

చతురంగబలం చాపి శీఘ్రం నిర్యాతు సర్వశః |
మమాజ్ఞాసమకాలం చ యానం యుగ్యమనుత్తమం || 1.69.3 ||

2015

వసిష్ఠో వామదేవశ్చ జాబాలిరథ కశ్యపః |
మార్కండేయస్త దీర్ఘాయుర్యషిః కాత్యాయనస్తథా || 1.69.4 ||

2016

ఏతే ద్విజాః ప్రయాంత్యగ్రే స్యందనం యోజయస్వ మే |
యథా కాలాత్యయో న స్యాద్ దూతా హి త్వరయంతి మాం || 1.69.5 ||

2017

వచనాచ్చ నరేంద్రస్య సేనా చ చతురంగిణీ |
రాజానమృషిభిః సార్థం వ్రజంతం పృష్ఠతోఽన్వయాత్ || 1.69.6 ||

2018

గత్వా చతురహం మార్గం విదేహానభ్యుపేయివాన్ |
రాజా చ జనకః శ్రీమాఞ్శ్చత్వా పూజామకల్పయత్ || 1.69.7 ||

2019

- తతో రాజానమాసాద్య వృద్ధం దశరథం నృపం |
ముదితో జనకో రాజా ప్రహర్షం పరమం యయౌ || 1.69.8 || 2020
- ఉవాచ వచనం శ్రేష్ఠో నరశ్రేష్ఠం ముదాన్వితం |
స్వాగతం తే నరశ్రేష్ఠ దిష్ఠ్యా ప్రాప్తోఽసి రాఘవ || 1.69.9 || 2021
- పుత్రయోరుభయోః ప్రీతిం లప్స్యసే వీర్యనిర్జితాం |
దిష్ఠ్యా ప్రాప్తో మహాతేజా వసిష్ఠో భగవాన్మషిః || 1.69.10 || 2022
- సహ సర్వైర్ద్విజశ్రేష్ఠైర్దేవైరివ శతక్రతుః |
దిష్ఠ్యా మే నిర్జితా విఘ్నా దిష్ఠ్యా మే పూజితం కులం || 1.69.11 || 2023
- రాఘవైః సహ సంబంధాద్ వీర్యశ్రేష్ఠైర్మహాబలైః |
శ్వః ప్రభాతే నరేంద్ర త్వం సంవర్తయితుమర్హసి || 1.69.12 || 2024
- యజ్ఞస్యాంతే నరశ్రేష్ఠ వివాహమృషిసత్తమైః |
తస్య తద్ వచనం శ్రుత్వా ఋషిమధ్యే నరాధిపః || 1.69.13 || 2025
- వాక్యం వాక్యవిదాం శ్రేష్ఠః ప్రత్యువాచ మహీపతిం |
ప్రతిగ్రహో దాతృవశః శ్రుతమేతన్మయా పురా || 1.69.14 || 2026
- యథా వక్ష్యసి ధర్మజ్ఞ తత్ కరిష్యామహే వయం |
తద్ ధర్మిష్ఠం యశస్యం చ వచనం సత్యవాదినః || 1.69.15 || 2027
- శ్రుత్వా విదేహాధిపతిః పరం విస్మయమాగతః |
తతః సర్వే మునిగణాః పరస్పరసమాగమే || 1.69.16 || 2028
- హర్షేణ మహతా యుక్తాస్తాం రాత్రిమవసన్ సుఖం |
అథ రామో మహాతేజా లక్ష్మణేన సమం యయౌ || 1.69.17 || 2029
- విశ్వామిత్రం పురస్కృత్య పితుః పాదావృపస్పృశన్ |
రాజా చ రాఘవౌ పుత్రౌ నిశామ్య పరిహర్షితః || 1.69.18 || 2030

ఉవాస పరమప్రీతో జనకేనాభిపూజితః |

జనకోఽపి మహాతేజాః క్రియా ధర్మేణ తత్త్వవిత్ |

యజ్ఞస్య చ సుతాభ్యాం చ కృత్వా రాత్రిమువాస హ || 1.69.19 ||

2031

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే ఏకోనసప్తతితమః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ సప్తతితమః సర్గః ॥

జనకేన సాంకాశ్యాతో స్వానుజస్య కుశధ్వజస్య దూతైః సమానయనం
దశరథస్యానురోధేన వసిష్ఠకర్తృకం సూర్యవంశపరంపరావర్జనం
రామలక్ష్మణయోః కృతే సీతోర్మిలయోర్వరణం చ

తతః ప్రభాతే జనకః కృతకర్మా మహర్షిభిః |

ఉవాచ వాక్యం వాక్యజ్ఞః శతానందం పురోహితం || 1.70.1 ||

2032

భ్రాతా మమ మహాతేజా వీర్యవానతిధార్మికః |

కుశధ్వజ ఇతి ఖ్యాతః పురీమధ్యవసచ్ఛుభాం || 1.70.2 ||

2033

వార్యాఫలకపర్యంతాం పిబన్నిక్షుమతీం నదీం |

సాంకాశ్యాం పుణ్యసంకాశాం విమానమివ పుష్పకం || 1.70.3 ||

2034

తమహం ద్రష్టుమిచ్ఛామి యజ్ఞగోష్ఠా స మే మతః |

ప్రీతిం సోఽపి మహాతేజా ఇమాం భోక్తా మయా సహ || 1.70.4 ||

2035

ఏవముక్తే తు వచనే శతానందస్య సన్నిధౌ |

ఆగతాః కేచిదవ్యగ్రాజనకస్తాన్ సమాదిశత్ || 1.70.5 ||

2036

శాసనాత్ తు నరేంద్రస్య ప్రయయుః శీఘ్రవాజిభిః |

సమానేతుం నరవ్యాఘ్రం విష్ణుమింద్రాజ్ఞయా యథా || 1.70.6 ||

2037

సాంకాశ్యాం తే సమాగమ్య దదృశుశ్చ కుశధ్వజం |

న్యవేదయన్ యథావృత్తం జనకస్య చ చింతితం || 1.70.7 ||

2038

- తద్వృత్తం నృపతిః శ్రుత్వా దూతశ్రేష్ఠైర్మహాజనైః |
ఆజ్ఞయా తు నరేంద్రస్య ఆజగామ కుశధ్వజః || 1.70.8 || 2039
- స దదర్శ మహాత్మానం జనకం ధర్మవత్సలం |
సోఽభివాద్య శతానందం జనకం చాతిధార్మికం || 1.70.9 || 2040
- రాజార్హం పరమం దివ్యమాసనం సోఽధ్యరోహత |
ఉపవిష్టావుభౌ తౌ తు భ్రాతరావమితద్యుతీ || 1.70.10 || 2041
- ప్రేషయామాసతుర్వీరౌ మంత్రి శ్రేష్ఠం సుదామనం |
గచ్ఛ మంత్రిపతే శీఘ్రమిక్ష్వాకుమమితప్రభం || 1.70.11 || 2042
- ఆత్మజైః సహ దుర్ధర్షమానయస్వ సమంత్రిణం |
ఔపకార్యాం స గత్వా తు రఘూణాం కులవర్ధనం || 1.70.12 || 2043
- దదర్శ శిరసా చైనమభివాద్యేదమబ్రవీత్ |
అయోధ్యాధిపతే వీర వైదేహో మిథిలాధిపః || 1.70.13 || 2044
- స త్వాం ద్రష్టుం వ్యవసితః సోపాధ్యాయపురోహితం |
మంత్రి శ్రేష్ఠవచః శ్రుత్వా రాజా సర్షిగణస్తథా || 1.70.14 || 2045
- సబంధురగమత్ తత్ర జనకో యత్ర వర్తతే |
రాజా చ మంత్రిసహితః సోపాధ్యాయః సబాంధవః || 1.70.15 || 2046
- వాక్యం వాక్యవిదాం శ్రేష్ఠో వైదేహమిదమబ్రవీత్ |
విదితం తే మహారాజ ఇక్ష్వాకుకులదైవతం || 1.70.16 || 2047
- వక్తా సర్వేషు కృత్యేషు వసిష్ఠో భగవాన్పుషిః |
విశ్వామిత్రాభ్యనుజ్ఞాతః సహ సర్వైర్మహర్షిభిః || 1.70.17 || 2048
- ఏష వక్ష్యతి ధర్మాత్మా వసిష్ఠో మే యథాక్రమం |
తూష్ణింభూతే దశరథే వసిష్ఠో భగవాన్పుషిః || 1.70.18 || 2049

- ఉవాచ వాక్యం వాక్యజ్ఞో వైదేహం సపురోధనం |
అవ్యక్తప్రభవో బ్రహ్మ శాశ్వతో నిత్య అవ్యయః || 1.70.19 || 2050
- తస్మాన్మరీచిః సంజజ్ఞే మరీచేః కశ్యపః సుతః |
వివస్వాన్ కశ్యపాజ్జజ్ఞే మనుర్వైవస్వతః స్మృతః || 1.70.20 || 2051
- మనుః ప్రజాపతిః పూర్వమిక్ష్వాకుశ్చ మనోః సుతః |
తమిక్ష్వాకుమయోధ్యాయాం రాజానం విద్ధి పూర్వకం || 1.70.21 || 2052
- ఇక్ష్వాకోస్తు సుతః శ్రీమాన్ కుక్షిరిత్యేవ విశ్రుతః |
కుక్షేరథాత్మజః శ్రీమాన్ వికుక్షిరుదపద్యత || 1.70.22 || 2053
- వికుక్షేస్తు మహాతేజా బాణః పుత్రః ప్రతాపవాన్ |
బాణస్య తు మహాతేజా అనరణ్యః ప్రతాపవాన్ || 1.70.23 || 2054
- అనరణ్యాత్ పృథుర్జజ్ఞే త్రిశంకుస్తు పృథోరపి |
త్రిశంకోరభవత్ పుత్రో ధుంధుమారో మహాయశాః || 1.70.24 || 2055
- ధుంధుమారాన్మహాతేజా యువనాశ్వో మహారథః |
యువనాశ్వసుతశ్చాసీన్మాంధాతా పృథివీపతిః || 1.70.25 || 2056
- మాంధాతుస్తు సుతః శ్రీమాన్ సుసంధిరుదపద్యత |
సుసంధేరపి పుత్రౌ ద్వౌ ధ్రువసంధిః ప్రసేనజిత్ || 1.70.26 || 2057
- యశస్వీ ధ్రువసంధేస్తు భరతో నామ నామతః |
భరతాత్ తు మహాతేజా అసితో నామ జాయత || 1.70.27 || 2058
- యస్యైతే ప్రతిరాజాన ఉదపద్యంత శత్రవః |
హైహయాస్తాలజంఘాశ్చ శూరాశ్చ శశబిందవః || 1.70.28 || 2059
- తాంశ్చ స ప్రతియుధ్యన్ వై యుద్ధే రాజా ప్రవాసితః |
హిమవంతముపాగమ్య భార్యాభ్యాం సహితస్తదా || 1.70.29 || 2060

- అసితోఽల్పబలో రాజా కాలధర్మముపేయివాన్ |
ద్వే చాస్య భార్యే గర్భిణ్యౌ బభూవతురితి శ్రుతిః || 1.70.30 || 2061
- ఏకా గర్భవినాశార్థం సపత్న్యై సగరం దదౌ |
తతః శైలవరే రమ్యే బభూవాభిరతో మునిః || 1.70.31 || 2062
- భార్గవశ్శ్యవనో నామ హిమవంతముపాశ్రితః |
తత్ర చైకా మహాభాగా భార్గవం దేవవర్చసం || 1.70.32 || 2063
- వనందే పద్మపత్రాక్షీ కాంక్షంతీ సుతముత్తమం |
తమృషి సాభ్యుపాగమ్య కాలిందీ చాభ్యవాదయత్ || 1.70.33 || 2064
- స తామభ్యవదద్ విప్రః పుత్రేష్పుం పుత్రజన్మని |
తవ కుక్షౌ మహాభాగే సుపుత్రః సుమహాబలః || 1.70.34 || 2065
- మహావీర్యో మహాతేజా అచిరాత్ సంజనిష్యతి |
గరేణ సహితః శ్రీమాన్ మా శుచః కమలేక్షణే || 1.70.35 || 2066
- చ్యవనం చ నమస్కృత్య రాజపుత్రీ పతివ్రతా |
పత్యా విరహితా తస్మాత్ పుత్రం దేవీ వ్యజాయత || 1.70.36 || 2067
- సపత్న్యా తు గరస్తస్యై దత్తో గర్భజిఘాంసయా |
సహ తేన గరేణైవ సంజాతః సగరోఽభవత్ || 1.70.37 || 2068
- సగరస్యాసమంజస్తు అసమంజాదథాంశుమాన్ |
దిలీపోఽశుమతః పుత్రో దిలీపస్య భగీరథః || 1.70.38 || 2069
- భగీరథాత్ కకుత్స్థశ్చ కకుత్స్థాచ్చ రఘుస్తథా |
రఘోస్తు పుత్రస్తేజస్వీ ప్రవృద్ధః పురుషాదకః || 1.70.39 || 2070
- కల్మాషపాదోఽప్యభవత్ తస్మాజ్జాతస్తు శంఖణః |
సుదర్శనః శంఖణస్య అగ్నివర్ణః సుదర్శనాత్ || 1.70.40 || 2071

- శీఘ్రగస్త్యగ్నివర్ణస్య శీఘ్రగస్య మరుః సుతః |
మరోః ప్రశుశ్రుకస్తాస్వసీదంబరీషః ప్రశుశ్రుకాత్ || 1.70.41 || 2072
- అంబరీషస్య పుత్రోఽభూన్నహుషశ్చ మహీపతిః |
నహుషస్య యయాతిస్తు నాభాగస్తు యయాతిజః || 1.70.42 || 2073
- నాభాగస్య బభూవాజ అజాద్ దశరథోఽభవత్ |
అస్మాద్ దశరథాజ్ఞాతౌ భ్రాతౌ రామలక్ష్మణౌ || 1.70.43 || 2074
- ఆదివంశవిశుద్ధానాం రాజ్ఞాం పరమధర్మిణాం |
ఇక్ష్వాకుకులజాతానాం వీరాణాం సత్యవాదినాం || 1.70.44 || 2075
- రామలక్ష్మణయోరధే త్వత్సతే వరయే నృప |
సదృశాభ్యాం నరశ్రేష్ఠ సదృశే దాతుమర్హసి || 1.70.45 || 2076

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే సప్తతితమః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ ఏకసప్తతితమః సర్గః ॥

స్వకులస్య పరిచయం దదతా జనకేన శ్రీరామలక్ష్మణయోః కృతే
సీతోర్మిలయోః ప్రదానాయ ప్రతిజ్ఞాకరణం

ఏవం బ్రువాణం జనకః ప్రత్యువాచ కృతాంజలిః |

శ్రోతుమర్హసి భద్రం తే కులం నః పరికీర్తితం || 1.71.1 ||

2077

ప్రదానే హి మునిశ్రేష్ఠ కులం నిరవశేషతః |

వక్తవ్యం కులజాతేన తన్నిబోధ మహామతే || 1.71.2 ||

2078

రాజాభూత్ త్రిషు లోకేషు విశ్రుతః స్వేన కర్మణా |

నిమిః పరమధర్మాత్మా సర్వసత్త్వవతాం వరః || 1.71.3 ||

2079

తస్య పుత్రో మిథిర్నామ జనకో మిథిపుత్రకః |

ప్రథమో జనకో రాజా జనకాదప్యదావసుః || 1.71.4 ||

2080

ఉదావసోస్తు ధర్మాత్మా జాతో వై నందివర్ధనః |

నందివర్ధసుతః శూరః సుకేతుర్నామ నామతః || 1.71.5 ||

2081

సుకేతోరపి ధర్మాత్మా దేవరాతో మహాబలః |

దేవరాతస్య రాజర్షేర్బృహద్రథ ఇతి స్మృతః || 1.71.6 ||

2082

బృహద్రథస్య శూరోఽభూన్మహావీరః ప్రతాపవాన్ |

మహావీరస్య ధృతిమాన్ సుధృతిః సత్యవిక్రమః || 1.71.7 ||

2083

- సుధృతేరపి ధర్మాత్మా ధృష్టకేతుః సుధార్మికః |
ధృష్టకేతోశ్చ రాజర్షేర్హర్యశ్వ ఇతి విశ్రుతః || 1.71.8 || 2084
- హర్యశ్వస్య మరుః పుత్రో మరోః పుత్రః ప్రతీంధకః |
ప్రతీంధకస్య ధర్మాత్మా రాజా కీర్తిరథః సుతః || 1.71.9 || 2085
- పుత్రః కీర్తిరథస్యాపి దేవమీథ ఇతి స్మృతః |
దేవమీథస్య విబుధో విబుధస్య మహీధ్రకః || 1.71.10 || 2086
- మహీధ్రకసుతో రాజా కీర్తిరాతో మహాబలః |
కీర్తిరాతస్య రాజర్షేర్మహారోమా వ్యజాయత || 1.71.11 || 2087
- మహారోష్ణస్తు ధర్మాత్మా స్వర్ణరోమా వ్యజాయత |
స్వర్ణరోష్ణస్తు రాజర్షేర్హర్యశ్వరోమా వ్యజాయత || 1.71.12 || 2088
- తస్య పుత్రద్వయం రాజ్ఞో ధర్మజ్ఞస్య మహాత్మనః |
జ్యేష్ఠోఽహమనుజో భ్రాతా మమ వీరః కుశధ్వజః || 1.71.13 || 2089
- మాం తు జ్యేష్ఠం పితా రాజ్యే సోఽభిషిచ్య పితా మమ |
కుశధ్వజం సమావేశ్య భారం మయి వనం గతః || 1.71.14 || 2090
- వృద్ధ పితరి స్వర్యాతే ధర్మేణ ధురమావహం |
భ్రాతరం దేవసంకాశం స్నేహాత్ పశ్యన్ కుశధ్వజం || 1.71.15 || 2091
- కస్యచిత్త్వథ కాలస్య సాంకాశ్యాదాగతః పురాత్ |
సుధన్వా వీర్యవాన్ రాజా మిథిలామవరోధకః || 1.71.16 || 2092
- స చ మే ప్రేషయామాస శైవం ధనురనుత్తమం |
సీతా చ కన్యా పద్మాక్షీ మహ్యం వై దీయతామితి || 1.71.17 || 2093
- తస్యాప్రదానాన్మహర్షే యుద్ధమాసీన్మయా సహ |
స హతోఽభిముఖో రాజా సుధన్వా తు మయా రణే || 1.71.18 || 2094

- నిహత్య తం మునిశ్రేష్ఠ సుధన్వానం నరాధిపం |
సాంకాశ్యే భ్రాతరం శూరమభ్యషించం కుశధ్వజం || 1.71.19 || 2095
- కనీయానేష మే భ్రాతా అహం జ్యేష్ఠో మహామునే |
దదామి పరమప్రీతో వధ్వా తే మునిపుంగవ || 1.71.20 || 2096
- సీతాం రామాయ భద్రం తే ఊర్మిలాం లక్ష్మణాయ వై |
వీర్యశుల్కాం మమ సుతాం సీతాం సురసుతోపమాం || 1.71.21 || 2097
- ద్వితీయామూర్మిలాం చైవ త్రిర్వదామి న సంశయః |
దదామి పరమప్రీతో వధ్వా తే మునిపుంగవ || 1.71.22 || 2098
- రామలక్ష్మణయో రాజన్ గోదానం కారయస్వ హ |
పితృకార్యం చ భద్రం తే తతో వైవాహికం కురు || 1.71.23 || 2099
- మఘా హ్యద్య మహాబాహో తృతీయదివసే ప్రభో |
ఫల్గున్యాముత్తరే రాజంస్తస్మిన్ వైవాహికం కురు |
రామలక్ష్మణయోరథే దానం కార్యం సుఖోదయం || 1.71.24 || 2100

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే ఏకసప్తతితమః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ ద్విసప్తతితమః సర్గః ॥

విశ్వామిత్రేణ భరతశత్రుఘ్నయోః కృతే కుశధ్వజకన్యయోర్వరణం
జనకేన తస్య స్వీకరణం దశరథేన పుత్రాణాం మంగలార్థం
నాందీశ్రాద్ధగోదానయోరనుష్ఠానం

తముక్తవంతం వైదేహం విశ్వామిత్రో మహామునిః |

ఉవాచ వచనం వీరం వసిష్ఠసహితో నృపం || 1.72.1 ||

2101

అచింత్యాన్యప్రమేయాణి కులాని నరపుంగవ |

ఇక్ష్వాకూణాం విదేహానాం నైషాం తుల్యోఽస్తి కశ్చన || 1.72.2 ||

2102

సదృశో ధర్మసంబంధః సదృశో రూపసంపదా |

రామలక్ష్మణయో రాజన్ సీతా చోర్మిలయా సహ || 1.72.3 ||

2103

వక్తవ్యం చ నరశ్రేష్ఠ శ్రూయతాం వచనం మమ |

బ్రాతా యవీయాన్ ధర్మజ్ఞ ఏష రాజా కుశధ్వజః || 1.72.4 ||

2104

అస్య ధర్మాత్మనో రాజన్ రూపేణాప్రతిమం భువి |

సుతాద్వయం నరశ్రేష్ఠ పల్వర్థం వరయామహే || 1.72.5 ||

2105

భరతస్య కుమారస్య శత్రుఘ్నస్య చ ధీమతః |

వరయే తే సుతే రాజంస్తయోరర్థే మహాత్మనోః || 1.72.6 ||

2106

పుత్రా దశరథస్యేమే రూపయౌవనశాలినః |

లోకపాలసమాః సర్వే దేవతుల్యపరాక్రమాః || 1.72.7 ||

2107

- ఉభయోరపి రాజేంద్ర సంబంధేనానుబధ్యతాం |
ఇక్ష్వాకుకులమవ్యగ్రం భవతః పుణ్యకర్మణః || 1.72.8 || 2108
- విశ్వామిత్రవచః శ్రుత్వా వసిష్ఠస్య మతే తదా |
జనకః ప్రాంజలిర్వాక్యమువాచ మునిపుంగవౌ || 1.72.9 || 2109
- కులం ధన్యమిదం మన్యే యేషాం తౌ మునిపుంగవౌ |
సదృశం కులసంబంధం యదాజ్ఞాపయతః స్వయం || 1.72.10 || 2110
- ఏవం భవతు భద్రం వః కుశధ్వజసుతే ఇమే |
పత్న్యౌ భజేతాం సహితౌ శత్రుఘ్నభరతావభౌ || 1.72.11 || 2111
- ఏకాహ్నా రాజపుత్రీణాం చతస్యణాం మహామునే |
పాణీన్ గృహ్లాంతు చత్వారో రాజపుత్రా మహాబలాః || 1.72.12 || 2112
- ఉత్తరే దివసే బ్రహ్మన్ ఫల్గునీభ్యాం మనీషిణః |
వైవాహికం ప్రశంసంతి భగో యత్ర ప్రజాపతిః || 1.72.13 || 2113
- ఏవముక్త్యా వచః సౌమ్యం ప్రత్యుత్థాయ కృతాంజలిః |
ఉభౌ మునివరౌ రాజా జనకో వాక్యమబ్రవీత్ || 1.72.14 || 2114
- పరో ధర్మః కృతో మహ్యం శిష్యోఽస్మి భవతోస్తథా |
ఇమాన్యాసనముఖ్యాని ఆస్యతాం మునిపుంగవౌ || 1.72.15 || 2115
- యథా దశరథస్యేయం తథాయోధ్యా పురీ మమ |
ప్రభుత్వే నాస్తి సందేహో యథార్హ కర్తుమర్హథ || 1.72.16 || 2116
- తథా బ్రువతి వైదేహీ జనకే రఘునందనః |
రాజా దశరథో హృష్టః ప్రత్యువాచ మహీపతిం || 1.72.17 || 2117
- యువామసంఖ్యేయగుణౌ భ్రాతౌ మిథిలేశ్వరౌ |
ఋషయో రాజసంఘాశ్చ భవద్భ్యామభిపూజితాః || 1.72.18 || 2118

- స్వస్తి ప్రాప్నుహి భద్రం తే గమిష్యామః స్వమాలయం |
శ్రాద్ధకర్మాణి విధివద్విధాస్య ఇతి చాబ్రవీత్ || 1.72.19 || 2119
- తమాప్సుష్ట్యా నరపతిం రాజా దశరథస్తదా |
మునీంద్రౌ తౌ పురస్కృత్య జగామాశు మహాయశాః || 1.72.20 || 2120
- స గత్వా నిలయం రాజా శ్రాద్ధం కృత్వా విధానతః |
ప్రభాతే కాల్యముత్థాయ చక్రే గోదానముత్తమం || 1.72.21 || 2121
- గవాం శతసహస్రం చ బ్రాహ్మణేభ్యో నరాధిపః |
ఏకైకశో దదౌ రాజా పుత్రానుద్దిశ్య ధర్మతః || 1.72.22 || 2122
- సువర్ణశృంగ్యః సంపన్నాః సవత్సాః కాంస్యదోహనాః |
గవాం శతసహస్రాణి చత్వారి పురుషర్షభః || 1.72.23 || 2123
- విత్తమన్యచ్ఛ సుబహు ద్విజేభ్యో రఘునందనః |
దదౌ గోదానముద్దిశ్య పుత్రాణాం పుత్రవత్సలః || 1.72.24 || 2124
- స సుతైః కృతగోదానైర్వృతః సన్నపతిస్తదా |
లోకపాలైరివాభాతి వృతః సౌమ్యః ప్రజాపతిః || 1.72.25 || 2125
- || ఇత్యాదీ శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే ద్విసప్తతితమః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ త్రిసప్తతితమః సర్గః ॥

శ్రీరామాదీనాం చతుర్ణాం భ్రాతృణాం వివాహః

యస్మింస్తు దివసే రాజా చక్రే గోదానముత్తమం ।

తస్మింస్తు దివసే వీరో యుధాజిత్ సముపేయివాన్ ॥ 1.73.1 ॥

2126

పుత్రః కేకయరాజస్య సాక్షాద్భరతమాతులః ।

దృష్ట్వా పృష్ట్వా చ కుశలం రాజానమిదమబ్రవీత్ ॥ 1.73.2 ॥

2127

కేకయాధిపతీ రాజా స్నేహాత్ కుశలమబ్రవీత్ ।

యేషాం కుశలకామోఽసి తేషాం సంప్రత్యనామయం ॥ 1.73.3 ॥

2128

స్వస్తీయం మమ రాజేంద్ర ద్రష్టుకామో మహీపతిః ।

తదర్థముపయాతోఽహమయోధ్యాం రఘునందన ॥ 1.73.4 ॥

2129

శ్రుత్వా త్వహమయోధ్యాయాం వివాహార్థం తవాత్మజాన్ ।

మిథిలాముపయాతాంస్తు త్వయా సహ మహీపతే ॥ 1.73.5 ॥

2130

త్వరయాభ్యుపయాతోఽహం ద్రష్టుకామః స్వసుః సుతం ।

అథ రాజా దశరథః ప్రియాతిథిముపస్థితం ॥ 1.73.6 ॥

2131

దృష్ట్వా పరమసత్కారైః పూజనార్హమపూజయత్ ।

తతస్తాముషితో రాత్రిం సహ పుత్రైర్మహాత్మభిః ॥ 1.73.7 ॥

2132

- ప్రభాతే పునరుత్థాయ కృత్వా కర్మాణి తత్త్వవిత్ |
ఋషింస్తదా పురస్కృత్య యజ్ఞవాటముపాగమత్ || 1.73.8 || 2133
- యుక్తే ముహూర్తే విజయే సర్వాభరణభూషితైః |
భ్రాతృభిః సహితో రామః కృతకౌతుకమంగలః || 1.73.9 || 2134
- వసిష్ఠం పురతః కృత్వా మహర్షీనపరానపి |
వసిష్ఠో భగవానేత్య వైదేహమిదమబ్రవీత్ || 1.73.10 || 2135
- రాజా దశరథో రాజన్ కృతకౌతుకమంగలైః |
పుత్రైర్నరవరశ్రేష్ఠో దాతారమభికాంక్షతే || 1.73.11 || 2136
- దాతృప్రతిగ్రహీతృభ్యాం సర్వార్థాః సంభవంతి హి |
స్వధర్మం ప్రతిపద్యస్వ కృత్వా వైవాహ్యముత్తమం || 1.73.12 || 2137
- ఇత్యుక్తః పరమోదారో వసిష్ఠేన మహాత్మనా |
ప్రత్యువాచ మహాతేజా వాక్యం పరమధర్మవిత్ || 1.73.13 || 2138
- కః స్థితః ప్రతిహారో మే కస్యాజ్ఞాం సంప్రతీక్షతే |
స్వగృహే కో విచారోఽస్తి యథా రాజ్యమిదం తవ || 1.73.14 || 2139
- కృతకౌతుకసర్వస్వా వేదిమూలముపాగతాః |
మమ కన్యా మునిశ్రేష్ఠ దీప్తా వహ్నిరివార్చిషః || 1.73.15 || 2140
- సద్యోఽహం త్వత్ప్రతీక్షోఽస్మి వేద్యామస్యాం ప్రతిష్ఠితః |
అవిఘ్నం క్రియతాం సర్వం కిమర్థం హి విలంబ్యతే || 1.73.16 || 2141
- తద్ వాక్యం జనకేనోక్తం శ్రుత్వా దశరథస్తదా |
ప్రవేశయామాస సుతాన్ సర్వాన్మృషిగణానపి || 1.73.17 || 2142
- తతో రాజా విదేహానాం వసిష్ఠమిదమబ్రవీత్ |
కారయస్వ ఋషే సర్వామృషిభిః సహ ధార్మిక || 1.73.18 || 2143

- రామస్య లోకరామస్య క్రియాం వైవాహికీం ప్రభో |
తథేత్యుక్త్వా తు జనకం వసిష్ఠో భగవాన్మషిః || 1.73.19 || 2144
- విశ్వామిత్రం పురస్కృత్య శతానందం చ ధార్మికం |
ప్రపామధ్యే తు విధివద్ వేదిం కృత్వా మహాతపాః || 1.73.20 || 2145
- అలంచకార తాం వేదిం గంధపుష్పైః సమంతతః |
సువర్ణపాలికాభిశ్చ చిత్రకుంభైశ్చ సాంకురైః || 1.73.21 || 2146
- అంకురాఢ్యైః శరావైశ్చ ధూపపాత్రైః సధూపకైః |
శంఖపాత్రైః స్రువైః స్రగ్భిః పాత్రైర్హ్యదిపూజితైః || 1.73.22 || 2147
- లాజపూర్ణైశ్చ పాత్రీభిరక్షతైరపి సంస్కృతైః |
దర్భైః సమైః సమాస్తీర్య విధివన్మంత్రపూర్వకం || 1.73.23 || 2148
- అగ్నిమాధాయ తం వేద్యాం విధిమంత్రపురస్కృతం |
జుహోవాగ్నౌ మహాతేజా వసిష్ఠో మునిపుంగవః || 1.73.24 || 2149
- తతః సీతాం సమానీయ సర్వాభరణభూషితాం |
సమక్షమగ్నేః సంస్థాప్య రాఘవాభిముఖే తదా || 1.73.25 || 2150
- అబ్రవీజ్జనకో రాజా కౌసల్యానందవర్ధనం |
ఇయం సీతా మమ సుతా సహధర్మచరీ తవ || 1.73.26 || 2151
- ప్రతీచ్ఛ చైనాం భద్రం తే పాణిం గృహ్ణీష్వ పాణినా |
పతివ్రతా మహాభాగా ఛాయేవానుగతా సదా || 1.73.27 || 2152
- ఇత్యుక్త్వా ప్రాక్షిపద్ రాజా మంత్రపూతం జలం తదా |
సాధుసాధ్వీతి దేవానామృషీణాం వదతాం తదా || 1.73.28 || 2153
- దేవదుందుభినిర్హోషః పుష్పవర్షో మహానభూత్ |
ఏవం దత్త్వా సుతాం సీతాం మంత్రోదకపురస్కృతాం || 1.73.29 || 2154

- అబ్రవీజ్జనకో రాజా హర్షేణాభిపరిప్లుతః |
లక్ష్మణాగచ్ఛ భద్రం తే ఊర్మిలాముద్యతాం మయా || 1.73.30 || 2155
- ప్రతీచ్ఛ పాణిం గృహ్ణీష్వ మా భూత్ కాలస్య పర్యయః |
తమేవముక్త్వా జనకో భరతం చాభ్యభాషత || 1.73.31 || 2156
- గృహాణ పాణిం మాండవ్యాః పాణినా రఘునందన |
శత్రుఘ్నం చాపి ధర్మాత్మా అబ్రవీన్మిథిలేశ్వరః || 1.73.32 || 2157
- శ్రుతకీర్తేర్మహాబాహో పాణిం గృహ్ణీష్వ పాణినా |
సర్వే భవంతః సౌమ్యాశ్చ సర్వే సుచరితవ్రతాః || 1.73.33 || 2158
- పత్నీభిః సంతు కాకుత్స్థా మా భూత్ కాలస్య పర్యయః |
జనకస్య వచః శ్రత్వా పాణీన్ పాణిభిరస్పృశన్ || 1.73.34 || 2159
- చత్వారస్తే చతస్పృణాం వసిష్ఠస్య మతే స్థితాః |
అగ్నిం ప్రదక్షిణం కృత్వా వేది రాజానమేవ చ || 1.73.35 || 2160
- ఋషింశ్చాపి మహాత్మానః సహభార్యా రఘూద్వహాః |
యథోక్తేన తతశ్చక్రుర్వివాహం విధిపూర్వకం || 1.73.36 || 2161
- పుష్పవృష్టిర్మహాత్యాసీదంతరిక్షాత్ సుభాస్వరా |
దివ్యదుందుభినిర్హోషైర్గీతవాదిత్రనిఃస్వనైః || 1.73.37 || 2162
- నన్మతుశ్చాప్సరఃసంఘా గంధర్వాశ్చ జగుః కలం |
వివాహే రఘుముఖ్యానాం తదద్భుతమదృశ్యత || 1.73.38 || 2163
- ఈదృశే వర్తమానే తు తూర్వోద్ఘృష్టనినాదితే |
త్రిరగ్నిం తే పరిక్రమ్య ఊహుర్భార్యా మహౌజసః || 1.73.39 || 2164
- అథోపకార్యం జగ్ముస్తే సభార్యా రఘునందనాః |
రాజాప్యనుయయౌ పశ్యన్ సర్వసంఘః సబాంధవః || 1.73.40 || 2165

॥ ఇత్యార్దే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే త్రిసప్తతితమః సర్గః ॥

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ చతుఃసప్తతితమః సర్గః ॥

విశ్వామిత్రస్య స్వాశ్రమం ప్రతి ప్రస్థానం జనకకర్తృకం కన్యానాం కృతే
ప్రచురధనదానం రాజ్ఞో దశరథస్య విదాపనం చ మార్గే
శుభాశుభశకునోదయః పరశురామస్యాగమనం చ

అథ రాత్ర్యాం వ్యతీతాయాం విశ్వామిత్రో మహామునిః |

ఆపృష్ట్యా తౌ చ రాజానౌ జగామోత్తరపర్వతం || 1.74.1 ||

2166

విశ్వామిత్రే గతే రాజా వైదేహం మిథిలాధిపం |

ఆపృష్ట్యైవ జగామాశు రాజా దశరథః పురీం || 1.74.2 ||

2167

అథ రాజా విదేహానాం దదౌ కన్యాధనం బహు |

గవాం శతసహస్రాణి బహూని మిథిలేశ్వరః || 1.74.3 ||

2168

కంబలానాం చ ముఖ్యానాం క్షౌమాన్ కోట్యంబరాణి చ |

హస్త్యశ్వరథపాదాతం దివ్యరూపం స్వలంకృతం || 1.74.4 ||

2169

దదౌ కన్యాశతం తాసాం దాసీదాసమనుత్తమం |

హిరణ్యస్య సువర్ణస్య ముక్తానాం విద్రుమస్య చ || 1.74.5 ||

2170

దదౌ రాజా సుసంహృష్టః కన్యాధనమనుత్తమం |

దత్త్వా బహువిధం రాజా సమనుజ్ఞాప్య పార్థివం || 1.74.6 ||

2171

ప్రవివేశ స్వనిలయం మిథిలాం మిథిలేశ్వరః |

రాజాప్యయోధ్యాధిపతిః సహ పుత్రైర్మహాత్మభిః || 1.74.7 ||

2172

- ఋషీన్ సర్వాన్ పురస్కృత్య జగామ సబలానుగః |
గచ్ఛంతం తు నరవ్యాఘ్రం సర్షిసంఘం సరాఘవం || 1.74.8 || 2173
- ఘోరాస్తు పక్షిణో వాచో వ్యాహరంతి సమంతతః |
భౌమాశ్చైవ మృగాః సర్వే గచ్ఛంతి స్మ ప్రదక్షిణం || 1.74.9 || 2174
- తాన్ దృష్ట్వా రాజశార్దూలో వసిష్ఠం పర్యపుచ్ఛత |
అసౌమ్యాః పక్షిణో ఘోరా మృగాశ్చాపి ప్రదక్షిణాః || 1.74.10 || 2175
- కిమిదం హృదయోత్కంపి మనో మమ విషీదతి |
రాజ్ఞో దశరథస్యైతచ్ఛ్చత్వా వాక్యం మహానృషిః || 1.74.11 || 2176
- ఉవాచ మధురాం వాణీం శ్రూయతామస్య యత్ ఫలం |
ఉపస్థితం భయం ఘోరం దివ్యం పక్షిముఖాచ్ఛ్చృతం || 1.74.12 || 2177
- మృగాః ప్రశమయంత్యేతే సంతాపస్త్యజ్యతామయం |
తేషాం సంవదతాం తత్ర వాయుః ప్రాదుర్భభూవ హ || 1.74.13 || 2178
- కంపయన్ మేదినీం సర్వాం పాతయంశ్చ మహాద్రుమాన్ |
తమసా సంవృతః సూర్యః సర్వే నావేదిషుర్దిశః || 1.74.14 || 2179
- భస్మనా చావృతం సర్వం సమ్మూఢమివ తద్భులం |
వసిష్ఠ ఋషయశ్చాన్యే రాజా చ ససుతస్తదా || 1.74.15 || 2180
- ససంజ్ఞా ఇవ తత్రాసన్ సర్వమన్యద్విచేతనం |
తస్మిన్తమసి ఘోరే తు భస్మచ్ఛన్నేవ సా చమూః || 1.74.16 || 2181
- దదర్శ భీమసంకాశం జటామండలధారిణం |
భార్గవం జామదగ్న్యేయం రాజా రాజవిమర్దనం || 1.74.17 || 2182
- కైలాసమివ దుర్ధర్షం కాలాగ్నిమివ దుఃసహం |
జ్వలంతమివ తేజోభిర్దుర్నిరీక్ష్యం పృథగ్జనైః || 1.74.18 || 2183

స్కంధే చాసజ్జ్య పరశుం ధనుర్విద్యుద్గణోపమం |

ప్రగృహ్య శరముగ్రం చ త్రిపురఘ్నం యథా శివం || 1.74.19 ||

2184

తం దృష్ట్వా భీమసంకాశం జ్వలంతమివ పావకం |

వసిష్ఠప్రముఖా విప్రా జపహోమపరాయణాః || 1.74.20 ||

2185

సంగతా మునయః సర్వే సంజజల్పురథో మిథః |

కచ్ఛిత్ పితృవధామద్దీ క్షత్రం నోత్సాదయిష్యతి || 1.74.21 ||

2186

పూర్వం క్షత్రవధం కృత్వా గతమన్యర్గతజ్వరః |

క్షత్రస్యోత్సాదనం భూయో న ఖల్వస్య చికిర్షితం || 1.74.22 ||

2187

ఏవముక్తాన్వర్త్యమాదాయ భార్గవం భీమదర్శనం |

ఋషయో రామ రామేతి మధురం వాక్యమబ్రువన్ || 1.74.23 ||

2188

ప్రతిగృహ్య తు తాం పూజామృషిదత్తాం ప్రతాపవాన్ |

రామం దాశరథిం రామో జామదగ్న్యోఽభ్యభాషత || 1.74.24 ||

2189

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే చతుఃసప్తతితమః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ పంచసప్తతితమః సర్గః ॥

దశరథవాక్యమనాకర్ణ్య పరశురామేణ శ్రీరామస్య వైష్ణవధనుషి బాణం
సంధాతుం ప్రేరణం

రామ దాశరథే వీర వీర్యం తే శ్రూయతేఽద్భుతం |

ధనుషో భేదనం చైవ నిఖిలేన మయా శ్రుతం || 1.75.1 ||

2190

తదద్భుతమచింత్యం చ భేదనం ధనుషస్తథా |

తచ్చుత్వాహమనుప్రాప్తో ధనుర్గృహ్యోపరం శుభం || 1.75.2 ||

2191

తదిదం ఘోరసంకాశం జామదగ్న్యం మహాద్ధనుః |

పూరయస్య శరేణైవ స్వబలం దర్శయస్వ చ || 1.75.3 ||

2192

తదహం తే బలం దృష్ట్వా ధనుషోఽప్యస్య పూరణే |

ద్వంద్వయుద్ధం ప్రదాస్యామి వీర్యశ్లాఘ్యమహం తవ || 1.75.4 ||

2193

తస్య తద్ వచనం శ్రుత్వా రాజా దశరథస్తదా |

విషణ్ణవదనో దీనః ప్రాంజలిర్వాక్యమబ్రవీత్ || 1.75.5 ||

2194

క్షత్రరోషాత్ ప్రశాంతస్త్వం బ్రాహ్మణశ్చ మహాతపాః |

బాలానాం మమ పుత్రాణామభయం దాతుమర్హసి || 1.75.6 ||

2195

భార్గవాణాం కులే జాతః స్వాధ్యాయవ్రతశాలినాం |

సహస్రాక్షే ప్రతిజ్ఞాయ శస్త్రం ప్రక్షిప్తవానసి || 1.75.7 ||

2196

- స త్వం ధర్మపరో భూత్వా కశ్యపాయ వసుంధరాం |
దత్త్వా వనముపాగమ్య మహేంద్రకృతకేతనః || 1.75.8 || 2197
- మమ సర్వవినాశాయ సంప్రాప్తస్త్వం మహామునే |
న చైకస్మిన్ హతే రామే సర్వే జీవామహే వయం || 1.75.9 || 2198
- బ్రువత్యేవం దశరథే జామదగ్న్యః ప్రతాపవాన్ |
అనాదృత్య తు తద్వాక్యం రామమేవాభ్యభాషత || 1.75.10 || 2199
- ఇమే ద్వే ధనుషీ శ్రేష్ఠే దివ్యే లోకాభిపూజితే |
దృఢే బలవతీ ముఖ్యే సుకృతే విశ్వకర్మణా || 1.75.11 || 2200
- అనుసృష్టం సురైరేకం త్ర్యంబకాయ యుయుత్సవే |
త్రిపురఘ్నం నరశ్రేష్ఠ భగ్నం కాకుత్స్థ యత్త్వయా || 1.75.12 || 2201
- ఇదం ద్వితీయం దుర్ధర్షం విష్ణోర్దత్తం సురోత్తమైః |
తదిదం వైష్ణవం రామ ధనుః పరపురంజయం || 1.75.13 || 2202
- సమానసారం కాకుత్స్థ రౌద్రేణ ధనుషా త్విదం |
తదా తు దేవతాః సర్వాః పృచ్ఛంతి స్మ పితామహం || 1.75.14 || 2203
- శితికంఠస్య విష్ణోశ్చ బలాబలనిరీక్షయా |
అభిప్రాయం తు విజ్ఞాయ దేవతానాం పితామహః || 1.75.15 || 2204
- విరోధం జనయామాస తయోః సత్యవతాం వరః |
విరోధే తు మహద్ యుద్ధమభవద్ రోమహర్షణం || 1.75.16 || 2205
- శితికంఠస్య విష్ణోశ్చ పరస్పరజయైషిణోః |
తదా తు జృంభితం శైవం ధనుర్భీమపరాక్రమం || 1.75.17 || 2206
- హుంకారేణ మహాదేవః స్తంభితోఽథ త్రిలోచనః |
దేవైస్తదా సమాగమ్య సన్నిసంఘః సచారణైః || 1.75.18 || 2207

- యాచితౌ ప్రశమం తత్ర జగ్ముతుస్తౌ సురోత్తమౌ |
జృంభితం తద్ ధనుర్ద్వష్టా శైవం విష్ణుపరాక్రమైః || 1.75.19 || 2208
- అధికం మేనిరే విష్ణుం దేవాః సర్విగణాస్తథా |
ధనూ రుద్రస్తు సంక్రుద్ధో విదేహేషు మహాయశాః || 1.75.20 || 2209
- దేవరాతస్య రాజర్షేర్దదౌ హస్తే ససాయకం |
ఇదం చ వైష్ణవం రామ ధనుః పరపురంజయం || 1.75.21 || 2210
- ఋచీకే భార్గవే ప్రాదాద్ విష్ణుః స న్యాసముత్తమం |
ఋచీకస్తు మహాతేజాః పుత్రస్యాప్రతికర్మణః || 1.75.22 || 2211
- పితుర్మమ దదౌ దివ్యం జమదగ్నేర్మహాత్మనః |
న్యస్తశస్త్రే పితరి మే తపోబలసమన్వితే || 1.75.23 || 2212
- అర్జునో విదధే మృత్యుం ప్రాకృతాం బుద్ధిమాస్థితః |
వధమప్రతిరూపం తు పితుః శ్రుత్వా సుదారుణం |
క్షత్రముత్సాదయం రోషాజ్ఞాతం జాతమనేకశః || 1.75.24 || 2213
- పృథివీం చాఖిలాం ప్రాప్య కశ్యపాయ మహాత్మనే |
యజ్ఞస్యాంతేఽదదం రామ దక్షిణాం పుణ్యకర్మణే || 1.75.25 || 2214
- దత్త్వా మహేంద్రనిలయస్తపోబలసమన్వితః |
శ్రుత్వా తు ధనుషో భేదం తతోఽహం ద్రుతమాగతః || 1.75.26 || 2215
- తదేవం వైష్ణవం రామ పితృవైతామహం మహత్ |
క్షత్రధర్మం పురస్కృత్య గృహ్నిష్ఠ్య ధనురుత్తమం || 1.75.27 || 2216
- యోజయస్వ ధనుఃశ్రేష్ఠే శరం పరపురంజయం |
యది శక్తోఽసి కాకుత్స్థ ద్వంద్వం దాస్యామి తే తతః || 1.75.28 || 2217

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే పంచసప్తతితమః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ షట్సప్తతితమః సర్గః ॥

శ్రీరామేణ వైష్ణవం ధనురారోప్యామోఘేన శరేణ పరశురామస్య
తపఃప్రాప్తానాం పుణ్యలోకానాం వినాశనం పరశురామస్య
మహేంద్రపర్వతం ప్రత్యాగమనం

శ్రుత్వా తు జామదగ్న్యస్య వాక్యం దాశరథిస్తదా |

గౌరవాద్యంత్రితకథః పితూ రామమథాబ్రవీత్ || 1.76.1 ||

2218

కృతవానసి యత్ కర్మ శ్రుతవానస్మి భార్గవ |

అనురుధ్యామహే బ్రహ్మన్ పితరాన్పుణ్యమాస్థితః || 1.76.2 ||

2219

వీర్యహీనమివాశక్తం క్షత్రధర్మేణ భార్గవ |

అవజానాసి మే తేజః పశ్య మేఽద్య పరాక్రమం || 1.76.3 ||

2220

ఇత్యుక్త్వా రాఘవః క్రుద్ధో భార్గవస్య వరాయుధం |

శరం చ ప్రతిజగ్రాహ హస్తాల్లఘుపరాక్రమః || 1.76.4 ||

2221

ఆరోప్య స ధనూ రామః శరం సజ్యం చకార హ |

జామదగ్న్యం తతో రామం రామః క్రుద్ధోఽబ్రవీదిదం || 1.76.5 ||

2222

బ్రాహ్మణోఽసీతి పూజ్యో మే విశ్వామిత్రకృతేన చ |

తస్మాచ్ఛక్తో న తే రామ మోక్షం ప్రాణహరం శరం || 1.76.6 ||

2223

ఇమాం వా త్వద్గతిం రామ తపోబలసమర్జితాన్ |

లోకానప్రతిమాన్ వాపి హనిష్యామీతి మే మతిః || 1.76.7 ||

2224

- న హ్యాయం వైష్ణవో దివ్యః శరః పరపురంజయః |
మోఘః పతతి వీర్యేణ బలదర్పవినాశనః || 1.76.8 || 2225
- వరాయుధధరం రామం ద్రష్టుం సర్విగణాః సురాః |
పితామహం పురస్కృత్య సమేతాస్తత్ర సర్వశః || 1.76.9 || 2226
- గంధర్వాప్సరసశ్చైవ సిద్ధచారణకిన్నరాః |
యక్షరాక్షసనాగాశ్చ తద్ ద్రష్టుం మహదద్భుతం || 1.76.10 || 2227
- జడీకృతే తదా లోకే రామే వరధనుర్ధరే |
నిర్వీర్యో జామదగ్న్యోఽసౌ రామో రామముదైక్షత || 1.76.11 || 2228
- తేజోభిర్గతవీర్యత్వాజ్ఞామదగ్న్యో జడీకృతః |
రామం కమలపత్రాక్షం మందం మందమువాచ హ || 1.76.12 || 2229
- కాశ్యపాయ మయా దత్తా యదా పూర్వం వసుంధరా |
విషయే మే న వస్తవ్యమితి మాం కాశ్యపోఽబ్రవీత్ || 1.76.13 || 2230
- సోఽహం గురువచః కుర్వన్ పృథివ్యాం న వసే నిశాం |
తదాప్రభృతి కాకుత్స్థ కృతా మే కాశ్యపస్య హ || 1.76.14 || 2231
- తామిమాం మధ్గతిం వీర హంతుం నార్హసి రాఘవ |
మనోజవం గమిష్యామి మహేంద్రం పర్వతోత్తమం || 1.76.15 || 2232
- లోకాస్తప్రతిమా రామ నిర్జితాస్తపసా మయా |
జహి తాంఛరముఖ్యేన మా భూత్ కాలస్య పర్యయః || 1.76.16 || 2233
- అక్షయ్యం మధుహంతారం జానామి త్వాం సురేశ్వరం |
ధనుషోఽస్య పరామర్శాత్ స్వస్తి తేఽస్తు పరంతప || 1.76.17 || 2234
- ఏతే సురగణాః సర్వే నిరీక్షంతే సమాగతాః |
త్వామప్రతిమకర్మాణమప్రతిద్వంద్వమాహవే || 1.76.18 || 2235

- న చేయం మమ కాకుత్స్థ వ్రీడా భవితుమర్హతి |
త్వయా త్రైలోక్యనాథేన యదహం విముఖీకృతః || 1.76.19 || 2236
- శరమప్రతిమం రామ మోక్తుమర్హసి సువ్రత |
శరమోక్షే గమిష్యామి మహేంద్రం పర్వతోత్తమం || 1.76.20 || 2237
- తథా బ్రువతి రామే తు జామదగ్న్యో ప్రతాపవాన్ |
రామో దాశరథిః శ్రీమాంశ్చిక్షేప శరముత్తమం || 1.76.21 || 2238
- స హతాన్ దృశ్య రామేణ స్వాన్ లోకాంస్తపసార్జితాన్ |
జామదగ్న్యో జగామాశు మహేంద్రం పర్వతోత్తమం || 1.76.22 || 2239
- తతో వితిమిరాః సర్వా దిశశ్చోపదిశస్తథా |
సురాః సర్విగణా రామం ప్రశశంసురుదాయుధం || 1.76.23 || 2240
- రామం దాశరథిం రామో జామదగ్న్యః ప్రపూజితః |
తతః ప్రదక్షిణీకృత్య జగామాత్మగతిం ప్రభుః || 1.76.24 || 2241

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే షట్సప్తతితమః సర్గః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ సప్తసప్తతితమః సర్గః ॥

పుత్రైః స్నుషాభిశ్చ సహ దశరథస్యాయోధ్యాయాం ప్రవేశః,
శత్రుఘ్నసహితస్య భరతస్య మాతులగృహే గమనం శ్రీరామస్య
సద్వృత్త్యా సమేషాం సంతోషః, శ్రీసీతారామయోర్మృధః ప్రేక్ష్యో వర్ణనం

గతే రామే ప్రశాంతాత్మా రామో దాశరథిర్ధనుః |

వరుణాయాప్రమేయాయ దదౌ హస్తే మహాయశాః || 1.77.1 ||

2242

అభివాద్య తతో రామో వసిష్ఠప్రముఖాన్పుషీన్ |

పితరం వికలం దృష్ట్వా ప్రోవాచ రఘునందనః || 1.77.2 ||

2243

జామదగ్న్యో గతో రామః ప్రయాతు చతురంగిణీ |

అయోధ్యాభిముఖీ సేనా త్వయా నాథేన పాలితా || 1.77.3 ||

2244

రామస్య వచనం శ్రుత్వా రాజా దశరథః సుతం |

బాహుభ్యాం సంపరిష్వజ్య మూర్ధ్న్యపాప్త్రాయ రాఘవం || 1.77.4 ||

2245

గతో రామ ఇతి శ్రుత్వా హృష్టః ప్రముదితో నృపః |

పునర్జాతం తదా మేనే పుత్రమాత్మానమేవ చ || 1.77.5 ||

2246

చోదయామాస తాం సేనాం జగామాశు తతః పురీం |

పతాకాధ్వజినీం రమ్యాం తూర్వోద్భుష్టనినాదితాం || 1.77.6 ||

2247

సిక్తరాజపథారమ్యాం ప్రక్రీర్ణకుసుమోత్కరాం |

రాజప్రవేశసుముఖైః పౌరైర్మంగలపాణిభిః || 1.77.7 ||

2248

- సంపూర్ణాం ప్రావిశద్ రాజా జనౌఘైః సమలంకృతాం |
పౌరైః ప్రత్యుద్ధతో దూరం ద్విజైశ్చ పురవాసిభిః || 1.77.8 || 2249
- పుత్రైరనుగతః శ్రీమాఞ్శ్రీమద్భిశ్చ మహాయశాః |
ప్రవివేశ గృహం రాజా హిమవత్సదృశం ప్రియం || 1.77.9 || 2250
- ననంద స్వజనై రాజా గృహే కామైః సుపూజితః |
కౌసల్యా చ సుమిత్రా చ కైకేయీ చ సుమధ్యమా || 1.77.10 || 2251
- వధూప్రతిగ్రహే యుక్తా యాశ్చాన్యా రాజయోషితః |
తతః సీతాం మహాభాగామూర్మిలాం చ యశస్వినీం || 1.77.11 || 2252
- కుశధ్వజసుతే చోభే జగృహుర్పుపయోషితః |
మంగలాలాపనైర్హోమైః శోభితాః క్షౌమవాససః || 1.77.12 || 2253
- దేవతాయతనాన్యాశు సర్వాస్తాః ప్రత్యపూజయన్ |
అభివాద్యాభివాద్యాంశ్చ సర్వా రాజసుతాస్తదా || 1.77.13 || 2254
- రేమిరే ముదితాః సర్వా భర్తృభిర్ముదితా రహః |
కృతదారాః కృతాస్త్రాశ్చ సధనాః ససుహృజ్జనాః || 1.77.14 || 2255
- శుశ్రూషమాణాః పితరం వర్తయంతి నరర్షభాః |
కన్యచిత్త్వథ కాలస్య రాజా దశరథః సుతం || 1.77.15 || 2256
- భరతం కైకయాపుత్రమబ్రవీద్ రఘునందనః |
అయం కేకయరాజస్య పుత్రో వసతి పుత్రక || 1.77.16 || 2257
- త్వాం నేతుమాగతో వీరో యుధాజిన్మాతులస్తవ |
శ్రుత్వా దశరథస్యైతద్ భరతః కైకయాసుతః || 1.77.17 || 2258
- గమనాయాభిచక్రామ శత్రుఘ్నసహితస్తదా |
ఆపృచ్ఛ్య పితరం శూరో రామం చాక్లిష్టకారిణం || 1.77.18 || 2259

- మాతృశ్చాపి నరశ్రేష్ఠః శత్రుఘ్నసహితో యయౌ |
యుధాజిత్ ప్రాప్య భరతం సశత్రుఘ్నం ప్రహర్షితః || 1.77.19 || 2260
- స్వపురం ప్రావిశద్ వీరః పితా తస్య తుతోష హ |
గతే చ భరతే రామో లక్ష్మణశ్చ మహాబలః || 1.77.20 || 2261
- పితరం దేవసంకాశం పూజయామాసతుస్తదా |
పితురాజ్ఞాం పురస్కృత్య పౌరకార్యాణి సర్వశః || 1.77.21 || 2262
- చకార రామః సర్వాణి ప్రియాణి చ హితాని చ |
మాతృభ్యో మాతృకార్యాణి కృత్వా పరమయంత్రితః || 1.77.22 || 2263
- గురూణాం గురుకార్యాణి కాలే కాలేఽన్వవైక్షత |
ఏవం దశరథః ప్రీతో బ్రాహ్మణా నైగమాస్తథా || 1.77.23 || 2264
- రామస్య శీలవృత్తేన సర్వే విషయవాసినః |
తేషామతియశా లోకే రామః సత్యపరాక్రమః || 1.77.24 || 2265
- స్వయంభూరివ భూతానాం బభూవ గుణవత్తరః |
రామశ్చ సీతయా సార్థం విజహార బహూన్పుతూన్ || 1.77.25 || 2266
- మనస్వీ తద్గతమనాస్తస్యా హృది సమర్పితః |
ప్రియా తు సీతా రామస్య దారాః పితృకృతా ఇతి || 1.77.26 || 2267
- గుణాద్రూపగుణాచ్ఛాపి ప్రీతిర్భూయోఽభివర్ధతే |
తస్యాశ్చ భర్తా ద్విగుణం హృదయే పరివర్ధతే || 1.77.27 || 2268
- అంతర్గతమపి వ్యక్తమాఖ్యాతి హృదయం హృదా |
తస్య భూయో విశేషేణ మైథిలీ జనకాత్మజా |
దేవతాభిః సమా రూపే సీతా శ్రీరివ రూపిణీ || 1.77.28 || 2269

తయా స రాజర్షిసుతోఽభికామయా

సమేయివానుత్తమరాజకన్యయా ।

అతీవ రామః శుశుభే ముదాన్వితో

విభుః శ్రియా విష్ణురివామరేశ్వరః ॥ 1.77.29 ॥

2270

॥ ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే సప్తసప్తతితమః సర్గః ॥